

2. ULUSLARARASI ERCİYES BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

27-29 EYLÜL 2019
Kayseri, Türkiye

EDİTÖRLER:

Prof. Dr. Mustafa TALAS
Öğr. Ali SÖYLEMEZ

KONGRE ÖZET KİTABI

ISBN: 978-605-7811-12-7
ISPEC YAYINEVİ-2019

2. ULUSLARARASI ERCİYES BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ 27-29 EYLÜL 2019 KAYSERİ

Sosyal Bilimler- Fen Bilimleri- Matematik- Mühendislik -Astronomi ve Astrofizik
Sağlık ve Spor Bilimleri-
Güzel Sanatlar- Ziraat ve Veteriner Bilimleri

Kongre Başkanı

Prof. Dr. Mustafa TALAS
NİĞDE ÖMER HALİS DEMİR ÜNİVERSİTESİ

Düzenleme Kurulu Başkanı

Mustafa Latif EMEK
İKSAD Yönetim Kurulu Başkanı

Genel Koordinatör

Kaldygül ADİLBEKOVA

Koordinatör

Ali SÖYLEMEZ
EJONS Koordinatör Editor

Düzenleme Kurulu

SELAMİ DURAN

Bircan TAŞKESER

İbrahim KAYA

Hesen SURXAYLI

Dr. Alper TUTÇU

Serkan GÜN

Atabek MAVLYANOV

Amenah MANAFI

Umsunay ZHUMASHEVA

DAVETLİ KONUŞMACI

PROF.DR. MUSTAFA ÜNAL

DR. BASHIR ALI K. SALEH

KONGRE BİLİM VE DANIŞMA KURULU

Dr. Alma T. AKAJANOVA

Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi

Dr. Alia R. MASALİMOVA

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Amanbay MOLDİBAEV

Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Akmaral S. SYRGAKBAYEVA

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Anatoliy LOGİNOV

Ukrayna Şevçenko Lugan Milli Üniversitesi

Dr.A.S. KIDIRŞAYEV

Makhambet U. Batı Kazakistan Devlet Üniversitesi

Dr. Ayslu B. SARSEKENOVA

Orleu Milli Kalkınma Enstitüsü

Dr. Bahit KULBAEVA

S.Baybeşev Aktobe Üniversitesi

Dr. Bakıt OSPANOVA

H.Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi

Dr. Bayram POLAT

Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Bazarhan İMANGALİYEVA

K.Zhubanov Aktobe Devlet Bölge Üniversitesi

Dr. Bekir KOCADAŞ

Adıyaman Üniversitesi

Dr. Bilal ÇOBAN

Fırat Üniversitesi

Dr. B.K.ZAYADAN

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Botagul TURGUNBAEVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Caner KARAVİT

Mimar Sinan Üniversitesi

Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA

Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Dr. D.K.TÖLEGENOVA

Makhambet U. Batı Kazakistan Devlet Üniversitesi

Dr. Dinarakhan TURSUNALİEVA

Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Dr. Dzhakipbek Altaevich ALTAYEV

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Elvan YALÇINKAYA

Erciyes Üniversitesi

Dr. Gulmira ABDİRASULOVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Gulşat ŞUGAYEVA

Dosmukhamedov Atyrau Devlet Üniversitesi

Dr. G.I. ERNAZAROVA

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr.Hülya Bingöl

İnönü Üniversitesi

DR. İlkay ŞAHİN

Erciyes Üniversitesi

Dr. İsaevna URKİMBAEVA

Abılay Han Uluslararası İlişkiler Üniversitesi

DR. Kasım KARAMAN

Erciyes Üniversitesi

Dr. Kalemkas KALİBAEVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Karligash BAYTANASOVA

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. K.A.TLEUBERGENOVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Kenjehan MEDEUBAEVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Keles Nurmaşılı JAYLIBAY

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Kulaş MAMİROVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Mahabbat OSPANBAEVA

Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Maha Hamdan ALANAZİ

Riyad Kral Abdülaziz Teknoloji Enstitüsü

Dr. Malik YILMAZ

Atatürk Üniversitesi

Dr. Mavlyanov ABDİGAPPAR

Kırgızistan Elaralık Üniversitesi

Dr. Maira ESİMBOLOVA

Kazakistan Narkhoz Üniversitesi

Dr. Maira MURZAHMEDOVA

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Metin KOPAR

Adıyaman Üniversitesi

Dr. Mihriban EMEK

Adıyaman Üniversitesi

Dr. Mustafa AKSOY

Marmara Üniversitesi

Dr. Mustafa METE

Gaziantep Üniversitesi

Dr. Mustafa TALAS

Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Mustafa ÜNAL

Erciyes Üniversitesi

Dr. Han Nadejda

E.A. Buketov Karaganda Devlet Üniversitesi

Dr. Osman ERKMEN

Gaziantep Üniversitesi

Dr. Osman Kubilay GÜL

Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. P.S. PANKOV

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Rustem KOZBAGAROV

M. Tınışbayev Kazak Araç ve İletişim Akademisi

Dr. Sarash KONYRBAEVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Salima N.KAİRJANOVA

Dosmukhamedov Atyrau Devlet Üniversitesi

Dr. Şara MAJITAYEVA

E.A. Buketov Karaganda Devlet Üniversitesi

Dr. Vera ABRAMENKOVA

Rusya Aile ve Eğitim Çalışmaları Enstitüsü

Dr.Veyssel BOZKURT

İstanbul Üniversitesi

Dr. Yang ZİTONG

Wuhan Üniversitesi

Dr. Zeynullina AYMAN

S. Toraygirov Pavlodar Devlet Üniversitesi

Dr. Zharkyn BALTABAEVA

Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi

Dr. Zongxian FEN

Xi'an Jiatong Üniversitesi

ULUSLARARASI KATILIMCILAR

DR. BASHIR ALI K. SALEH- LİBYA
Musa MURSAQULİYEV- AZERBAYCAN
Mohamed Nadjib BOUKHATEM- CEZAYİR
Noureldien H.E. DARWISH- AMERİKA
Thangirala SUDHA- AMERİKA
Hanady NADA- AMERİKA
Mehdi RAJABI- AMERİKA
Shaker A. MOUSA- AMERİKA
Salihu Abdullahi KIYAWA- UGANDA
Amina Salihi BAYERO- NİJERYA
Julius TUMUSIIME- UGANDA

2. ULUSLARARASI ERCİYES BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

27-29 EYLÜL 2019

KAYSERİ

KONGRE PROGRAMI

KATILIMCI ÜLKELER: TÜRKİYE, CEZAYİR, UGANDA, LİBYA, AZERBAYCAN, AMERİKA
KONGRE GENEL KURALLARI (LÜTFEN DİKKATLİCE OKUYUNUZ)

Kongrenin ilk günü gelerek kayıt yaptırmanız GEREKMEMEKTEDİR.

Kayıt masası kongre süresince 09:00-18:00 saatleri arasında hizmet verecektir. Kayıt masasında yoğunluk ve sıkışıklık yaşanmaması için sunum gününüzde oturumunuzdan yarım saat önce gelerek kayıt yaptırabilirsiniz.

Sunum sıralamasının belirlenmesi, ara verilmesi ve oturuma ilişkin tüm hususlarda düzenleme kurulunu temsilen **OTURUM BAŞKANLARI** tam yetkilidir

Katılım belgeleri oturum sonunda, oturum Başkanı tarafından verilecektir Her bir sunum için 15 dk. ayrılmıştır.

Oturumlar programda belirtilen saatte başlayacaktır. Katılımcıların gecikmeksizin oturuma katılmaları gerekmektedir

Sunumlarınızda kitabi teorik bilgi ve tanımlardan kaçınarak, çalışmanızın özüne odaklanmanızı öneririz.

Sunumlarınızı (versiyon değişikliklerinden kaynaklanacak olumsuzluklardan etkilenmemeniz için) hem Power Point hem PDF olarak kaydederek yanınızda bulundurunuz.

Sunum bilgisayarlarına çok sayıda katılımcıya ait flaş bellekler takılacağı için Flaş Belleğinize virüs bulaşması ihtimali yüksektir. Bu sebeple içerisinde özel dosyalarınızın, tüm akademik çalışmalarınız, fotoğraflarınız vs. gibi bilgilerin olduğu Flaş Belleğiniz yerine başka bir flaş bellek kullanmanızı öneririz

Kongrelerde bazı flaş bellekler zaman zaman sunum bilgisayarları tarafından okunmayabilmektedir. Bu sebeple PPT ve PDF şeklinde hazırladığınız sunumlarınızı aynı zamanda MAİL adresinizde de bulundurmanızı öneririz

Kongre yerleşkesinde YAZICI olmadığı için, sunum sırasında ihtiyaç duyacağımız belgeleri/notları önceden YAZDIRARAK yanınızda bulundurunuz

Bu programda sunumunuzun bulunduğu sayfanın çıktısını yanınızda bulundurunuz

28/09/2019 Cumartesi

SAAT: 09.00: AÇILIŞ KONUŞMALARI

KONFERANS

SAAT: 09:15 PROF.DR. MUSTAFA ÜNAL

SAAT: 09:45 DR. BASHIR ALI K. SALEH

روتكد ريشب يلغ ةفيلخ حلاص

28/09/2019 Cumartesi

Saat: 10.30-12.45

Salon: 1	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Nebahat GÖÇERİ- Dr. Öğr. Üyesi Rümeysa KARS
Nedim YILMAZ Dr. Öğr. Üyesi Ayşe YANARDAĞ	ZİHNİ ORHON'UN TEFTİŞ RAPORLARINA GÖRE SİVAS PARTİ YÖNETİM KURULLARININ DURUMLARI (1939-1942)
Dr. Öğr. Üyesi Rümeysa KARS	ÜSKÜDARLI İBRAHİM SIRRÎ EFENDİ'NİN “TARİH-İ SULTAN MUSTAFA-İ SANÎ” ADLI ESERİNE GÖRE II. MUSTAFA'NIN DEVLET YÖNETİM USULÜ
Doç. Dr. Nebahat GÖÇERİ	MİLASLI GAD FRANKO'NUN “YUNAN-I KADİMDE TERBİYE NAZARİYELERİ” İSİMLİ PEDAGOJİ İLMİNE DAİR KİTABI HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME
Dr. Öğr. Üyesi Volkan KARAGÖZLÜ	NESRİN ŞİİRİ : KLASİK TÜRK NESRİNDE ESTETİK VE POETİK UNSURLAR -I-
Arş. Gör. Osman Safa BURSALI	TÜRKİYE'DE DİNİ TOPLULUKLAR VE DEVLET: İBADETHANELERİN HUKUKİ STATÜSÜ
Dr. Kudret SAVAŞ	MUSTAFA KUTLU'NUN “NUR” ADLI HİK YESİNDE KENDİNİ ARAMAK
Öğr. Gör. Adem Bağış ALÇİÇEK	ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞ VE YEREL SİYASETİN ERKEN ÖRNEKLERİ: DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİNDE YEREL SEÇİMLERDE KULLANILAN SÖYLEMLER VE SLOGANLAR

Salon: 2	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Habib HAMURCU - Arş. Gör. Dr. Esra KIZILAY
Öğr. Gör. Ayşen TÜKEL Öğr. Gör. Seçil YILDIZ	OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA UYGULAMA DERSİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA
Dr. Sevi KENT KÜKÜRTÇÜ Yasemin SEYFELİ Prof. Dr. Nefise Semra ERKAN	DEMOKRATİK DAVRANIŞ ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ
Arş. Gör. Emine YAVUZ Arş. Gör. Murat BORAN	ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖZYETERLİK ALGILARI VE ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER İLE İLİŞKİLERİ
Arş. Gör. Dr. Esra KIZILAY	FEN BİLİMLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI HAKKINDA SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ FARKINDALIKLARI
Dr. Öğr. Üyesi Habib HAMURCU	SOSYAL TRAVMALARA KARŞI REZİLYANS BECERİLERİNİN KAZANDIRILMASINDA OKUL PDR HİZMETLERİ ve AİLE DANIŞMANLIĞI
Dr. Öğr. Üyesi Emrah AYKORA Gizem Sıla UZUNKAYA	SPOR YAPAN İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME ÖĞRENCİLERİNDE TÜRKÇE İLETİŞİM YETERLİK ALGISININ İNCELENMESİ
Öğr. Gör. Ayşen TÜKEL Öğr. Gör. Seçil YILDIZ	ÇOCUK EDEBİYATI VE MEDYA DERSİ YARATICI MATERYAL ÖRNEKLERİ
Oğuzhan NACAROĞLU	ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN 21. YÜZYIL BECERİLERİNE SAHİP OLMA DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
Derya KILIÇ Dr. Öğr. Üyesi Ayşe YANARDAĞ	II. ABDÜLHAMİT DÖNEMİ SİVAS'TA EĞİTİM HAYATI

28/09/2019 Cumartesi

Saat: 10.30-12.45

Salon: 3	Oturum Başkanı: Prof.Dr. Ferhan SOYUER
Arş. Gör Dr. Ramazan KIRAC Elem EROĞLU	ÇEVRE DOSTU “YEŞİL HASTANE”
Uzm. Dr. Gökhan SÖNMEZ Doç. Dr. Abdullah DEMİRTAŞ Doç. Dr. Ümmühan ABDÜLREZZAK Doç. Dr. Emre Can AKINSAL Dr. Öğr. Üyesi Numan BAYDİLLİ Prof. Dr. Oğuz EKMEKÇİOĞLU	TEDAVİ NAİF KLİNEFELTER SENDROMLU GENÇ HASTALARIN KEMİK SAĞLIĞININ SAĞLIKLI GÖNÜLLÜLER İLE KARŞILAŞTIRILMASI
Fatih ADA	ENDOVASCULAR TREATMENT OF PROXIMAL VENOUS OUTFLOW OBSTRUCTIONS IN PATIENTS WITH ARTERIOVENOUS FISTULA: A SINGLE CENTER EXPERIENCE
Dr. Öğr. Üyesi Filiz YANGILAR Dr. Öğr. Üyesi Sevil Karahan YILMAZ Arş. Gör. Mıhrıcan KAÇAR Öğr. Gör. Nazife YILMAZ	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN YEME DAVRANIŞLARI, ORTOREKSİYA NERVOZA VE VÜCUT MEMNUNİYETLİK DURUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Filiz YANGILAR Dr. Öğr. Üyesi Sevil Karahan YILMAZ Arş. Gör. Mıhrıcan KAÇAR Öğr. Gör. Nazife YILMAZ	SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SAĞLIKLI BESLENME TAKINTISI BELİRTİLERİNİN VE OBEZİTE ÖNYARGILARININ İNCELENMESİ: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA
Dr. Öğretim Üyesi Erdem ŞAHİN	PLASENTA İNVAZYON ANOMALİLERİ VARLIĞINDA SERUM NÖTROFİL-LENFOSİT VE TROMBOSİT-LENFOSİT ORANLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ
Öğr. Gör. Sermed DOĞAN Doç. Dr. Özgür DEMİRTAŞ	TÜRKİYE'DE PALYATİF BAKIM HİZMETLERİ: KAYSERİ İLİ ÖRNEĞİ
Mefkure ERASLAN ŞAHİN	OBEZİTE NEDENİ İLE ERKEN DİYABET TARAMASI YAPILAN GEBELERDE DİYABET SIKLIĞI VE OLUMSUZ MATERNAL SONUÇLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ
Funda ALKAN Doç. Dr. Murat DEMİRBİLEK Prof. Dr. Nagihan UĞURLU Dr. Ebru ERDAL Dr. Esin ÇETİN Dr. Cafer ÇAKAL Doç. Dr. Nelisa LAÇİN TÜRKOĞLU Barış BATUR	ÜVEİT TEDAVİSİNDE KULLANILMAK ÜZERE TAŞIYICI SİSTEMLER

28/09/2019 Cumartesi

Saat: 13.00-15.45

Salon: 1	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Asım DAVULCU -Dr. Öğr. Üyesi Mehmet BİLİM
Şaban GÜLCÜ Mücahit TUNEL	MOBİL CİHAZ İÇİN APRIÖRİ ALGORİTMASI TABANLI KİTAP ÖZETLERİ UYGULAMASI
Arş. Gör. Halil İbrahim AYAZ Öğr. Gör. Dr. Vahit TONGUR	GEZGİN SATICI PROBLEMİ İÇİN BALİNA OPTİMİZASYON ALGORİTMASI
Dr. Öğr. Üyesi Faruk TEMEL	SAĞLIK TEMALİ BİLGİ EDİNME VE İNTERNETİN GÜVENİLİRLİĞİ
Prof. Dr. Cebirail ÇİFLİKLİ Bilgin YAZLIK	KABLOSUZ İŞBİRLİKLİ AĞLARDA AKTARIM STRATEJİLERİNİN SİSTEM PERFORMANSI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ
Şaban GÜLCÜ Muhammed Said BAKIRCI	KARINCA ASLANI OPTİMİZASYONU TABANLI YAPAY SİNİR AĞLARI EĞİTİMİ
Arş. Gör. Halil İbrahim AYAZ Öğr. Gör. Dr. Vahit TONGUR	PARÇACIK SÜRÜ OPTİMİZASYONU İLE AYIRMA HİPERDÜZLERMLERİ PARAMETRELERİNİN OPTİMİZASYONU
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet BİLİM	ERROR RATE ANALYSIS OF COMMUNICATION SYSTEMS WITH DIFFERENT NOISE TYPES OVER K-μ SHADOWED FADING
Dr. Öğr. Üyesi Fatma Nazlı ÖZSOLAK	EKLEMELİ İMALAT YÖNTEMİYLE ÜRETİLEN AL ALAŞIMLARININ ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ
Ebru GÜÇLÜ Ertan KÖSEDAĞ Recep EKİCİ Zeynep Gül APALAK	DÜŞÜK HIZLI DARBENİN METAL MATRİSLİ KOMPOZİTLERİN SERTLİKLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
Doç. Dr. Asım DAVULCU Dr. Öğr. Üyesi Ebru DAVULCU	SÜMERBANK KAYSERİ BEZ FABRİKASI'NIN KURULUŞUNUN DÖNEMİN GAZETELERİNDE SUNUMU: CUMHURİYET, ULUS, KAYSERİ GAZETELERİ ÖRNEĞİ
Doç. Dr. Asım DAVULCU Dr. M. İbrahim BAHTİYAR	PAMUKLU KUMAŞLARIN GÜÇ TUTUŞURLUK ÖZELLİKLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Salon: 2	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Hayriye ATİK - Doç. Dr. Özgür DEMİRTAŞ
Uzm. Dr. Fatma ŞENEL	NADİR BİR VAKA: PSÖDOKSANTOMA ELASTİKUM
Dr. Öğr. Üyesi Gülcan ŞANTAŞ Dr. Öğr. Üyesi Fatih ŞANTAŞ	TÜRKİYE'DE ANTİBİYOTİK KULLANIMININ İNCELENMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA
Dr. Banu AÇMAZ	PRE-GESTASYONEL OBEZİTENİN FETAL DOĞUM AĞIRLIĞI VE MAKROZOMİ ÜZERİNE ETKİSİ
Öğr. Gör. Sermed DOĞAN Doç. Dr. Özgür DEMİRTAŞ	SAĞLIK KURUMLARINDA ÖRGÜTSEL ADALET ALGISININ ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ÜZERİNE ETKİSİ
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf MADENDAĞ Dr. İlknur ÇÖL MADENDAĞ	BENİGN NEDENLİ HİSTEREKTOMİ VAKALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE PREOPERATİF BİYOPSİNİN YERİ
Arş. Gör. Dr. Ramazan KIRAC Elem EROĞLU	BAŞARILI YAŞLANMA İLE GERİATRİK DEPRESYON ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA
Uzm. Psk. Ulaş AY Uzm. Psk. Emre HARI Psk. Mustafa YAVUZ	BİLİŞSEL ESNEKLİK VE PSİKOLOJİK BELİRTİLER ARASINDAKİ İLİŞKİDE ALEKSİTİMİNİN ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ
Dr. Pelin GENÇOĞLU Prof. Dr. Hayriye ATİK	TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN KURULUŞUNDAN GÜNÜMÜZE SAĞLIK SİSTEMİNDE MEYDANA GELEN GELİŞMELER
Mohamed Nadjib BOUKHATEM Noureddien H.E. DARWISH Thangirala SUDHA Mohamed Amine FERHAT Abdelkrim KAMELI Hussein EL-ZAEDDI Ángel A. CARBONELL- BARRACHINA Shaker A. MOUSA	IN VITRO AND EX OVO CYTOTOXICITY OF ESSENTIAL OILS AGAINST HUMAN CANCER CELL LINES: A COMPREHENSIVE REVIEW
Uzm. Dr. Murat İĞDE	SAKRAL BASI YARALARININ CERRAHİ TEDAVİSİNDEN ÖNCE NEGATİF BASINÇLI YARA KAPAMA UYGULAMASININ ÖNEMİ
Dr. Öğr. Üyesi Gülcan ŞANTAŞ Dr. Öğr. Üyesi Fatih ŞANTAŞ	SİĞINMACILARIN SAĞLIK HİZMETLERİ KULLANIMINDA KARŞILAŞTIKLARI İLETİŞİM ENGELLERİ: KAVRAMSAL BİR İNCELEME
Ramazan ASOĞLU	İSKEMİK VE İSKEMİK OLMAYAN KALP YETERSİZLİĞİ OLAN HASTALARDA C-REAKTİF PROTEİN / ALBÜMİN ORANININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Salon: 3	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Hanife MUT - Prof. Dr. Uğur BAŞARAN
Arş. Gör. Elif ÖZDEMİR Prof. Dr. Bayram SADE	BAZI MISIR HAT VE MELEZLERİNİN Fe, Mg, Mn, K ve P ÖZELLİKLERİNİN KOMBİNASYON KABİLİYETLERİ
Prof. Dr. Belgin COŞGE ŞENKAL Arş. Gör. Tansu USKUTOĞLU	BAZI ADAÇAYI (SALVIA SP.) TÜRLERİNDEN ELDE EDİLEN UÇUCU YAĞLARIN ANA BİLEŞENLERİNİN KULLANIM ALANLARI BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
Hasan KÜÇÜKDEMİR Dr. Öğr. Üyesi Hülya DOĞAN	FARKLI BİTKİ SIKLIKLARINDA YETİŞTİRİLEN PITRAK (Xanthium strumarium L.) BİTKİSİNİN VERİM VE VERİM UNSURLARININ BELİRLENMESİ
Zeliha KAYA Sabri YURTSEVEN	ŞANLIURFA KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIĞININ MEVCUT DURUMU, SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
Prof. Dr. Uğur BAŞARAN Dr. Öğr. Üyesi Medine ÇOPUR DOĞRUSÖZ Dr. Öğr. Üyesi Erdem GÜLÜMSER Prof. Dr. Hanife MUT	BAZI BAKLAGİL YEM BİTKİLERİNİN ÇİMLENME ÖZELLİKLERİNE BİTKİSEL KAYNAKLI DUMAN SOLÜSYONLARININ ETKİSİ
Mustafa ŞAHİN Prof. Dr. Uğur BAŞARAN	KÜKÜRT DOZ VE UYGULAMA ZAMANLARININ MÜRDÜMÜĞÜN (Lathyrus sativus L.) TANE KALİTESİNE ETKİSİ
Büşra AĞIN Arş. Gör. Dr. Talip ÇELİK Prof. Dr. Yasin KİŞİOĞLU	GEZEN TAVUKLAR İLE ÇİFTLİK TAVUKLARININ FEMUR KEMİKLERİNİN MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ VE KARŞILAŞTIRILMASI
Arş. Gör. Elif ÖZDEMİR Prof. Dr. Bayram SADE	BUĞDAY (Triticum aestivum L.)’ DA KH ₂ PO ₄ ile PRIMİNG’ İN BAZI FİZYOLOJİK ÖZELLİKLERİN İKİLİ İLİŞKİLERİNE ETKİSİ
Prof. Dr. Belgin COŞGE ŞENKAL Arş. Gör. Tansu USKUTOĞLU	STACHYS LAVANDULIFOLIA VAHL. TÜRÜNÜNÜ UÇUCU YAĞ KOMPOZİSYONUNUN VE SİTOTOKSİK ETKİSİNİN İNCELENMESİ
Öğr. Gör. Dr. Hacer Sibel KARAPINAR Prof. Dr. Fevzi KILIÇEL	GELENEKSEL OLARAK ÜRETİLEN ELMA PEKMEZİNDE BAZI TOKSİK ELEMENTLERİN BELİRLENMESİ
Öğr. Gör. Dr. Hacer Sibel KARAPINAR Prof. Dr. Fevzi KILIÇEL	FASULYEDE VE NOHUTTA BAZI MİKRO VE MAKRO ELEMENT BİLEŞİMİ

28/09/2019 Cumartesi

Saat: 16.00-18.45

Salon: 1	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mustafa TALAS
Dr. Öğr. Üyesi Habib HAMURCU Arş. Gör. Ahmet METİN Arş. Gör. Murat BORAN Oğuzhan NACAROĞLU	PDR ÖĞRENCİLERİNİN KÜLTÜRE DUYARLILIK YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ
Arş. Gör. Dr. Esra KIZILAY	ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN STEM TUTUMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
Arş. Gör. Emine YAVUZ Arş. Gör. Murat BORAN	SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÇEVRE SORUNLARINA YÖNELİK METAFORİK ALGILARININ İNCELENMESİ
Arş. Gör. Dr. Pelin Seval ÇAĞLAYAN ESEN	TÜRKİYE'DE TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ (TPAB) ÜZERİNE YAPILAN TEZLERİN BETİMSSEL ANALİZİ (2009-2019)
Dr. Kudret SAVAŞ	EVHADÜDDİN-İ MERAGI'NIN KALENDERLERLE İLGİLİ DÜŞÜNCELERİNİ YANSITAN GAZELLERİ
	MEHMET RAUF VE "SON YILDIZ"
Arş. Gör. Dr. Esengül UZUNOĞLU SAYIN	SA'Dİ-İ ŞİRÂZİ VE BİR GAZELİNİN İNCELENMESİ
Musa MURSAQULİYEV	QAFQAZ ALBANİYASI İZLƏRİNİ DAŞIYAN MEMARLIQ ABİDƏMİZ KEŞİKÇİDAĞ

Salon: 2	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Tuncay ÇELİK - Dr. Öğr. Üyesi Önder A. AFŞAR
Dr. Öğr. Üyesi Zerrin KILIÇARSLAN	OECD ÜLKELERİ İÇİN İMALAT SEKTÖRÜNDE DOĞRUDAN YABANCI YATIRIM GİRİŞLERİNDE AÇIKLANMIŞ KARŞILAŞTIRMALI ÜSTÜNLÜK ANALİZİ
Arş. Gör. Doğan BARAK Prof. Dr. Tuncay ÇELİK	TÜRKİYE'DE İSTİHDAMIN GELİR EŞİTSİZLİĞİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
Dr. Öğr. Üyesi Yasemin DUMRUL	PETROL FİYATLARININ İŞSİZLİK ÜZERİNE ETKİSİ: G-7 ÜLKELERİ ÖRNEĞİ
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Tayfur AKCAN	İŞSİZLİK FONU BÜYÜKLÜĞÜ VE İSTİHDAM PİYASASI İÇERİSİNDEKİ YERİ
Arş. Gör. Doğan BARAK Prof. Dr. Tuncay ÇELİK	TÜRKİYE VE ABD FAİZ ORANLARINDAKİ DEĞİŞMELERİN TÜRK LİRASI DEĞERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Tayfur AKCAN	TÜRKİYE'DEKİ İŞSİZLİĞİN İKTİSADİ EKOLLERE GÖRE ANALİZİ
Dr. Öğr. Üyesi Murat ÇAKIRKAYA	DENEYİMSSEL PAZARLAMA BOYUTLARI İLE İLGİLİ TÜKETİCİ ALGILARINI ÖLÇMEYE YÖNELİK BİR DEĞERLENDİRME
Dr. Öğr. Üyesi Önder A. AFŞAR	AB RESMİ BELGELERİNDE TÜRKİYE'NİN DEMOKRATİKLEŞME SÜRECİ: AB SÜRECİNDE AZINLIK HAKLARI KONUSUNDA GERÇEKLEŞTİRİLEN REFORMLAR
Dr. Öğr. Üyesi Önder A. AFŞAR	AB ADAYLIK SÜRECİNDE İNSAN HAKLARI ALANINDA TÜRKİYE'DE YAPILAN DÜZENLEMELER
Öğ. Gör. Dr. Murat KARATAŞ	TÜRKİYE'DE ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞ SÜRECİNDE MERKEZE KARŞI ÇEVRENİN SÖZCÜSÜ OLARAK SERDENGEÇTİ DERGİSİ

Salon: 3	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Hülya ÖZTEKİN
Dr. Öğr. Üyesi Erhan YILDIRIM	TELEVİZYON PROGRAMLARINDA KULLANILAN GRAFİK MALZEMELERİN ANLATI YAPISINA ETKİLERİ
Dr. Öğr. Üyesi Hülya ÖZTEKİN	BİLİM İLETİŞİMİ EĞİTİMİNİN ÖNEMİ VE TÜRKİYE'DE BİLİM İLETİŞİMİ EĞİTİMİ
Doç. Dr. Halil AKMEŞE Ali ILGAZ	DEVELİ İLÇESİNİN ORNİTO TURİZM POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
Ali İNAN	DİNİ YÖNELİM VE SOSYAL FAKTÖRLER İLİŞKİSİ
Hüseyin Levent ŞAKTANLI Dr. Öğr. Üyesi Oğuzhan YÜKSEL	EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜNDE ÇALIŞAN POLİS MEMURLARININ SERBEST ZAMANLARINI DEĞERLENDİRMELERİ AÇISINDAN ÖRGÜTSEL VATANDAŞLIK DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ
Doç. Dr. Halil AKMEŞE Ali ILGAZ	ENGELLİ BİREYLERİN SEYAHAT MOTİVASYONLARINI OLUŞTURAN İTİCİ FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA
Ali İNAN	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KURUMSAL GÜVEN DÜZEYLERİ -İlahiyat Fakülteleri Örneği-
Arş. Gör. Fırat KOÇ Dr. Öğr. Üyesi Vahdet ÖZKOÇAK	TÜRKİYE' DEKİ GÖRELİ YÜZ GENİŞLİĞİ ÇALIŞMALARI
Arş. Gör. Fırat KOÇ Dr. Öğr. Üyesi Vahdet ÖZKOÇAK	TÜRKİYE' DEKİ PARMAK ORANLARI (2P:4P) ÇALIŞMALARI
Oğuz Can BOZKURT Bahar TAŞDELEN Dr. Öğr. Üyesi Gamze TEMİZEL	SOSYAL MEDYA UYGULAMALARININ KONAKLAMA İŞLETMELERİ SEÇİMİ ÜZERİNE ETKİSİ: KONYA İLİ 5 YILDIZLI KONAKLAMA İŞLETMELERİNDEKİ MÜŞTERİLER ÜZERİNDE YAPILAN BİR UYGULAMA

29/09/2019 Pazar

Saat: 9.15-12.00

Salon: 1	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Ömer ÖZBEK
Doç. Dr. Gökhan TUNCEL	ADALETİN TOPLUMSALLAŞMASININ ÖNÜNDEKİ ENGELLER
Doç. Dr. Gökhan TUNCEL	TÜRKİYE'DE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU (SORUNU)
Dr. Öğr. Üyesi Ömer ÖZBEK	KUR'AN'I NASIL OKUYALIM VE ANLAYALIM
Prof. Dr. Sami KILIÇ Arş. Gör. Abdullah ALTUNCU	HASKALA (YAHUDİ AYDINLANMASI) ÖNCESİNDE AŞKENAZLAR ARASINDAKİ YAHUDİ EĞİTİMİ
Arş. Gör. Yusuf KAĞANARSLAN	MUSARRÂT HADİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME
Dr. Öğr. Üyesi Ömer ÖZBEK	İLAHİYAT FAKÜLTELERİNDE KURAN ÖĞRETİMİNİN TEMEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
Prof. Dr. Sami KILIÇ Arş. Gör. Abdullah ALTUNCU	HASKALA (YAHUDİ AYDINLANMASI) İLE BİRLİKTE MASKİLİM TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLEN EĞİTİMLE İLGİLİ MODERNİZASYON FAALİYETLERİ
Dr. Öğr. Üyesi Fazilet KOÇYİĞİT	KERPİÇ BEDEN DUVARLI CAMİLERDE BEZEME: XVIII-XIX. YÜZYIL
Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem Eda ANGI	DALCROZE YÖNTEMİ İLE SÜRE DEĞERLERİNİN ÖĞRETİLMESİNE YÖNELİK ÖRNEK BİR UYGULAMA
Prof. Dr. Arslan TOPAKKAYA	HERMENEUTİĞİN BAŞLANGICI OLARAK PERİ HERMENİAS

Salon: 2	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Emin ÇADIRLI
Prof. Dr. Emin ÇADIRLI Prof. Dr. Hasan KAYA Prof. Dr. Uğur BÜYÜK Dr. Öğr. Üyesi Erkan ÜSTÜN	KATILAŞTIRMA HIZININ DOĞRUSAL KATILAŞTIRILMIŞ 7075 ALAŞIMININ MEKANİKSEL ÖZELLİKLER ÜZERİNE ETKİSİ
Prof. Dr. Hasan KAYA Prof. Dr. Emin ÇADIRLI Prof. Dr. Uğur BÜYÜK	Al-Mn-Si ÜÇLÜ ALAŞIMININ ELEKTRİK VE TERMAL ÖZELLİKLERİNİN ARAŞTIRILMASI
Prof. Dr. Uğur BÜYÜK Prof. Dr. Hasan KAYA Prof. Dr. Emin ÇADIRLI	DOĞRUSAL KATILAŞTIRILAN Al-Mn-Cu ALAŞIMININ MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Murat KALELİ Celal Alp YAVRU	SAÇTIRMA VE ULTRASONİK SPREY PİROLİZ YÖNTEMLERİ İLE ÜRETİLEN ITO İNCE FİLMLERİN FİZİKSEL ÖZELLİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI
Assoc. Dr. Muharrem KIRAK Prof. Dr. Sait YILMAZ	THE ELECTRONIC AND OPTICAL PROPERTIES FOR GAAS DOUBLE RING-SHAPED QUANTUM DOT
Prof. Dr. Emin ÇADIRLI Prof. Dr. Hasan KAYA Prof. Dr. Uğur BÜYÜK Dr. Öğr. Üyesi Erkan ÜSTÜN	Al-1.9Mn-xFe ALAŞIMLARININ ISIL ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ
Ayşe YAVUZ Dr. Öğr. Üyesi Sevdâ ENGİN Prof. Dr. Uğur BÜYÜK	Al-Si-xNi ALAŞIM SİSTEMLERİNDE Ni'İN MİKROSERTLİK VE ÇEKME-DAYANIM DEĞERLERİNE ETKİSİ
Prof. Dr. Hasan KAYA Prof. Dr. Emin ÇADIRLI Prof. Dr. Uğur BÜYÜK	MICROSTRUCTURE, MICROHARDNESS AND TENSILE PROPERTIES OF THE Al-1.94Mn-1.5Si TERNARY ALLOY
Prof. Dr. Uğur BÜYÜK Prof. Dr. Hasan KAYA Prof. Dr. Emin ÇADIRLI	Al-Mn-Cu ALAŞIMININ MİKROYAPISAL ÖZELLİKLERİNİN KATILAŞTIRMA HIZINA BAĞLI DEĞİŞİMİ
Assoc. Dr. Muharrem KIRAK Prof. Dr. Sait YILMAZ	THE EFFECTS OF ELECTRIC AND MAGNETIC FIELD ON THE BINDING ENERGY AND OPTICAL ABSORPTION ON THE DOUBLE RING-SHAPED QUANTUM DOT
Salihu Abdullahi KIYAWA Amina Salihu BAYERO Julius TUMUSIIME	ISOLATION AND COMPARATIVE CHEMICAL CASEIN CONTENT OF SOME MAMMALIAN DAIRIES IN KABALE, SOUTHWEST UGANDA

Salon: 3	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ferhan SOYUER
Prof. Dr. Ferhan SOYUER Arş. Gör. Ukbe ŞIRAYDER	6 -70 YAŞ ARASINDAKİ SAĞLIKLI SEDANTER BİREYLERDE CİNSİYETE GÖRE ESNEKLİK DEĞERLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI
Dr. Öğr. Üyesi Feyzan CANKURTARAN Prof. Dr. Ferhan SOYUER Doç. Dr. Murat GÜLTEKİN Arş. Gör. Özlem MENEVŞE	İDİYOPATİK PARKİNSON HASTALARINDA HASTALIK EVRESİNE GÖRE YORGUNLUK VE YAŞAM KALİTESİNİN İNCELENMESİ
Arş. Gör. Suzan TEMİZ Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk DEMİR Doç. Dr. Ömer ÖNAL Dr. Mete GÜNDOĞ	AĞUSTOS 2019'DA ACİL SERVİSTEN GÖĞÜS CERRAHİSİ KLİNİĞİNE KONSÜLTE EDİLEN HASTALARIN ANALİZİ
Prof. Dr. Ferhan SOYUER Arş. Gör. Ukbe ŞIRAYDER	SİMULTENE İNTEGRETED BOOST (SIB) TEKNİĞİ İLE TEDAVİ EDİLEN NAZOFARİNKS KANSERLİ OLGULARDA BAŞARISIZLIK PATERNİNİN İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Feyzan CANKURTARAN Prof. Dr. Ferhan SOYUER Doç. Dr. Murat GÜLTEKİN Arş. Gör. Özlem MENEVŞE Funda İPEKTEN	25-59 ORTA YAŞ GRUBU SAĞLIKLI BİREYLERDE ESNEKLİK DEĞERLERİ
Dr. Öğr. Üyesi Feyzan CANKURTARAN Prof. Dr. Ferhan SOYUER Doç. Dr. Murat GÜLTEKİN Arş. Gör. Özlem MENEVŞE	PARKİNSON HASTALARINDA HASTALIK EVRESİNE BAĞLI DONMA, NON-MOTOR SEMPTOMLAR VE YAŞAM KALİTESİNİN İNCELENMESİ
Dr. Mete GÜNDOĞ Hatice BASARAN Mustafa Tarkan AKSÖZEN	ERKEN EVRE GLOTTİK LARİNKS KANSERİNİN TEDAVİSİNDE İKİ FARKLI FRAKSİYONASYON ŞEMASININ KARŞILAŞTIRILMASI
Dr. Fatma DAĞLI Dr. Öğr. Üyesi Gönül Şeyda SEYDEL Dr. Öğr. Üyesi İlayet GÜNTÜRK	HİPERTİROİDİ OLUŞTURULAN RATLARDA PROTEİN OKSİDASYONU ARACILI KARACİĞER DOKU HASARINA KARNOZİNİN ETKİSİ

29/09/2019 Pazar

Saat:12.15- 14.45

Salon: 1	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Dilek PANDIR - Dr. Öğr. Üyesi Sedat PER
Prof. Dr. Hikmet Seyhan ÖZARSLAN Arş. Gör. Bağdagül KARTAL	MUTLAK MATRİS TOPLANABİLME METODU ÜZERİNE YENİ BİR ÇALIŞMA
Dr. Öğr. Üyesi Meral YAŞAR KARTAL	GAUSSIAN BRONZE FIBONACCI SAYILARI
Prof. Dr. Hikmet Seyhan ÖZARSLAN Arş. Gör. Bağdagül KARTAL	YARI σ - KUVVETLİ ARTAN DİZİLER ÜZERİNE
Dr. Öğr. Üyesi Aysel KEKİLLİOĞLU Zekeriya BIÇAK	PESTİSİTLER VE ARILAR ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Aysel KEKİLLİOĞLU Mevlidiye YILMAZ	PATATES BÖCEĞİNİN (Leptinotarsa decemlineata SAY, 1824) BİYOLOJİK MÜCADELE SÜRECİ ÜZERİNE ARAŞTIRMA
Dr. Öğr. Üyesi Sedat PER Prof. Dr. Dilek PANDIR	FURAN UYGULANMIŞ SIÇAN KAN HÜCRELERİNİN CANLILIĞININ BELİRLENMESİ VE LİKOPENİN KORUYUCU ROLÜ
Dr. Öğr. Üyesi Aysel KEKİLLİOĞLU Fatma SOYSALDI	EVSEL ORGANİK ATIKLAR VE ALTERNATİF YÖNETİMLERİ
Dr. Öğr. Üyesi Sedat PER Prof. Dr. Dilek PANDIR	SIÇAN KARACİĞERİNDE LPS KAYNAKLI ANTİOKSİDAN YAPISININ DEĞİŞİMİ VE SELENYUMUN KORUYUCU ROLÜ
Aysel KEKİLLİOĞLU Ülkü MERT	KABAK EKİM ALANLARI VE ÇEVRESİNDE HYMENOPTERA (Insecta) TAKSONLARI ÜZERİNE EKO-FAUNİSTİK ARAŞTIRMA VE GÖZLEMLER

Salon: 2	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Hatice ERKEKOĞLU
Doç. Dr. Ebru ÖZGÜR GÜLER Arş. Gör. Dilek VEYSİKARANİ	İNSANİ GELİŞME VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
Prof. Dr. Hatice ERKEKOĞLU Gamze GÜL	2003-2017 TÜRKİYE'DE EKONOMİK BÜYÜME, REEL DÖVİZ KURU VE DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ NEDENSELLİK ANALİZİ
Doç. Dr. Ebru ÖZGÜR GÜLER Arş. Gör. Dilek VEYSİKARANİ	ZAMAN HIRSIZLIĞINA YÖNELİK BİR ÇALIŞMA: KAMU VE ÖZEL SEKTÖR ARAŞTIRMASI
Arife KILINÇ Doç. Dr. Hakan EYGÜ	BİREYSEL EMEKLİLİĞİN LOJİSTİK REGRESYON ANALİZİ İLE İNCELENMESİ: HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ
Prof. Dr. İsmail BAKAN Y. Sonay YILMAZ	PSİKOLOJİK GÜÇLENDİRME VE YENİLİK YAPABİLME BECERİSİ
Arife KILINÇ Doç. Dr. Hakan EYGÜ	İŞGÜCÜ DEĞİŞKENLERİNİ İŞSİZLİK ÜZERİNDE ETKİSİNİN ÇOKLU REGRESYON ANALİZİ İLE İNCELENMESİ
Doç. Dr. Mehmet Ünsal MEMİŞ	KÜÇÜK ve MİKRO İŞLETMELER İÇİN FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI TASLAĞINA GENEL BİR BAKIŞ
Prof. Dr. İsmail BAKAN Y. Sonay YILMAZ	BİREYSEL YARATICILIK VE İÇ GİRİŞİMCİLİK
Doç. Dr. Banu KÜLTER DEMİRGÜNEŞ	TÜKETİCİLERİN ORGANİK GIDA SATIN ALMA KARARLARI VE SATIN ALMA KARARINDAN DUYDUKLARI MEMNUNİYET DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA
Doç. Dr. Mehmet Ünsal MEMİŞ	KÜÇÜK ve MİKRO İŞLETMELER İÇİN FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI TASLAĞI BÖLÜM 8 STOKLAR STANDARTDININ İNCELENMESİ

Salon: 3	Oturum Başkanı: DOÇ.DR. ELVAN YALÇINKAYA
Erdoğan ÇİÇEK Sevil SUNGUR Soheil EAGDERİ Pariya Jalili	SULTANSAZLIĞI HAVZASI BALIK FAUNASININ TESPİTİ VE AVRASYA BALIK İNDEKSİ (EAFI 1.0) KULLANILARAK EKOLOJİK KALİTE DEĞERLENDİRMESİ
Arş. Gör. Dr. Mustafa ÖZKAN	TOPOLOJİK UZAYLARIN AYRIK VE AYRIK OLMAYAN TOPOLOJİLERİN DIŞINDA SINIFLANDIRILMASI
Dr. Aydın GÜNEŞ Prof. Dr. Ömer Sinan ŞAHİN	EFFECT OF CRACK GEOMETRY ON ELASTIC BEHAVIOR OF LAMINATED COMPOSITE MATERIALS
Dr. Aydın GÜNEŞ Prof. Dr. Ömer Sinan ŞAHİN	EFFECT OF SURFACE CRACK DIRECTION ON THE DYNAMIC BEHAVIOR OF HYBRID COMPOSITES
Doç. Dr. Mehmet TANRIVER Hande PAZAN	ÇİFT YILDIZ SİSTEMLERİNDE YAŞANABİLİR BÖLGE HESABI: AYNI YARIÇAPLI, FARKLI İŞİNİM GÜÇLÜ
Doç. Dr. Mehmet TANRIVER Hande PAZAN	AYNI İŞİNİM GÜÇLÜ ÇİFT YILDIZ SİSTEMLERİNDE YAŞANABİLİR BÖLGE

POSTER SUNUM

Erdoğan ÇİÇEK Sevil SUNGUR Soheil EAGDERİ Pariya Jalili	Garra Hamilton 1822 CİNSİNİN İRAN'DAKİ TÜRLERİNDE KAUDAL YÜZGEÇ İSKELETLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI VE FİLOGENİSİNİN BELİRLENMESİ
--	--

29/09/2019 Pazar

Saat:15.00 17.00

Salon: 1	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Abdurrahman EYMEN
Dr. Öğr. Üyesi Çağlar ÖZER	ERZURUM'DA YENİ BİR AZALIM İLİŞKİSİ: İLSEL SONUÇLAR
Dr. Öğr. Üyesi Çağlar ÖZER Dr. Eren PAMUK	FARKLI SİSMİK SENSÖR TIPLERİ İLE ELDE EDİLEN ZEMİN BÜYÜTMELERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI
Arş. Gör. Hakan YALÇIN Arş. Gör. Cenk Cuma ÇADIR Doç. Dr. Zülküf KAYA	ŞEV STABİLİTESİNDE KULLANILAN ANKRAJLARIN SLİDE PROGRAMI İLE ANALİZİ
Doç. Dr. Serap YALÇIN Doç. Dr. Fahriye ERCAN Doç. Dr. Hatice BAŞ Seda YALÇINKAYA Öğr. Gör. Nuri ERCAN	HOMO SAPIENS VE TRIBOLİUM CASTANEUM PTEN İNDÜKLENMİŞ KİNAZ 1 (PINK1) PROTEİNİ ÜZERİNDE HYPERİCİN, HYPERFORİN HYPEROSİDE METABOLİTLERİNİN MOLEKÜLER KENETLEME ÇALIŞMASI
Arş. Gör. Cenk Cuma ÇADIR Arş. Gör. Hakan YALÇIN Doç. Dr. Zülküf KAYA	TAŞ KOLONLAR İLE İYİLEŞTİRİLEN TABAKALI ZEMİNLERDE KOLON ÇAPI VE ARALIĞININ TAŞIMA GÜCÜNE ETKİSİ
Fatma ÇINAR Prof. Dr. Abdurrahman EYMEN	KENTSEL DÖNÜŞÜMÜN ŞEHİR PLANLAMASI VE KENT HAYATI ÜZERİNE TEKNİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ
Elif YILMAZ İdil AYÇAM	GELENEKSEL MİMARİ VERİLERİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: HASANKEYF ÖRNEĞİ
Dr. Bashir Saleh	FE MODELING TECHNIQUE AND EXPERIMENTAL INVESTIGATION OF SMART BUILDING BEHAVIOR UNDER UNEXPECTED EVENTS SUCH AS EXPLOSIONS, FIRE OR EARTHQUAKES
Doç. Dr. Serap YALÇIN Doç. Dr. Fahriye ERCAN Doç. Dr. Hatice BAŞ Seda YALÇINKAYA Öğr. Gör. Nuri ERCAN	HYPERİCUM PERFORATUM ESANSİYEL YAĞINA MARUZ KALAN TRİBOLİUM CASTANEUM'UN MALONDİALDEHİT, SUPEROKSİT DİSMUTAZ VE KATALAZ AKTİVİTESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Salon: 2	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Muhittin ELİAÇIK
Doç. Dr. Durdu Mehmet BİÇKES Dr. Celal YILMAZ	ÖĞRENME DÜZEYLERİ VE ÖRGÜTSEL ÖĞRENME
Doç. Dr. Durdu Mehmet BİÇKES Dr. Celal YILMAZ Öğr. Gör. Arif Nihat SAMUR	ALGILANAN AŞIRI NİTELİKLİLİĞİN ÜRETKENLİK KARŞITI İŞ DAVRANIŞLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: DAĞITIMSAL ADALET ALGISININ DÜZENLEYİCİ ROLÜ
Prof. Dr. Muhittin ELİAÇIK	ŞEYHÜLİSLÂM EBUSSUUD EFENDİ'NİN ŞAİRLERLE İLGİLİ FETVÂLARI
Prof. Dr. Muhittin ELİAÇIK	OSMANLI'DA ESRAR VE ŞARAP İLE İLGİLİ VERİLMİŞ MANZUM FETVÂLAR
Dr. Öğr. Üyesi Semih ZEKA	LETAİF-İ RİVAYAT'TA YER ALAN RÜYALARA PSİKANALİTİK BİR BAKIŞ
Dr. Öğr. Üyesi Semih ZEKA	MEMLEKET HİKÂYESLERİ'NDE GAYRİMÜSLİMLER
Doç. Dr. Burhan SEVİM	LİSANS DÜZEYİNDE TURİZM EĞİTİMİ VERİLEN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI DERS MÜFREDATINDA ÇEVRE EĞİTİMİNİN YERİ

Salon: 3	Oturum Başkanı: PROF. DR. MUSTAFA TALAS
Öğr. Gör. Burcu DOĞAN Öğr. Gör. Erdem HİLAL	TÜRKİYE DE MUHASEBE STANDARTLARI ALANINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZ ÇALIŞMALARI
Öğr. Gör. Burcu DOĞAN Öğr. Gör. Erdem HİLAL	BAĞIMSIZ DENETÇİLERİN KGK'NİN GÖREV VE YETKİLERİNİN KAPSAMI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
Doç. Dr. Aliye AKIN Öğr. Gör. Adnan AKIN	MESLEK YÜKSEKOKULLARINDA UYGULAMALI MESLEKİ EĞİTİMİN ÖNEMİ
Doç. Dr. Aliye AKIN Öğr. Gör. Adnan AKIN	ULUSLARARASI KONGRE TURİZMİ VE TÜRKİYE
Tahsin BOZDAĞ	TÜRK SÜSLEME SANATLARINDA KULLANILAN HATAİ MOTİFİNİN ŞEMSE FORMU İÇİNDEKİ YANSIMALARI
PROF. DR. MUSTAFA TALAS	GELECEĞİN TEMİNATI GELENEK

İÇİNDEKİLER

Kudret SAVAŞ <i>MEHMET RAUF VE “SON YILDIZ”</i>	1
Kudret SAVAŞ <i>MUSTAFA KUTLU’NUN “NUR” ADLI HİKÂYESİNDE KENDİNİ ARAMAK</i>	2
Elif ÖZDEMİR, Bayram SADE <i>BAZI MISIR HAT VE MELEZLERİNİN FE, MG, MN, K VE P ÖZELLİKLERİNİN KOMBİNASYON KABİLİYETLERİ</i>	3
Esra KIZILAY <i>FEN BİLİMLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI HAKKINDA SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ FARKINDALIKLARI</i>	4
Sami KILIÇ, Abdullah ALTUNCU <i>HASKALA (YAHUDİ AYDINLANMASI) ÖNCESİNDE AŞKENAZLAR ARASINDAKİ YAHUDİ EĞİTİMİ</i>	5
Aydın GÜNEŞ, Ömer Sinan ŞAHİN <i>EFFECT OF CRACK GEOMETRY ON ELASTIC BEHAVIOR OF LAMINATED COMPOSITE MATERIALS</i>	6
Esra KIZILAY <i>SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÇEVRE SORUNLARINA YÖNELİK METAFORİK ALGILARININ İNCELENMESİ</i>	7
Sami KILIÇ, Abdullah ALTUNCU <i>HASKALA (YAHUDİ AYDINLANMASI) İLE BİRLİKTE MASKİLİM TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLEN EĞİTİM İLGİLİ MODERNİZASYON FAALİYETLERİ</i>	8
Aydın GÜNEŞ, Ömer Sinan ŞAHİN <i>EFFECT OF SURFACE CRACK DIRECTION ON THE DYNAMIC BEHAVIOR OF HYBRID COMPOSITES</i>	9
Hüseyin Levent ŞAKTANLI, Oğuzhan YÜKSEL <i>EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜNDE ÇALIŞAN POLİS MEMURLARININ SERBEST ZAMANLARINI DEĞERLENDİRMELERİ AÇISINDAN ÖRGÜTSEL VATANDAŞLIK DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ</i>	10
Ramazan ASOĞLU <i>EVALUATION OF C-REACTIVE PROTEIN/ALBUMIN RATIO IN PATIENTS WITH ISCHEMIC AND NON-ISCHEMIC HEART FAILURE</i>	12
Mehmet TANRIVER, Hande PAZAN <i>AYNI IŞINIM GÜÇLÜ ÇİFT YILDIZ SİSTEMLERİNDE YAŞANABİLİR BÖLGE</i>	15
Mehmet TANRIVER, Hande PAZAN <i>ÇİFT YILDIZ SİSTEMLERİNDE YAŞANABİLİR BÖLGE HESABI: AYNI YARIÇAPLI, FARKLI IŞINIM GÜÇLÜ</i>	16
Önder A. AFŞAR <i>AB RESMİ BELGELERİNDE TÜRKİYE’NİN DEMOKRATİKLEŞME SÜRECİ: AB SÜRECİNDE AZINLIK HAKLARI KONUSUNDA GERÇEKLEŞTİRİLEN REFORMLAR</i>	17
Salihu Abdullahi KIYAWA, Amina Salih BAYERO, Julius TUMUSIIME <i>ISOLATION AND COMPARATIVE CHEMICAL CASEIN CONTENT OF SOME MAMMALIAN DAIRIES IN KABALE, SOUTHWEST UGANDA</i>	19
Suzan TEMİZ, Ömer Faruk DEMİR, Ömer ÖNAL <i>AĞUSTOS 2019’DA ACİL SERVİSTEN GÖĞÜS CERRAHİSİ KLİNİĞİNE KONSÜLTE EDİLEN HASTALARIN ANALİZİ</i>	20

Vahit TONGUR, Halil İbrahim AYAZ <i>GEZGİN SATICI PROBLEMİ İÇİN BALİNA OPTİMİZASYON ALGORİTMASI</i>	21
Mustafa ŞAHİN, Uğur BAŞARAN <i>KÜKÜRT DOZ VE UYGULAMA ZAMANLARININ MÜRDÜMÜĞÜN (LATHYRUS SATIVUS L.) TANE KALİTESİNE ETKİSİ</i>	22
Murat İĞDE <i>SAKRAL BASI YARALARININ CERRAHİ TEDAVİSİNDEN ÖNCE NEGATİF BASINÇLI YARA KAPAMA UYGULAMASININ ÖNEMİ</i>	24
Uğur BAŞARAN, Medine ÇOPUR DOĞRUSÖZ, Erdem GÜLÜMSER, Hanife MUT <i>BAZI BAKLAGİL YEM BİTKİLERİNİN ÇİMLENEME ÖZELLİKLERİNE BİTKİSEL KAYNAKLI DUMAN SOLÜSYONLARININ ETKİSİ</i>	25
Ramazan KIRAC, Elem EROĞLU <i>BAŞARILI YAŞLANMA İLE GERİATRİK DEPRESYON ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA</i>	27
Durdu Mehmet BİÇKES, Celal YILMAZ, Arif Nihat SAMUR <i>ALGILANAN AŞIRI NİTELİKLİLİĞİN ÜRETKENLİK KARŞITI İŞ DAVRANIŞLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: DAĞITIMSAL ADALET ALGISININ DÜZENLEYİCİ ROLÜ</i>	29
Durdu Mehmet BİÇKES, Celal YILMAZ <i>ÖĞRENME DÜZEYLERİ VE ÖRGÜTSEL ÖĞRENME</i>	31
Halil AKMEŞE, Ali ILGAZ <i>ENGELLİ BİREYLERİN SEYAHAT MOTİVASYONLARINI OLUŞTURAN İTİCİ FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA</i>	33
Halil AKMEŞE, Ali ILGAZ <i>DEVELİ İLÇESİNİN ORNİTO TURİZM POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	34
Ebru GÜÇLÜ, Ertan KÖSEDAĞ, Recep EKİCİ, Zeynep Gül APALAK <i>DÜŞÜK HIZLI DARBENİN METAL MATRİSLİ KOMPOZİTLERİN SERTLİKLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ</i>	35
Adem Bağış ALÇİÇEK <i>ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞ VE YEREL SİYASETİN ERKEN ÖRNEKLERİ: DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİNDE YEREL SEÇİMLERDE KULLANILAN SÖYLEMLER VE SLOGANLAR</i>	36
Arife KILINÇ, Hakan EYGÜ <i>BİREYSEL EMEKLİLİĞİN LOJİSTİK REGRESYON ANALİZİ İLE İNCELENMESİ: HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ</i>	37
İsmail BAKAN, Y. Sonay YILMAZ <i>BİREYSEL YARATICILIK VE İÇ GİRİŞİMCİLİK</i>	38
Murat BORAN, Emine YAVUZ <i>TÜRKİYE'DE TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ (TPAB) ÜZERİNE YAPILAN TEZLERİN BETİMSSEL ANALİZİ (2009-2019)</i>	39
Emin ÇADIRLI, Hasan KAYA, Uğur BÜYÜK, Erkan ÜSTÜN <i>KATILAŞTIRMA HIZININ DOĞRUSAL KATILAŞTIRILMIŞ 7075 ALAŞIMININ MEKANİKSEL ÖZELLİKLER ÜZERİNE ETKİSİ</i>	40
Emin ÇADIRLI, Uğur BÜYÜK, Hasan KAYA, Erkan ÜSTÜN <i>AL-1.9MN-XFE ALAŞIMLARININ ISIL ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ</i>	41
Seçil YILDIZ, Ayşen TÜKEL <i>ÇOCUK EDEBİYATI VE MEDYA DERSİ YARATICI MATERYAL ÖRNEKLERİ</i>	42
Çiğdem Eda ANGI <i>DALCROZE YÖNTEMİ İLE SÜRE DEĞERLERİNİN ÖĞRETİLMESİNE YÖNELİK ÖRNEK BİR UYGULAMA</i>	43
Sevi KENT KÜKÜRTCÜ, Yasemin SEYFELİ, Nefise Semra ERKAN <i>DEMOKRATİK DAVRANIŞ ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ</i>	44
Ali İNAN <i>DİNİ YÖNELİM VE SOSYAL FAKTÖRLER İLİŞKİSİ</i>	45

Erhan YILDIRIM <i>TELEVİZYON PROGRAMLARINDA KULLANILAN GRAFİK MALZEMELERİN ANLATI YAPISINA ETKİLERİ</i>	46
Fatma Nazlı ÖZSOLAK <i>EKLEMELİ İMALAT YÖNTEMİYLE ÜRETİLEN AL ALAŞIMLARININ ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ</i>	47
Fatih ADA <i>ENDOASCULAR TREATMENT OF PROXIMAL VENOUS OUTFLOW OBSTRUCTIONS IN PATIENTS WITH ARTERIOVENOUS FISTULA: A SINGLE CENTER EXPERIENCE</i>	48
Muhittin ELİAÇIK <i>ŞEHİDLİSLÂM EBUSSUUD EFENDİ'NİN ŞÂİRLERLE İLGİLİ FETVÂLARI</i>	49
Muhittin ELİAÇIK <i>OSMANLI'DA ESRAR VE ŞARAP İLE İLGİLİ VERİLMİŞ MANZUM FETVÂLAR</i>	50
Belgin COŞGE ŞENKAL, Tansu USKUTOĞLU <i>BAZI ADAÇAYI (SALVIA SP.) TÜRRLERİNDEN ELDE EDİLEN UÇUCU YAĞLARIN ANA BİLEŞENLERİNİN KULLANIM ALANLARI BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	51
Tansu USKUTOĞLU, Belgin COŞGE ŞENKAL <i>STACHYS LAVANDULIFOLIA VAHL. TÜRÜNÜNÜ UÇUCU YAĞ KOMPOZİSYONUNUN VE SİTOTOKSİK ETKİSİNİN İNCELENMESİ</i>	52
Ulaş AY, Emre HARI, Mustafa YAVUZ <i>BİLİŞSEL ESNEKLİK VE PSİKOLOJİK BELİRTİLER ARASINDAKİ İLİŞKİDE ALEKSİTİMİNİN ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ</i>	53
Cebrail ÇİFLİKLİ, Bilgin YAZLIK <i>KABLOSUZ İŞBİRLİKLİ AĞLARDA AKTARIM STRATEJİLERİNİN SİSTEM PERFORMANSI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ</i>	55
Nebahat GÖÇERİ <i>MİLASLI GAD FRANKO'NUN "YUNAN-I KADİMDE TERBİYE NAZARİYELERİ" İSİMLİ PEDAGOJİ İLMİNE DAİR KİTABI HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME</i>	56
Hacer Sibel KARAPINAR, Fevzi KILIÇEL <i>FASULYEDE VE NOHUTTA BAZI MİKRO VE MAKRO ELEMENT BİLEŞİMİ</i>	57
Hacer Sibel KARAPINAR, Fevzi KILIÇEL <i>GELENEKSEL OLARAK ÜRETİLEN ELMA PEKMEZİNDE BAZI TOKSİK ELEMENTLERİN BELİRLENMESİ</i>	59
Murat KARATAŞ <i>TÜRKİYE'DE ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞ SÜRECİNDE MERKEZE KARŞI ÇEVRENİN SÖZCÜSÜ OLARAK SERDENGEÇTİ DERGİSİ</i>	61
Erdem ŞAHİN <i>PLASENTA İNVAZYON ANOMALİLERİ VARLIĞINDA SERUM NÖTROFİL-LENFOSİT VE TROMBOSİT-LENFOSİT ORANLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	63
Mete GÜNDOĞ, Hatice BASARAN, Mustafa Tarkan AKSÖZEN <i>ERKEN EVRE GLOTTİK LARİNGS KANSERİNİN TEDAVİSİNDE İKİ FARKLI FRAKSİYONASYON ŞEMASININ KARŞILAŞTIRILMASI</i>	64
Murat KALELİ, Celal Alp YAVRU <i>SAÇTIRMA VE ULTRASONİK SPREY PİROLİZ YÖNTEMLERİ İLE ÜRETİLEN ITO İNCE FİLMRLERİN FİZİKSEL ÖZELLİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI</i>	66
Pelin Seval ÇAĞLAYAN ESEN <i>EVHADÜDDİN-İ MERÂĞ'İNİN KALENDERLERLE İLGİLİ DÜŞÜNCELERİNİ YANSITAN GAZELLERİ</i>	67
Fatma ÇINAR, Abdurrahman EYMEN <i>KENTSEL DÖNÜŞÜMÜN ŞEHİR PLANLAMASI VE KENT HAYATI ÜZERİNE TEKNİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ</i>	68

Funda ALKAN, Murat DEMİRBİLEK, Nagihan UĞURLU, Ebru ERDAL, Esin ÇETİN, Cafer ÇAKAL, Nelisa LAÇİN TÜRKOĞLU, Barış BATUR ÜVEİT TEDAVİSİNDE KULLANILMAK ÜZERE TAŞIYICI SİSTEMLER	69
Gökhan TUNCEL ADALETİN TOPLUMSALLAŞMASININ ÖNÜNDEKİ ENGELLER	70
Gökhan TUNCEL TÜRKİYE'DE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU (SORUNU)	71
Meral YAŞAR KARTAL GAUSSIAN BRONZE FIBONACCI SAYILARI	72
Mustafa TALAS GELECEĞİN TEMİNATI GELENEK	74
Hasan KAYA, Uğur BÜYÜK, Emin ÇADIRLI MICROSTRUCTURE, MICROHARDNESS AND TENSILE PROPERTIES OF THE AL-1.94MN-1.55İ TERNARY ALLOY	75
Hasan KAYA, Emin ÇADIRLI, Uğur BÜYÜK AL-MN-Sİ ÜÇLÜ ALAŞIMININ ELEKTRİK VE TERMAL ÖZELLİKLERİNİN ARAŞTIRILMASI	76
Arslan TOPAKKAYA HERMENEUTİĞİN BAŞLANGICI OLARAK PERİ HERMENİAS	77
Hikmet Seyhan ÖZARSLAN, Bağdagül KARTAL YARI σ - KUVVETLİ ARTAN DİZİLER ÜZERİNE	78
Hikmet Seyhan ÖZARSLAN, Bağdagül KARTAL MUTLAK MATRİS TOPLANABİLME METODU ÜZERİNE YENİ BİR ÇALIŞMA	79
Fatma DAĞLI, Gönül Şeyda SEYDEL, İnayet GÜNTÜRK HİPERTİROİDİ OLUŞTURULAN RATLARDA PROTEİN OKSİDASYONU ARACILI KARACİĞER DOKU HASARINA KARNOZİNİN ETKİSİ	80
Hasan KÜÇÜKDEMİR, Hülya DOĞAN FARKLI BİTKİ SIKLIKLARINDA YETİŞTİRİLEN PITRAK (<i>xanthium strumarium</i> l.) BİTKİSİNİN VERİM VE VERİM UNSURLARININ BELİRLENMESİ	81
Hülya ÖZTEKİN BİLİM İLETİŞİMİ EĞİTİMİNİN ÖNEMİ VE TÜRKİYE'DE BİLİM İLETİŞİMİ EĞİTİMİ	82
Elif ÖZDEMİR, Bayram SADE BUĞDAY (<i>triticum aestivum</i> l.)' DA KH ₂ PO ₄ İLE PRİMİNG' İN BAZI FİZYOLOJİK ÖZELLİKLERİN İKİLİ İLİŞKİLERİNE ETKİSİ	83
Derya KILIÇ, Ayşe YANARDAĞ II. ABDÜLHAMİT DÖNEMİ SİVAS'TA EĞİTİM HAYATI	85
Arife KILINÇ, Hakan EYGÜ İŞGÜCÜ DEĞİŞKENLERİNİ İŞSİZLİK ÜZERİNDE ETKİSİNİN ÇOKLU REGRESYON ANALİZİ İLE İNCELENMESİ	86
Ahmet Tayfur AKCAN İŞSİZLİK FONU BÜYÜKLÜĞÜ VE İSTİHDAM PİYASASI İÇERİSİNDEKİ YERİ	87
Emrah AYKORA, Gizem Sıla UZUNKAYA SPOR YAPAN İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME ÖĞRENCİLERİNDE TÜRKÇE İLETİŞİM YETERLİK ALGISİNİN İNCELENMESİ	88
Fahriye ERCAN, Serap YALÇIN, Hatice BAŞ, Seda YALÇINKAYA, Nuri ERCAN Hypericum Perforatum ESANSİYEL YAĞINA MARUZ KALAN TRIBOLİUM CASTANEUM'UN MALONDİALDEHİT, SUPEROKSİT DİSMUTAZ VE KATALAZ AKTİVİTESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	89
Serap YALÇIN, Fahriye ERCAN, Hatice BAŞ, Seda YALÇINKAYA, Nuri ERCAN Homo Sapiens Ve Tribolium Castaneum PTEN İNDÜKLENMİŞ KİNAZ 1 (PINK1) PROTEİNİ ÜZERİNDE HYPERİCİN, HYPERFORİN HYPEROSİDE METABOLİTLERİNİN MOLEKÜLER KENETLEME ÇALIŞMASI	91

Rümeysa KARS <i>ÜSKÜDARLI İBRAHİM SİRRÎ EFENDİ'NİN "TARİH-İ SULTAN MUSTAFA-İ SANİ" ADLI ESERİNE GÖRE II. MUSTAFA'NIN DEVLET YÖNETİM USULÜ</i>	93
Fazilet KOÇYIĞIT <i>KERPİÇ BEDEN DUVARLI CAMİLERDE BEZEME: XVIII-XIX. YÜZYIL</i>	94
Elif YILMAZ, İdil AYÇAM <i>GELENEKSEL MİMARİ VERİLERİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: HASANKEYF ÖRNEĞİ</i>	95
Şaban GÜLCÜ, Mücahit TÜNEL <i>MOBİL CİHAZ İÇİN APRIORİ ALGORİTMASI TABANLI KİTAP ÖZETLERİ UYGULAMASI</i>	97
Ferhan SOYUER, Ukbe ŞIRAYDER <i>25-59 ORTA YAŞ GRUBU SAĞLIKLI BİREYLERDE ESNEKLİK DEĞERLERİ</i>	98
Önder A. AFŞAR <i>AB ADAYLIK SÜRECİNDE İNSAN HAKLARI ALANINDA TÜRKİYE'DE YAPILAN DÜZENLEMELER</i>	100
Adnan AKIN, Aliye AKIN <i>ULUSLARARASI KONGRE TURİZMİ VE TÜRKİYE</i>	102
Mehmet Ünsal MEMİŞ <i>KÜÇÜK VE MİKRO İŞLETMELER İÇİN FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI TASLAĞI BÖLÜM 8 STOKLAR STANDARTININ İNCELENMESİ</i>	103
Mehmet Ünsal MEMİŞ <i>KÜÇÜK VE MİKRO İŞLETMELER İÇİN FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI TASLAĞINA GENEL BİR BAKIŞ</i>	104
Mohamed Nadjib BOUKHATEM, Noureldien H.E. DARWISH, Thangirala SUDHA, Hanady NADA, Mehdi RAJABI, Shaker A. MOUSA <i>IN VITRO CYTOTOXICITY AND EX OVO ANTI-ANGIOGENIC ACTIVITY OF LEMONGRASS (cymbopogon citratus) AGAINST BREAST CARCINOMA CELL LINE</i>	105
Semih ZEKA <i>LETAİF-İ RİVAYAT'TA YER ALAN RÜYALARA PSİKANALİTİK BİR BAKIŞ</i>	106
Burhan SEVİM <i>LİSANS DÜZEYİNDE TURİZM EĞİTİMİ VERİLEN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI DERS MÜFREDATINDA ÇEVRE EĞİTİMİNİN YERİ</i>	107
Habib HAMURCU, Ahmet METİN, Murat BORAN <i>PDR ÖĞRENCİLERİNİN KÜLTÜRE DUYARLILIK YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ</i>	108
Habib HAMURCU <i>SOSYAL TRAVMALARA KARŞI REZİLYANS BECERİLERİNİN KAZANDIRILMASINDA OKUL PDR HİZMETLERİ VE AİLE DANIŞMANLIĞI</i>	109
Mefkure ERASLAN ŞAHİN <i>OBEZİTE NEDENİ İLE ERKEN DİYABET TARAMASI YAPILAN GEBELERDE DİYABET SIKLIĞI VE OLUMSUZ MATERNAL SONUÇLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	110
Mehmet BİLİM <i>K-μ GÖLGELEMELİ SÖNÜMLENME ORTAMINDAKİ HABERLEŞME SİSTEMLERİNİN FARKLI GÜRÜLTÜ TİPLERİ İLE HATA ORANI ANALİZLERİ</i>	111
Mustafa ÖZKAN <i>TOPOLOJİK UZAYLARIN AYRIK VE AYRIK OLMAYAN TOPOLOJİLERİN DIŞINDA SINIFLANDIRILMASI</i>	113
Aliye AKIN, Adnan AKIN <i>MESLEK YÜKSEKOKULLARINDA UYGULAMALI MESLEKİ EĞİTİMİN ÖNEMİ</i>	114
Volkan KARAGÖZLÜ <i>NESRİN ŞİİRİ: KLASİK TÜRK NESRİNDE ESTETİK VE POETİK UNSURLAR -I-</i>	115
Zerrin KILIÇARSLAN <i>OECD ÜLKELERİ İÇİN İMALAT SEKTÖRÜNDE DOĞRUDAN YABANCI YATIRIM GİRİŞLERİNDE AÇIKLANMIŞ KARŞILAŞTIRMALI ÜSTÜNLÜK ANALİZİ</i>	116

Oğuzhan NACAROĞLU <i>ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN STEM TUTUMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ</i>	118
Oğuzhan NACAROĞLU <i>ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN 21. YÜZYIL BECERİLERİNE SAHİP OLMA DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ</i>	119
Ayşen TÜKEL, Seçil YILDIZ <i>OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA UYGULAMA DERSİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA</i>	120
Halil İbrahim AYAZ, Vahit TONGUR <i>PARÇACIK SÜRÜ OPTİMİZASYONU İLE AYIRMA HİPERDÜZLERMLERİ PARAMETRELERİNİN OPTİMİZASYONU</i>	121
Çağlar ÖZER <i>ERZURUM'DA YENİ BİR AZALIM İLİŞKİSİ: İLSEL SONUÇLAR</i>	122
Çağlar ÖZER, Eren PAMUK <i>FARKLI SİSMİK SENSÖR TİPLERİ İLE ELDE EDİLEN ZEMİN BÜYÜTMELERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI</i>	123
Sermed DOĞAN, Özgür DEMİRTAŞ <i>SAĞLIK KURUMLARINDA ÖRGÜTSEL ADALET ALGISININ ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ÜZERİNE ETKİSİ</i>	124
Aysel KEKİLLİOĞLU, Ülkü MERT <i>KABAK EKİM ALANLARI VE ÇEVRESİNDE HYMENOPTERA (insecta) TAKSONLARI ÜZERİNE EKO-FAUNİSTİK ARAŞTIRMA VE GÖZLEMLER</i>	125
Aysel KEKİLLİOĞLU, Zekeriya BIÇAK <i>PESTİSİTLER VE ARILAR ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ</i>	126
Banu KÜLTER DEMİRGÜNEŞ <i>TÜKETİCİLERİN ORGANİK GIDA SATIN ALMA KARARLARI VE SATIN ALMA KARARINDAN DUYDUKLARI MEMNUNİYET DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA</i>	127
Burcu DOĞAN, Erdem HİLAL <i>BAĞIMSIZ DENETÇİLERİN KGK'NİN GÖREV VE YETKİLERİNİN KAPSAMI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</i>	129
Büşra AĞIN, Talip ÇELİK, Yasin KİŞİOĞLU <i>GEZEN TAVUKLAR İLE ÇİFTLİK TAVUKLARININ FEMUR KEMİKLERİNİN MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ VE KARŞILAŞTIRILMASI</i>	131
Aysel KEKİLLİOĞLU, Fatma SOYSALDI <i>EVSEL ORGANİK ATIKLAR VE ALTERNATİF YÖNETİMLERİ</i>	133
Musa MURSAQULİYEV <i>QAFQAZ ALBANİYASI İZLƏRİNİ DAŞIYAN MEMARLIQ ABİDƏMİZ KEŞİKÇİDAĞ</i>	134
Ömer ÖZBEK <i>KUR'AN'I NASIL OKUYALIM VE ANLAYALIM</i>	136
Aysel KEKİLLİOĞLU, Mevlidiye YILMAZ <i>PATATES BÖCEĞİNİN (leptinotarsa decemlineata say, 1824) BİYOLOJİK MÜCADELE SÜRECİ ÜZERİNE ARAŞTIRMA</i>	138
Semih ZEKA <i>MEMLEKET HİKÂYELERİ'NDE GAYRİMÜSLİMLER</i>	139
Murat ÇAKIRKAYA <i>DENEYİMSEL PAZARLAMA BOYUTLARI İLE İLGİLİ TÜKETİCİ ALGILARINI ÖLÇMEYE YÖNELİK BİR DEĞERLENDİRME</i>	140
Burcu DOĞAN, Erdem HİLAL <i>TÜRKİYE DE MUHASEBE STANDARTLARI ALANINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZ ÇALIŞMALARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</i>	142

Nedim YILMAZ, Ayşe YANARDAĞ <i>ZİHNİ ORHON'UN TEFTİŞ RAPORLARINA GÖRE SİVAS PARTİ YÖNETİM KURULLARININ DURUMLARI (1939-1942)</i>	144
Ferhan SOYUER, Ukbe ŞIRAYDER <i>6 -70 YAŞ ARASINDAKİ SAĞLIKLI SEDANTER BİREYLERDE CİNSİYETE GÖRE ESNEKLİK DEĞERLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI</i>	145
Ömer ÖZBEK <i>İLAHİYAT FAKÜLTELERİNDE KUR'ÂN ÖĞRETİMİNİN TEMEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ</i>	147
Ebru ÖZGÜR GÜLER, Dilek VEYSİKARANI <i>İNSANİ GELİŞME VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</i>	149
Ebru ÖZGÜR GÜLER, Dilek VEYSİKARANI <i>ZAMAN HIRSIZLIĞINA YÖNELİK BİR ÇALIŞMA: KAMU VE ÖZEL SEKTÖR ARAŞTIRMASI</i>	150
Pelin GENÇOĞLU, Hayriye ATİK <i>TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN KURULUŞUNDAN GÜNÜMÜZE SAĞLIK SİSTEMİNDE MEYDANA GELEN GELİŞMELER</i>	151
Asım DAVULCU, İpek GÜLEYÜPOĞLU, M.İbrahim BAHTİYARİ <i>PAMUKLU KUMAŞLARIN GÜÇ TUTUŞURLUK ÖZELLİKLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</i>	152
Feyzan CANKURTARAN, Ferhan SOYUER, Murat GÜLTEKİN, Özlem MENEVŞE, Funda İPEKTEN <i>PARKİNSON HASTALARINDA HASTALIK EVRESİNE BAĞLI DONMA, NON-MOTOR SEMPTOMLAR VE YAŞAM KALİTESİNİN İNCELENMESİ</i>	153
Ferhan SOYUER, Murat GÜLTEKİN, Özlem MENEVŞE, Feyzan CANKURTARAN <i>İDİYOPATİK PARKİNSON HASTALARINDA HASTALIK EVRESİNE GÖRE YORGUNLUK VE YAŞAM KALİTESİNİN İNCELENMESİ</i>	156
Sedat PER, Dilek PANDIR <i>FURAN UYGULANMIŞ SIÇAN KAN HÜCRELERİNİN CANLILIĞININ BELİRLENMESİ VE LİKOPENİN KORUYUCU ROLÜ</i>	157
Sedat PER, Dilek PANDIR <i>SIÇAN KARACİĞERİNDE LPS KAYNAKLI ANTİOKSİDAN YAPISININ DEĞİŞİMİ VE SELENYUMUN KORUYUCU ROLÜ</i>	159
Yasemin DUMRUL <i>PETROL FİYATLARININ İŞSİZLİK ÜZERİNE ETKİSİ: G-7 ÜLKELERİ ÖRNEĞİ</i>	161
Banu AÇMAZ <i>PRE-GESTASYONEL OBEZİTENİN FETAL DOĞUM AĞIRLIĞI VE MAKROZOMİ ÜZERİNE ETKİSİ</i>	163
Hatice ERKEKOĞLU, Gamze GÜL <i>EKONOMİK BÜYÜME, REEL DÖVİZ KURU VE DIŞ TİCARET ARASINDAKİ NEDENSELLİK İLİŞKİLERİ: 2003-2017 TÜRKİYE ÖRNEĞİ</i>	165
İsmail BAKAN, Y. Sonay YILMAZ <i>PSİKOLOJİK GÜÇLENDİRME VE YENİLİK YAPABİLME BECERİSİ</i>	166
Ayşe YAVUZ, Sevda ENGİN, Uğur BÜYÜK <i>AL-Sİ-XNİ ALAŞIM SİSTEMLERİNDE Nİ'İN MİKROSERTLİK VE ÇEKME-DAYANIM DEĞERLERİNE ETKİSİ</i>	167
Muharrem KIRAK, Sait YILMAZ <i>THE ELECTRONIC AND OPTICAL PROPERTIES FOR GAAS DOUBLE RING-SHAPED QUANTUM DOT</i>	168
Sait YILMAZ, Muharrem KIRAK <i>THE EFFECTS OF ELECTRIC AND MAGNETIC FIELD ON THE BINDING ENERGY AND OPTICAL ABSORPTION ON THE DOUBLE RING-SHAPED QUANTUM DOT</i>	170
Esengül UZUNOĞLU SAYIN <i>SA'Dİ-İ ŞİRÂZİ VE BİR GAZELİNİN İNCELENMESİ</i>	172

Filiz YANGILAR, Sevil Karahan YILMAZ, Mıhrıcan KAÇAR, Nazife YILMAZ <i>SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SAĞLIKLI BESLENME TAKINTISI BELİRTİLERİNİN VE OBEZİTE ÖNYARGILARININ İNCELENMESİ: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA</i>	173
Faruk TEMEL <i>SAĞLIK TEMALI BİLGİ EDİNME VE İNTERNETİN GÜVENİLİRLİĞİ</i>	175
Gülcan ŞANTAŞ, Fatih ŞANTAŞ <i>SİĞİNMACILARIN SAĞLIK HİZMETLERİ KULLANIMINDA KARŞILAŞTIKLARI İLETİŞİM ENGELLERİ: KAVRAMSAL BİR İNCELEME</i>	176
Mete GÜNDOĞ <i>SİMÜLTENE İNTEGRETED BOOST (SİB) TEKNİĞİ İLE TEDAVİ EDİLEN NAZOFARİNGS KANSERLİ OLGULARDA BAŞARISIZLIK PATERİNİN İNCELENMESİ</i>	177
Oğuz Can BOZKURT, Bahar TAŞDELEN, Gamze TEMİZEL <i>SOSYAL MEDYA UYGULAMALARININ KONAKLAMA İŞLETMELERİ SEÇİMİ ÜZERİNE ETKİSİ: KONYA İLİ 5 YILDIZLI KONAKLAMA İŞLETMELERİNDEKİ MÜŞTERİLER ÜZERİNDE YAPILAN BİR UYGULAMA</i>	179
FATMA ŞENEL <i>NADİR BİR VAKA: PSÖDOKSANTOMA ELASTİKUM</i>	180
Yusuf MADENDAĞ, İlknur ÇÖL MADENDAĞ <i>BENİGN NEDENLİ HİSTEREKTOMİ VAKALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE PREOPERATİF BİYOPSİNİN YERİ</i>	182
Gökhan SÖNMEZ, Abdullah DEMİRTAŞ, Ümmühan ABDÜLREZZAK, Emre Can AKINSAL Numan BAYDİLLİ, Oğuz EKMEKÇİOĞLU <i>TEDAVİ NAİF KLİNEFELTER SENDROMLU GENÇ HASTALARIN KEMİK SAĞLIĞININ SAĞLIKLI GÖNÜLLÜLER İLE KARŞILAŞTIRILMASI</i>	183
Erdoğan ÇİÇEK, Sevil SUNGUR, Soheil EAGDERİ, Pariya Jalili <i>SULTANSAZLIĞI HAVZASI BALIK FAUNASININ TESPİTİ VE AVRASYA BALIK İNDEKSİ (EAFI 1.0) KULLANILARAK EKOLOJİK KALİTE DEĞERLENDİRMESİ</i>	185
Asım DAVULCU, Ebru DAVULCU <i>SÜMERBANK KAYSERİ BEZ FABRİKASI'NIN KURULUŞUNUN DÖNEMİN GAZETELERİNDE SUNUMU: CUMHURİYET, ULUS, KAYSERİ GAZETELERİ ÖRNEĞİ</i>	187
Zeliha KAYA, Sabri YURTSEVEN <i>ŞANLIURFA KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIĞININ MEVCUT DURUMU, SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ</i>	188
Hakan YALÇIN, Cenk Cuma ÇADIR, Zülküf KAYA <i>ŞEV STABİLİTESİNDE KULLANILAN ANKRAJLARIN SLİDE PROGRAMI İLE ANALİZİ</i>	190
Cenk Cuma ÇADIR, Hakan YALÇIN, Zülküf KAYA <i>TAŞ KOLONLAR İLE İYİLEŞTİRİLEN TABAKALI ZEMİNLERDE KOLON ÇAPI VE ARALIĞININ TAŞIMA GÜCÜNE ETKİSİ</i>	191
Tahsin BOZDAĞ <i>TÜRK SÜSLEME SANATLARINDA KULLANILAN HATAİ MOTİFİNİN ŞEMSE FORMU İÇİNDEKİ YANSIMALARI</i>	192
Fırat KOÇ, Vahdet ÖZKOÇAK <i>TÜRKİYE' DEKİ GÖRELİ YÜZ GENİŞLİĞİ ÇALIŞMALARI</i>	193
Fırat KOÇ, Vahdet ÖZKOÇAK <i>TÜRKİYE' DEKİ PARMAK ORANLARI (2P:4P) ÇALIŞMALARI</i>	195
Doğan BARAK, Tuncay ÇELİK <i>TÜRKİYE VE ABD FAİZ ORANLARINDAKİ DEĞİŞMELERİN TÜRK LİRASI DEĞERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ</i>	197
Fatih ŞANTAŞ, Gülcan ŞANTAŞ <i>TÜRKİYE'DE ANTİBİYOTİK KULLANIMININ İNCELENMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA</i>	198

Osman Safa BURSALI <i>TÜRKİYE'DE DİNİ TOPLULUKLAR VE DEVLET: İBADETHANELERİN HUKUKİ STATÜSÜ</i>	199
Doğan BARAK, Tuncay ÇELİK <i>TÜRKİYE'DE İSTİHDAMIN GELİR EŞİTSİZLİĞİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ</i>	200
Ahmet Tayfur AKCAN <i>TÜRKİYE'DEKİ İŞSİZLİĞİN İKTİSADİ EKOLLERE GÖRE ANALİZİ</i>	201
Sermed DOĞAN, Özgür DEMİRTAŞ <i>TÜRKİYE'DE PALYATİF BAKIM HİZMETLERİ: KAYSERİ İLİ ÖRNEĞİ</i>	202
Uğur BÜYÜK, Hasan KAYA, Emin ÇADIRLI <i>AL-MN-CU ALAŞIMININ MİKROYAPISAL ÖZELLİKLERİNİN KATILAŞTIRMA HIZINA BAĞLI DEĞİŞİMİ</i>	203
Uğur BÜYÜK, Hasan KAYA, Emin ÇADIRLI <i>DOĞRUSAL KATILAŞTIRILAN AL-MN-CU ALAŞIMININ MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ</i>	204
Ali İNAN <i>ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KURUMSAL GÜVEN DÜZEYLERİ -İLAHİYAT FAKÜLTELERİ ÖRNEĞİ-</i>	205
Filiz YANGILAR, Sevil Karahan YILMAZ, Mıhrıcan KAÇAR, Nazife YILMAZ <i>ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN YEME DAVRANIŞLARI, ORTOREKSİYA NERVOZA VE VÜCUT MEMNUNİYETLİK DURUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	206
Emine YAVUZ, Murat BORAN <i>ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖZYETERLİK ALGILARI VE ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER İLE İLİŞKİLERİ</i>	208
Ramazan KIRAÇ, Elem EROĞLU <i>ÇEVRE DOSTU "YEŞİL HASTANE"</i>	209
Şaban GÜLCÜ, Muhammed Said BAKIRCI <i>KARINCA ASLANI OPTİMİZASYONU TABANLI YAPAY SİNİR AĞLARI EĞİTİMİ</i>	210
Yusuf KAĞANARSLAN <i>MUSARRÂT HADİSİNİN USÛLÜ'L-FİKİH AÇISINDAN İNCELENMESİ</i>	211
Pariya Jalili, Soheil EAGDERI, Sevil SUNGUR, Erdoğan ÇİÇEK <i>COMPARISON OF THE CAUDAL SKELETON AND PHYLOGENY OF THE GENUS GARRA HAMILTON 1822 IN IRAN USING CAUDAL FIN SKELETON</i>	212

MEHMET RAUF VE “SON YILDIZ”
MEHMET RAUF AND HİS “SON YILDIZ”

Dr. Kudret SAVAŞ

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Rektörlük Türk Dili Bölümü, kudretsavas@gmail.com

ÖZET

Türk edebiyatında psikolojik tasvirlerin başarıyla kullanıldığı ilk romanın *Eylül* olduğu kabul edilir. Buna karşın romanın yazarı Mehmet Rauf, pek çok edebiyat araştırmasında yüzeysel biçimde sözü edilen bir yazar olarak karşımıza çıkar. Ancak bu edebiyat araştırmalarında karşılaştığımız bir başka husus da yazardan sadece bu eseriyle bahsedilmesidir. Yazar, sanki *Eylül*’le edebiyat yaşamına başlamış ve yine bu romanla bitirmiş gibidir. Bu durumun en önemli nedenlerinden biri yazarın kendine has bohem yaşam tarzıdır. Bu yaşam biçimi, Avrupalı düşünceyi benimsemesine rağmen bireysel hususlarda katı ahlakçı sayılabilecek Tefik Fikret gibi isimlerin Mehmet Rauf’la olan ilişkilerini azaltmasına neden olur. Bunun kadar önemli olan başka bir husus da yazarın kaleme aldığı pornografik bir eser yüzünden dönemin önemli isimlerinin gözünde itibarını kaybetmesidir. Üstelik bu yüzden aldığı hapis cezası ve askerlik mesleğinden uzaklaştırılması okuyucu nezdinde yazarın popülerliğine büyük bir darbe indirmiştir.

Sözkonusu eser yüzünden ordudaki görevinden atılan yazar, yazdıklarıyla daha da zorlaşan hayatını kazanmaya çalışır. *Eylül*’den sonra pek çok eser yazmasına rağmen Mehmet Rauf araştırmacılar ve okuyucular nezdinde hep *Eylül*’le tanınır. Sonraki dönemlerde kaleme aldığı birçok eser hak ettiği ilgiyi göremez. Yazarın gölgede kalan önemli eserlerinden biri de 1927 yılında kaleme aldığı *Son Yıldız* adlı geniş hacimli bir romandır. 630 sayfayı aşkın hacmiyle eser, yazarın ustalık dönemi eserlerinden biridir. *Son Yıldız*; ele aldığı konular, bu konularda yazarın ortaya koyduğu fikirler ve döneminin toplumsal yapısını ortaya koyması, ifadede kazandığı doğallık ve başarının yanı sıra – *Eylül*’de olduğu gibi- psikolojik betimlemelerin başarısıyla gerçek anlamda bir ustalık dönemi eseridir. Eser, aynı zamanda bir yazarın yaşlılığını, korkularını anlatması bakımından otobiyografik bir nitelik de taşımaktadır. Çalışma, *Son Yıldız* adlı bu eserin içeriğini ve ifade özelliklerini incelemektedir. Çalışma, *Son Yıldız*’ın değişik yönleriyle incelenerek edebiyat araştırmacılarının hizmetine sunulmasını hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Mehmet Rauf, Son Yıldız, aşk romanı, Servet-i Fünun edebiyatı, Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatı.

ABSTRACT

It is accepted that *Eylül* is the first novel in which Turkish psychological literature is used successfully. On the other hand, Mehmet Rauf, the author of the novel, appears as a superficial author in many literary studies. The author seems to have started his literary life by *Eylül* and finished with this novel again. One of the most important reasons for this situation is the author's own way of life. But as important as this, the author lost his reputation because of a pornographic work he wrote.

The author, who was thrown out of the army because of this pornographic work, tries to earn a living with his writings. Although he wrote many works after *Eylül*, Mehmet Rauf is always known for *Eylül*. One of his most important works in the shade is a large volume novel, *Son Yıldız*, written in 1927. With a volume of more than 630 pages, the work is one of the author's masterpieces. The study examines the content of this work called *Son Yıldız* and the issues it touches upon. The study aims to make the *Son Yıldız* available to literary researchers by examining different aspects of the work.

Keywords: Mehmet Rauf, Son Yıldız, romance novel, Servet-i Fünun literature, Turkish literature of the Republican period.

MUSTAFA KUTLU’NUN “NUR” ADLI HİKÂYESİNDE KENDİNİ ARAMAK SEARCHING FOR HER SELF IN MUSTAFA KUTLU’S STORY “NUR”

Dr. Kudret SAVAŞ

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Rektörlük Türk Dili Bölümü, kudretsavas@gmail.com

ÖZET

Modern yaşam biçiminin yaygınlaşması beraberinde içsel arayışların artışı da getirmiştir. Modern hayatta kendini madde bağlamında ifade etmeyi tercih eden insan için bu ifade biçimi, zaman zaman yetersiz kalmaktadır. Bu yetersizliklerin kendini iyice belirginleştirdiği anlarda bireyler değişik anlama ve yaşama biçimlerinin peşine düşmektedir. Özellikle Türk toplumunda yaşayan bireyler açısından böyle bir arayış söz konusu olduğunda bireyler geçmişin peşine düşerek kendilerine yeni bir kimlik biçiminin imkânlarını aramaktadır. Modern yaşamla geleneksel formların iç içeliği, modern olandan ümidini kesen bireylerin geçmişte kalan değerleri keşfetme yolculuğuna dönüşmektedir.

Asırların birikimiyle kendine has bir halita oluşturan ve hoşgörü iklimini taşıyan Anadolu, söz konusu arayışlar bakımından da bireylere ilginç deneyimler sunmaktadır. İçinde yaşadığımız modern asırda Anadolu, insani savruluşları derinden hissedilen bireylerin kendini bulmak özellikle büyük şehirlerden bu coğrafyaya yüzünü dönmesiyle bir kez daha bu yönüyle edebi bir esere konu olmuştur. İç huzurunu bulmak için çırpınan modern insanın timsali olan Nur’un, Karaman’ın adı bilinmeyen bir köyündeki dergâhta yaşadıkları bu bakımdan oldukça ilginçtir. İstanbul gibi asırların birikimini taşıyan bir şehirde yaşayan ve kendini modern bir birey olarak tanımlayan Nur’un, kendini aramak için Anadolu’nun değişik şehirlerine gitmesi ve Karaman’da karar kılması, Anadolu’nun hala içsel arayışlar için değerli bir coğrafya olduğunu ortaya koymaktadır. Hikâyelerinde yer alan kahramanlarının birçoğunun modern-geleneksel arasında salındığını düşündüğümüzde Mustafa Kutlu’nun “Nur” adlı hikâyesindeki kahramanının yaşadıkları, insanın iç arayışının modern öykücülük diliyle anlatımıdır. Çalışmanın amacı, modern bireyin kendi iç âlemine çekilişinin, mücadelesinin öyküsünün ve mücadelenin mekânı olan Anadolu’nun incelenmesidir. Bu bağlamda Mustafa Kutlu’nun “Nur” adlı hikâyesi incelenerek Anadolu’nun bir arayış diyarı olarak hala ne kadar değerli olduğu ve gelenekselin muhafazasında üstlendiği rol ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Anadolu, tasavvuf, Mustafa Kutlu, Nur, huzur.

ABSTRACT

The expansion of the modern way of life has brought with it the increase of internal pursuits. In modern life, this form of expression is sometimes inadequate for the person who prefers to express himself in the context of matter. Individuals pursue different ways of understanding and living in the moments when these inadequacies become apparent. This quest, especially for the individuals living in the Turkish community, seeks the opportunities to pursue the past and create a new identity for them. With Modern life, the intertwining of traditional forms becomes a journey of discovering the values of the past of individuals who have given up hope of the modern. In the Modern century, Anatolia was once again the subject of a literary work in this aspect, as individuals who deeply felt human movements migrated to this geography in order to find themselves. It is quite interesting that Nur, an example of modern man struggling to find her inner peace, lived in the dergah in an unknown village of Karaman. The story of Mustafa Kutlu's Nur in which the hero lives is told in the language of modern storytelling. The aim of the study is to examine Anatolia, which is the place of the struggle and the story of the struggle and the retreat of the modern individual into his inner realm.)

Keywords: Anatolia, sufism, Mustafa Kutlu, Nur, tranquillity.

**BAZI MISIR HAT VE MELEZLERİNİN Fe, Mg, Mn, K ve P ÖZELLİKLERİNİN
KOMBİNASYON KABİLİYETLERİ**

**COMBINING ABILITIES of SOME MAIZE LINES AND PROGENIES for Fe, Mg, Mn, K
and P FEATURES**

Elif ÖZDEMİR

Arş. Gör. Dr., Selçuk Üniversitesi, elifyetim@selcuk.edu.tr

Bayram SADE

Prof. Dr., KTO Karatay Üniversitesi, bayram.sade@karatay.edu.tr

***Bu bildiri Selçuk Üniversitesi BAP koordinatörlüğü tarafından desteklenmiş 18401014 numaralı proje kapsamında elde edilmiş bulgulardan üretilmiştir.**

ÖZET

Tarla denemeleri 2015 – 2016 yıllarında Konya, Türkiye’ de yürütülmüştür. Laboratuvar analizleri 2017 – 2018 yıllarında 7 ana hat (3.2, 3.4, 3.6, 14.2, 14.20, 14.21, 14.26), 3 tester (FRMo 17, FRB 73, ADK 451) ve 21 melez mısır kombinasyonunun tohumlarında yapılmıştır. Her bir genotipin tane numunelerinin Fe, Mg, Mn, K ve P içerikleri belirlenmiştir. Elde edilen bulgular 3.4 (Fe, Mg, Mn), 3.6 (Fe, K, Mg), 14.2 (K, Mg, Mn ve P) ve 14.26 (K, P) kodlu hatların bazı karakterlerde önemli ve pozitif GKY (genel kombinasyon yeteneği) değerlerine sahip olduklarını göstermiştir. 3.4 x T1 melezinin Fe (12.960**), 3.2 x T1 melezinin K (0.034**), 14.26 x T3 melezinin Mg (0.023**), 3.2 x T1 melezinin Mn (1.549**) ve 14.26 x T3 melezinin ise P (0.061**) karakterlerinde önemli ve pozitif ÖKY (özel kombinasyon yeteneği) değerlerine sahip oldukları da kaydedilmiştir. Elde edilen bulgular söz konusu popülasyonun Fe, Mg, Mn ve P karakterlerinde arzu edilen değerlere sahip melezler geliştirmeye uygun olduğunu göstermiştir.

Anahtar kelimeler: line x tester, kantitatif analiz, mikro ve makro besin elementleri

ABSTRACT

Field experiments of the trial were conducted during the 2015 – 2016 growing season in Konya, Turkey. Laboratory analyses were performed during the 2017 – 2018, with grain samples of 7 inbred lines (3.2, 3.4, 3.6, 14.2, 14.20, 14.21, 14.26), 3 testers (FRMo 17, FRB 73, ADK 451) and 21 F₁ progenies. Ferrous, K, Mg, Mn and P contents of grains of each genotype were determined. Line 3.4 (Fe, Mg, Mn), line 3.6, (Fe, K, Mg), line 14.2 (K, Mg, Mn and P) and line 14.26 (K, P) had significant and positive GCAs (general combining abilities) at several properties. Progeny 3.4 x T1 had significant and positive SCA (specific combining ability) in Fe (12.960**); 3.2 x T1 in K (0.034**), 14.26 x T3 (0.023**) in Mg, 3.2 x T1 (1.549**) in Mn and 14.26 x T3 (0.061**) in P features. Our results suggested that this population is suitable for developing progenies according to Fe, Mg, Mn, P and K traits.

Keywords: line x tester, quantitative analysis, micro and macro nutrients

FEN BİLİMLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI HAKKINDA SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ FARKINDALIKLARI

Esra KIZILAY

Arş. Gör. Dr., Erciyes Üniversitesi, eguven@erciyes.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmeni adaylarının ilkökul Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'ndaki ünite adları, konu alanı adları ve kavramlarla ilgili farkındalıklarını incelemektir. Bu amaçla gerçekleştirilen araştırmanın alt problemleri şu şekilde belirlenmiştir:

- Sınıf öğretmeni adaylarının ilkökul 3. sınıf Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'ndaki ünite adlarına ilişkin farkındalıkları nedir?
- Sınıf öğretmeni adaylarının ilkökul 3. sınıf Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'ndaki konu alanlarına ilişkin farkındalıkları nedir?
- Sınıf öğretmeni adaylarının ilkökul 3. sınıf Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'ndaki kavramlara ilişkin farkındalıkları nedir?
- Sınıf öğretmeni adaylarının ilkökul 4. sınıf Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'ndaki ünite adlarına ilişkin farkındalıkları nedir?
- Sınıf öğretmeni adaylarının ilkökul 4. sınıf Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'ndaki konu alanlarına ilişkin farkındalıkları nedir?
- Sınıf öğretmeni adaylarının ilkökul 4. sınıf Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'ndaki kavramlara ilişkin farkındalıkları nedir?

Araştırma, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında bir üniversitenin sınıf öğretmenliği alanında öğrenim gören, lisans öğrenimi boyunca Fen Bilimleri ile ilgili en az bir ders almış öğretmen adayları ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 20 sınıf öğretmeni adayı katılmıştır. Veriler, altı sorudan oluşan açık uçlu bir anket aracılığıyla toplanmıştır. Anket soruları oluşturulduktan sonra uzman görüşü alınmış, beş öğretmen adayına ön uygulama yapılmış ve anket son haline getirilmiştir. Araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının ilkökul 3. ve 4. sınıf Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'ndaki ünite adlarının çoğunu bilmedikleri ve farkındalıklarının düşük olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının 3. sınıf öğretim programındaki ünite adlarını 4. sınıftakilere göre nispeten daha fazla bildikleri tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının ilkökul 3. ve 4. sınıf Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'ndaki konu alanı adlarının ve kavramların çoğunu da bilmedikleri ve farkındalıklarının düşük olduğu belirlenmiştir. Bu durum, Fen Bilimleri ile ilgili en az bir ders alan sınıf öğretmeni adaylarının ilkökul Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı ile ilgili farkındalıklarının düşük olduğunu göstermiştir.

Anahtar kelimeler: Fen Bilimleri Dersi, öğretim programı, öğretmen yetiştirme

HASKALA (YAHUDİ AYDINLANMASI) ÖNCESİNDE AŞKENAZLAR ARASINDAKİ YAHUDİ EĞİTİMİ

Sami KILIÇ

Prof. Dr., Fırat Üniversitesi, skilic1@firat.edu.tr

Abdullah ALTUNCU

Arş. Gör., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, a.altuncu@hotmail.com

ÖZET

Dini metinler ve geleneğe ait konular Yahudi cemaatleri içerisinde ilk dönemden beri eğitimin merkezinde yer almıştır. Sura Gaonu Amram ben Şeşna, bir Yahudinin, senesini üçe ayırmasını, bunun ilk kısmında Tora çalışmalarına yönelmesini, diğer üçte birinde Mişna çalışmaları yapmasını ve son kısımda ise Talmud öğrenmesini söylemiştir. Maimonides'te benzer bir tutum içerisinde olmuş, bir Yahudi için Tora eğitiminin ne zamana kadar devam etmesi gerektiğine yönelik bir soruya “mezara kadar” yanıtını vermiştir.

Erken Yahudi tarihinde eğitime yönelik kutsal metinlerin öğrenilmesi şeklindeki bu genel tutum, erken modern döneme kadar farklı bir değişim geçirmemiştir. 18. yy.'a kadar Yahudi eğitiminin ana teması, Yahudilerin Talmud'u anlaması ve mitzvotun yerine getirilmesi olmuştur. Bu bağlamda Haskala öncesi dönemde Avrupa'daki Yahudi cemaatleri içerisinde resmi olarak faaliyet gösteren iki eğitim kurumu olmuştur. Bunlar *heder* (חדר) ve *yeşivalardır* (ישיבה). Her ikisinin temel amacı ve zorluk düzeyleri farklı olsa da Yahudi geleneğini aktarmak olmuştur. Heder, cemaat içerisindeki çocukların dini literatürdeki temel bilgi ile doğrudan toplumdaki alandan (aile, sinagog, sokak vb.) gelenek bilgisini tamamlamayı üstlenmiştir. Burada verilen eğitim, *Melamed* (מלמד) olarak isimlendirilen öğretmenler aracılığıyla sürdürülmüştür. Hederler, genelde *hevrat tamud tora* (חברות תלמוד תורה) olarak bilinen, öğretmenleri incelemek ve özellikle de yoksullar için eğitim sağlamakla ilgilenen özel dernekler tarafından da denetlenmiştir.

Talmud ve Yahudi hukukunun kodlarını incelemeye odaklanan daha ileri eğitim birimleri ise yeşivalar ve Talmud akademileri olmuştur. Yeşivalar ilk rabbani dönemlerden beri varlığını sürdüren Yahudi tarihinin en eski eğitim kurumları olmuştur. Bununla birlikte Orta Çağ boyunca yüksek mahkeme, eğitim kurumu ve yasama organı olarak farklı işlevlere sahip olmuştur.

Bu bildiride Haskala süreci öncesinde Aşkenazlar arasındaki eğitim kurumları, uygulanan müfredat, öğretim metodları gibi konuların merkezindeki geleneksel eğitimden bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler: Heder, Yeşiva, Melamed, Roş Yeşiva, Bahurim, Naarim

EFFECT OF CRACK GEOMETRY ON ELASTIC BEHAVIOR OF LAMINATED COMPOSITE MATERIALS

Aydın GÜNEŞ*

Dr., Abdullah Gul University, Dept. of Mech. Engineering, aydingns@hotmail.com

Ömer Sinan ŞAHİN

Prof. Dr., Konya Technical University, Dept. of Mech. Engineering, ossahin@ktun.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, üç farklı yüzey çatlak geometrisine sahip hibrit tabakalı kompozit malzemelerin elastik davranışları araştırılmıştır. Çalışma kapsamında 9.16 mm, 12.11 mm ve 17 mm çapında iç radiusuna sahip tabakalı kompozit malzemeler eğilme test cihazında dikey yüke maruz bırakılmıştır. Uygulanan yük temas anından itibaren düzenli olarak artırılmış ve 300 N' da eğilme testi tamamlanmıştır. Böylece süreç boyunca tabakalı kompozit malzemelerin rijitliğine bağlı olarak deplasman değişimleri belirlenmiştir. Ayrıca uygulanan yük nedeniyle çatlak geometrisine bağlı olarak enerji absorbe edebilme kapasiteleri de belirlenmiştir.

Anahtar kelime: Yüzey çatlak, kompozit malzeme, elastik davranış.

Abstract

In this study, elastic behavior of hybrid laminated composite materials with three different surface crack geometries were investigated. Within the scope of the study, layered composite materials having an internal radius of 9.16 mm, 12.11 mm and 17 mm in diameter were subjected to vertical load in the bending tester. The applied load was increased regularly from the moment of contact and the bending test at 300 N was completed. Thus, displacement changes were determined depending on the stiffness of laminated composite materials throughout the process. In addition, due to the applied load, the capacity to absorb energy depending on the crack geometry was determined.

Keyword: Surface crack, composite materials, elastic behavior.

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÇEVRE SORUNLARINA YÖNELİK METAFORİK ALGILARININ İNCELENMESİ

Esra KIZILAY

Arş. Gör. Dr., Erciyes Üniversitesi, eguven@erciyes.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmeni adaylarının çevre sorunlarına yönelik metaforik algılarının incelenmesidir. Araştırma, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında bir üniversitenin sınıf öğretmenliği alanında öğrenim gören 45 öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, sınıf öğretmen adaylarının çevre sorunlarına yönelik algılarının incelenmesi amacıyla metafor formu kullanılmıştır. Metafor formu “Çevre sorunları gibidir / benzer. Çünkü” şeklinde hazırlanmıştır. Öğretmen adaylarından çevre sorunları ile ilgili bir benzetme yapıp, bu benzetmenin nedenini açıklamaları istenmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İlk olarak verilerin kodlaması yapılmış, daha sonra kodlardan yola çıkılarak kategoriler oluşturulmuştur. Bu sayede sınıf öğretmeni adaylarının çevre sorunlarına yönelik algıları ortaya konmuştur. Öğretmen adaylarının oluşturduğu metaforların çoğunun frekansının bir olduğu tespit edilmiştir. Virüs (f: 3), bakteri (f: 2), bumerang (f: 2), domino taşları (f:2), hastalık (f: 2), mikrop (f: 2), savaş (f: 2) metaforları dışında kalan; ağaç, araba egzozu, atom bombası, bağımlılık, bebek, besin zinciri, canavar, çığ, çöp kutusu, çöplük, döngü, dumanlı hava, ev, frizbi, geleceğimiz, gripli insan, hayatın sonu, Hiroşima, kara delik, kartopu, kasırga, kıyamet, kilo, kötülük, parazit, radyasyon, sigara, yalan, yanan mum, zombi metaforlarının frekansı birdir. Metaforların analizi sonucunda oluşan kategoriler; çevre sorunları “yayılır / ilerler”, “hayatın sonudur”, “küreseldir”, “insanlara geri döner”, “geri döndürülemez sonuçları vardır” şeklinde belirlenmiştir. Araştırmada öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu çevre sorunlarının yayılıp ilerlediğini belirtmişlerdir. Birçok öğretmen adayı da çevre sorunlarını hayatın sonu olarak tanımlamışlardır.

Anahtar kelimeler: Sınıf öğretmeni adayları, çevre eğitimi, metafor formu

HASKALA (YAHUDİ AYDINLANMASI) İLE BİRLİKTE MASKİLİM TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLEN EĞİTİMLE İLGİLİ MODERNİZASYON FAALİYETLERİ

Sami KILIÇ

Prof. Dr., Fırat Üniversitesi, skilic1@firat.edu.tr

Abdullah ALTUNCU

Arş. Gör., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, a.altuncu@hotmail.com

ÖZET

Avrupa’da 16. yy.’dan 18. yy.’a kadar Aşkenaz Yahudi anlayışını belirleyen ve genellikle *Barok Yahudilik* olarak isimlendirilen yapının dört temel özelliği göze çarpmaktadır. Bunlar, *pilpul* adı verilen yöntemle gerçekleştirilen yoğun Talmud çalışmaları, Kabala’nın, Yahudi anlayışının izin verdiği ölçüde Talmud’u destekleyen ana disiplin haline gelmesi, Ortaçağ Yahudi felsefesinin dışlanması, Ortaçağ kutsal kitap yorumlarının, İbranice dilbilgisi ve gramerinin ve Tanah’ın bağımsız bir disiplin olarak ihmal edilmesi ve son olarak kültürel kapalılık olmuştur. Ulusal diller ve bilimsel çalışmalar, küçümseme ile sonuçlanmış, gereksiz görülmekle birlikte bu çalışmalara şüpheyile yaklaşılmıştır. Bu Barok yapı, Aşkenaz toplumunun Yahudiliği haline gelmiş ve çeşitli varyantlar ve değişimler yaşasa da rabbiler, mahkemeler, okullar ve yeşivalarda benimsenen ve savunulan yaklaşım olmuştur.

Ortaya çıkış sürecinde Haskala, Yahudi geleneğinin temellerine yönelik bir saldırı hareketi olmamıştır. Özellikle erken Maskilim, Yahudiliğin Tanah’a dayalı makul ve çelişkili bakış açılarından arındırılmış doğru bir şekilde anlaşılmasına ve kendi dönemlerindeki yanlış kabul ettikleri bakış açılarının ve kusurların ortadan kaldırılmasına yönelik çaba içerisinde olmuşlardır. Fakat sonraki jenerasyonla birlikte geleneksel yapı ile maskilim arasında ciddi bir çatışmanın yaşandığı gözlenmektedir. Geleneksel Yahudi eğitimini, kendi hedefleri doğrultusunda ve ayrı bir program ve müfredat çerçevesinde yenilemeye çalışan Maskilim, bu çabayı sadece entegrasyon için bir araç olarak görmemiş aynı zamanda Yahudilerin Avrupa’daki konumlarının ve sürekliliğinin sağlanabilmesi için gerekli olan mecburi bir değişim olarak görmüştür.

Bu bildiride, erken maskilim olarak kabul edilen Yahudi öncülerinin eğitim müfredatına yönelik eleştirileri, Sefarad müfredatının Haskala programına etkisi, Naphtali Herz Wessely’nin *Divrey Şalom ve-Emet* isimli eseri ve kurulan yeni okullara değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Haskala, Judah ben Bezalel Loew, Sefer Sifte Yeşenim, Isaac Euchel, Divrey Şalom ve-Emet, Juedische Freischule

EFFECT OF SURFACE CRACK DIRECTION ON THE DYNAMIC BEHAVIOR OF HYBRID COMPOSITES

Aydın GÜNEŞ*

Dr., Abdullah Gul University, Dept. of Mech. Engineering,
aydingns@hotmail.com

Ömer Sinan ŞAHİN

Prof. Dr., Konya Technical University, Dept. of Mech. Engineering, ossahin@ktun.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma kapsamında hibrit tabakalı kompozit malzemelerin düşük hızlı darbe yüklemesi neticesinde göstermiş oldukları dinamik davranışa sahip oldukları farklı doğrultu ve geometrideki yüzey çatlaklarının etkisi araştırılmıştır. Yüzey çatlaklarının oluşturulmasında üç farklı geometri kullanılmış, hem yatay hem de dikey doğrultuda yüzey çatlakları meydana getirilmiştir. Farklı geometride yüzey çatlaklarının, kompozit malzemelerin kuvvet ve deplasman değişimlerine zamana bağlı olarak etkisi gözlemlenmiştir. Ayrıca kompozit malzemelerin üretimleri esnasında kullanılan tabaka dizilimlerinin de bu dinamik davranışa etkisi irdelenmiştir.

Anahtar kelime: Düşük hızlı darbe, hibrit tabakalı kompozit, yüzey çatlakları doğrultusu

Abstract

In this study, the effect of surface cracking in different direction and geometry which the dynamic behavior of hybrid laminated composite materials as a result of low speed impact loading was investigated. Three different geometries were used to form the surface cracks and surface cracks were created in both horizontal and vertical directions. The effect of surface crack on the force and displacement changes of composite materials with different geometry was observed over time. In addition, the effect of the layer arrangements used in the production of composite materials on this dynamic behavior was also examined.

Keywords: Low velocity impact, hybrid laminated composite, direction of surface crack

**EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜNDE ÇALIŞAN POLİS MEMURLARININ SERBEST
ZAMANLARINI DEĞERLENDİRMELERİ AÇISINDAN ÖRGÜTSEL
VATANDAŞLIK DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ**

**INVESTIGATION OF ORGANIZATIONAL CITIZENSHIP BEHAVIOR IN TERMS OF
OF THE EVALUATION OF LEISURE TIMES AMONG POLICY OFFICERS WORKING**

Hüseyin Levent ŞAKTANLI

Yüksek Lisans Öğrencisi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, hlevvents@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Oğuzhan YÜKSEL

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, oguzhan.yuksel@dpu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; emniyet mensuplarının serbest zamandan ne anladıkları ve serbest zaman aktivitelerini ortaya koyarak, örgütsel vatandaşlık düzeylerinin ne tür demografik özelliklerden etkilendiğini anlamak ve serbest zaman aktiviteleri ile örgütsel vatandaşlık aktiviteleri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaya çalışmaktır. Kütahya ilinde görev yapmakta olan emniyet mensuplarından uygun örnekleme yöntemi 903'ü erkek 63'ü kadın olmak üzere toplam 966 katılımcı yer almıştır. Katılımcılardan veriler demografik bilgi formu, serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıklarının tespitini amaçlayan anket soruları ve Podsakoff vd. (1990) tarafından oluşturulan ve yirmi sorudan oluşan Örgütsel Vatandaşlık Davranışları (ÖVD) ölçeği kullanılmıştır. İstatistik testlerde ilk olarak dataların parametrik testlerin ön koşullarını sağlayıp sağlamadığına Skewness ve Kurtosis (çarpıklık basıklık) değerlerine bakılarak -1.0 +1.0 aralığında yer aldığından verilerin normal dağıldığı gözlemlenmiştir. Veriler normal dağılım göstermiş ve verilere çok yönlü varyans analizi (MANOVA) testi uygulanmıştır. Çalışma sonucunda, katılımcıların %57,10'u serbest zamanı dinlenme zamanı olarak görmektedir. Katılımcıların %38,30'unun iş dışında kendilerine kalan serbest zamanın 3-4 saat olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların %40,6'sı boş zamanlarını değerlendirirken zorluk çekmemektedir. Katılımcıların %19,8'i serbest zamanlarını aile fertleriyle geçirmek için tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Katılımcıların %65,6'sı serbest zamanlarını evde geçirmektedir. Katılımcıların %26,3'ü serbest zaman aktivitelerinin kendilerinde dinlendirici bir etki bıraktığını ifade etmektedir. Katılımcıların %12,2'si serbest zamanlarını aile ve çocuklarına vakit ayırarak geçirmektedir. Katılımcıların serbest zamanlarına katılmama nedenlerinden ise zaman yetersizliği en etkin nedendir. Katılımcıların %42,3'u günlük fazla mesailere düzenleme getirilmesini talep etmektedir. Ayrıca katılımcıların cinsiyetleri, medeni durumları, aylık gelirleri, serbest zamana katılımda güçlük çekme durumları arasında örgütsel vatandaşlık düzeyleri açısından anlamlı bir farklılık ortaya çıkmazken; EGM çalışma süresileri, serbest zamanın ne anlam ifade ettiği, serbest zaman süreleri ve boş zamanlarını nerede geçirdikleri açısından anlamlı farklılıklara rastlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Serbest Zaman, Örgütsel Vatandaşlık, Emniyet Müdürlüğü

Abstract

The purpose of this research; what is the understanding of leisure time activities and leisure time activities of the members of the police, to understand the level of organizational citizenship is affected by the demographic characteristics of what kind of activities and to explore the relationship between leisure time activities and organizational citizenship. The study was carried out with the appropriate sampling method from the police members working in the province of Kütahya. A total of 966 participants (903 male and 63 female) participated in this study. Data were collected from the participants by demographic data form, questionnaire to determine the free time assessment habits

and Podsakoff et al. (1990) Organizational Citizenship Behavior scale consisting of twenty questions was used. In the statistical tests, it was observed that the data were normally distributed as the data were in the range of -1.0 +1.0, based on the Skewness and Kurtosis values. The data showed normal distribution and the data were analyzed by MANOVA. As a result of the study, 57,10% of the participants saw the leisure time as a rest time. 38.30% of the participants stated that their leisure time outside the job was 3-4 hours. 40.6% of the participants have no difficulty evaluating their leisure time. It is understood that 19.8% of the participants prefer to spend their leisure time with their family members. 65.6% of the participants spend their leisure time at home. 26.3% of the participants stated that leisure time activities had a relaxing effect on themselves. 12.2% of the participants spend their free time with their families and children. The lack of time for participants to participate in the leisure time is the most effective cause. 42.3% of the respondents demand daily overtime arrangements. In addition, there were no significant differences in terms of organizational citizenship levels between the participants' gender, marital status, monthly income, and difficulty in participation in free time. Significant differences were found in terms of working hours of EGM, meaning of free time, free time periods and where they spend their free time.

Key Words: Leisure Time, Organizational Citizenship, Police Department

EVALUATION OF C-REACTIVE PROTEIN/ALBUMIN RATIO IN PATIENTS WITH ISCHEMIC AND NON-ISCHEMIC HEART FAILURE

Ramazan ASOĞLU

Adıyaman University Training and Research Hospital, Cardiology Department,
Adıyaman, Turkey.

E-mail: dr.asoglu@yahoo.com

Phone: +90 530 776 37 12, Fax: +90 416 223 38 42

ABSTRACT

Background: Inflammatory markers are associated with heart failure (HF). C-reactive protein (CRP) and albumin are acute phase reactants. CRP (positively) and albumin (negatively) are correlated with HF severity. This study aimed to evaluate the C-reactive protein/albumin ratio (CAR) in patients with ischemic and non-ischemic heart failure.

Material and Method: 50 patients with ischemic HF, 40 patients with non-ischemic HF, and 40 healthy subjects were enrolled in the study. Echocardiographic examination was performed to all study participants. CAR was measured in all subjects. Demographic and clinical characteristics of the patients were recorded. The CAR levels were compared between the study groups.

Results: In blood analysis, CRP levels was higher in the ischemic group than control and non-ischemic groups ($p<0.001$). Albumin levels were significantly lower in ischemic and non-ischemic groups than the control group ($(3,2\pm0,5)$, $(3,4\pm0,6)$ and $(4,0\pm0,7)$ ($p<0.001$)). There was no significant difference between groups in white blood cell counts. CAR levels were significantly higher in the ischemic group than non-ischemic and control groups ($p<0.001$). Also, CAR levels were inversely and significantly correlated with ejection fraction ($r=-0.446$, $p=0.001$).

Conclusion: This study demonstrated that CRP levels were higher, and albumin levels were lower in patients with HF. CAR levels were higher in ischemic HF group than the non-ischemic group. We demonstrated that inflammatory markers were related to HF.

Key Words: C-reactive protein, albumin, C-reactive protein/albumin ratio, heart failure.

İSKEMİK VE İSKEMİK OLMAYAN KALP YETERSİZLİĞİ OLAN HASTALARDA C-REAKTİF PROTEİN / ALBUMİN ORANININ DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZET

Amaç: İnflamatuvar belirteçler kalp yetmezliği (KY) ile ilişkilidir. C-reaktif protein (CRP) ve albümin, akut faz reaktanlarıdır. CRP (pozitif) ve albümin (negatif) KY ciddiyeti ile koreledir. Bu çalışmada iskemik ve iskemik olmayan KY olan hastalarda C-reaktif protein/albümin oranının (CAO) değerlendirilmesi amaçladık.

Gereç ve Yöntem: Çalışmaya iskemik KY olan 50 hasta, iskemik olmayan KY olan 40 hasta ve 40 KY olmayan hasta alındı. Tüm hastalara ekokardiyografik inceleme yapıldı. Tüm hastalarda CAO

ölçüldü. Hastaların demografik ve klinik özellikleri kaydedildi. CAO düzeyleri hasta grupları arasında karşılaştırıldı.

Bulgular: Kan analizinde, iskemik grupta CRP düzeyleri kontrol grubuna ve iskemik olmayan gruplara göre daha yüksekti ($p < 0.001$). Albümin seviyeleri iskemik ve iskemik olmayan gruplarda kontrol grubundan daha düşüktü ($(3,2 \pm 0,5)$, $(3,4 \pm 0,6)$ ve $(4,0 \pm 0,7)$ ($p < 0,001$)). Beyaz kan hücresi sayımında gruplar arasında anlamlı fark yoktu. CAO iskemik grupta iskemik olmayan ve kontrol gruplarından anlamlı derecede yüksekti ($p < 0.001$). Ayrıca, CAO seviyeleri ile ejeksiyon fraksiyon arasında ters orantılı ve anlamlı korelasyon saptandı ($r = -0.446$, $p = 0.001$).

Sonuç: Bu çalışma KY olan hastalarda CRP seviyelerinin yüksek ve albumin seviyelerinin düşük olduğunu gösterdi. CAO düzeyleri iskemik KY grubunda iskemik olmayan gruba göre daha yüksekti. Enflamatuvar belirteçlerin KY ile ilişkili olduğunu gösterdik.

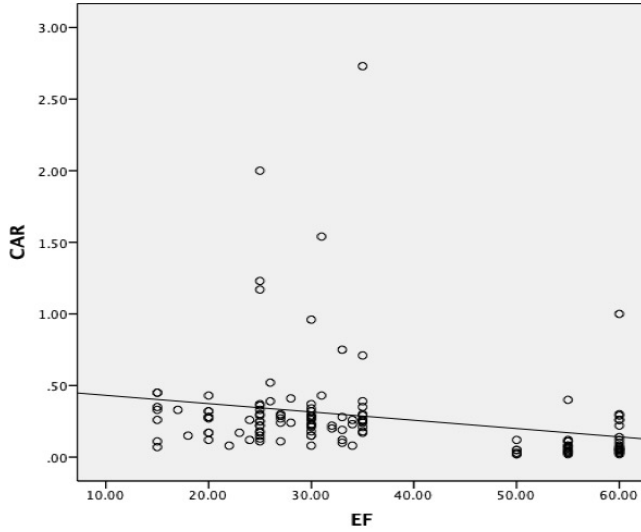
Anahtar Kelimeler: C-reaktif protein, albümin, C-reaktif protein/albumin oranı, kalp yetmezliği.

Table-1. The demographic and clinical data of the study population

	Control	Non-ischemic HF	Ischemic HF	p
Age (years)	49,2±10,5	59,5±13,7	62,2±12,9* ⁺	<0.01
Male %(n)	55(22)	45(18)	30(15)	0.05
Height (meter)	175,9±9,5	165,6±7,8*	166,0±8,1*	<0.01
Weight (kg)	78,6±9,5	78,6±13,5	75,5±13,4	ns
BMI (kg/m ²)	25,4±2,7	28,6±4,3*	27,3±5,0	<0.01
Hypertension %(n)	27(11)	40(16)	50(25)	0.09
Diabetes mellitus %(n)	10(4)	37(15)*	40(20)*	<0.01
Hyperlipidemia %(n)	7(3)	7(3)	4(2)	0.72
Smoking %(n)	32(13)	40(16)	68(34)* ⁺	<0.01
Diuretic %(n)	0(0)	100(40)*	100(50)*	<0.01
Beta blocker %(n)	25(10)	65(26)*	92(46)* ⁺	<0.01
ACE inhibitor/ARB %(n)	25(10)	70(28)*	78(39)*	<0.01
Aldosterone antagonist %(n)	0(0)	37(15)*	30(15)*	<0.01
Digoxin %(n)	0(0)	27(11)*	10(5)	<0.01
Statin %(n)	7(3)	47(19)*	62(31)*	<0.01
ASA %(n)	27(11)	55(22)*	75(37)*	<0.01
Urea (mg/dl)	32,9±11,1	59,2±32,5*	58,2±30,0* ⁺	<0.01
Creatinine (mg/dl)	0,7±0,1	1,1±0,5	1,2±0,4	ns
Sodium (mEq/L)	138,9±2,3	135,9±5,9*	135,2±5,7*	<0.01
Potassium (mEq/L)	4,3±0,4	4,4±0,9	4,3±0,6	ns
Serum glucose (mg/dl)	108,9±38,8	132,4±69,1	140,9±67,3*	<0.01
White blood cell count (10 ³ /mm ³)	8,7±2,9	8,5±1,8	8,5±2,1	ns
Hemoglobin (g/dL)	13,3±1,8	12,5±1,9	11,9±2,1*	<0.01
Hematocrit (%)	41,9±4,3	38,2±5,5*	35,9±6,1*	<0.01
Ejection Fraction (%)	56,8±3,7	27,0±6,0*	27,2±5,9*	<0.01
C-reactive protein (mg/L)	0,3(0,1-1,6)	0,7±0,3	0,9(0,3-9,0)* ⁺	<0.01
Albumin (g/dl)	4,0±0,7	3,4±0,6*	3,2±0,5*	<0.01
CAR	0,06(0,02-1,00)	0,23±0,09*	0,28(0,10-2,73)* ⁺	<0.01

HF, Heart failure; ACE, Angiotensin Converting Enzyme; ARB, Angiotensin Receptor Blockers; ASA, acetylsalicylic acid; CAR, C-reactive protein/albumin ratio. *Control group versus other study groups. †Non-ischemic group versus other study groups. p value significance <0.05 ns, non-significant.

Figure-1. Correlation between C-reactive protein/albumin ratio (CAR) and Ejection fraction (EF) ($r=-0.446$, $p=0.001$).

AYNI IŞINIM GÜÇLÜ ÇİFT YILDIZ SİSTEMLERİNDE YAŞANABİLİR BÖLGE

Mehmet TANRIVER^{1,2}

Hande PAZAN¹

¹ Erciyes Üniversitesi, Fen Fakültesi, Astronomi ve Uzay Bilimleri, 38039, Kayseri, Türkiye,
mtanriver@erciyes.edu.tr

² Erciyes Üniversitesi, Astronomi ve Uzay Bilimleri Gözlemevi Uygulama ve Araştırma Merkezi,
38039, Kayseri, Türkiye,

ÖZET

İnsanlığın yaşayabileceği enerji aralığını ifade eden yaşanabilir bölge, bileşenler arası uzaklığı 10, 5 ve 1 Astronomi Birimi (AB) olan ve eş yarıçapa sahip (yarıçapları aynı olan) çift yıldız sisteminin bileşen yıldızları etrafında yaşanabilir bölge sınırları araştırıldı. Böyle yaşanabilir bölge sınırlarını Çift Yıldız sistemleri için hesaplamak oldukça güçtür. Tek yıldız etrafındaki gibi değildir. Bu özelliklere sahip böyle bir Çift Yıldız Sisteminde Yaşanabilir Bölge sınırları içerisinde bir ötegezegen keşfedildiğinde, böyle bir ötegezegen yüksek yaşam olasılığına ve dünya benzeri bir görünüme sahip bir gezegen olacaktır. Çift Yıldız sistemlerindeki yaşanabilir bölge sınırları içindeki ötegezegen keşiflerine böylelikle ışık tutacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yıldızlar, Çift Yıldızlar, Yaşanabilir Bölge

ÇİFT YILDIZ SİSTEMLERİNDE YAŞANABİLİR BÖLGE HESABI: AYNI YARIÇAPLI, FARKLI IŞINIM GÜÇLÜ

Mehmet TANRIVER^{1, 2}

Hande PAZAN¹

¹ Erciyes Üniversitesi, Fen Fakültesi, Astronomi ve Uzay Bilimleri, 38039, Kayseri, Türkiye,
mtanriver@erciyes.edu.tr

² Erciyes Üniversitesi, Astronomi ve Uzay Bilimleri Gözlemevi Uygulama ve Araştırma Merkezi,
38039, Kayseri, Türkiye,

ÖZET

İnsanlığın varlığını sürdürebileceği, yaşayabileceği sınır olarak ifade edilen yaşanabilir bölge, bileşenler arası uzaklığı 10, 5 ve 1 Astronomi Birimi (AB) olan ve eş yarıçapa (yarıçapları aynı olan) ve farklı ışıyım gücüne sahip çift yıldız sisteminin bileşen yıldızları etrafında yaşanabilir bölge sınırlarının hesabı yapıldı. Çift Yıldız sistemleri için böyle yaşanabilir bölge sınırlarını hesaplamak oldukça güçtür. Tek yıldızlar için yapılan hesaplamalar gibi değildir. Eğer bir ötegezegen, bu tür özelliklere sahip böyle bir Çift Yıldız bileşenleri etrafında Yaşanabilir Bölge sınırları içerisinde insanlık için yaşam barındıran bölgesinde bulunursa, bu ötegezegenin büyük olasılıkla dünya benzeri bir gezegen olması muhtemeldir. İnsanlığın yaşayabileceği bir gezegen olması oldukça kuvvetlidir. Böylelikle yaşanabilir bölge sınırları içinde bulunan ötegezegenler Çift Yıldız sistemlerinde de bulunmasına, keşfedilmesine ve yaşam barındırmasına ışık tutacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yıldızlar, Çift Yıldızlar, Yaşanabilir Bölge

AB RESMİ BELGELERİNDE TÜRKİYE’NİN DEMOKRATİKLEŞME SÜRECİ: AB SÜRECİNDE AZINLIK HAKLARI KONUSUNDA GERÇEKLEŞTİRİLEN REFORMLAR

TURKEY'S DEMOCRATIZATION PROCESS ACCORDING TO EU OFFICIAL DOCUMENTS: MINORITY RIGHTS REFORMS IN THE EU PROCESS

Önder A. AFŞAR

Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret Bölümü, Konya oaytacafsar@yahoo.com

ÖZET

Bu çalışmada Avrupa Birliği adaylığı sürecinde Türkiye’deki azınlık hakları konusunda AB ölçütlerine göre demokratik eksiklikler ve bu doğrultuda yapılan düzenlemeler ele alınmaktadır. Kopenhag kriterleri çerçevesinde üyelik koşulu olarak Avrupa Birliği aday ülkelerden birtakım demokratik düzenlemeler talep etmektedir. Bunları gerçekleştirme derecesine göre AB’ye aday olup olmayacağına karar verilmektedir. Kopenhag Siyasi Kriterleri demokrasiye bağlılık, hukukun üstünlüğü, insan haklarına saygı ve azınlık haklarının korunması başlıkları altında sıralanmıştır. Bu kriterler, aday ülkelere Avrupa Birliği tarafından müzakereler başlanılabilmesi için karşılanması gereken ön koşul olarak belirlenmiştir. Kopenhag Siyasi Kriterleri esas alınarak AB, yıllık olarak yayınladığı İlerleme Raporları ve demokratikleşmede bir yol haritası olarak kabul edilen Katılım Ortaklığı Belgeleri ile Türkiye’deki demokratik gelişmeleri değerlendirmektedir.

İlerleme Raporu (*Progress Report*) Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanır ve aday ülkelerin Avrupa Birliği sürecinde Kopenhag kriterlerine uyumu doğrultusunda kaydettikleri gelişmeler değerlendirilir. Bu raporlarla AB aday ülkenin Kopenhag kriterleri’ne göre gerçekleştirdiği düzenlemeleri, gerçekleştiremediklerini ve yapması gerekenleri değerlendirmektedir. Katılım Ortaklığı Belgesi (*Accession Partnership*) ise adaylığı resmen kabul edilen her ülke için AB Komisyonunca hazırlanan, Konsey tarafından onaylanan ve sonrasında ise AB Resmi Gazetesi’nde yayımlanan resmi bir belgedir. AB müktesebatının bir parçasıdır. Aday ülkeler için bir tür yol haritasıdır. Bu tür AB resmi belgelerinde aday ülkelerin demokratikleşme yolunda eksiklikleri bildirilmektedir. Buna göre ilgili ülkeden adaylık sürecinde bu eksiklikleri gidermek üzere düzenlemeler yapması istenmektedir. Bu belgeler ışığında AB sürecinde Türkiye’de 1999 – 2018 yılları arasında insan hakları konusunda yapılan demokratik düzenlemeler incelenmektedir.

1999 Helsinki Zirvesi Türkiye’de demokratik dönüşümü için önemli bir başlangıç noktası olarak kabul edilebilir.¹ Özellikle aday ülke olarak ilan edildiği 1999 yılından tam üyelik müzakerelerine başladığı 2005 yılına kadar olan dönemde Türkiye’de anayasal ve yasal önemli demokratik düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

Türkiye İlerleme Raporlarında, İnsan Hakları ve Azınlık Haklarına saygı ana başlığı altında, medeni ve siyasi haklar, ekonomik, sosyal kültürel haklar ve azınlık hakları alt başlıkları değerlendirilmektedir. Bu çalışmada Kopenhag Siyasi Kriterlerinin temel başlıklarından olan demokrasi ve hukukun üstünlüğü ile insan hakları ve azınlık haklarına saygı başlıkları altında Türkiye’de demokrasinin önündeki engeller olarak görülen, azınlıklar konusunda AB’nin düzenleme yapılmasını beklediği alanlar, konular Katılım Ortaklığı Belgeleri ve Türkiye İlerleme Raporları esas alınarak ortaya konulmuştur. İlerleme Raporları yıllar itibariyle analiz edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Demokratikleşme, Kopenhag kriterleri, İnsan hakları, Azınlık Hakları

¹ Helsinki Zirvesi kararları için bk. “Conclusions of the Helsinki European Council: extract concerning preparations for Enlargement”, 10-11 December 1999, (Md. 9) <http://www.ena.lu/conclusions-helsinki-europeancouncil-extract-concerning-preparations-enlargement-1011-december-1999-020005292.html> (7 Mayıs 2106)

ABSTRACT

In this study, the candidacy process of the European Union's democratic deficit according to EU criteria on minority rights in Turkey and the arrangements made in this direction are discussed. As a condition of membership within the framework of the Copenhagen criteria, the European Union demands some democratic arrangements from the candidate countries. According to the degree of realization, it is decided whether or not it will be a candidate for EU membership. The Copenhagen Political Criteria are listed under the headings of commitment to democracy, rule of law, respect for human rights and protection of minority rights. These criteria have been identified as a prerequisite for the accession of the candidate countries to the start of negotiations by the European Union. According to the Copenhagen political criteria, the EU Progress Report, released on an annual basis and the Accession Partnership Documents which are accepted as a roadmap for democratization assesses democratic developments in Turkey. The Progress Report is prepared by the European Commission and evaluates the progress made by the candidate countries in the European Union process in line with the Copenhagen criteria. With these reports, the EU evaluates the regulations that the candidate country has made according to the Copenhagen criteria, and what they cannot and should do. The Accession Partnership is an official document prepared by the EU Commission for each country whose candidacy is formally approved, approved by the Council and subsequently published in the Official Journal of the EU. This document is part of the *acquis*. It is a kind of road map for candidate countries. Such EU official documents state the deficiencies of candidate countries on the way to democratization. Accordingly, the relevant country is required to make arrangements in order to eliminate these deficiencies during the candidacy process. In light of these documents, the EU process in Turkey in 1999 - the democratic arrangements made between 2018 concerning human rights are investigated. 1999 Helsinki Summit can be considered as an important starting point for the democratic transformation in Turkey. Especially in Turkey in the period from 1999 to 2005, significant democratic constitutional and legal arrangements have been implemented. Turkey's Progress Report, under the main title of respect for human rights and minority rights, civil and political rights, economic, social and cultural rights and minority rights are assessing sub-headings. In this study, under the headings of democracy-rule of law and respect for human rights and minority rights, the areas that the EU wants to make arrangements on minorities are examined within the framework of Accession Partnership Documents and Progress Reports. Progress Reports are analyzed by years.

ISOLATION AND COMPARATIVE CHEMICAL CASEIN CONTENT OF SOME MAMMALIAN DAIRIES IN KABALE, SOUTHWEST UGANDA

Salihu Abdullahi KIYAWA

Chemistry Department, Kabale University, P. O. Box 317, Kabale – Uganda
Salihukiyawa@yahoo.com

Amina Salihi BAYERO

Chemistry Department, Yusuf Maitama Sule University, P.M.B. 3021, Kano – Nigeria
aminasalihib@yahoo.com

Julius TUMUSIIME

Chemistry Department, Kabale University, P. O. Box 317, Kabale – Uganda
tumusiimjulius111@gmail.com

ABSTRACT

Cow milk protein allergy (CMPA) due to casein is one of the most common and prevalent hypersensitivities, especially among infants in Uganda. Researches conducted in Uganda on CMPA in finding alternative to cow milk are limited. Six (6) samples each of local and exotic breeds of cow, sheep and goat were used to determine the casein content. About 100 ml of the individual milk samples were collected in a sterile bottle and stored at 4°C in a refrigerator. Using a measuring cylinder, 20 ml of the sample was taken in a beaker placed in a water bath maintained at 40°C for 5 minutes when 10 drops of acetic acid were added drop-wise with constant and continuous stirring. Casein was seen precipitating and forming curd, along with fat. The mixture was allowed to cool for another 10 minutes. The solution was filtered, and precipitate transferred into another beaker. To separate casein from fat in the curd, 10 ml of ethanol was added with continuous stirring. The liquid of dissolved fat was poured out, leaving the solid casein. Casein was washed with cold water and transferred onto filter paper. The paper was folded over the casein and pressed gently to remove excess water. The precipitate was allowed to dry for 5 minutes before weighing, recording and calculating the mean casein mass from each sample. The average mass of casein in 20 ml milk sample was 0.346 g in local cow breed with 1.73 % casein content in 100 ml milk sample. The average mass of casein in 20 ml milk sample was 0.315 g in exotic cow breed with 1.58 % casein content in 100 ml milk sample. The average mass of casein in 20 ml milk sample was 0.315 g in local goat breed with 0.17 % casein content in 100 ml milk sample. The average mass of casein in 20 ml milk sample was 0.034 g in exotic goat breed with 0.17 % casein content in 100 ml milk sample. The average mass of casein in 20 ml milk sample was 0.722 g in local sheep breed with 3.61 % casein content in 100 ml milk sample. The average mass of casein in 20 ml milk sample was 0.701 g in exotic sheep breed with 3.51 % casein content in 100 ml milk sample. Likewise, total protein content for cow was 3.6/100 ml, 3.1/100 ml for goat and 5.5/100 ml in sheep milk. Also, percent of casein of total protein was found to be 48.1 % in local cow milk, 43.8 % in exotic cow milk, 5.5 % in both local and exotic goat milks, 65.6 % in local sheep milk and 63.7 % in exotic sheep milk. Results show that Goat milk contains the smallest amount of casein protein. So, people having an unusual milk allergy may find goat milk more digestible than other mammals' milks.

Key words: Cow milk, Casein, Kabale, Uganda.

AGUSTOS 2019'DA ACIL SERVİSTEN GÖĞÜS CERRAHİSİ KLİNİĞİNE KONSÜLTE EDİLEN HASTALARIN ANALİZİ

Suzan TEMİZ

Araştırma Görevlisi, Erciyes Üniversitesi, suzantemiz@erciyes.edu.tr

Ömer Faruk DEMİR

Dr. Öğr. Üyesi, Erciyes Üniversitesi, omerfarukdemir@erciyes.edu.tr

Ömer ÖNAL

Doc. Dr, Erciyes Üniversitesi, omeronal@erciyes.edu.tr

ÖZET

Acil servisler 7 gün 24 saat hizmet veren birimler olduğu için devamlı olarak bir hareketlilik mevcuttur. Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Servis Birimince hastalar kabul edilerek hastalar ilk önce Acil Tıp Anabilim Dalı doktorları tarafından değerlendirilmekte ve ilk müdahaleleri yapılmaktadır. Takip tedavisi için ilgili branş hekimlerine yönlendirilmektedir. 01.08.2019 ve 31.08.2019 tarihleri arasında acil servis travma bölümüne 3826 hasta başvurmuş; bu hastalardan bize 95'i konsülte edilmiştir. Yaş aralığı 10 aylık hasta ile 91 yaş arasında değişmektedir. Bu hastalardan 5 delici kesici alet yaralanması, 57 trafik kazası, 5 ateşli silah yaralanması, 1 katater yerinde enfeksiyon, 3 spontan pnömotoraks, 2 spontan pnömomediastinum, 11 yüksekte düşme, 1 motorsiklet, 1 bisiklet, 1 atv kazası, 3 darp, 4 künt toraks travması ve 1 hastanın üzerine ağaç düşmesi nedeniyle tarafımıza danışıldı. Toraks travmalarında en sık karşılaşılan kot fraktürüdür. (1,2); bize danışılan hastaların da 51'inde kot fraktürü mevcuttu. Acil servise başvuran hastalarda izole toraks travması olabileceği gibi çoklu travmaları içerebilir. Bize danışılan hastalardan 43 tanesinin ek travması mevcuttu. Bunlar vertebra fraktürü, kranial patoloji, batin içi kanama, karaciğer-dalak rüptürü, renal laserasyon, ortopedik fraktürlerdi. Ve bu hastaların 18 'inde ek hastalık mevcuttu; wegener granülomatozisi, diyabetis mellitus, hipertansiyon, koroner arter hastalığı, malignite, alzheimer, KOAH, serebrovasküler hastalık ve epilepsiydi. Hastaların 9'unun antikoagülan kullanımı mevcuttu.

Acil serviste görülen ve acil olarak nitelendirilen hastalık gurubu hayati tehlike içermektedir. Çoğunlukla genel anestezi gerektirmemesi nedeniyle minimal invaziv olarak acil durumlarda hayat kurtarıcı olan girişimsel yöntemlerden birisi tüp torakostomi işlemidir. Bizde tarafımıza danışılan 12 hastaya pnömotoraks ve /veya hemotoraks nedeniyle tüp torokostomi uygulanmıştır. Biz bu sunumumuzda retrospektif olarak incelediğimizde erken tanı ve erken tedavinin toraks travmasında mortalite ve morbiditeyi azalttığına dikkat çekmek istedik.

Anahtar Kelimeler: Acil servis, göğüs cerrahisi kliniği konsültasyonu, toraks travması.

GEZGİN SATICI PROBLEMİ İÇİN BALİNA OPTİMİZASYON ALGORİTMASI WHALE OPTIMIZATION ALGORITHM FOR TRAVELLING SALESMAN PROBLEM

Vahit TONGUR

Öğr.Gör.Dr., Necmettin Erbakan University, vtongur@erbakan.edu.tr

Halil İbrahim AYAZ

Arş.Gör., Necmettin Erbakan University, hiayaz@erbakan.edu.tr

ÖZET

Gezgin satıcı problem (GSP) ismini bir tam tur süresince tüm şehirlerdeki müşterilere seyahat etmesi gereken bir satıcının yaptığı davranıştan alır. GSP'nin amacı, belirli sayıda şehri, başlangıç noktasından itibaren her şehre yalnız bir kez uğramak şartı ile gezen ve başlangıç noktasına geri dönen en kısa yolu bulma problemidir. GSP ayrık bir optimizasyon problemidir. Ayrık problemlerde amaç doğru sıralamayı bulmaktır. Araç rotalama, baskı devresi yerleşim problemleri, çizelgeleme tabloları, esnek üretim sistemleri gibi problemler ayrık optimizasyon problemleri olarak tanımlanmaktadır.

Balina optimizasyon algoritması (BOA) Mirjalili and Lewis tarafından 2016 yılında önerilmiştir. BOA, kambur balinaların avlanma stratejisinden esinlenmiştir. BOA sürekli optimizasyon problemlerin çözümü için tasarlanmıştır. Sürekli optimizasyon problemlerindeki amaç fonksiyonu minimum veya maksimum yapacak olan parametre değerlerini bulmaktır. Parametre değerleri belirli bir aralıkta gerçel sayılar olabilir. Amaç fonksiyonu parametrelerin her değerine karşılık bir sonucu olduğundan dolayı bu tür problemler sürekli optimizasyon problemi olarak adlandırılır.

Bu çalışmada, sürekli optimizasyon problemleri için tasarlanmış olan BOA algoritması ayrık problemleri çözebilecek şekilde değiştirilmiştir. Ayrık BOA'nın performansı simetrik GSP üzerinde test edilmiştir.

Keywords: Balina optimizasyon algoritması, Gezgin satıcı problemi, Meta-sezgisel optimizasyon

Abstract

Travelling Salesman Problem (TSP), takes its name from the approach of a salesman who has to visit all his customers in all cities in a whole tour. The aim of TSP is the problem of finding the shortest path which travels some specific number of cities by starting from a point and visit each city only one time and to get back to that starting point. The TSP is a discrete optimization problem. The aim of discrete problems is to find the right order. Problems such as vehicle routing, print circuit layout problems, scheduling tables, flexible production systems are defined as discrete optimization problems.

Whale optimization algorithm (WOA) was proposed by Mirjalili and Lewis in 2016. The WOA is inspired by the hunting strategy of humpback whales. The WOA is designed for the solution of continuous optimization problems. The aim of continuous optimization problems is to find the parameter values that will make the function minimum or maximum. Parameter values can be real numbers within a certain range. Since the objective function gives a result for each value of the parameters, such problems are called continuous optimization problems. In this study, the WOA algorithm designed for continuous optimization problems has been modified to solve discrete problems. The performance of the discrete WOA was tested on the symmetric TSP.

Keywords: Meta-heuristic optimization, Traveling salesman problem, Whale optimization algorithm

**KÜKÜRT DOZ VE UYGULAMA ZAMANLARININ MÜRDÜMÜĞÜN (*Lathyrus sativus* L.)
TANE KALİTESİNE ETKİSİ***

**THE EFFECT OF SULFUR DOSE AND APPLICATION TIMES ON THE SEED
QUALITY OF GRASS PEA (*Lathyrus sativus* L.)**

Mustafa ŞAHİN

Zir. Yüks. Müh., Tarım ve Orman Bakanlığı, muhsahinmustafa@tarim.gov.tr

Uğur BAŞARAN

Prof. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi, ugur.basaran@bozok.edu.tr

ÖZET

Çalışma ekimden önce ve ekimle birlikte farklı dozlarda uygulanan kükürttün (S) mürdümük tanesinin kimyasal içeriğine etkisini araştırmak amacıyla yürütülmüştür. Bitki materyali olarak mürdümüğün “Gülbüz 2001” çeşidi kullanılmış ve kükürt farklı dozlarda (0, 25, 50, 75, 100 ve 125 kg/da) ve iki farklı zamanda (sonbahar ve ilkbahar) uygulanmıştır. Deneme bölünmüş parseller deneme desenine göre üç tekrarlamalı olarak kurulmuş, ana parsellerde uygulama zamanları, alt parsellerde kükürt dozları yer almıştır. Araştırmada mürdümük tanelerinin protein oranı ve mineral madde (P, K, Ca, Mg, Na, B, Cr, Co, Mn, Cu, Fe, Zn, Se, Mo ve S) içeriği incelenmiştir.

Genel olarak incelenen özellikler üzerinde kükürttün uygulama zamanı dozlardan daha etkili olmuş ve ekimden önce verilen S mineral madde ve protein içeriğini kontrolle göre önemli derecede arttırmıştır. Buna göre sırasıyla ekim öncesi ve ekimle birlikte S uygulanan işlemlere ait dozlar ortalaması K % 1.59 – 1.40, P % 0.66 – 0.55, Ca % 0.38 – 0.28, Mg % 0.21 – 0.17, Na % 0.08-0.08, Bo 25.66 – 23.94 ppm, Cr 1.96 – 1.00 ppm, Co 0.44 – 0.28 ppm, Mn 44.70 – 40.70 ppm, Cu 15.23 – 11.89 ppm, Fe 327.11 – 257.89 ppm, Zn 88.16 – 70.169 ppm, Se 0.06 – 0.05 ppm, Mo 6.57 – 2.98 ppm ve S 3538.53 – 3135.31 ppm protein içeriği % 26.72 – 26.03 arasında değişmiştir.

Araştırma sonuçları kükürt uygulaması ile mürdümük tanesinin mineral madde ve protein içeriğinin yükseltilebileceğini göstermiştir. Bu kapsamda kükürttün ekimden önce sonbahar döneminde uygulanması gerektiği, mineral madde açısından 75 kg/da kükürttün yeterli olduğu, protein ve ODAP açısından ise dozun 125 g/da’ a kadar çıkarılabileceği belirlenmiştir. Ekimle birlikte verilen S’ ün ise çok etkili olmadığı hatta olumsuz sonuçlara dahi yol açtığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler : *Lathyrus sativus* L., kükürt, mineral madde, protein.

ABSTRACT

In this study, the effect of sulfur (S) doses and application time, before and at the same time with sowing on the chemical content of grass pea seeds. As plant material "Gurbuz 2001" variety of grass pea was used and, sulfur was applied at two different times (in autumn and spring) in six doses (0, 25, 50, 75, 100 and 125 kg /da). The experiment was arranged according to the split plot design with three replications. Application times were at the main plots, and sulfur doses at the sub-plots. In the study, protein and mineral matter (P, K, Ca, Mg, Na, B, Cr, Co, Mn, Cu, Fe, Zn, Se, Mo and S) contents of grass pea seeds were investigated.

Generally, application time of S on the properties examined was more effective than the doses and, S given before sowing significantly increased the amount of mineral matter and protein content with compared to the control. According to this, over the doses, average values of the investigated traits were as follows; K 1.59 - 1.40%, P 0.66 - 0.55%, Ca 0.38 - 0.28%, Mg 0.21 - 0.17%, Na 0.08-0.08%, Bo 25.66 - 23.94 ppm, Cr 1.96 - 1.00 ppm, Co 0.44 - 0.28 ppm, Mn 44.70 - 40.70 ppm, Cu 15.23 - 11.89 ppm, Fe 327.11 - 257.89 ppm, Zn 88.16 - 70.169 ppm, Se 0.06 - 0.05 ppm, Mo 6.57 -

2.98 ppm and S 3538.53 -3135.31 ppm, respectively between application times of S (pre-sowing and with sowing). Similarly, protein content of seeds varied between 26.72 - 26.03%.

As a result, it has been observed that the mineral matter and protein content in the grass pea seed can be increased by S application in the experimental conditions. In order to achieve this effect, it was determined that sulfur application before autumn would have better results, 75 kg / da S is sufficient in terms of mineral matter and the dose can be increased up to 125 g / da in terms of protein content. It was also determined that S is not very effective when it was given at the same time with sowing and even can be leads to negative results

Keywords: Lathyrus sativus L., Sulfur, Mineral matter, Protein.

**Mustafa ŞAHİN' in yüksek lisans tezinden düzenlenmiştir.*

SAKRAL BASI YARALARININ CERRAHİ TEDAVİSİNDEN ÖNCE NEGATİF BASINÇLI YARA KAPAMA UYGULAMASININ ÖNEMİ

Murat İĞDE

Uzman Dr., Ankara Bilkent Şehir Hastanesi , muratigde@hotmail.com

ÖZET

Konu: Sakral bası yarası hareketsiz kalınarak uzun süre pozisyon değiştirilmemesi sonucunda sakral bölgedeki basıya bağlı oluşan kronik karakterli yaradır. Bu yara tipi genellikle yatalak hastalarda ve bilinç bozukluğu olan yoğunbakım hastalarında görülmektedir. Sakral bası yarası çoğunlukla kronik ve genel durumu bozuk hastalarda görüldüğünden tedavisi uzun ve zordur. Negatif basınçlı yara kapama bu hastalarda kullanılan ameliyat dışı tedavi yöntemlerinden biridir. Bu yöntem bölgede bireken enfektif, sitotoksik ve inflamatuvar sıvı kolleksiyonu drenajı ile enfeksiyon oluşumunu azaltmaktadır. Ayrıca negatif basınç bölgeye anjiyogenezin oluşumunu arttırarak granülasyon dokusunun hızlı bir şekilde sağlıklı yara tabanı oluşturmaya olanak sağlamaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı sakral bası yaralı hastalarda ameliyat öncesi negatif basınçlı yara kapama uygulamasının tedavi sürecine etkisini belirlemektir. Bu

Yöntem: 2016 temmuz ila 2018 temmuz tarihleri arasında Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi plastik cerrahi bölümüne başvuran ve danışılan 86 sakral deküpitli hastaya ilk yatışlarında debridman ve negatif basınçlı yara kapama yapılmıştır. İki hafta yedi seans sonrasında bölgesel flep ile yara defekti kapama ameliyatı yapılmıştır. Hastaların ortalama hastane yatış süreleri ve postoperatif komplikasyonları değerlendirilmiştir.

Bulgular: Ameliyat sonrası toplam 52 (%60,4) hasta ortalama 5 günde; 34 (%39,6) hasta 5 günden geç sürede taburcu edildi. Toplam 18 (%20,9) hastada yara açılması, 33 (%38,3) hastada yara yeri enfeksiyonu, 9 (%10,4) hastada nekroza bağlı kısmi doku kaybı gözlemlendi.

Sonuç: Bu çalışmanın sonucunda sakral bası yaralarında ameliyat öncesi negatif basınçlı yara kapama yapılmasının; ortalama hastanede kalım süresini ve ameliyat sonrası komplikasyonları azalttığı görülmüştür. Bu uygulamanın tedavi maliyetlerinin azaltılması açısından önemi büyüktür.

Anahtar kelimeler: Sakral bası yarası, negatif basınçlı yara kapama, ameliyat öncesi tedavi

**BAZI BAKLAGİL YEM BİTKİLERİNİN ÇİMLENEME ÖZELLİKLERİNE BİTKİSEL
KAYNAKLI DUMAN SOLÜSYONLARININ ETKİSİ**

**THE EFFECT OF PLANT-DERIVED SMOKE SOLUTIONS ON THE GERMINATION
PATTERN OF SOME LEGUME FORAGE CROPS**

Uğur BAŞARAN

Prof. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi, ugur.basaran@bozok.edu.tr

Medine ÇOPUR DOĞRUSÖZ

Dr. Öğr. Üyesi Yozgat Bozok Üniversitesi, medine.copur@bozok.edu.tr

Erdem GÜLÜMSER

Dr. Öğr. Üyesi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, erdem.gulumser@bilecik.edu.tr

Hanife MUT

Prof. Dr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, hanife.mut@bilecik.edu.tr

ÖZET

Çalışma bitkisel kaynaklı duman solüsyonlarının bazı baklagil yem bitkilerinde çimlenme özelliklerine etkisini incelemek amacıyla yürütülmüştür. Duman solüsyonu mürdümük samanının yakılması ve su içerisinde muhafaza edilmesiyle hazırlanan stok çözelti 5 farklı konsantrasyonda (% 0, 1, 5, 10 ve 20) yaygın fiğ (*Vicia sativa* L.) ve mürdümük (*Lathyrus sativus* L.) tohumlarına uygulanmıştır. Kontrollü şartlarda kurulan bu çalışma petri ortamında yürütülmüş ve sonuçta her iki türde de çimlenme oranı (%), çimlenme hızı, sürgün boyu (cm), kök boyu (cm), fide yaş ve kuru ağırlıkları (g) incelenmiştir.

Elde edilen verilere göre fiğ tohumlarında çimlenme hızı ve çimlenme oranının düşük konsantrasyonlarda kontrol ile aynı grupta yer aldığı, sürgün ve kök boyunun ise % 1 ve 5'lik dozların daha etkili olduğu belirlenmiştir. Mürdümükte ise çimlenme hızı ve çimlenme oranı değerleri uygulanan tüm konsantrasyonlar kontrolden yüksek olmuş ve özellikle kök boyu % 10'luk konsantrasyonda önemli artışlar göstermiştir. Ayrıca mürdümük samanından hazırlanan solüsyonun kendi tohumlarında yaygın fiğden daha etkili sonuçlar oluşturduğu tespit edilmiştir. İlâveten, her iki türde de duman solüsyonu konsantrasyonlarının fide yaş ve kuru ağırlığı üzerine etkisinin önemli olmadığı da belirlenmiştir.

Sonuç olarak bitkisel kaynaklı duman solüsyonunun baklagil yem bitkileri üzerine etkili olduğu belirlenmiştir. Bu etki türlere göre değişiklik göstermekle birlikte duman solüsyonu konsantrasyonuna bağlı olarak da farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Duman solüsyonu, Çimlenme, Mürdümük, Yaygın fiğ.

ABSTRACT

This study was carried out to investigate the effect of plant-derived smoke solutions on germination pattern of some legume forage crops. To prepare smoke solution grass pea straw was burned and then 5 different concentrations stock solution was applied common vetch (*Vicia sativa* L.) and grass pea (*Lathyrus sativus* L.) seeds. This study, established under controlled conditions, was conducted in petri media and ultimately germination speed, germination rate, shoot length, root length, seedling fresh and dry weight were determined in both species.

According to the obtained data, germination rate and ratio of common vetch seeds were in the same group as the control at low concentrations and shoot and root length were found to be more effective at 1 and 5% doses of smoke solution. In grass pea, the germination rate and ratio was higher than control at all concentrations and root length of it showed significant increase in 10 % concentration. It was also found that the solution prepared from grass pea straw produced more effective results than common vetch in its seeds.

As a result of the study, it was determined that the smoke solution had an important effect on the germination pattern of the investigated plants. This effect has been found to vary between species and depending on the concentration of the smoke solution.

Keywords: Smoke solution, Germination, Grass pea, Common vetch.

BAŞARILI YAŞLANMA İLE GERİATRİK DEPRESYON ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

AN INVESTIGATION ON THE RELATIONSHIP BETWEEN SUCCESSFUL AGING AND GERIATRIC DEPRESSION

Arş. Gör Dr., Ramazan KIRAÇ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF, Sağlık Yönetimi Bölümü Ramzan46k@gmail.com

YL. Öğrenci., Elem EROĞLU

Kayseri Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sağlık Yönetimi Bölümü
erogluelem.4010@gmail.com

ÖZET

Amaç: Bu araştırmada, yaşlıların başarılı yaşlanmaya ilişkin görüşleri ile yaşlılık dönemlerinde görülen geriatrik depresyon arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Araştırma Kayseri’de bir özel hastaneden hizmet alan 60 yaş ve üzeri kişilere uygulanmıştır. Araştırma bir gün içerisinde hastaneye başvuru yapan 200 kişiden oluşmaktadır. Araştırmanın anketi üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde, katılımcıların demografik bilgileri yer almaktadır. İkinci bölümde, Reker (2009) tarafından ve Türkçe uyarlaması Hazer ve Özsungur (2017) tarafından yapılan başarılı yaşlanma ölçeği yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise Yesavage ve ark (1983) tarafından geliştirilen ve Ertan ve ark (1997) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan Geriatrik depresyon ölçeği kullanılmıştır. Başarılı yaşlanma ölçeği 10 madden oluşmakta olup 7’li likert tarzda oluşturulmuştur. Ölçekte ters soru olmamakla birlikte ölçekten alınan puan arttıkça başarılı yaşlanmada da artmaktadır. Ölçeğin güvenilirliği Cronbach-Alfa değeri 0,817’dir. Geriatrik depresyon ölçeği 30 maddeden oluşmakta olup, ölçek soruları evet ve hayır ifadelerinden oluşmaktadır. 30 maddenin 10 tanesi olumsuz, 20 tanesi ise olumlu olarak kurgulanmıştır. Sınır değer 14 kabul edilmektedir. Ölçek skoru yükseldikçe depresif duygu durum artmaktadır. Ölçeğin güvenilirliği Cronbach-Alpha değeri 0,621’dir. Çalışmada elde edilen bulgular değerlendirilirken SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 21.0 programı kullanılarak tanımlayıcı istatistiksel metotları (Frekans, Yüzde, Ortalama, Standart sapma), korelasyon, bağımsız gruplarda tek örneklem t testi ve bağımsız gruplarda tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılanların %49’u erkek %51’i kadın olup, %72,5’i evlidir. Katılımcıların %18’i okuryazar değil, %44’ü ilköğretim, %23’ü lise, %7,5’i ön lisans ve %7,5’i lisans mezunudur. %67,5’i çekirdek aile ve %32,5’i geniş ailedir. Gelir durumu algısına baktığımızda, %16’sı kötü, %71’i orta ve %13’ü iyi olarak belirtmişlerdir. Yaşlıların %54’ü kronik hastalığının olduğunu belirtirken %46’sı kronik bir hastalığının olmadığını belirtmişlerdir. Katılımcıların %57’si sürekli ilaç kullanırken %43’ü sürekli ilaç kullanmamaktadır.

Sonuç: Yaşlılarda başarılı yaşlanma arttıkça geriatrik depresyon azalmaktadır. Bunun yanında kadınların depresyon ortalaması erkeklere göre daha yüksektir. Kronik hastalığı olanların, sürekli ilaç kullananların, depresyon ortalaması daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Okuryazar olmayanların geriatrik depresyon ortalaması lisans mezunlarının ortalamasından daha yüksek çıkmıştır. Gelirinin kötü olarak belirtenlerin geriatrik depresyon ortalaması daha olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Başarılı Yaşlanma, Geriatrik Depresyon, Yaşlılar

ABSTRACT

Aim: In this study, it is aimed to investigate the relationship between the opinions of elderly people about successful aging and geriatric depression in old age.

Method: The study was applied to people aged 60 years and older who were served in a private hospital in Kayseri. The study consists of 200 people who applied to the hospital within a day. The survey consists of three parts. In the first part, the demographic information of the participants is given. In the second part, the successful aging scale is made by Reker (2009) and the Turkish adaptation by Hazer and Özsungur (2017). In the third section, Geriatric depression scale developed by Yesavage et al. (1983) and adapted by Ertan et al. (1997) was used. The successful aging scale consisted of 10 items and was formed in a 7-point Likert style. Although there is no reverse question in the scale, as the score obtained from the scale increases, it also increases in successful aging. Reliability of the scale Cronbach-Alpa value was 0.817. The geriatric depression scale consists of 30 items and the questions consist of yes and no statements. 10 of the 30 items were designed as negative and 20 of them as positive. The limit value is accepted as 14. The higher the scale score, the higher the depressive mood. Reliability of the scale Cronbach-Alpa value is 0.621. Descriptive statistical methods (Frequency, Percentage, Mean, Standard deviation), correlation, one-sample t test in independent groups and one-way analysis of variance were used in SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 21.0 program.

Findings: 49% of the participants were male, 51% were female and 72.5% were married. 18% of the participants are not literate, 44% are primary school, 23% high school, 7.5% associate degree and 7.5% graduate. 67.5% of the nuclear family and 32.5% of the extended family. When we look at the perception of income status, 16% of the bad, 71% of the medium and 13% of the good as stated. While 54% of the elderly stated that they had chronic disease, 46% stated that they did not have a chronic disease. While 57% of the participants were on continuous medication, 43% were not on continuous medication.

Results: Geriatric depression decreases as successful aging increases in the elderly. In addition, the average depression of women is higher than men. It was found that the patients with chronic disease and those who used continuous medication had higher mean depression. The average of geriatric depression of illiterate people was higher than the average of undergraduate graduates. It was concluded that those who stated that their income was bad were the average of geriatric depression.

Keywords: Successful Aging, Geriatric Depression, Elderly

ALGILANAN AŞIRI NİTELİKLİLİĞİN ÜRETKENLİK KARŞITI İŞ DAVRANIŞLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: DAĞITIMSAL ADALET ALGISININ DÜZENLEYİCİ ROLÜ

THE EFFECT OF PERCEIVED OVERQUALIFICATION ON COUNTERPRODUCTIVE WORK BEHAVIOURS: THE MODERATING ROLE OF DISTRIBUTIVE JUSTICE PERCEPTION

Durdu Mehmet BİÇKES

Doç. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İİBF
dmbickes@nevsehir.edu.tr

Celal YILMAZ

Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu
cyilmaz@nevsehir.edu.tr

Arif Nihat SAMUR

Öğr. Gör., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi ÜSET MYO
asamur@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Freeman'ın 1976 yılında “The Overeducated American” adlı çığır açıcı kitabının yayınlanmasının ardından, aşırı niteliklilik hem çalışma ekonomistlerinin hem de yönetim araştırmacılarının ilgi konusu olmuştur. Ekonomik ve sosyal nedenlerin bir işlevi olarak istemeden veya kişisel tercihlerin bir sonucu olarak isteyerek ortaya çıkabilen aşırı niteliklilik; bireyin işin gerektirdiğinden daha fazla bilgi, beceri, yetenek, eğitim, deneyim ve diğer niteliklere sahip olması durumu olarak tanımlanmaktadır. Literatür, aşırı nitelikliliği olumsuz bir olgu olarak ele alma eğilimdedir. Yapılan uygulamalı çalışmalar, algılanan aşırı nitelikliliğin çok sayıda negatif bireysel ve örgütsel yansımalarının olduğunu göstermektedir. Bu yansılardan birisi de üretkenlik karşıtı iş davranışlarıdır.

Üretkenlik karşıtı iş davranışları, bir örgütü ve/veya çalışanlarını tehdit eden ve zararlı etkiler doğuran çok çeşitli kasıtlı eylemleri ifade eder. Literatürde, algılanan aşırı niteliklilik ile üretkenlik karşıtı iş davranışları arasındaki ilişkiye yönelik çeşitli açıklamalar bulunmaktadır. Bu açıklamalardan birisi göreceli yoksunluk teorisine, bir diğeri ise engellenme-saldırganlık modeline dayanmaktadır. Gerçekleştirilen uygulamalı çalışma bulguları da algılanan aşırı nitelikliliğin çalışma arkadaşlarına ve örgüte yönelik üretkenlik karşıtı davranışlarını pozitif yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Algılanan aşırı niteliklilik ile üretkenlik karşıtı iş davranışları arasındaki ilişkide bir takım değişkenlerin düzenleyici rol oynayacağı söylenebilir. Bu çalışmada, bu değişkenlerden dağıtım sal adalet algısı ele alınmıştır.

Dağıtım sal adalet, bireyin üyesi bulunduğu örgüte yaptığı katkılar ve bu katkılar karşılığında edindiği kazanımları diğer çalışanların katkıları ve kazanımları ile mukayese etmesi sonucunda ulaştığı adalet algısıdır. İlgili literatür, dağıtım sal adalet algısının çalışanların duygusal, bilişsel ve davranışsal tepkilerini şekillendirici bir etkiye sahip olduğunu belirtmektedir. Yapılan açıklamalar çerçevesinde, dağıtım sal adalet algısının algılanan aşırı nitelikliliğin üretkenlik karşıtı iş davranışları üzerindeki negatif etkisini azaltarak bir tampon görevi üstleneceği düşünülmektedir.

Bu çalışma, algılanan aşırı nitelikliliğin üretkenlik karşıtı iş davranışları üzerindeki etkisinde dağıtım sal adalet algısının düzenleyici rolünü test etmek amacıyla kurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Algılanan aşırı niteliklilik, üretkenlik karşıtı iş davranışları, dağıtım sal adalet.

ABSTRACT

Overqualification has become the subject of interest for both economists and management researchers since Freeman's groundbreaking book, *The Overeducated American*, was published in 1976. Overqualification, which may occur unintentionally as a function of economic and social reasons or as a result of personal preferences, is defined as the situation in which an individual has more knowledge, skills, education, experience and other qualifications than the job requires. The literature tends to cope with overqualification as a negative phenomenon. Empirical studies show that perceived overqualification has many negative individual and organizational reflections. One of these reflections is counterproductive work behaviors.

Counterproductive work behaviors refer to a wide range of deliberate actions that threaten an organization and / or its employees and breed harmful effects. There are various explanations in the literature regarding the relationship between perceived overqualification and counterproductive work behaviors. One of these explanations is based on the relative deprivation theory and the other is based on frustration-aggression model. The findings of this study reveal that perceived overqualification positively affects counterproductive work behaviors towards the colleagues and the organization. It is also possible to claim that some variables will play a moderating role in the relationship between perceived overqualification and counterproductive work behaviors. So, in this study, distributive justice perception is considered as a moderator between these variables.

Distributive justice is the perception of justice as a result of comparing the other employees' contributions and gains with the individual's contributions to his or her organization and the gains obtained in return for their contributions. The relevant literature clarifies that distributive justice perception has an effect that shapes the emotional, cognitive and behavioral responses of employees. Within the framework of the explanations, it is thought that the perception of distributive justice will act as a buffer by reducing effects of perceived overqualification on counterproductive work behaviors.

This study is designed to test whether perceived distributive justice moderates the relationship between perceived overqualification and counterproductive work behaviors.

Keywords: Perceived overqualification, counterproductive work behaviours, perceived distributive justice.

ÖĞRENME DÜZEYLERİ VE ÖRGÜTSEL ÖĞRENME

Durdu Mehmet BİÇKES

Doç. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İİBF
dmbickes@nevsehir.edu.tr

Celal YILMAZ

Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu
cyilmaz@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Örgütler, bir takım amaçları gerçekleştirmek için oluşturulmuş sosyal sistemlerdir. Sistemleri yaşatanlar ise o sistem içerisinde yer alan bireylerdir. Açık birer sistem olan örgütlerin, bireyler gibi fizyolojik anlamda bir beyinleri yoktur. Ancak bilişsel sistemleri ve hafızaları vardır. Bireylerin gelip geçici olmasına rağmen, örgütler normları, değerleri ve politikaları ile süreklidirler. Örgütsel yapı ve işleyişteki birtakım değişiklikler; ancak kişisel tutum ve davranışların değişmesiyle elde edilebilir. Dolayısıyla bir örgütün öğrenen bir nitelik kazanabilmesi, sistemin en küçük parçası olan bireylerin öğrenmeleri ve öğrenme sonucunda davranışlarında değişimler meydana gelmesi ile mümkündür. Çünkü bütün bir sistemin değişimi ancak alt sistemlerinin değişimi ile mümkündür. O halde, bireyden başlayıp örgüte doğru devam eden bir öğrenme süreci gerekmektedir.

Literatürde oluşmuş genel konsensüse göre öğrenen birim örgüt değil, bireydir. Bireyler, öğrenmenin gerçekleşmesi, bilginin depolanması ve örgüte aktarılması işlevini yerine getirmeleri nedeniyle öğrenen organizasyonun temel yapı taşlarıdır. Bireysel öğrenme bireyin yeni bilgilere ulaşması, bunları anlaması, yorumlaması, değerlendirmesi ve sonuçlarına göre davranışlarını ayarlaması anlamına gelmektedir. Bireysel öğrenme olmadan örgütsel öğrenme olamaz. Ancak örgütsel öğrenme, bireylerin öğrenmelerinin bir toplamı da değildir. Bu anlamda bireysel öğrenme örgütsel öğrenme için önem taşımakla birlikte tek başına yeterli olamamaktadır. Grup düzeyinde öğrenmede, bireylerin öğrendiklerini grupla paylaşması, birlikte yorumlamaları ve grup anlayışının oluşması söz konusudur. Örgüt düzeyinde öğrenmede ise grup düzeyinde oluşan anlayışın örgütün tamamına yayılması ve örgütün veri tabanına işlenmesi söz konusudur.

Bu çalışmada, öncelikle bireysel, grupsal ve örgütsel öğrenme düzeyleri ve bu düzeyler arasındaki ilişki üzerinde durulacak, sonrasında ise örgütsel öğrenme kavramı hakkında bilgi verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme, Bireysel Öğrenme, Grupsal Öğrenme, Örgütsel Öğrenme.

LEARNING LEVELS AND ORGANIZATIONAL LEARNING

Abstract

Organizations are social systems created to achieve a number of goals. However, those who realize the goals and keep the systems alive are individuals in that system. Organizations, which are open systems, do not have a physiological mind as individuals do. But, they have cognitive systems and memories. Organizations are unremitting with their norms, values and policies although individuals are temporary. A number of changes in organizational structure and functions can only be achieved by changing personal attitudes and behaviors. Thus, an organization can become a learning organization through the learning of individuals, the smallest part of the system, and then the changes in their behaviors. Furthermore, the change of an entire system is only possible with the change of subsystems. So, it is required that there should be a learning process starting from the individual and continuing towards the organization.

According to the general consensus in the literature, learning unit is not an organization but an individual. Individuals are the corner stones of the learning organization because they fulfill the function of learning, storing and transferring knowledge to the organization. Individual learning means accessing, comprehending, interpreting and evaluating knowledge and adjusting behaviors according to results. It is impossible to mention organizational learning without individual learning. However, organizational learning is not a sum of individuals' learning. In this sense, it is not sufficient by itself although it has critical importance for organizational learning. At the group level, it is possible for individuals to share what they have learned with the group, interpret together and create collective intelligence. At the organizational level, the created understanding and intelligence at the group level is spread to the whole organization and it is conserved in the database of the organization.

In this study, first of all, individual, group and organizational learning levels and the relationship between these levels will be discussed, and then the concept of organizational learning will be expressed.

Keywords: Learning, Individual Learning, Group Learning, Organizational Learning.

ENGELLİ BİREYLERİN SEYAHAT MOTİVASYONLARINI OLUŞTURAN İTİCİ FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Halil AKMEŞE

Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, halilakmese@gmail.com

Ali ILGAZ

Necmettin Erbakan Üniversitesi S.B.E., ali.ilg@hotmail.com

ÖZET

Günümüzde yedi milyardan fazla olan dünya nüfusunun yaklaşık olarak bir milyardan fazlasını engelli bireyler oluşturmaktadır. Engelli insanların bir çoğu yaşamlarında ayrımcılık ve dışlanma gibi olaylarla karşı karşıya kalmakta ve bu sebepten dolayı sosyal hayattan, eğlence ve turizm faaliyetlerinden gittikçe uzaklaşmaktadır. Oysa engelli bireyler de tıpkı diğer sağlıklı insanlar gibi sosyal hayata katılmaya, seyahat etmeye, gezmeye ve yeni yerler görüp keşfetmeye ihtiyaç duymaktadır. Son yıllarda turizm endüstrisi de, engelli turistlerin bu ihtiyaç ve taleplerine daha fazla ilgi göstermekte ve bu kişilerin de diğer bireyler gibi turizm faaliyetlerine dahil olması için gerekli girişimlerde bulunmaktadır. Ancak yine de erişilebilirlik sorunları, engelli insanların turizm de dahil olmak üzere birçok boş zaman etkinliğine katılma fırsatlarını, seyahat motivasyonlarını olumsuz biçimde etkilemekte ve onları seyahat etme isteklerinden vazgeçirmektedir. Ancak her şeye rağmen engelli bireylerin turizme katılmasını sağlamak, onları bu konuda motive etmek ve engelli bireylerin turizmden ne beklediklerini anlamak ve niçin bir seyahate ihtiyaç duyduklarını keşfetmek ve bu doğrultuda gerekli adımları atarak onlara engelsiz ve erişilebilir bir turizm hizmeti sunmak gerekmektedir. Engelli bireylerin sürekli bulundukları yerden başka bir yere ziyaret etme isteklerini sağlayan, onları bu konuda harekete geçiren itici motivasyon unsurlarının ortaya çıkarılmasının hem erişilebilir turizmin gelişmesi hem de engelli bireylerin turizm taleplerinin ve gereksinimlerinin daha iyi anlaşılması açısından büyük önem taşıyacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın temel amacı engelli bireylerin seyahat motivasyonlarını oluşturan itici faktörleri ortaya çıkarmaktır. Ayrıca araştırmaya katılan engellilerin engel türlerine göre seyahat motivasyonunu oluşturan itici faktörler ayrı ayrı incelenerek ele alınmıştır. Araştırmanın evrenini Kayseri ilinde ikamet eden tüm engelliler oluşturmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu tercih edilmiş ve elde edilen veriler ışığında araştırmanın bulgularına yer verilmiştir. Araştırma sonucunda engellileri seyahat etmeye iten temel faktörlerin “insanlarla tanışmak ve sosyalleşmek”, “günlük rutinden kaçmak”, “eğlenmek” ve “yeni ve ilginç şeyler öğrenmek” olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Engelli Turizmi, Seyahat Motivasyonu, İtici Faktörler.

DEVELİ İLÇESİNİN ORNİTO TURİZM POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Halil AKMEŞE

Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, halilakmese@gmail.com

Ali ILGAZ

Necmettin Erbakan Üniversitesi S.B.E., ali.ilg@hotmail.com

ÖZET

Gün geçtikçe artan dünya nüfusu, sürekli değişkenlik gösteren ihtiyaçlar, farklı turistik arayışlar, kitle turizmine olan ilginin azalması ve turizm alışkanlıklarında yaşanan değişimler alternatif turizmin doğmasına neden olmuş ve insanlar artık geleneksel hale gelen, sıradanlaşan boş zaman aktiviteleri ve turizm faaliyetlerinden gittikçe uzaklaşarak kendi ilgi duydukları alanlar ile ilgili turizm faaliyetlerine yönelmeye başlamıştır. Özellikle kitle turizminin tatmin edemediği bireylerin kendi ilgi duydukları alanlar doğrultusunda katıldıkları turizm çeşidi olarak tanımlanan özel ilgi turizmi; bireylerin hobilerine ve kişisel beklentilerine cevap verebilen, özelleştirilmiş ve genellikle daha küçük grupların katıldığı, bireysel odaklı bir turizm çeşididir. Ornito turizm (kuş gözlemciliği) de özellikle sulak alanlarda yaşayan yüzlerce kuş türüne ev sahipliği yapan bölgelerde turistlere kuşları gözlemleme, izleme ve tanıma imkanı sunan, yılın her günü ve her mevsim yapılabilen, gözleme dayalı alternatif bir turizm türü olarak değerlendirilmektedir. Özellikle ülkemiz pek çok sulak alana sahip olması ve önemli kuş göç yolları üzerinde bulunması nedeniyle ornito turizm açısından çok önemli alanlara ve turizm potansiyeline sahiptir. Bu alanlardan biri de Kayseri iline bağlı Develi, Yeşilhisar ve Yahyalı ilçelerinin sınırları içerisinde yer alan Sultan Sazlığı Milli Parkı'dır. Sultan Sazlığı, Afrika ile Avrupa arasındaki göçmen kuşların kullandığı iki ana kuş göç yolunun bu alanda kesişmesi nedeniyle ülkemizdeki en önemli sulak alanlardan birisi olma özelliğini taşımaktadır. Ayrıca Sultan Sazlığı, Manyas Gölü Kuş Cenneti'nden sonra Türkiye'nin en önemli ikinci kuş cenneti konumundadır. Bu çalışmada Develi ilçesinin ornito turizm potansiyelinin değerlendirilmesinin yanı sıra ilçenin bu yöndeki güçlü ve zayıf yönlerinin, tehdit ve fırsatların ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu bağlamda çalışmada öncelikle alternatif turizm ve türleri hakkında bilgiler verilmiş, daha sonra ise ornito turizm kavramına yer verilerek Develi ilçesinin turizm potansiyeline değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Alternatif Turizm, Ornito Turizm, Sultan Sazlığı Milli Parkı.

DÜŞÜK HIZLI DARBENİN METAL MATRİSLİ KOMPOZİTLERİN SERTLİKLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

¹Ebru GÜÇLÜ

¹Ertan KÖSEDAĞ

¹Recep EKİCİ

¹Zeynep Gül APALAK

¹ Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendislik Bölümü, 38039, Melikgazi, Kayseri

eguclu20@gmail.com ekosedag@erciyes.edu.tr rekici@erciyes.edu.tr apalakz@erciyes.edu.tr

ÖZET

Birden fazla malzemenin bir araya getirilmesi ile elde edilen yeni üstün özellikli malzeme kompozit malzeme olarak adlandırılmaktadır. Kullanım alanına göre kompozit malzemenin mekanik özelliklerini istenilen düzeylere çıkarmak için birçok araştırma yapılmış ve bu araştırmalar artarak devam etmektedir. Kompozit malzeme kullanımı günümüzde savunma sanayi, otomotiv ve havacılık endüstrisi gibi çok fazla alanda yer almaktadır. Kompozit malzemelerden istenilen özelliklerin elde edilmesi amacıyla çeşitli matris ve takviye malzemeleri kullanılmaktadır. Kompozit malzemenin bir türü olan metal matrisli kompozitlerde darbe dayanımı ve darbe sonrası kompozit malzemenin mekanik özelliklerinin araştırıldığı çalışmalar polimer matrisli kompozit malzemelere göre oldukça azdır. Metal matrisli kompozitlerin kullanım alanının oldukça yaygın olduğu göz önüne alındığında bu malzemelerin darbe davranışlarının ve özellikle darbe sonrası mekanik özelliklerinde meydana gelebilecek değişimlerin araştırıldığı çalışmalar kaçınılmaz olmuştur. Bu çalışmada Al6061 matrisli bor karbür (B₄C) takviyeli metal matrisli kompozitlerin darbe sonrası sertlik değerlerindeki değişme konu alınmıştır. Matris malzemesi olarak kullanılan Al6061(2,7g/cm³) alaşımının kompozit malzemeye kazandırdığı en önemli özellik yoğunluğunun düşük olmasıdır. Bunun yanında özellikle darbe davranışının araştırıldığı birçok çalışmada kullanılan silisyum karbürün (SiC) (3,21 g/cm³) yerine ondan daha hafif ve aynı zamanda daha sert özellikte olan B₄C (2,52 g/cm³) kullanılmıştır. Toz metalürjisi yöntemi kullanılarak farklı % hacim oranlarında B₄C partikülleri içeren kompozit numune üretimleri yapılmış olup bu kompozit numunelerin B₄C katkı oranları %0, %5, %10 ve %15 şeklindedir. Üretimi yapılan kompozit malzeme numunelerinin darbe testi öncesi vickers sertlik ölçümleri alınmış daha sonra CEAST Fractovis Plus model darbe test cihazı ile ağırlık düşürme yöntemi kullanılarak 52 J enerjiye sahip vurucu kütle 4,55 m/s hız ile gönderilmiştir. Darbeye maruz bırakılmış numuneler ortadan kesilerek darbe bölgesinden ve darbeye uzak bölgelerden vickers sertlik ölçümleri alınmıştır. 4 kompozit malzeme türünün 3 ayrı bölgesinden 3'er adet ölçüm alınmış ve her kompozit türünün ayrı ayrı bölgeleri için ortalama değerler hesaplanarak takviye oranına ve ölçüm bölgesine göre kıyaslama yapılmıştır. Buna göre en yüksek sertlik değeri %15 B₄C partikül katkılı numunede gözlemlenmiş olup takviye oranının düşmesi ile ortalama sertlik değerlerinde de bir düşüş gözlemlenmiştir. Ayrıca darbeli bölgelerin darbesiz bölgelere göre sertlik değerleri daha yüksek olduğu ve bu durumun dört çeşit kompozit malzemede de benzer özellik gösterdiği saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Al6061, B₄C, Düşük hızlı darbe, Metal matrisli kompozit, Vickers sertlik

**ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞ VE YEREL SİYASETİN ERKEN ÖRNEKLERİ:
DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİNDE YEREL SEÇİMLERDE KULLANILAN
SÖYLEMLER VE SLOGANLAR**

**TRANSITION TO MULTI-PARTY SYSTEM AND EARLY CASES OF LOCAL
POLITICS: STATEMENTS AND SLOGANS USED IN LOCAL ELECTIONS IN THE
DEMOCRATE PARTY PERIOD**

Adem Bağış ALÇİÇEK

Öğr. Gör., İstanbul Medipol Üniversitesi, abalcicek@medipol.edu.tr

ÖZET

Türkiye’de çok partili hayata geçiş ile birlikte yerel siyaset ve yerel seçimler, gittikçe önem kazanan bir biçime bürünmüştür. Merkezi yönetim ile yerel yönetimin ayrılması ve seçmen tarafından farklı farklı biçimde algılanması uzun bir sürenin sonunda gerçekleşmiştir. Merkezi yönetime talip olan siyasi partiler yerel seçimlerde de benzer yarışlara girmişlerdir. Bu yarışlarda gerek siyasi partiler gerekse ferdi olarak adaylar çeşitli söylemler ve sloganlar kullanmışlardır. Bu bağlamda, tarihsel süreç içerisinde 1950’lerden 2000’li yıllara yerel seçimlerde kullanılan söylem ve sloganlarda odak noktaları zamanın konjonktürüne göre çeşitlenmiştir. Literatürel olarak çok partili hayat kapsamında yapılan ilk yerel seçim 1946 yerel seçimleri kabul edilmektedir. Ancak Demokrat Parti’nin söz konusu seçime girmeme kararı alması ve seçimin sonucu bu siyasi olayı zaman içerisinde fazla sözü edilmeyen bir noktaya taşımıştır. 1950’li yıllarda ise merkezi iktidarın uzun yıllar sonrası değişimi ile birlikte farklı partilerin de seçim kazanabileceğinin idrak edildiği demokrasi dönemi içerisinde 1950 ve 1955 olmak üzere iki yerel seçim gerçekleştirilmiştir. 1950’li yıllardaki seçim afişlerinde bir tarafta ekonomik durumun eleştirisinin eleştirisi, eleştiren partinin önceki dönemlerine atıf yapılarak kurgulanırken diğer tarafta ise önceki dönemler bazında devamlılık vurguları dikkat çekmektedir. Merkezi iktidarın farklı bir siyasi parti tarafından elde edilip bir süre sürdürülmesiyle birlikte bayındırlık ve ulaşım noktasındaki başarıları konu alan yeni tarz seçim afişleri görülürken, muhalefet görevini üstlenen eski iktidar partisinin ise söz konusu gelişmelerin sadece şekli olarak kaldığı noktasındaki eleştirileri görülmektedir. Öte yandan, 1960’lı yıllarda siyaset sahnesinde kendini Demokrat Parti’nin ardılı olarak gören Adalet Partisi’nin oluşmaya başlayan yeni merkez sağ gelenek çerçevesinde ulaşım ve su gibi beledi hizmetlere vurgusu açık bir biçimde görülmektedir. Bu çalışmada çok partili hayata geçişin ve Demokrat Parti döneminin yerel siyaset perspektifindeki yeri ve şablonu konu edilecektir. Söz konusu döneme ilişkin olarak yerel seçimlerde kullanılmış bulunan söylem ve sloganlar analiz edilerek seçmenden rey talep eden siyasi partilerin yerel politikaları ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Siyaset, Çok Partili Hayat, Demokrat Parti

**BİREYSEL EMEKLİLİĞİN LOJİSTİK REGRESYON ANALİZİ İLE İNCELENMESİ:
HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

**INVESTIGATION OF INDIVIDUAL PENSION BY LOGISTICS REGRESSION
ANALYSIS: CASE OF HACI BEKTAŞ VELİ UNIVERSITY**

Arife KILINÇ

Doktora Öğrencisi, Atatürk Üniversitesi, arifeklnc38@gmail.com

Hakan EYGÜ

Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, hakaneygu@atauni.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, sigortacılık sektöründe yer almayı amaçlayan öğrencilerin Bireysel Emeklilik Sistemi konusunda yeterli bilgi düzeyine sahip olması gerektiği düşüncesinden hareketle Hacı Bektaş Veli Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Bireysel Emeklilik Sistemi hakkındaki farkındalık düzeylerini belirlemektir. Çünkü 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren katılımcılara yatırımda bulundukları her katkı payı için devletin %25 oranında katkıda bulunması ve daha sonra 1 Ocak 2017 tarihinden itibaren de kamu ve özel sektörde bulunan 45 yaş altı çalışanların sisteme zorunlu otomatik katılımı ile Bireysel Emeklilik Sistemine olan talep artış göstermiştir. Dolayısıyla bu talep artışı sigortacılık sektörünü daha etkin hale getirmiştir.

Araştırma kapsamında söz konusu üniversite de öğrenim gören 400 öğrenciye anket uygulaması yapılmış ve ankette yer alan 25 soruyu cevaplamaları istenmiştir. Araştırmanın örneklem büyüklüğü belirlenirken tesadüfi örnekleme yöntemleri arasından, basit tesadüfi örnekleme yönteminin kullanılması tercih edilmiştir. Ancak verilerin en kısa zamanda ve en az maliyetle elde edilmesine ihtiyaç duyulduğundan araştırmanın örneklem büyüklüğü belirlenirken olasılığa dayanmayan kolayda örnekleme yöntemi ile veriler elde toplanmıştır. Anket yardımı ile elde edilen verilerin analizi istatistik paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada ikili lojistik regresyon analizi kullanılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda, sigortacılık mesleğine olan ilgi düzeyi, sigortacılık sektöründe çalışma isteği, öğrenim görülen okul, öğretim türü, genel not ortalaması, sigortacılık sektöründe iş/staj tecrübesi gibi sorular ile öğrencilerin Bireysel Emeklilik Sistemi hakkındaki farkındalık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmanın öğrencilerin Bireysel Emeklilik Sistemi hakkındaki bilgilerinin sahip oldukları özelliklere göre farklılaşma gösterip göstermediğinin belirlenmesi ve öğrencilerin bilgi düzeyleri ile mevcut durumun karşılaştırılma yapılması açısından önemli olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Bireysel Emeklilik Sistemi, Eğitim, Binary Lojistik Regresyon

BİREYSEL YARATICILIK VE İÇ GİRİŞİMCİLİK INDIVIDUAL CREATIVITY AND INTRAPRENEURSHIP

İsmail BAKAN

Prof. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, Kahramanmaraş
ibakan63@hotmail.com

Y. Sonay YILMAZ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, Kahramanmaraş
syilmaz2789@gmail.com

ÖZET

İşletmelerde çalışanların farklı bilgi parçalarını bir araya getirerek, daha önce düşünülmeyen bağlantıları ortaya koyup, yeni ve uygun fikirlerin, ürünlerin, süreçlerin veya çözümlerin üretilerek onları organizasyon için yararlı bir hale dönüştürmesi olarak ifade edilen bireysel yaratıcılık, işlerin mükemmelliğini ve örgütün performansını artırarak, organizasyonlara rekabet avantajı sağlar. İç girişimcilik ise kişinin bir fırsattan yararlanarak, yeni bir girişimi geliştirme ve ekonomik değer yaratmak için girişimcilik düşüncesini organizasyon içerisinde yapabilme kabiliyetidir. İç girişimciler; yeni buluş, yatırım, fikir ve davranışlar geliştirerek bunları organizasyonların hizmet, ürün, program ve yönetimlerine uygulayan kişilerdir. Bu tanımlamalar ışığında bireylerin yaratıcılık düzeyinin, sadece iş alanını değil bir iç girişimcinin tüm yaşamını etkileyebileceği düşüncesi ile bu iki değişken arasındaki ilişki incelenmiştir.

Bu kapsamda İstanbul ilinde, kuyumculuk sektöründe çalışan 152 katılımcı ile bir anket çalışması yapılmış, bireysel yaratıcılığın iç girişimciliğin alt boyutları olan yenilikçilik, risk alma, proaktiflik ve özerklik davranışları üzerinde bir etkisinin olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen verilerin SPSS programı ile frekans, korelasyon ve regresyon analizleri yapılmıştır. Araştırma bulguları sonucunda çalışanların bireysel yaratıcılık düzeylerinin, iç girişimciliğin alt boyutları olan yenilikçilik, risk alma ve özerklik boyutlarını anlamlı ve pozitif yönde etkilediği gözlemlenirken, proaktiflik ile önemli bir ilişki tespit edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Bireysel Yaratıcılık, İç Girişimcilik, Kuyumculuk, Alan Araştırması.

Abstract

Individual creativity is defined as bringing together different pieces of information of the employees in the enterprises, revealing the not previously considered connections and creating new and appropriate ideas, products, processes or solutions and making them useful for the organization. Individual creativity enhances the excellence of the business and the organization's performance, providing organizations a competitive advantage. Intrapreneurship is the ability of a person to use entrepreneurial thought in the organization to develop a new enterprise and create economic value by taking advantage of an opportunity. Intrapreneurship are people who develop new inventions, investments, ideas and behaviours and apply them to the services, products, programs and managements of organizations. In the light of these definitions, the relationship between these two variables has been examined with the thought that the creativity level of individuals can affect not only the field of work but also the life of an intrapreneurship.

In this context, a survey was conducted with 152 participants working in the jewellery sector operating in the province of Istanbul. It has been tried to determine whether individual creativity has an effect on the sub-dimensions of intrapreneurship, innovation, risk taking, proactivity, and autonomy behaviours. Frequency, correlation and regression analyses were performed by SPSS program. In the result of the research findings, it was observed that the individual creativity levels of the employees significantly and positively affection innovation, risk taking and autonomy which are the sub-dimensions of intrapreneurship, whereas no significant relationship was found with proactivity.

Keywords: Individual Creativity, Intrapreneurship, Jewellery, Field Research.

TÜRKİYE'DE TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ (TPAB) ÜZERİNE YAPILAN TEZLERİN BETİMSSEL ANALİZİ (2009-2019)

Murat BORAN

Arş. Gör., Erciyes Üniversitesi, muratboran@erciyes.edu.tr

Emine YAVUZ

Arş. Gör., Erciyes Üniversitesi, emineyavuz@erciyes.edu.tr

ÖZET

İçinde bulunduğumuz dijital çağ, hayatın her alanında olduğu gibi eğitimde de köklü değişiklere sebep olmaktadır. 21. yüzyılın başlarından itibaren hızla ilerleyen dijital teknolojinin eğitime entegrasyonu gündeme gelmiş ve birçok ülkede bu alanda alt yapı çalışmalarına hız verilmiştir. Ancak yapılan araştırmalar sonucunda okullarda fiziksel ve teknolojik alt yapının geliştirilmesinin tek başına yeterli olmadığı ve dijital teknolojinin eğitime entegrasyonunda öğretmen yeterliliğinin çok daha önemli olduğu görülmüştür. Bu bağlamda öğretmen yeterliliklerinde belirtilmiş olan pedagojik alan bilgisi kavramına, teknolojik bilgi kavramının da dâhil edilmesiyle Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPAB) kuramsal çerçevesi oluşturulmuştur. Bu çerçeve, hem öğretmen adaylarının hem de öğretmenlerin öğrenme-öğretme sürecine teknolojiyi entegre edebilme bilgi ve becerilerinin geliştirilmesine vurgu yapmaktadır. Son yıllarda hem dünyada hem de ülkemizde giderek önem kazanan TPAB alanında yapılan çalışmaların sayısı hızlı bir artış göstermektedir. Benzer şekilde ülkemizde TPAB konusunda birçok yüksek lisans ve doktora tezinin de yapıldığı görülmüştür. Yapılan bu lisansüstü tezlerin metodolojik olarak değerlendirilmesiyle konuya ilişkin mevcut yönelimlerin ve kullanılan yöntemlerin ortaya konmasının hem alan yazına katkı sağlayacağı hem de alandaki araştırmacılara yol göstereceği düşünülmektedir. Bu düşüncelerle yürütülen bu çalışmanın amacı Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPAB) konusunda yapılan lisansüstü tezlerini yıl, tür, bilim dalı, araştırma yöntemi ve deseni, örnekleme yöntemi, örneklem büyüklüğü, örneklem türü, veri toplama araçları, veri analiz teknikleri ve kullanılan anahtar kelimeler gibi çeşitli açılardan incelemektir. Nitel bir çalışma olan bu araştırma kapsamında örneklem belirlenmemiş olup, TPAB konusunda yapılan bütün lisansüstü tezlerine ulaşılması amaçlanmıştır. Bu amaçla, Yükseköğretim Tez Veri Tabanında “teknolojik pedagojik alan bilgisi”, “technological pedagogical content knowledge”, “TPAB” ve “TPACK” anahtar kelimeleri kullanılarak tarama yapılmıştır. Tarama sonucunda 132 adet yayınlanmış lisansüstü teze ulaşılmıştır. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan tez inceleme formu kullanılarak toplanmıştır. Araştırma verilerinin betimsel analizi halen devam etmekte olup elde edilecek bulgular, araştırmanın problemlerine uygun bir şekilde belli temalar altında düzenlenecek, frekans ve yüzdelilerle sunulacak ve alan yazın ışığında tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Teknolojik pedagojik alan bilgisi, tez inceleme, betimsel analizi.

KATILAŞTIRMA HIZININ DOĞRUSAL KATILAŞTIRILMIŞ 7075 ALAŞIMININ MEKANİKSEL ÖZELLİKLER ÜZERİNE ETKİSİ

Emin ÇADIRLI

Prof. Dr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, ecadirli@gmail.com

Hasan KAYA

Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, hasankaya@erciyes.edu.tr

Uğur BÜYÜK

Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, buyuk@erciyes.edu.tr

Erkan ÜSTÜN

Doktora Öğr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, erkanustun_07@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmadaki amaç 7xxx serisinin içinde yer alan 7075 alaşımının (Al-5.5 ağırlık % Zn-2.5 ağırlık % Mg-1.5 ağırlık % Cu) üretilmesi akabinde farklı katılaştırma hızları (V) kullanarak doğrusal olarak katılaştırılması ve mekaniksel özellikleri üzerine etkilerinin incelenmesidir. İlk olarak çalışılacak alaşım vakum ortamında %99.99 saflıkta metallerin kullanılmasıyla üretilmiştir. Bu alaşıma ait numuneler Bridgman-tipi doğrusal katılaştırma fırınında değişik katılaştırma hızları (8.3–166.0 $\mu\text{m/s}$) uygulanarak doğrusal olarak yukarı doğru büyütülmüştür. Bazı metalografik işlemler ve kantitatif analizler yapılarak mikroyapı açığa çıkarılmış ve dendritik mesafeler (λ_1 , λ_2) ölçülmüştür. Bu aşamadan sonra numunelerin hem enine hem de boyuna mikrosertlikleri (HV) ölçülmüştür. Buna ilave olarak bu numunelerin maksimum çekme dayanımları (σ_U) ve basma dayanımı-uzama eğrilerinden akma dayanımları (σ_y) tetkik edilmiştir. Bu elde edilen bulgular ışığında katılaştırma hızının 8.3 $\mu\text{m/s}$ den 166.0 $\mu\text{m/s}$ değerine artırılmasıyla HV değeri 75.2 MPa değerinden 112.8 MPa değerine, σ_U değeri 155.8 MPa değerinden 210.1 MPa değerine ve σ_y değeri de 198.4 MPa değerinden 319.8 MPa değerine artış göstermiştir. λ_1 , λ_2 , HV, σ_U ve σ_y için V'nin üstel değerleri sırasıyla 0.27, 0.41, 0.05, 0.11 ve 0.15 olarak hesaplanmıştır.

Anahtar kelimeler: 7075 alaşımı, mikrosertlik, maksimum çekme dayanımı, akma dayanımı

Teşekkür

Bu çalışma FEB 2016/08 no'lu proje kapsamında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir.

Al-1.9Mn-xFe ALAŞIMLARININ ISIL ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Emin Çadırılı

Prof. Dr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, ecadirli@gmail.com

Uğur Büyük

Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, buyuk@erciyes.edu.tr

Hasan Kaya

Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, hasankaya@erciyes.edu.tr

Erkan Üstün

Doktora Öğr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, erkanustun_07@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmada Al-1.9Mn-xFe üçlü alaşımlarının (x:0.5, 1.5 and 5.0 ağırlık %) ısı iletkenliği (K), erime sıcaklığı (T_E) erime entalpisi (ΔH) ve özısı (Cp) özellikleri incelenmiştir. Isıl iletkenliğin deneysel olarak tayininde çok sayıda yöntem vardır. Isıl iletkenlik ölçüm yöntemleri karakteristik olarak iki gruba ayrılmaktadır. Bunlar genel olarak “kararlı hal” ve “geçici” olarak adlandırılan çeşitli yöntemlerdir. İncelenecek malzemenin niteliğine ve fiziksel özelliğine göre bu yöntemlerden uygun olanı kullanılır. “Kararlı hal” ölçümünde numuneye sabit bir sıcaklık gradyenti uygulanırken “geçici” yöntemlerde atma veya sürekli ısıtma gibi işlemler uygulanmaktadır. Bu çalışma kapsamında öncelikle çalışılan bu alaşımların döküm halinin ısı iletkenlikleri 323-823 K sıcaklık aralığında kararlı hal yöntemlerinden biri olan ve yaygın olarak kullanılan “karşılaştırmalı kesik çubuk” yöntemi uygulanmış ve ısı değerler ölçülmüştür. Artan sıcaklık ve Fe konsantrasyonu ile ısı iletkenlik değerleri azalma eğilimi göstermiştir. Isıl iletkenlik değerleri 210 W/m K değerinden 158 W/m K değerine düşmüştür. Isıl sıcaklık katsayıları (α_{TTC}) K-T grafiğinden her bir alaşım için sırasıyla -3.69×10^{-4} , -3.70×10^{-4} ve -3.71×10^{-4} K⁻¹ olarak hesaplanmıştır. “Diferansiyel taramalı kalorimetre” yöntemi kullanılarak çalışılan her bir alaşım için ısı akış-sıcaklık eğrileri elde edilmiş ve bu elde edilen eğrilerden katı-sıvı dönüşümü esnasında erime sıcaklıkları, erime entalpileri ve özısı değerleri tayin edilmiştir. Çalışılan her bir alaşım için T_E (946.3, 938.2, 968.2 K), ΔH (790.1, 770.2, 777.5 J/g) ve Cp (0.835, 0.821, 0.803 J/gK) değerleri sırasıyla elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: 3XXX alaşımları, ısı iletkenlik, erime entalpisi, özısı

ÇOCUK EDEBİYATI VE MEDYA DERSİ YARATICI MATERYAL ÖRNEKLERİ

Öğr. Gör. Seçil YILDIZ

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi secilyildiz@nevsehir.edu.tr

Öğr. Gör. Ayşen TÜKEL

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi aysentukel@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Okul öncesi dönemde edinilen bilgi ve becerinin çocuğun tüm yaşantısını etkilediği önemli bir gerçektir. Okul öncesi eğitiminin amaçlarından biri de “Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel bir şekilde konuşmalarını sağlamak” tır. Bu amaç çocuğun hayatında kendini ifade etmesine doğru iletişim kurmasına ve sosyal gelişimine yardımcıdır. Bu bağlamda okul öncesi eğitim kurumlarında Türkçe etkinlikleri düzenlenmektedir. Bu dönem için pek çok düşünür ve eğitimci eğitim ortamının ve materyallerin önemini vurgulamıştır. Çocukların gelişiminde zengin bir uyarıcı çevrenin varlığı gelişimi olumlu yönde etkilemektedir. Okul öncesi dönemde çocukların dikkat süreleri kısa olduğu için farklı yöntem ve tekniklerin kullanılması gereklidir. Farklı yöntem ve teknikler kullanılsa bile bunlar amaç doğrultusunda hazırlanmış materyallerle desteklenmelidir. Erken çocukluk döneminde bilişsel gelişim daha çok görsel materyallerle desteklenmelidir. Üniversitelerin çocuk gelişimi ve okul öncesi eğitim bölümlerinde “Çocuk Edebiyatı ve Medya dersi okutulmaktadır. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Çocuk Gelişimi öğrencilerinin 2. sınıf ders planlarında “Çocuk Edebiyatı ve Medya” dersi yer almaktadır. Öğrenciler bu ders kapsamında yaratıcı ders materyalleri hazırlamışlar ve staj yaptıkları kurumlarda etkinlik düzenleyerek sunmuşlardır. Öğrencilerin bu ders kapsamında hazırladığı yaratıcı materyal örnekleri incelenmiş ve materyallerin tanıtımına yönelik çalışma yapılmıştır. Materyaller biçimsel özelliklerden; şekil, biçim, renk, boyut, tasarım ilkelerinden; oran orantı, denge, bütünlük, materyal tasarlama ilkelerinden; sağlığa uygunluk, geliştirilebilir olma, ergonomik olma, dayanıklılık, gelişim düzeyine uygunluk gibi kriterler göz önünde bulundurularak değerlendirilmiştir. Hazırlanan materyal örneklerinin okul öncesi eğitim kurumlarında Türkçe etkinliklerine örnek teşkil edebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, materyal, çocuk edebiyatı ve medya

DALCROZE YÖNTEMİ İLE SÜRE DEĞERLERİNİN ÖĞRETİLMESİNE YÖNELİK ÖRNEK BİR UYGULAMA

Çiğdem Eda ANGI

Dr. Öğr. Üyesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi
Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, edaangi@yahoo.com

ÖZET

“Hareket ve Dans”, öğretilen veya öğretilecek kuramsal bilgileri daha fazla kalıcı hale getirme, dersi zevkle işleme, öğrencilerde özgüven oluşumu veya gelişimi vb. amaçlar için, müzik derslerinde bazen ana etken bazen de yardımcı etken olarak kullanılabilir. Müzik öğretiminde “hareket ve dans”, öğrencileri aktif hale getirerek “öğrenme”yi destekleyebileceği gibi, öğrencilerin derse karşı olan ilgilerini ve motivasyonlarını da yükseltebilir.

Emile Jaques Dalcroze tarafından geliştirilen ve bedensel devinimler yoluyla müzik öğretiminin gerçekleşmesini amaçlayan yöntem, “Eurhythmics (Hareket), Kulak Eğitimi (Solfej) ve Doğaçlama” olmak üzere birbirleri ile etkileşim içinde olan üç ana türden meydana gelmektedir.

Bu araştırmanın amacı, Dalcroze yöntemi ile süre değerlerinin öğretilmesine veya pekiştirilmesine yardımcı olmaktır. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi’ne bağlı bölümlerdeki 2015-2019 yılları arasında öğrenim görmüş Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’ndan 123 öğrenci, 2018-2019 eğitim öğretim yılında 2. sınıfta öğrenim gören Okulöncesi Anabilim Dalı’ndan 45 öğrenci ve 2018-2019 eğitim öğretim yılında 2. sınıfta öğrenim gören Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı’ndan 95 öğrenci olmak üzere toplam 263 öğrenci, araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır.

Belirlenen amaca ulaşabilmek için, araştırmacı tarafından “yürüme” devinimi üzerine kurulu bir parça seçilmiştir. Tempo ve melodi (tema) açısından değişiklik göstermeyen parça, ritmik/melodik olarak tekrarlanan kalıplardan ve konuşma tonu ile söylenen komut kelimelerden oluşmaktadır. Parçanın ritmik ve melodik yapısı hareket etmeye güdülemekte, müziğin hissedilmesine yardımcı olmakta, parçanın sözleri de yapılacak bedensel devinimleri büyük ölçüde belirlemektedir. Belirlenen bedensel devinimler, “Birlik-İkilik-Dörtlük Nota” süre değerleri ile eşleştirilmiştir. Süre değerleri küçültüldüğünde yapılacak bazı devinimler (koşma), parçanın içeriğiyle bağdaşmamaktadır. Bu nedenden ötürü belirlenen sürelerin uygun olduğu düşünülmektedir.

Çocukların hareket etmeleri veya egzersiz yapmaları amacını taşıyan parça, aslında müzik eğitimi için oluşturulmamıştır. Fakat yapılan uygulamalar sonucunda, öğrencilerin belirlenen süre değerlerini hissettikleri, kuramsal olarak öğrendikleri veya pekiştirdikleri, tempoya-ölçü sayısına bağlı kaldıkları ve uygulamayı eğlenerek-keyifle-eksiksiz yaptıkları görülmüştür. Bu sonuçlar göz önüne alındığında, her yaş grubundan öğrencinin rahatlıkla uygulayabileceği türden bir etkinlik olması, istenilen zamanda yapılmaya uygun olması (eğlence, ısınma, gösteri vb.) ve belirli öğeleri (tempo, vuruş, ölçü, süre değerleri, sus, form vb.) öğretmek için anlaşılır olmasından dolayı, parçanın müzik eğitimi için kullanılmasının uygun olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Dalcroze Yöntemi, Süre Değerleri, Bedensel Devinim, Hareket.

DEMOKRATİK DAVRANIŞ ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Sevi KENT KÜKÜRTCÜ

Dr. Öğretmen, Kayseri Erciyes İlkokulu sevikent@gmail.com

Yasemin SEYFELİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Erciyes Üniversitesi yaseminseyfeli@gmail.com

Nefise Semra ERKAN

Prof.Dr. İstanbul Gelişim Üniversitesi erkansemra@hacettepe.edu.tr

ÖZET

Demokrasi halkın egemenliğine dayanan bir yönetim şekli olmasının yanı sıra bir yaşam biçimidir. Her iki yönüyle demokrasi insana insanca yaşama hakkı verir. İnsan haklarını korur. Hak ihlallerine karşı yaptırımlar uygular. Demokrasiyle yönetilen bir toplum oluşturabilmek ve demokrasiyi bir yaşam biçimi haline dönüştürebilmek için o toplumda yaşayan bireylerin demokrasi kültürü edinebilmeleri gerekmektedir. Bireylerin demokrasi kültürü kazanabilmeleri içinse, demokratik bir eğitime ihtiyaç vardır. Demokratik eğitimde bireyler haklarını bilir, başkalarının haklarını korur, farklılıklara saygı gösterir, bireysel ve toplumsal gelişime önem verir. Demokratik bireyler yetiştirmek için demokrasi eğitimine erken yaşlarda başlamak önemlidir. Erken çocukluk döneminde demokrasi eğitimiyle, çocuklar kendi hayatları hakkında karar verme fırsatı yakalarken, özgüvenleri artacak ve gelecekte sorumluluklarının farkında, kendisine ve topluma faydalı bireyler olarak yetişme şansı yakalayacaklardır. Erken çocukluk döneminden başlayan demokrasi eğitimi ile çocuklarda haklarını bilme ve koruma, farklılıklara karşı saygılı olma, işbirliği kurma, yardımlaşma, paylaşma, toplumsal olaylara karşı duyarlı olma, sorumluluk alma, etkili iletişim kurma, yenilikçi düşünme, problem çözme gibi demokratik davranışlar geliştirilebilmektedir. Bu çalışmada erken çocukluk dönemindeki çocukların demokratik davranışları ne düzeyde sergilediklerinin öğretmen görüşlerine göre tespit edilmesi ve demokratik davranış ölçeğinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. **Yöntem:** 48-72 aylık çocuklara yönelik Demokratik Davranış Ölçeğinin geliştirilmesinde Nicel araştırma yöntemlerinden ölçek geliştirme yöntemi kullanılmış ve bu süreç; madde havuzu oluşturma, uzman görüşü alma, pilot çalışma, ölçek uygulama ve geçerlik ve güvenilirlik hesaplama şeklinde yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunda Kayseri Melikgazi ilçesinde yer alan anaokulları ve ilköğretim okulu anasınıflarına devam eden 486 çocuk yer almıştır. **Bulgular:** Ölçeğin güvenilirlik hesaplamalarında, kurgu, içerik, yapı ve fenomen sorgulama gücü ve yeterliliği değerlendirmek için grup içi korelasyon ve madde analizleri kat sayıları ile Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı hesaplanmış ayrıca Model uyumunun test edilmesi için de Hotelling T² testi yapılmıştır(Cronbach Alpa: 0,98; Hotelling T²: 830,12, (p<0.001)). Ölçeğin geçerliliğinin değerlendirilmesinde, örneklemdeki birim sayısının yeterliliği için KMO testi, ölçeğin faktörlemeye uygun olduğu görülmüş ve temel bileşen analizlerinde AFA yapılmıştır. AFA sonuçlarına göre madde ölçek yapısını bozduğu düşünülen maddeler uzman görüşü alınarak ölçekten çıkarılmıştır. Daha sonra yapısal eşitlik modellerinden DFA yapılarak ölçeğin 3 faktörlü yapısının geçerli olduğu görülmüştür. **Sonuç:** Demokratik davranış ölçeği “Haklarını Bilme” alt boyutunda 9 madde, “Özerk Davranışlar” alt boyutunda 10 madde ve “Demokratik Davranışlar” alt boyutunda 19 madde olmak üzere toplam 38 maddeden oluşan 5 li Likert tipi geçerli ve güvenilir bir ölçektir. Ölçek puanı artıka çocukların demokratik davranış düzeylerinin de artığı ölçekten alınabilecek en yüksek puan 190, en düşük puan ise 38’ dir.

Anahtar kelimeler: Okul öncesi, erken çocukluk eğitimi, demokrasi eğitimi, demokratik davranışlar

DİNİ YÖNELİM VE SOSYAL FAKTÖRLER İLİŞKİSİ

Ali İNAN

Doktora Öğrencisi, Ankara SBE Din Sosyolojisi Anabilim Dalı, inan.ali@hotmail.com

Bu bildiri, “Üniversite Öğrencilerinin Din Anlayışlarında Sosyal Sermayenin Rolü” başlıklı devam etmekte olan doktora tez çalışmamızdan üretilmiştir.

ÖZET

İnsanın, bir şeye karşı yaklaşımını etkileyen bazı faktörler bulunmaktadır. Bu faktörler genel anlamda ister bilinçli ister bilinçsiz bir şekilde olsun birçok şekil alabileceği gibi sosyal nitelikli de olabilir. İşte bu gibi faktörlerin bireylerin dine yaklaşımında etkisi bulunabilir. Şimdiye kadar literatürde birçok dindarlık tipolojisi ele alınmasına rağmen bunlar arasında en çok rağbet görenler Allport’un içsel ve dışsal dini yönelim tipolojileri olarak gösterilmektedir. Bu bildiride ele alınan dindarlık tipolojileri, Allport’un içsel ve dışsal dindarlık/yönelimleri olarak ele alınmıştır.

Sosyologlar, insanların dini inançlarının ya da dini yönelimlerinin sıfırdan meydana gelmediği kabulüyle yola çıkarlar. Bir bakıma, bireylerin dini yönelimlerinde sosyal çevrelerinin de etkili faktörler arasında yer alacaklarını ifade ederler. Bu çalışmada, bireylerin dini yönelimlerinde etkili olabilecek; sosyal güven, sosyal ağlar, fakülte, cinsiyet ve kalınan yer gibi faktörler ele alınıp incelenecektir. Bu çalışmada kullanılan bulgular, “Üniversite Öğrencilerinin Din Anlayışlarında Sosyal Sermayenin Rolü” başlıklı doktora tez çalışmamıza dayanmaktadır. Elde edilen bulgulara göre; içsel dini yönelim bakımından fakülteler, cinsiyet ve kalınan yerler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu gözlenmiştir. Aynı şekilde dışsal dini yönelim bakımından fakülteler, cinsiyet ve kalınan yerler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, yapılan korelasyon testi sonuçlarına göre, toplumsal güven ile içsel dini yönelim arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki söz konusuysa ($r=,107$; $p<0,05$) dışsal dini yönelim ile anlamlı bir ilişkinin söz konusu olmadığı ($r=,027$; $p>0,05$) gözlemlenmiştir. Yine, sosyal ağlar ile içsel dini yönelim arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin ($r=,172$; $p<0,05$) olduğu fakat sosyal ağlar ile dışsal dini yönelim arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olmadığı ($r=-,029$; $p>0,05$) gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dindarlık, Dini Yönelim, Sosyal Faktörler

TELEVİZYON PROGRAMLARINDA KULLANILAN GRAFİK MALZEMELERİN ANLATI YAPISINA ETKİLERİ

Erhan YILDIRIM

Dr. Öğr. Üyesi, Erciyes Üniversitesi, erhany@erciyes.edu.tr

ÖZET

Televizyon programının türü, formatı, amacı ne olursa olsun televizyon izleyicilerinin ekranda gördükleri, kişilerdir, mekanlardır, nesnelerdir, grafik malzemelerdir. Bu malzemelerin hangilerinin, ne şekilde kullanılacağına programın iletişim amaçları çerçevesinde yapımcı ve yönetmen karar verir. Senaryo yazılırken, programın türü, formatı, amaçları, bütçesi, vb. bu malzemelerin kullanımında belirleyici olmaktadır. Yapımcı ve yönetmen, grafik malzemeleri programında ne için kullanır? Verilecek cevap, program amaçlarına ve hedeflerine ulaşabilmek içindir. Program amaçları ve hedefleri nelerdir? İzleyiciyi eğitmek, öğretmek, haber vermek, bilgi vermek, eğlendirmek, tutum değiştirmek, kanaat oluşturmak, davranış değişikliği yaratmak, kamuoyu oluşturmak, anlatımı kuvvetlendirmek, vb. olabilir. Bu bağlamda televizyon programlarında grafik malzeme kullanımı ile izleyicilerin konuları, olayları, olguları, kişileri, nesneleri, mekanları, daha iyi kavraması ve algılaması beklenir. Kısacası programın öyküsünü, özünü anlaması, kavraması istenir. Bu malzemeler bir olur, birlik olur, senaristin kaleminden çıkan metin olur, yönetmenin çektiği program olur. Üretilen bu program, izler kitlenin beklentilerini karşılamalı, fark yaratmalı, iz bırakmalıdır. Program yapımcısı, yönetmeni üretilen mesajları hedef kitlesine doğru, hızlı, kolay ulaştırabilmek için televizyon program öğelerinden faydalanmalıdır. Bu çalışmada televizyon program öğelerinden grafik malzemelerin televizyon programları içindeki yeri ve önemi ele alınıp işlenmiştir. Grafik tasarımın temel öğeleri olan; çizgi, şekil, doku, renk, mekan ve tonun televizyon program anlatı yapısına etkileri incelenmiştir. Çalışma, görsel uyum, çeşitlilik, ritim, denge, oran, hareket, odak noktası, vurgu, egemenlik, görsel hiyerarşi, v.b. kavramların oluşturduğu bir yapı üzerine oturtulmuştur. Grafik tasarımının, televizyon programının konusuna, temasına, kişilerine, anlatı yapısını oluşturan giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine, olay örgüsüne etkilerinin çözümü çalışmanın amacını oluşturmuştur. Bu amaç doğrultusunda örnekleme alınan televizyon programın çözümlemesi içerik analiz yöntemi ile yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Televizyon Programı, Grafik Tasarım, Anlatı Yapısı.

Eklemeli İmalat Yöntemiyle Üretilen Al Alaşımlarının Özelliklerinin İncelenmesi

Fatma Nazlı ÖZSOLAK

Dr.Öğretim Üyesi , Erciyes Üniversitesi , Kayseri, fnsari@erciyes.edu.tr

ÖZET

Son yıllarda analiz ve hesaplama sistemlerindeki ve lazerli teknolojilerinin gelişmesiyle eklemeli imalat (AM) endüstriyel uygulama için yüksek potansiyele sahiptir. Bugüne kadarki yapılan incelemelerde endüstride lazer tabanlı AM'nin uygulanması ve zorlukları hakkında bir süreç geçmiş fakat araştırmalar devam etmektedir.

Eklemeli imalat ISO 17296 ve ASTM F2792 standartlarına göre 3D model verilerinden parça veya parçanın bir kısmını oluşturmak için malzemelerin katman üzerine katman şeklinde birleştirilmesi şeklinde tanımlanmaktadır. Geleneksel imalat yöntemlerinde malzemenin eksiltilmesinin aksine malzemelerin birleştirilmesi prensibiyle farklılık göstermektedir. Belirgin olarak AM'in geleneksel üretim süreçlerine göre ayırt edici özelliği, bilgisayar tarafından yönlendirilen katmanlı yapıdır veya parçaya özel alet kullanmadan parçanın biriktirilmesidir. Bu standarta göre AM birleştirme mekanizması, kullanılan malzemenin beslenmesi ve lazerin malzeme üzerine gönderildiği yönetime göre sınıflandırılabilir. (ISO 52900:2015(E)).

Dünya endüstri uygulamaları ve Endüstri 4.0 açısından değerlendirildiğinde imalat prosesleri maliyet ve uygulanabilirliği ile yönlendirilmektedir. Eklemeli imalat, tasarımdaki sınırsız serbestliği ile imalat proses zincirine ilave katkıda bulunmaktadır. (Schmidt, 2017, pp.561-583). Miktar ve geometrik karmaşıklık açısından değerlendirildiğinde eklemeli imalat düşük miktar / kompleks geometri parametrelerinde verimli bir yöntemdir. Öte taraftan eklemeli imalat yönteminde malzeme özellikleri ve yüzey kalitesi çalışılması gereken konulardır.

Eklemeli imalat konusu, ülkemizin teknoloji haritasında devlet politikası olarak Endüstri 4.0 dönüşümü uygulamaları içerisinde yer almaktadır.

Bu araştırma kapsamında eklemeli imalat yöntemi ile imalatı gerçekleştirilen Al alaşımlarının üretim yöntemi olarak malzeme biriktirme esasına dayanan lazer ile metal biriktirme yöntemi (LMD) incelenmiştir. Üretilen malzemelerde literatürde karşılaşılan metal karakterizasyonu ve iç yapı özellikleri araştırılarak detaylarıyla incelenecektir.

Anahtar kelimeler: Eklemeli imalat, Al alaşımları, lazer ile metal biriktirme yöntemi, mikro yapı

**ENDOVASCULAR TREATMENT OF PROXIMAL VENOUS OUTFLOW
OBSTRUCTIONS IN PATIENTS WITH ARTERIOVENOUS FISTULA: A SINGLE
CENTER EXPERIENCE**

Fatih ADA

Sivas Cumhuriyet University School of Medicine, Department of Cardiovascular Surgery, Sivas,
Turkey, e-mail: drfatihada@gmail.com

ÖZET

Arteriovenöz fistül (AVF), kronik böbrek yetmezlikli hastalarda hemodiyaliz için en kullanışlı yoldur. Fistüllerin açıklık oranını dolayısıyla ömrünü belirleyen pek çok faktör bulunmaktadır. Bu faktörler; hastaya bağlı, hemodiyaliz uygulanışına bağlı ve uygulanan cerrahi tekniğe-tecrübeye bağlı faktörlerdir. Ancak her şey tam olarak ve doğru şekilde uygulansa bile bazı hastalarda fistül bulunan kolda ödem kaçınılmaz olmaktadır. Bu çalışmaya Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Kalp ve Damar Cerrahisi kliniğine fistül bulunan kolda şişlik şikayeti ile başvuran 10 hasta dâhil edildi. Hastaların hepsine öncelikli olarak perkütan translüminal anjiyoplasti (PTA) yapıldı. PTA'ya rağmen istenilen açıklık sağlanamayan hastalara stent uygulandı. Hastaların 1 aylık takipleri sonunda ödemlerinin belirgin olarak gerilediği ve fistüllerinin daha efektif olarak kullanıldığı görüldü. Proksimal venöz outflow obstrüksiyonlarında veya oklüzyonlarında endovasküler PTA, stent veya kombinasyonları ödemin gerilemesine yardımcı bir yöntem olarak görülmektedir.

Key Words: Arteriovenous fistula, proximal venous outflow obstructions, endovascular treatment

ŞEYHÜLİSLÂM EBUSSUUD EFENDİ’NİN ŞÂİRLERLE İLGİLİ FETVÂLARI

Prof. Dr. Muhittin ELİAÇIK

Kırıkkale Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü meliacik63@yahoo.com

ÖZET

Ebussuud Efendi, Osmanlı’nın zirve yüzyılının büyük şeyhülislamlarından olup, muhtelif konularda yüz binlerce fetva vererek müşkil meseleleri çözmüş, devlet işlerini tanzim ve tertip etmiş, Osmanlı-Safevi çekişmesinde sert fetvalarıyla dinî ve siyasî bir boyutun oluşmasına katkıda bulunmuş, İran Şiiliğinin algılanmasında Anadolu coğrafyasının yönünü değiştirmiş bir kişidir. Şair bir kimliği olup, verdiği fetvâlar arasında şiir ve şairlerle ilgili de pek çok fetvâ yer almaktadır. O, Osmanlı manzum fetvâ geleneğinin oluşmasını da sağlayan kişidir ve tespit edilebilen 20’ye yakın manzum fetvasıyla en ön sırada bulunmaktadır. Onun fetvâları arasında şiir ve şairlerle ilgili olan fetvâlar manzum, mensur veya her ikisi karışık biçimde bulunmakta olup, genellikle şiirin ve şairin çeşitli davranış ve şekillerde oluşan hükmü ortaya konulmuştur. Mesela bir fetvâsında: *Zamâne şâirlerinin hüsnîyât ve hicvîyâtla ilgili şiirleri için tevriyeli olarak: “Boş bir heves olan şiiri bırak; ama sihr-i helâl ise o haram değildir* anlamında bir soru sorulmuş ve cevabı manzum olarak şöyle verilmiştir:

Mes’ele: Zamâne şâirleri hüsnîyyâta ve hicvîyyâta müteallik şi’r dimeleri câiz olur mı?

El-cevâb:

Terk it hevâ-yı şi’ri ki sevdâ-yı hâmdur

Sihr-i halâl olursa da dime harâmdur

Ebussu’ûd ufiye anh

İşte bu bildiride, onun fetvâları arasında geçen bu tip fetvâlar, fetava mecmualarından araştırılarak bulunmuş ve analitik biçimde incelenip tanıtılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Şeyhülislam, Ebussuud Efendi, fetvâ, şâir, şiir.

OSMANLI'DA ESRAR VE ŞARAP İLE İLGİLİ VERİLMİŞ MANZUM FETVÂLAR

Prof.Dr. Muhittin ELİAÇIK

Kırıkkale Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü meliacik63@yahoo.com

ÖZET

Osmanlı Devletinde 16.yüzyıldan itibaren devletin yayılıp genişlemesinin getirdiği uzun süreçte birçok mesele ortaya çıkmış ve fetvâlara konu olmuştur. Bunların önemli bir kısmı da mükeyyifata ait konulardan kahve, tütün, esrar, afyon, hamr (şarap) ile ilgili fetvalardır. Bunlarla ilgili meseleler manzum, mensur veya her ikisi karışık hâlde ortaya konulmuş, ayrıca bu konuda müstakil risaleler de yazılarak hükümler açıklanmıştır. Kahve hakkında 16.yüzyılın sonlarında Şeyhülislâm Bostanzade Muhammed Efendi 64 beyitlik kahve fetvâsını vermiş; Kemalpaşazâde, Sadullah Sadi ve Ebussuud Efendiler de şarap, esrar, afyon, boza vb. ile ilgili birçok manzum fetvâ vermiştir. Mesela Kemal Paşazâde ile Ebussud Efendi'nin esrar ve şarapla ilgili iç içe geçmiş bir manzum fetvâsı şöyledir:

Mes'ele:

*Esrârı halâl eyledün ey müfti-i devrân
Billahi diye bâde-i gülğûna ne dirsın*

El-cevâb:

*Bâdenün hakkında bir hoş nükte buldum gūş idün
Mest olun teklîf sâkıt olsun andan nûş idün*

*Bundan murâd sekerât-ı mevti gördükden sonra cinânda içesiz dimekdür ol zamânda insân teklîfden kurtulur
Allahu taâlâ müyesser ide. Bu şerh gâlibâ Ebu's-Su'ûd Efendinündür cevâb-ı şerîf nazm ile Kemal
Paşazadenün olmak fehîm olunur*

Bu bildiride esrar ve şarapla ilgili olarak özellikle 16.yüzyılın büyük Osmanlı müftülerince verilmiş olan manzum fetvâlar analitik biçimde incelenip tanıtılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şeyhülislam, fetvâ, esrar, afyon.

**BAZI ADAÇAYI (*SALVIA* SP.) TÜRLERİNDEN ELDE EDİLEN UÇUCU YAĞLARIN
ANA BİLEŞENLERİNİN KULLANIM ALANLARI BAKIMINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Belgin COŞGE ŞENKAL

Prof. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi, belgin.senkal@bzok.edu.tr

Tansu USKUTOĞLU

Arş. Gör., Yozgat Bozok Üniversitesi, tansu.uskutoglu@bozok.edu.tr

ÖZET

Tıbbi ve aromatik bitkiler ve bu bitkilerden elde edilen uçucu yağlar, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de yüzyıllardan beri çeşitli hastalıkların (şeker hastalığı, sarılık, nefes darlığı vb) tedavisinde, koruyucu ve lezzet olarak da gıdalarda kullanılmaktadır. Genel olarak Lamiaceae familyası içerisindeki çoğu türün uçucu yağ içeriği yüksektir. Uçucu yağlar farklı bileşenleri içeren kompleks karışımlardır. Bitkilerden elde edilen uçucu yağların kimyasal kompozisyonu yetiştikleri bölgenin coğrafik özellikleriyle ilişkili olarak büyük değişkenlik sergilediğinden, uçucu yağların kimyasal kompozisyonunda bitkinin ekolojik koşullarına ve türüne bağlı olarak farklılıklar gözlenmektedir. Lamiaceae familyasının bir üyesi olan adaçayı, *Salvia* cinsine dahil türlerin genel adıdır. *Salvia* türleri sahip oldukları özelliklerden dolayı geniş bir tüketici grubuna (gıda sanayi, ilaç ve kimya sanayi, perakende ürün olarak satış yapan aktarlar) hitap ettiklerinden, pazar potansiyelleri oldukça yüksektir. Türkiye florasında 51 tanesi endemik olmak üzere 99 tane türü doğal yayılış göstermektedir.

Bu çalışmada ikisi endemik (*Salvia absconditiflora* (sin: *Salvia cryptantha*) (Montbret&Aucher ex Benth.) Greuter&Burdet, *Salvia hypargeia* Fisch.&C.A.Mey.) beş adaçayı türü (*Salvia aethiopis* L., *Salvia sclarea* L., *Salvia virgata* Jacq.) materyal olarak kullanılmıştır. Her bir türün drog herbasından elde edilen uçucu yağların kimyasal kompozisyonu Yozgat Bozok Üniversitesi, Bilim ve Teknoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından Shimadzu-QP2010 ULTRA marka Gaz Kromatografisi-Kütle Spektrometresi (GC-MS) kullanılarak tespit edilmiştir. Uçucu yağların ana bileşenlerinin kullanım alanları ve önemi literatür verileri ile değerlendirilmiştir. Türlerden elde edilen uçucu yağ miktarları %0.01-0.15 arasında değişim sergilemiş olup, türlere göre değişmekle beraber elde edilen uçucu yağlarda caryophyllene oxide, sclareol, aromadendrene, spathulenol, pentacosane ve phytol” ana bileşenler olarak kaydedilmiştir. İncelenen uçucu yağlarda tespit edilen ana bileşenlerin tıp, gıda ve kozmetik gibi alanlarda kullanım alanlarının bulunduğu gibi, bazı bileşenleri insan sağlığı bakımından ciddi problemlere neden olabileceği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Salvia*, uçucu yağ, GC-MS, caryophyllene oxide, tatlandırıcı.

STACHYS LAVANDULIFOLIA VAHL. TÜRÜNÜNÜ UÇUCU YAĞ KOMPOZİSYONUNUN VE SİTOTOKSİK ETKİSİNİN İNCELENMERSİ

Tansu USKUTOĞLU

Arş. Gör., Yozgat Bozok Üniversitesi, tansu.uskutoglu@bozok.edu.tr

Belgin COŞGE ŞENKAL

Prof. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi, belgin.senkal@bzok.edu.tr

ÖZET

Lamiaceae familyası içerisinde yer alan *Stachys* L. cinsi dünya genelinde yaklaşık 300 tür ile temsil edilmektedir. *Stachys* cinsinin en zengin ülkelerinden biri olan Türkiye’de 126 takson bulunmaktadır. *S. lavandulifolia* Vahl. “tüylü çay” olarak bilinmekte ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi hariç Türkiye genelinde yayılış göstermektedir. Çok yıllık bir tür olup, Mayıs ayında başlayan çiçeklenmesi Ağustos sonuna kadar devam etmektedir. Bu tür bitkisel çay olarak yaygın bir şekilde tüketilmektedir. İştah açıcı, idrar söktürücü, boğaz ağrısını giderici, uyarıcı vb rahatsızlıkların tedavisi için halk hekimliğinde kullanılmaktadır.

Bu çalışmada çiçekli dönemde doğal ortamdan (yer: Merkez/Yozgat, rakım: 1391 m, tarih: 22.06.2017) toplanan *S. lavandulifolia* türünün toprak üstü aksamı materyal olarak kullanılmıştır. Türün drog herbasından Clevenger cihazı kullanılarak elde edilen uçucu yağın kimyasal kompozisyonu Yozgat Bozok Üniversitesi, Bilim ve Teknoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından Shimadzu-QP2010 ULTRA marka Gaz Kromatografisi-Kütle Spektrometresi (GC-MS) kullanılarak tespit edilmiştir. Sitotoksik etki Tuzlu Su Karidesi Ölümçül Yöntemi ile değerlendirilmiştir. Çiçekli drog herbada uçucu yağ oranı %0.09 olarak kaydedilmiştir. GC-MS analizinde uçucu yağın %99.23’ünü temsil eden 44 bileşenin tespiti yapılmıştır. Bu bileşenler içerisinde caryophyllene (%24.98), germacrene D (%16.99) ve caryophyllene oxide (%14.00) ana bileşenler olarak belirlenmiş olup, bu bileşenleri α -humulene (%5.48) ve phytol (%4.38) takip etmiştir. Farklı çözücüler (su, etanol, metanol, aseton ve etil asetat) kullanılarak hazırlanan ekstraktların sitoksitite testi sonuçlarına göre; su hariç diğer çözücülerle hazırlanan ekstraktların toksik etkilerinin olduğu gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Stachys* L. GC-MS, caryophyllene, sitotoksitite.

BİLİŞSEL ESNEKLİK VE PSİKOLOJİK BELİRTİLER ARASINDAKİ İLİŞKİDE ALEKSİTİMİNİN ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ

Ulaş AY

Uzm. Psk., İstanbul Üniversitesi, psk.ulasay@gmail.com

Emre HARI

Uzm. Psk., İstanbul Üniversitesi, emrehr@hotmail.com

Mustafa YAVUZ

Psk., İstanbul Üniversitesi, m.yavuz.18@ogr.iu.edu.tr

Amaç: Bu araştırmanın birincil amacı bilişsel esneklik ve psikolojik belirtiler arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Ayrıca bilişsel esneklik ve psikolojik belirtiler arasındaki ilişkide aleksitiminin aracı etkisinin olup olmadığının incelenmesi de araştırmanın ikincil amacını oluşturmaktadır.

Yöntem: Araştırma kapsamında 296 katılımcıdan veri toplanmıştır. Katılımcıların 150'si kadın (%50,7), 146'sı erkektir (%49,3). Katılımcıların yaş ortalaması $41,33 \pm 7,70$ olarak bulunmuştur. Veri toplama amacıyla demografik bilgi formu, Kısa Semptom Envanteri (KSE), Bilişsel Esneklik Envanteri (BEE) ve Toronto Aleksitimi Ölçeği (TAÖ-20) kullanılmıştır. Analizler yapılmadan önce KSE'nin beş alt boyutu için toplam puanlar (depresyon, anksiyete, olumsuz benlik, somatizasyon ve hostilite), BEE ve TAÖ-20 için ise toplam puanlar hesaplanmış ve analizler bu puanlar üzerinden yapılmıştır. Analizlerde SPSS 25 programı kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemek için Pearson korelasyon analizi, aracı değişken analizi için ise SPSS PROCESS eklentisi kullanılmıştır. Analizlerde anlamlılık değeri $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Korelasyon analizi sonucunda BEE toplam puanı ile depresyon ($r = -0,22$, $p = 0,000$), anksiyete ($r = -0,19$, $p = 0,001$), olumsuz benlik ($r = -0,21$, $p = 0,000$), somatizasyon ($r = -0,18$, $p = 0,002$) ve hostilite ($r = -0,27$, $p = 0,000$) arasında negatif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. TAÖ-20'nin toplam puanıyla depresyon ($r = 0,35$, $p = 0,000$), anksiyete ($r = 0,18$, $p = 0,001$), olumsuz benlik ($r = 0,44$, $p = 0,000$), somatizasyon ($r = 0,15$, $p = 0,011$) ve hostilite ($r = 0,24$, $p = 0,000$) arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler gösterdiği saptanmış, son olarak BEE toplam puanı ile TAÖ-20'nin toplam puanı arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r = 0,24$, $p = 0,000$). Aracı değişken analizi sonucunda BEE toplam puanı ile KSE'nin somatizasyon alt boyutu arasındaki ilişkide aleksitiminin tam aracı etkisi olduğu, bununla birlikte BEE ile depresyon, anksiyete, olumsuz benlik ve hostilite arasındaki ilişkide aleksitiminin kısmi aracı etkisi olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Araştırmanın birincil amacı doğrultusunda yapılan analizler sonucunda bilişsel esneklik ve psikolojik belirtiler arasında negatif yönde anlamlı ilişkiler olduğu belirlenmiştir. Yani bilişsel esneklik puanları düştükçe psikolojik belirtilere ait puanlarda bir artışın meydana geldiği söylenebilir. Araştırmanın bu sonucunun bilişsel esneklik ve psikolojik belirtiler arasında yapılan diğer çalışmalarla paralel olduğu görülmektedir. İkincil amaç doğrultusunda yapılan aracı değişken analizi sonucuna göre ise bilişsel esneklik ve psikolojik belirtiler arasındaki ilişkide aleksitiminin aracı rolü olduğunun saptanmıştır. Bu etkinin somatizasyon alt boyutu için tam aracılık etkisi olması, aleksitimi kavramının ilk ortaya çıkmasında psikosomatik hastalıklara atfedilmesi açısından önem arz etmektedir. Sonuç olarak bilişsel esneklik düzeyinin düşüşü ile psikolojik belirtiler arasında ilişki bulunmakta ve bu modelde aleksitiminin de aracı değişken olarak etkisinin olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilişsel esneklik, psikolojik belirtiler, aleksitimi.

THE INVESTIGATION OF THE MEDIATING ROLE OF ALEXITHYMIA IN RELATIONSHIP BETWEEN COGNITIVE FLEXIBILITY AND PSYCHOLOGICAL SYMPTOMS

Objective: Main objective of this study is to determine the relationship between cognitive flexibility and psychological symptoms. Additionally, examining whether there is a mediator effect of alexithymia on the relationship between cognitive flexibility and psychological symptoms is the secondary objective of the current study.

Methods: For the current study data gathered from 296 participants. Among participants, there are 150 females (50,7 %) and 146 males (49,3 %). The mean age of the sample was $41,33 \pm 7,70$. For data gathering, demographic information form, Brief Symptom Inventory (BSI), Cognitive Flexibility Inventory (CFI) and Toronto Alexithymia Scale (TAS-20) were used. Prior to the analysis, scores for 5 sub-scales of BSI (depression, anxiety, negative self, somatization, hostility), total scores for CFI and TAS-20 were calculated and further analysis was based on these scores. In data analysis SPSS 25 software was used. In order to determine the associations between variables Pearson's Correlation and for mediation analysis SPSS PROCESS toolbox was used. In data analysis, $p < 0,05$ was accepted as significance level.

Results: Results of the correlation analysis showed that there are significant negative associations between total scores of CFI and depression ($r = -0,22$, $p = 0,000$), anxiety ($r = -0,19$, $p = 0,001$), negative self ($r = -0,21$, $p = 0,000$), somatization ($r = -0,18$, $p = 0,002$) and hostility ($r = -0,27$, $p = 0,000$). It was determined that there are significant positive correlations between total scores on TAS-20 and depression ($r = 0,35$, $p = 0,000$), anxiety ($r = 0,18$, $p = 0,001$), negative self ($r = 0,44$, $p = 0,000$), somatization ($r = 0,15$, $p = 0,011$) and hostility ($r = 0,24$, $p = 0,000$) and lastly, there are significant negative correlations between total scores of CFI and TAS-20 ($r = 0,24$, $p = 0,000$). Finally, according to results of mediation analysis; there is a full mediation effect of alexithymia on the relationship between total scores on CFI and somatization sub-scale of BSI and there are partial mediation effects of alexithymia on the relationship between CFI and depression, anxiety, negative self and hostility.

Conclusion: Results of the analysis based on the main objective of the current study indicated that there is a significant negative relationship between cognitive flexibility and psychological symptoms. In other words, as the cognitive flexibility scores decrease, the psychological symptoms increase. This result was in parallel with the studies on the relationship between cognitive flexibility and psychological symptoms. According to results of the mediation analysis for the secondary objective of the study, there is a mediator role of alexithymia on the relationship between cognitive flexibility and psychological symptoms. The full mediation effect for the somatization sub-scale shows importance as alexithymia concept was attributed to psychosomatic diseases when it was first come up. In conclusion, decrease in cognitive flexibility level is associated with psychological symptoms and alexithymia has influence on this model as mediator variable.

Keywords: Cognitive flexibility, psychological symptoms, alexithymia

KABLOSUZ İŞBİRLİKLİ AĞLARDA AKTARIM STRATEJİLERİNİN SİSTEM PERFORMANSI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Prof. Dr. Cebraail ÇİFLİKLİ

Kayseri Meslek Yüksekokulu, Erciyes Üniversitesi, Türkiye, cebraillc@erciyes.edu.tr

Bilgin YAZLIK

Teknoloji Geliştirme Bölgesi, Erciyes Üniversitesi, Türkiye, bilgin@erciyes.edu.tr

ÖZET

Kablosuz ağların tabiatı gereği vericiden alıcıya gönderilen işaretler çok sayıda farklı kanal üzerinden alıcıya ulaşmaktadır. Farklı kanallar üzerinden alıcıya ulaşan işaretlerin her biri ayrı ayrı sönümlenme etkilerine maruz kalabilmektedir, bu da sistemin performansı üzerinde olumsuz yönde etkiye neden olmaktadır. Bu şekilde meydana gelen performans düşüşü ile mücadele etmek için farklı teknikler uygulanmaktadır. Zaman çeşitleme tekniğinde alıcıya farklı zaman dilimlerinde iletilen işaretler, frekans çeşitlemede ise farklı frekans bantlarında iletilen işaretler sönümlenme etkisi ile mücadele için kullanılmaktadırlar. Her iki teknik de oldukça başarılı sonuçlar üretmektedir. Bu tekniklere ilave olarak bir de çeşitleme tekniği bulunmaktadır. Çeşitleme tekniği sönümlenme etkileri ile mücadele etmek için kullanılan oldukça etkili bir tekniktir. Çeşitleme tekniğinde gönderilmek istenen işaretin birden fazla kopyası alıcıya ulaştırılır. Alıcı elde ettiği işaret kopyalarını farklı birleştirme metotları ile birleştirebilmekte ve sistemin performansını artırmaktadır. İşbirlikli kablosuz ağlar, en az bir verici, bir aktarıcı ve bir alıcıdan müteşekkil oldukları için doğal olarak birden fazla anten içermektedirler ve doğal olarak uzaysal çeşitleme etkisi sağlamaktadırlar. Bu çalışmada bir alıcı, bir aktarıcı ve bir verici içeren bir kablosuz işbirlikli ağın farklı aktarım stratejileri ile ortaya koyduğu performans incelenmiştir. Çalışmada aktarıcıya ulaşan işareti doğrudan kuvvetlendirerek hedefe ileten Kuvvetlendir ve Aktar (AAF) tipi aktarım modeli ve aktarıcıya ulaşan işareti çözüp, kuvvetlendirip ardından hedefe ileten Çöz ve Aktar (DAF) tipi aktarım modeli kullanılmıştır. Elde edilen neticeler göstermektedir ki gelen işareti alıp doğrudan güçlendirerek hedefe ileten Kuvvetlendir ve Aktar (AAF) stratejisi görece daha yüksek performans sergilemektedir. Çöz ve Aktar (DAF) stratejisi ise görece daha düşük performans sergilemektedir. Ancak DAF stratejisinin daha güvenli bir aktarım sağladığını da göz önünde bulundurmak gerekir.

Anahtar Kelimeler: işbirlikli ağ, birleştirici, aktarım stratejisi, kuvvetlendir ve aktar, çöz ve aktar.

MİLASLI GAD FRANKO’NUN “YUNAN-I KADİMDE TERBİYE NAZARİYELERİ” İSİMLİ PEDAGOJİ İLMİNE DAİR KİTABI HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME

Doç. Dr. Nebahat GÖÇERİ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi
nebahatgoceri@yahoo.com

ÖZET

Osmanlı muallim mekteplerinde yani Darülmuallimin ve Darülmuallimat’ta 1890’lardan itibaren bir program değişikliği yapılmıştır. Daha önce programlarda yer almayan Pedagoji İlmi ile ilgili dersler müfredatta yer almıştır. Bu dönemde gerek ders kitabı bağlamında gerek genel kültür bağlamında Pedagoji İlmi’ne dair eserler yazılmıştır. Bu bildiride Milaslı Gad Franko’nun “İrfan ve Terbiye Bahisleri Külliyyatı” başlığı altında “**Yunan-ı Kadimde Terbiye Nazariyeleri**”, isimli 1325/1909 tarihli kitabı içerik itibarıyla değerlendirilecektir. Gad Franko Meşrutiyet’in ilanı münasebetiyle yayınladığı kitabında kadim Yunan medeniyetinin âlimlerinin fikirlerinin ve değerlendirmelerinin Osmanlının şanının yücelmek bakımından çok büyük önem taşıdıklarını düşünmektedir. Kadim Yunan hakîmlerinin terbiye konusundaki teorilerini incelemeyi yararlı görmüştür. Göstereceği çabanın Osmanlı unsurların birleşmesine dolaylı olsa da hizmet edeceğini umut etmektedir. Gad Franko’ya göre eski Yunan mitolojisi, edebiyatı, felsefesi, musikisi ile “güzellik”e ve “incelik”e yaklaşmak istemiştir. (καλός καί αγαθός) Talep edilen hedef Yunanlıların “iyi” ve “güzel” olması, “iyilik” ve “güzellikte” mükemmellik noktasına varmaktır. Romalılar ile Yunanlıların aslî farkları bu ruhî noktadaydı. Romalılar “güzellik” ve “incelik”ten çok “fayda”yı son gaye kabul etmişlerdi. Gad Franko kitabında Yunanlıların eğitim teorilerinin esasları olarak 1) Yunan mitolojisini, 2) müziğini ve 3) jimnastiğini görmektedir. Eğitimin esaslarının bu üç kuvvet olduğu düşüncesiyle eğitim hakkında araştırmalarda bulunmuştur. Eserde Yunan yazarlarının teorilerini kısaca göstermiştir. Isparta’da **Likurg**, Atina’da **Solon**, daha sonra **Eflatun**, **Aristot** ve **Kisenofon**’un eğitime dair değerlendirmelerini okuyuculara sunmuştur. Osmanlı-Türk mekteplerinde okutulan Pedagoji Tarihi derslerinin içeriğine dair bir kanaat edinmek bu bildirinin ana amacıdır.

Anahtar Kelimeler: Pedagoji Tarihi, Osmanlıda Pedagoji İlmiyle İlgilenenler, Gad Franko, Eski Yunan’da Terbiye Nazariyeleri

FASULYEDE VE NOHUTTA BAZI MİKRO VE MAKRO ELEMENT BİLEŞİMİ

THE COMPOSITION OF SOME MICRO AND MACRO ELEMENTS IN BEANS AND CHICKPEAS

Öğr. Gör. Dr. Hacer Sibel KARAPINAR

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Uygulama ve
Araştırma Merkezi, Karaman, Türkiye. sibelkarapinar@kmu.edu.tr

Prof. Dr. Fevzi KILIÇEL

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Kamil Özdağ Fen Fakültesi, Kimya Bölümü, Karaman,
Türkiye. fevzi@kmu.edu.tr

ÖZET

Baklagiller insan vücudu açısından çok önemli protein, enerji, vitamin ve mineral kaynaklarıdır. Yüksek proteinli, kalorili, vitaminli ve mineral içerikli olması nedeniyle baklagillerden besin alımını, bakliyat üretimini ve tüketimini arttırmak için dünya genelinde bakliyat esaslı gıda maddelerinin üretimi geliştirilmelidir. Çevrede ağır metal birikimi küresel bir problem haline gelmiştir. Aşırı miktarda metal yer katmanının içine girdiğinde, toprak kalitesi düşer ve ardından toprak verimi ve gıda güvenliğinde azalma olur. Besin zincirinde organizmalarda ağır metal birikmesi kaçınılmaz olarak insanlara ve ekosistemlere tehdit oluşturmaktadır. Baklagiller, meyveler ve sebzelerden oluşan gıda ürünleri topraktan, sudan veya havadan ağır metalleri biriktirmektedirler. Çoğu zaman farkında olmadan kirlenmiş topraklarda yetişen bu ürünlerde, bu kirli topraklardan kaynaklanan toksik ağır metaller, içinde yetiştirilen gıda maddelerinden (özellikle yeraltı kısmı) insan besin zincirine girerek birikmektedirler. Baklagiller insan sağlığının önemli bir parçasıdır. Bu çalışmada Karaman'da satışa sunulan fasulye ve nohutta Ni, Cu, Co, Zn, Cr, Mn, Mg, Fe, Ca ve Pb gibi ağır metal seviyeleri incelenmiştir. Örnekler yaz ve kış aylarında Karaman'daki pazar yerlerinden toplanmıştır. Çözeltiler yaş yakma prosedürüne göre hazırlanmış ve mineral içeriklerinin analizi Alevli Atomik Absorpsiyon Spektrometresi (FAAS) ile belirlenmiştir. Fasulye ve nohutun metal içerikleri birbirleriyle ve standart değerlerle karşılaştırılmıştır.

Anahtar kelimeler: Baklagiller, Ağır metal, FAAS, Karaman

Abstract

Legumes are very important sources of protein, energy, vitamins and minerals for the human body. Production of legume-based-food materials should be developed throughout the world to increase nutritional intake, production and consumption of legumes, because of their high protein, calorie, vitamins and minerals content. Heavy metal accumulation in the environment has become a global problem. As excess amounts of metals enter the ground layer, soil quality decreases followed by a reduction in soil productivity and food security. Heavy metal enrichment in organisms through the food chain would inevitably pose threats to humans and ecosystems. Food products such as legumes, fruits and herbs accumulate heavy metals from the soil, water or air. They are being grown in the contaminated soil, most of the time unknowingly, toxic heavy metals from these polluted soils may accumulate in these food stuffs grown in them (especially underground part) there by entering into the human food chain. Legumes are an important part of the human healthy. In this study, the heavy metal levels such as Ni, Cu, Co, Zn, Cr, Mn, Mg, Fe, Ca and Pb in bean and

chickpea offered for sale in Karaman were investigated. The samples were collected in the summer and winter seasons from market places in Karaman. The solutions were prepared by following the wet digestion procedure and the analysis of the mineral contents were determined by Flame Atomic Absorption Spectrometry (FAAS). The metal contents of beans and chickpeas were compared with each other and standard values.

Keywords: Legumes, Heavy metal, FAAS, Karaman

GELENEKSEL OLARAK ÜRETİLEN ELMA PEKMEZİNDE BAZI TOKSİK ELEMENTLERİN BELİRLENMESİ

SPECIFICATION OF SOME TOXIC ELEMENTS IN TRADITIONALLY PRODUCED APPLE MOLASSES

Öğr. Gör. Dr. Hacer Sibel KARAPINAR

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Uygulama ve
Araştırma Merkezi, Karaman, Türkiye. sibelkarapinar@kmu.edu.tr

Prof. Dr. Fevzi KILIÇEL

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Kamil Özdağ Fen Fakültesi, Kimya Bölümü, Karaman,
Türkiye. fevzi@kmu.edu.tr

ÖZET

Pekmez, şeker ve diğer gıda katkı maddeleri gibi herhangi bir madde eklenmeden, kaynatılarak yoğunlaştırılmış ve raf ömrü uzun konsantre bir üründür. Pekmez karbonhidratlardan glikoz ve fruktoz formu olan monosakkaritler şeklinde sindirim olmadan kolayca kana geçebilir. Bu özellikle bebekler, çocuklar, sporcular ve acil enerjiye ihtiyaç duyanlar için beslenme açısından çok önemlidir. Elma meyvesi, güçlü sağlık etkileri olan zengin bir besin kaynağı olarak kabul edilmektedir. Elma esas olarak sukroz, glukoz, fruktozdan oluşan ve ayrıca mineral, amino asit ve fenolik bileşikler içeren yüksek toplam kuru ağırlık (yaklaşık 91–92%) içeriğine sahiptir. Ağır metaller, bitkileri ve hayvanları ciddi şekilde etkileyebilen ve çok sayıda rahatsızlığa neden olan çok toksik elementlerdir. Ortamdaki ağır metaller biyolojik olarak parçalanamaz ve her yerde bulunur, gıda zincirinin biyolojik birikimi yoluyla ciddi insan sağlığı tehlikelerine ve önemli ekolojik etkilere neden olabilir. İnorganik mikro kirleticiler önemli bir sorundur, çünkü bunlar biyobozunur olmadığından yüksek derecede toksiktir ve muhtemel kanserojen etkiye sahiptir. Bu çalışmada Karaman köylerinden toplanan elma pekmezindeki ağır metal seviyelerinin belirlenmesi ve elma pekmezindeki beslenmenin önemini vurgulamak amaçlanmıştır. Örnekler her numunedan 2 paralel olacak şekilde hazırlandı ve yaş yakma yöntemi ile çözüldü. Elementlerin derişimleri indüktif eşleşmiş plazma optik emisyon spektrometresi ile belirlenmiştir (ICP-OES). Geleneksel olarak üretilen elma pekmezlerinde tespit edilen metal içerikleri birbirleriyle ve standart değerler ile kıyaslanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Elma pekmezi, Toksik element, ICP-OES

Abstract

Molasses, sugar and other food additives, such as without adding any substance, concentrated by boiling and shelf life is a long concentrated product. Molasses, carbohydrates in the form of monosaccharides such as glucose and fructose form can easily pass into the blood without digestion. This is very important in terms of nutrition, especially for infants, children, athletes and those who need urgent energy. Apple fruit is considered as a rich food source with strong health effects. Apple has a high total dry weight content (approximately 91–92%) which primarily consist of sucrose, glucose, fructose, and also incorporate minor amounts of minerals, amino acids, and phenolic compounds. Heavy metals are highly toxic elements, which can severely influence plants and animals and have been involved in causing a large number of afflictions. Heavy metals in the

environment are non-biodegradable and ubiquitous, it can cause serious human health hazards and momentous ecological effects through food chain's bioaccumulation. Inorganic micro-pollutants are of important concern because they are non-biodegradable, highly toxic and have a probable carcinogenic influence. In this study, it was aimed to determine the heavy metal levels in apple molasses collected from the villages of Karaman and to emphasize the importance of nutrition in carob molasses. The samples were prepared to be 2 parallel for each sample and were solutioned by wet burning method. The concentrations of the determined elements were determined by Inductively Coupled Plasma Optical Emission Spectrometry (ICP-OES). Traditional produced apple molasses are determined by comparing metal contents with each other and with standard values.

Keywords: Apple molasses, Toxic element, ICP-OES

TÜRKİYE’DE ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞ SÜRECİNDE MERKEZE KARŞI ÇEVRENİN SÖZCÜSÜ OLARAK SERDENGEÇTİ DERGİSİ

Murat KARATAŞ

Öğ. Gör. Dr., Abdullah Gül Üniversitesi, murat.karatas@agu.edu.tr

ÖZET

II. Dünya Savaşı’nın bitmesinden kısa süre sonra Milli Şef İnönü yönetimi gerek iç gerekse dış şartların zorlamasıyla çok partili hayata geçme kararı almıştır. Ancak ülkede gerçek anlamda çok partili hayatın başlangıcı 14 Mayıs 1950 tarihinde yapılan seçimleri CHP içerisinde çıkan kadrolarca kurulan DP’nin kazanmasıyla olmuştur. Bundan dolayı, 1946-1950 yılları arasındaki dönem demokrasi tarihimiz açısından demokrasiye geçiş süreci olarak değerlendirilmiştir. Bu dönemde farklı fikir akımlarına ait çok sayıda edebi, siyasi ve tarihi içeriğe sahip dergi piyasaya çıkmıştır. İslamcı ve Türkçü isimleri bünyesinde barındıran Serdengeçti de bunlardan biridir. Serdengeçti Dergisi’nde antikomünizm, edebiyat, din, kültür, milliyetçilik, siyaset ve tarih üzerine makaleler, şiirler, hikaye ve mizah tefrikaları yer almaktadır. Bu çalışmada 1947-1962 yılları arasında 33 sayı çıkan Serdengeçti Dergisi şekil ve içerik olarak ele alınmıştır. Derginin çok partili hayata geçiş yıllarında çıkmış olmasının getirdiği siyasi ve psikolojik alt yapının yazılara nasıl yansıdığına, dergide yer alan yazılardan yola çıkarak dönemin toplumsal havasına dair tespitlerde bulunulmuştur. Bu noktada derginin yayımlandığı dönemde öne çıkan dört özelliği vardır. Bunlardan birincisi, Türkiye’ye dönük emperyalist siyaset izlediği için komünizme düşman olması, ikincisi milliyetçiliği vasıta değil amaç olarak görmesi, üçüncüsü SSCB tehlikesine karşı ABD ile yakınlaşmayı onaylaması, dördüncüsü ise Tek Parti döneminde devletin kendisini Misak-ı Milli ile sınırlayan milliyetçilik anlayışına itiraz etmesidir. Bu çalışma ile Tek Parti döneminde kültürel ve siyasi hayatın dışında bırakılan çevrenin Türkiye’de çok partili hayata geçiş süreciyle birlikte görünür hale geldiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osman Yüksel Serdengeçti, Serdengeçti Dergisi, Merkez-Çevre.

SERDENGEÇTİ MAGAZİNE, SPOKESMAN OF PERIPHERY AGAINST THE CENTER, DURING TRANSITION TO MULTIPARTY SYSTEM IN TURKEY

Abstract

National Chief İnönü Management decided to pass the multiparty system with pressures of inside and outside conditions after II. Second World War was finished. However, the beginning of the real multi-party life in the country was started with the victory of the DP, which was formed by the cadres of CHP on 14 May 1950. Therefore, the period between 1946 and 1950 was considered as a transition to democracy in terms of our history of democracy. Many literary and political magazines that belong to different intellectual movements had been published at this period. One of these is Serdengeçti which includes Islamist and Turkic names and contains articles, poems, stories and humor about anti-communism, literature, religion, culture, nationalism, politics and history. With this study, we will consider Serdengeçti Magazine, which has 33 issues between 1947 and 1962, in

terms of form and content. We will determine how the political and psychological infrastructure brought by the publication of the magazine in the years of transition to multi-party life is reflected in the articles, and the social atmosphere of the period based on the articles in the magazine. At this point, the magazine has four characteristics that stand out in the publication period such as being against communism because of that it follows imperialist politics for Turkey, considering nationalism not as a tool but as a purpose, approving the rapprochement with the US against the threat of SSCB, and an objection to the nationalist conception limiting the state itself to the National Pact. With this study, we concluded that public opinion which had been left out of cultural and political life during one party period became apparent in the transition to multi-party life in Turkey.

Key Words: Osman Yüksel Serdengeçti, Serdengeçti Magazine, Center-Periphery.

PLASENTA İNVAZYON ANOMALİLERİ VARLIĞINDA SERUM NÖTROFİL-
LENFOSİT VE TROMBOSİT-LENFOSİT ORANLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Erdem ŞAHİN

Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği

Amaç; Plasenta invazyon anomalileri plasental dokunun farklı derecelerde uterin duvarı invaze etmesi olarak tanımlanmakta olup günümüzde maternal morbidite ve mortalitenin en önemli nedenlerindedir. Bu artmış trofoblastik invazyonun endometriumdaki immunolojik ve enflamatuvar cevaplara sekonder olduğu bilinmektedir. Nötrofil-lenfosit oranı ve trombosit-lenfosit oranları enflamatuvar yanıt gösteren önemli belirteçler olup trofoblastlara benzer şekilde invazyon gösteren kanserlerde prognostik faktör oldukları bildirilmiştir. Bundan dolayı mevcut çalışmada bazı tam kan sayımı parametreleri ile plasenta invazyon anomalilerinin ilişkisini değerlendirmeyi amaçladık.

Yöntem; Bu retrospektif çalışma Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesinde takibi ve doğum yaptırılan 40 plasenta invazyon anomalisi bulunan gebenin değerlendirilmesi ile yapıldı. Kontrol grubu olarak benzer demografik özelliklere sahip invazyon anomalisi bulunmayan sağlıklı gebeler değerlendirildi. Tüm gebelerin tam kan sayımı parametreleri plasental invazyon anomalisi tespit edildiği klinik vizit sırasında değerlendirilmiş olup gebelerin lökosit, lenfosit, nötrofil ve trombosit seviyeleri analiz edildi. Gebelerin demografik özellikleri ve tam kan sayımı parametreleri karşılaştırıldı.

Bulgular; Çalışmaya toplam 80 gebe dahil edildi, 40 gebe plasenta invazyon anomalisi ve 40 gebe sağlıklı kontrol grubu olarak sınıflandırıldı. Maternal yaş, tam kan sayımının değerlendirildiği gebelik haftası, VKI, nuliparite ve etnik köken arasında gruplar arasında farklılık saptanmadı ($p=0.870$, $p=0.640$, $p=0.720$, $p=0.540$ ve $p=0.640$, sırasıyla). Nötrofil-lenfosit oranı plasenta invazyon anomalisi bulunan grupta $4,58 \pm 1,82$ olup kontrol grubunda $4,08 \pm 1,64$ olarak saptandı ($p<0,001$). Trombosit-lenfosit oranı plasenta invazyon anomalisi bulunan grupta $143,0 \pm 76,6$ olup, kontrol grubunda $139,5 \pm 66,1$ olarak saptandı ($p<0,001$).

Sonuç; Trofoblastlar yüksek proliferatif, migratuvar ve invazif özelliklerinden dolayı psodo-malign ya da fizyolojik metastaz yapan hücreler olarak tanımlanabilir. Plasenta invazyon anomalileri varlığında trofoblastların yapısı değişmediği halde ekstrasellüler stimulusu oluşturan sinyal kaskadında değişiklikler olmaktadır. Bu duruma Nitabuch Tabakası'nın kaybı ya da enflamatuvar sürecin neden olduğu bilinmektedir. Periferik kandan bakılan tam kan sayımı parametrelerinden kolayca hesaplanabilen nötrofil/lenfosit oranı ve trombosit/lenfosit oranlarının sistemik enflamatuvar cevap belirteçleri olduğu bilinmektedir. Artmış sezeryan oranlarına bağlı olarak insidansı giderek artan plasenta invazyon anomalileri maternal morbidite ve mortalitenin en önemli nedenidir. Tanının ultrasonografi ve magnetik rezonans ile konulduğu plasenta invazyon anomalilerinde basit bir tam kan sayımı ile elde edilebilecek nötrofil/lenfosit oranı ve trombosit/lenfosit oranları tanıyı destekleyici parametreler olarak kullanılabilir.

Anahtar kelimeler: plasenta invazyon anomalileri, inflamasyon, nötrofil/lenfosit oranı, trombosit/lenfosit oranı

Tablo 1. Maternal demografik parametreler ve nötrofil/lenfosit oranı ve trombosit/lenfosit oranlarının değerlendirilmesi

	Plasental invazyon anomalisi grubu (n:40)	Kontrol grubu (n:40)	P değeri
Maternal yaş (yıl)	29,1±4,7	29,4±4,6	0.870
Tam kan sayımının değerlendirildiği gebelik haftası (hafta)	32 (29-35)	32 (29-36)	0.640
VKI (kg/m ²)	29,8±3,2	29,6±3,4	0.720
Nuliparite (n%)	8 (%20)	9 (%22,5)	0.540
Etnik köken (Kafkas)(n%)	38 (%95)	38 (%97,5)	0.640
Nötrofil-lenfosit oranı	4,58±1,82	4,08±1,64	<0,001
Trombosit-lenfosit oranı	143,0±76,6	139,5±66,1	<0,001

ERKEN EVRE GLOTTİK LARİNKS KANSERİNİN TEDAVİSİNDE İKİ FARKLI FRAKSİYONASYON ŞEMASININ KARŞILAŞTIRILMASI

Mete GÜNDOĞ¹

Hatice BASARAN¹

Mustafa Tarkan AKSÖZEN¹

¹Erciyes Üniversitesi, Radyasyon Onkolojisi Bölümü, Kayseri, Türkiye

metegundog@gmail.com, 07htcnbsrn@gmail.com, aksozentarkan@gmail.com

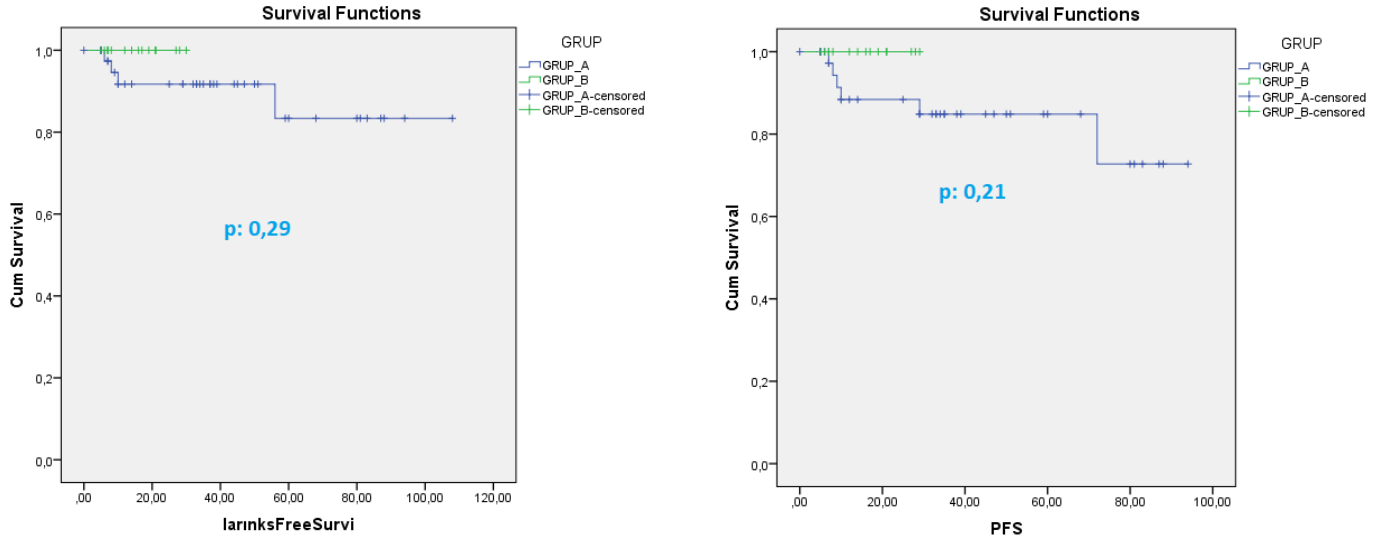
Amaç: Erken evre glottik larinks kanserinin tedavisinde radyoterapi önemli bir yer tutmaktadır. Biz bu çalışmada Yoğunluk Ayarlı Radyoterapi (YART) ile tedavi edilen erken evre glottik larinks kanserinde iki farklı fraksiyonasyon şemasının tedavi etkinliğini karşılaştırdık.

Materyal ve Metod: 2010-2017 yılları arasında Erciyes Üniversitesi Radyasyon Onkolojisi Anabilim Dalı'nda, histopatolojik olarak tanısı konulan, T1-T2 evre glottik larinks kanseri olguları retrospektif olarak incelendi. İki farklı fraksiyonasyon uygulanan hastalar çalışmaya dahil edildi. Tüm hastalar YART, sliding windows tekniği ile tedavi edildi. Grup A hastalar 65,25Gy/29frx ile tedavi edilirken Grup B hastalar 55Gy/20frx'da (BED₁₀: 66 Gy) tedavi edildiler. CTV olarak hyoid kemik inferiorundan krikoid inferioruna kadar tüm larengeal boşluk kontürlendi. Kritik organ olarak spinal cord, carotis arterler, tiroid dokusu ve cilt kontürlendi. PTV oluşturmak için CTV'ye 5 mm marj verildi. Body dışına çıkan volümler 3 mm içeri çekilerek PTV'ler oluşturuldu. PTV'nin %98'ine doz reçete edildi. Kritik organ dozu olarak spinal cord dozu 30,25 Gy'nin, karotis arter dozları da 33 Gy'nin altında olacak şekilde optimize edildi. Değişkenlerin normalizasyonu için Shapiro-Wilk testi, kategorik değişkenler için Chi-square testi, sağkalım eğrileri için Kaplan-Meier testi, sağkalım eğrileri arasındaki farklar için log-rank testi, progresyon-free survival ve larinks-free survival'e etki eden kategorik değişkenler (yaş, T evresi, anterior komissur tutulumu ve radyoterapi şeması) için cox-regresyon testi uygulandı. p <0,05 istatistiksel anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Hastaların median yaşı 63 (range 38-84) aydı. Hastaların 3'ü (%5,1) kadın, 56'sı (%94,9) erkekti. Median takip süresi 29 (range 5 -108) aydı. 55 hasta (%93,2) iyi differansiye, 3 (%5,1) hasta orta differansiye ve 1 (% 1,7) hasta kötü differansiye skuamöz hücreli karsinoma sahipti. 34 hasta (%57,6) T_{1a}, 13 hasta (% 22) T_{1b} ve 12 hasta (% 20,3) T₂ evresine sahipti. 34 Hastada (% 57,6) anterior komissur tutulumu varken, 25 hastada (%42,4) anterior komissur sağlamdı. Lokal nüks gelişen 4 hastaya (% 6,8) total larenjektomi, 2 hastaya (% 3,4) parsiyel larenjektomi uygulandı. Progresyon-free survivale etki eden değişkenlerden sadece T2 evresi istatistiksel olarak anlamlı iken (p: 0,01), yaş, differansiasyon, radyoterapi şeması ve anterior komissur tutulumu istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı (sırasıyla p:0,65, p:0,824, p:0,45 ve p:0,244). 2 yıllık Larinks-free survival Grup A'da %91,7 iken, Grup B'de ise %100 idi, aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildi (p:0,29). 2 yıllık Progresyon-free survival Grup A'da % 84,8 iken, Grup B'de % 100'dü ancak aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildi (p:0,21).

Sonuç: Erken evre glottik larinks kanserlerin tedavisinde radyoterapi etkili bir tedavidir. Hipofraksiyonasyon kolları arasında, PFS ve LFS açısından istatistiksel fark bulunmamıştır. T2 evre tümörlerin PFS'ye istatistiksel olarak etki etmesi sebebi ile T1 tümörlere göre daha agresif tedavi edilmelidir.

Anahtar Kelime: Glottik Kanser, Hipofraksiyonasyon, Radyoterapi

Şekil 1: Gruplar arası larinks-free survival ve progresyon-free survival eğrileri

SAÇTIRMA VE ULTRASONİK SPREY PİROLİZ YÖNTEMLERİ İLE ÜRETİLEN ITO İNCE FİLMLERİN FİZİKSEL ÖZELLİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

COMPARISON OF THE PHYSICAL PROPERTIES OF ITO THIN FILMS PRODUCED BY SPUTTERING AND ULTRASONIC SPRAY PYROLYSIS METHODS

Murat KALELİ

Dr. Öğr. Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, muratkaleli@sdu.edu.tr

Celal Alp YAVRU

Süleyman Demirel Üniversitesi, c.alpyavru@gmail.com

ÖZET

İndiyum katkılı kalay oksit (ITO) malzemesi, şeffaf iletken oksit (TCO) malzemeler kategorisinde sık kullanılan ve araştırılan n tipi yarıiletken malzemelerdendir. ITO malzemesi, görünür bölgede yüksek optik geçirgenliğe sahip olup, elektriksel olarak iletken özellik göstermektedir. Bu kullanışlı özellikleri sayesinde; güneş hücresi çalışmaları, dokunmatik ekran uygulamaları, optik kaplamalar gibi geniş bir uygulama alanına sahiptir. ITO ince filmler saçtırma yöntemi, ultrasonik sprej piroliz yöntemi, termal buharlaştırma yöntemi gibi farklı ince film kaplama yöntemleri ile üretilebilmektedir. Bu biriktirme yöntemlerinden en uygun olanı, ITO ince filmin kullanım alanına bağlı olarak belirlenmektedir.

Saçtırma yöntemi, hedef yüzey üzerine genellikle plazma veya iyon tabancası aracılığı ile hızlandırılmış yüksek enerjili gaz iyonlarıyla bombardıman edilmesi sonucu, yüzeyden atomların saçılması ve buhar haline geçen atomların kaplanacak malzeme üzerinde biriktirilmesiyle oluşur. Bu yöntem yaygın olarak yüzey temizlemede, yüzey aşındırmada, ince film biriktirmede ve yüzey analizinde kullanılmaktadır. Saçtırma ile birçok madde başarılı bir şekilde kaplanmasına karşın saçtırma sırasında alttaşın ısınması ile biriktirme hızı ve plazma içindeki iyonlaşma etkisinin düşük olması sistemin kullanımını sınırlandırmıştır.

Ultrasonik sprej piroliz (USP) yöntemi, elde edilecek filmler için hazırlanan çözeltilerin sıcak altlıklar üzerine hava ya da inert bir gaz (Azot, Argon, ...) yardımı ile atomize edilerek püskürtülmesidir. USP ince film biriktirme yönteminin; kullanımının kolaylığı, gerekli tertibat yönünden daha ekonomik olması, üretim işlem sürecinde doğrudan müdahale için elverişli yapıda olması, vakum ortamına ihtiyaç duyulmaması ve üretim için malzeme sarfının çok verimli olması ile diğer ince film üretim metodlarına göre çok daha avantajlıdır.

Bu çalışmada saçtırma yöntemi ve ultrasonik sprej piroliz yöntemleriyle üretilen indiyum katkılı kalay oksit ince filmlerin X ışını kırınımı yöntemiyle (XRD) yapısal özellikleri, taramalı elektron mikroskobu (SEM) ve atomik kuvvet mikroskobu sistemleri (AFM) ile morfolojik özellikleri, Van der Pauw metoduyla elektriksel özellikleri, UV-Vis spektrofotometrisi ile optik özellikleri incelenmiş ve elde edilen sonuçlar karşılaştırılarak yorumlanmıştır. Elde edilen XRD sonuçlarındaki pikler, PDF 01-089-4597 kartı ile verilen pik değerleri ile birebir benzerdir. USP yöntemi ile oluşturulan ITO filmlerin >80% optik geçirgenlik yanında $3,2 \times 10^{-3} \Omega \cdot \text{cm}$ öz direnç ile görece olarak maliyetli saçtırma yöntemi ile üretilen ITO filmler ile kıyaslanabilir seviyelerdedir.

Anahtar Kelimeler: ITO, İnce film üretim, İnce film karakterizasyon, Saçtırma, Ultrasonik sprej piroliz

EVHADÜDDÎN-İ MERÂĞÎ'NİN KALENDERLERLE İLGİLİ DÜŞÜNCELERİNİ YANSITAN GAZELLERİ

Pelin Seval ÇAĞLAYAN ESEN

Arş. Gör. Dr., Gaziosmanpaşa Üniversitesi, pelins.c@hotmail.com

ÖZET

Dünyayı, dünyevî değerleri, ahiret hayatını umursamayan; toplumun örf, adet ve kurallarına karşı çıkan kimselere Kalender; bunların temsil ettiği tasavvufî zümrelere Kalenderîyye veya Kalenderîlik; bu zümreye mensup kişilere ise Kalenderî adı verilmektedir.

Kalenderler nefislerini aşağılamak amacıyla günlük gıda ihtiyaçlarını dilenerek temin eden; dünyadan el etek çektiğinin bir göstergesi olarak saç, sakal, kaş ve bıyık dâhil olmak üzere vücudundaki bütün kılları tıraş eden; kendilerine has, ilginç kıyafetler giyen; gruplar halinde seyahat eden; fakr ve tecerrüd anlayışına sahip; varlığın birliğini esas alan vahdet-i vücûd felsefesini benimseyen sufi kimselerdir.

Gönül zevkini, aşk cezbesini ve manevi hâl irfanını her şeyden üstün tutan bu grup sahip oldukları tüm özellikleriyle edebiyatta geniş bir yer tutmuştur. Senâî-yi Gaznevî, Enverî, Hakânî-yi Şîrvânî, Ferîdüddîn-i Attâr, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, Fahreddîn-i Irâkî, Hâfız-i Şîrâzî gibi birçok Fars mutasavvıf şair eserlerinde Kalenderîlik ile ilgili konulara yer vermiş, şiirlerinde Kalender kelimesini sıklıkla kullanmış, onların düşünce ve hissiyatını desteklemiş, onlara saygı ile bakmış, onların niteliklerinden bahsetmiştir. Kalenderîlerin dünyayı ve ahireti umursamamaları, hiçbir manaya ve sırra önem vermemeleri, aşk dolu gazeller söylemeleri şairlerin ruhunda derin izler bırakmış; beyitlerinde bu ruh ve düşünceyi kalenderane şiirler söyleyerek yansıtmışlardır.

VIII./XIV. yüzyıl Fars mutasavvıf şairlerden, *Câm-ı Cem*, *Mantıku'l-uşşâk/Dehnâme* adlı eserlerin sahibi, Evhadî mahlasıyla meşhur, Evhadüddîn-i Merâğî de şiirlerinde Kalender terimine sıkça yer vermiş, hatta bir beytinde kendisinin Kalender bir âşık olduğunu söylemiştir. Kalender meşrep ruh ve duyguları içeren şiirlerinde Kalenderlerin Allah yolunun kılavuzu, İsâ nefesli olduklarından, özgür olup maddi hiçbir şeye bağlı olmadıklarından, mana ehli, dost ve yar olduklarından, Şibli gibi âlim olduklarından söz etmiştir.

Çalışmada bu Kalender şairin baştan sona kadar Kalender terimi ve düşünceleri doğrultusunda yazmış olduğu iki gazeli, Kalender, Kalenderî terimleri hakkında bilgi verilip Evhadüddîn-i Merâğî'nin hayatına kısaca değinildikten sonra incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Kalender, Kalenderî, Evhadüddîn-i Merâğî, Evhâdî.

KENTSEL DÖNÜŞÜMÜN ŞEHİR PLANLAMASI VE KENT HAYATI ÜZERİNE TEKNİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ

Fatma ÇINAR

Erciyes Üniversitesi, fatmacagligoncu@gmail.com

Abdurrahman EYMEN

Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, ageymen@erciyes.edu.tr

ÖZET

Kentlerde bir nevi insanlar gibi yaşayan organizmalardır. “Şehirlerde insanlar gibi doğarlar, büyürler ve ölürlər.” Bu süreç içerisinde; ekonomik faktörler, demografik değişiklikler, doğal afetler, yanlış yer seçimi ve zaman gibi faktörler nedeniyle şehirlerin büyümesi, yenilenmesi, taşınması ve dönüştürülmesi gibi durumlar ortaya çıkmaktadır.

Bilindiği üzere ülke nüfusumuzun büyük bölümü afet riski altındaki alanlarda yaşamaktadır. Ayrıca nüfus ve yapılaşma yoğunluğunun fazla olduğu şehirlerde merkezi yerleşim alanları genellikle ekonomik ve teknik ömrünü tamamlamış yapılarla doludur. Kentsel dönüşüm, bu yapıların çoğunlukta bulunduğu, kentin bozulmuş ve çöküntü alanlarının mevcutta var olan durumlarının değişime uğraması, yenilenmesi olarak tanımlanmaktadır. Kent yapısının yenilenmesi, kentteki nüfusun yerleşim alanları, göç yerleşim bölgeleri, sanayi alanları, alt yapısı, kültür ve tabiat varlıklarının yayılım alanları, kentin deprem derecesi gibi değişkenlere bağlı olarak yerel yönetimlerin planlamaları ile gerçekleştirilmektedir.

Yapılan bu çalışmada, Kayseri İli’nde dönüşüm süreci devam etmekte olan Sahabiye Kentsel Dönüşüm Projesi örneği üzerinden, alanın mekânsal durumunun kentsel yaşam kalitesi üzerine etkileri değerlendirilmiş, kentsel dönüşüm öneri planı ile mevcuttaki eksiklerin ne kadar giderileceği incelenmiştir. Teknik ve sosyal analizler için saha çalışması yapılarak dönüştürülen alana ilişkin yerinde tespit yapılmış ve alanda yaşayanlarla yüz yüze görüşmeler yapılarak dönüşümün sosyal etkileri daha nitel bir şekilde ortaya konulmuştur.

Kentsel dönüşüm projeleri içerisinde, kentsel dönüşüme uğrayan tüm bölgelerde öncelikli temel bileşenleri olan; çevre düzeni, yolların bozuk ve yetersiz oluşu, ulaşım sorunları, güvenlik problemi ve gelişmişlik problemi Sahabiye Mahallesi’nde yaşam sorun bulguları arasında yer almıştır. Alanda yapılan araştırma ve incelemeler sonunda, kentsel dönüşüm projelerinin bölgenin özelliği, ihtiyaçları, gereksinimleri ve kamu yararı göz önüne alınarak çok bileşenli, bütüncül bir planlama ile toplumun tüm alanlarını kapsayacak şekilde tasarlanması sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kentsel Dönüşüm, Planlama, Kent Hayatı, Teknik ve Sosyal Analiz

ÜVEİT TEDAVİSİNDE KULLANILMAK ÜZERE TAŞIYICI SİSTEMLER

Funda ALKAN^a

Murat DEMİRBİLEK^b

Nagihan UĞURLU^c

Ebru ERDAL^c

Esin ÇETİN^d

Cafer ÇAKAL^e

Nelisa LAÇİN TÜRKOĞLU^f

Barış BATUR^c

^aBiyomühendislik Anabilim Dalı, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Türkiye

^bİleri Teknolojiler Uygulama ve Araştırma Merkezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Türkiye

^cİleri Teknolojiler Uygulama ve Araştırma Merkezi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye

^dBiyoloji bölümü, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Türkiye

^eTürkiye Doping Kontrol Merkezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Türkiye

^fMoleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye

ÖZET

Gözün kanlanması sağlayan iris, silier cisim ve koroid dokuları üvea olarak tanımlanmaktadır. Bu dokunun inflamatuvar hastalığı ise üveit olarak tanımlanır. Üveit, tüm dünyada özellikle genç yaş grubunda görme kaybı ve körlüğe sebep olan en önemli hastalıklardan biridir. Üveite bağlı gelişebilecek görme azlığı ve körlüklerin önlenmesinde en önemli faktör üveit atakların etkin tedavi edilmesidir. Bu amaçla steroidler üveit tedavisinde 60 yılı aşkın bir süredir kullanılmakta olan ilaç grubudur. Göz için kullanılan topikal ilaçlarda; korneal yolla veya non-korneal yol ile absorbe olmaları, gözyaşı ve lakrimasyon ile etken maddenin yüksek oranda seyreltilmesi ve oküler bariyer nedeni ile etken maddenin çok düşük bir miktarı humöz aköze ulaşabilmektedir. Sistemik uygulanan ilaçların ise %2'sinden daha azı vitrousa ulaşabilmektedir. Bu olumsuzlukları aşmak üzere etken maddeler intravitreal yolla uygulanmaya başlanmıştır. İntravital uygulamalardaki komplikasyonların gelişme riskinin azaltılması için en az sayıda enjeksiyonu içeren kontrollü salım formları geliştirilmiştir. Dekametazon anti-inflamatuvar etkili bir steroiddir, üveit tedavisinde kullanılır. Fakat deksametazonun intravitreal yarı ömrünün kısa olması (yaklaşık 3 saat) amaçlanan uzun süreli etki açısından sorun oluşturmıştır. Bu çalışmada üveit tedavisinde kullanılmak üzere deksametazon yüklü polihidroksibutirat (PHB)- stearik asit (SA) blend nanopartiküllerin farklı formülasyonlarda hazırlanması amaçlanmıştır. Hazırlanan salım sistemi ile deksametazonun intravital yarılanma süresi kontrol edilmiş olunacaktır. PHB ve PHB blend stearik asit nanopartiküller solvent evaporasyon tekniğini kullanılarak sentezlenmiştir. Hazırlanan nanopartiküllerin boyutları 195 ± 27 nm ve 120 ± 13 nm aralığında değiştiği gözlemlenmiştir. Nanopartiküllerin degradasyonları turbidimetrik yöntem ile belirlenmiştir. 4 ve 37 °C'de yapılan çalışmalar 24 hafta sürmüştür ve haftada bir ölçümler alınmıştır. Sonuçları karşılaştırıldığında nanopartiküllerin 37 °C'de birinci hafta ile birlikte agregre olduğu, 4 °C'de süspansiyonun çok daha stabil kaldığı anlaşılmıştır. 4 °C'de nanopartikül formülasyonlarında stearik asit oranının artması ile degradasyon hızının azaldığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: polihidroksibutirat- stearik asit, nanopartiküller sistemler, deksametazon, üveit

ADALETİN TOPLUMSALLAŞMASININ ÖNÜNDEKİ ENGELLER

Doç. Dr. Gökhan TUNCEL

İnönü Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü,
e-mail: gokhan.tuncel@inonu.edu.tr

ÖZET

Adalet, bireyin hayatını sürdürürken başkalarına karşı haklarını savunması (karşıdakilerin de bu hakları kabul etmesi) ve bu hakların sınırının belirlemesini ifade eden bir kavramdır. Dinamik bir süreç olan insan ve toplum hayatında, hakkın ve sınırın (haddin) belirlenmesi, kabul edilmesi ve gereğinin yapılması her zaman ve her yerde mümkün olmamaktadır. Adalet kavramının değer yargıları kapsamında içeriğinin oluşturulması ve sürdürülebilirliği toplumsal olanla yakından ilgilidir. Bireyin toplum hayatına (toplumsal inanç, kural, kurum ve işlevlere) uyumunu ifade eden toplumsallaşma süreci, insanların adalet düşüncesine ve kurumuna yaklaşımının belirlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Adaletin içeriğinin oluşumunu ve sürdürülebilirliğini yönetenlere veya elitlere bırakma durumu (sorunu), toplum hayatında adaletsizliklerin oluşmasına ve bu adaletsizliklerin adaletsizlik olarak görülmemesine neden olmaktadır.

Adaletin toplumsal bir zemine dayanmasını amaçlayan aktörler, güçlü ve sağlam olduğuna inandıkları kaynak veya kaynaklara dayanmak durumundadır. Bu kaynak veya kaynaklara dayanan güçlü bir irade de toplumsal adaletin gerçekleştirilmesi için bir gerekliliktir. Ancak adaletin sağlam bir toplumsal zemine dayanmasına engel olan pek çok unsur bulunmaktadır. Toplumda sürekliliği sağlayan gelenek, düzeni sağlayan kurallar, olağandışı süreçler, sahip olunan statü, insanın kendi elinde olmayan ve çoğu zaman yaratılışla kazandığı kimlikler, bilgi vb. unsurlar adaletin oluşumu ile işlev kazanması hususunda engel olabilmektedir. Daha önemlisi bu tür engeller adaletin toplumsallaşmasını engellemek veya geciktirmek gibi olumsuzluklara aracılık edebilmektedir. Yapılan bu çalışmada adaletin toplumsallaşma sürecine olumsuz etki yapan kaynak ve araçlar sistematik olarak sunulacak ve birbirleriyle olan ilişkisi kapsamlı bir şekilde ortaya konulacaktır. Toplumdaki değer sıralamasında yapılan yanlışlıklar güvenin ve dolayısıyla da adaletin zedelenmesine ve işlevsiz kılınmasına neden olmaktadır. Bu tür olumsuzlukların siyasal, sosyal ve kültürel yönlerden irdelenmesi, adaletle dair birçok sorunun tespitine ve bu sorunların çözümüne veya etkisinin azaltılmasına öncülük edecektir.

Anahtar Kelimeler: Adalet, hak, hukuk, toplumsallaşma.

TÜRKİYE’DE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU (SORUNU)

Doç. Dr. Gökhan TUNCEL

İnönü Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü,
e-mail: gokhan.tuncel@inonu.edu.tr

ÖZET

Sosyal bir varlık olan insanın toplu halde yaşaması bir gerekliliktir. İnsanların toplu halde yaşamını sürdürebilmesi, diğer kişi ve yapılarla kurduğu ilişkiyle yakından bağlantılıdır. İnsanlar bazen bireysel bazen de birlikte faaliyet içerisinde bulunabilir. İnsanların bireysel veya birlikte yürüttükleri faaliyetler çıkar ve menfaati esas alan ekonomik olana yönelik olabileceği gibi, iktidar ilişkisi bağlamında kurulan siyasal alana yönelik de olabilir. Ancak insan yaratılışı gereği, bu iki alan dışında kalan veya bu iki alanla farklı bir ilişki kurabilen sivil alanda da faaliyet yürütebilir. İktidar ilişkisindeki eşitsizlik ve zorlamanın olmadığı ikincil ilişkiler bağlamında kurulan, gönüllülük ve eşitliğin esas alındığı sivil alan, toplumsal yaşamın önemli bir parçasıdır.

Sivil alanın etkili aktörü konumundaki sivil toplum kuruluşları, negatif özgürlüğün kabul gördüğü siyasi yapılarda bireylerin iradi eylemde bulunabilme imkânı buldukları örgütler olarak işlev görmektedir. Karmaşık ve yoğun ilişki ağına sahip modern toplumlarda sivil toplum kuruluşları bir taraftan siyasal ve ekonomik olanın dışında farklı özerk bir alanın kurulmasına ve yürütülmesine aracılık ederken diğer taraftan bireyin siyasal ve ekonomik alanda etkili bir aktör olarak var olmasına aracılık etmektedir. Toplum hayatına dair pek çok alanda faaliyet yürüten sivil toplum kuruluşları düşünsel, yasal, yapısal ve işlevsel pek çok sorunla karşılaşmaktadır. Bu sorunların bir kısmı sivil toplum kuruluşlarının kendi bünyesinden kaynaklanan içsel sorunlar iken bir kısmı ise, çevresel koşullardan kaynaklanan dışsal sorunlardır.

Siyaset kurumunun toplumsal yaşamın asli belirleyici aktörü konumunda olduğu Türkiye’de sivil toplum kuruluşları ile ilgili durum (sorun) analizi yapıldığında içsel sorunlar göz ardı edilmekte ve çevresel (dışsal) koşullara odaklanılmaktadır. Oysa, Türkiye’deki sivil toplumun alanın ve dolayısıyla sivil toplum kuruluşlarının asli sorunları içsel sorunlarla yakından ilişkilidir. Türkiye’de sivil toplum kuruluşlarının özerk, özgün ve özel olma hususunda eksiklik (daha doğrusu yokluk) durumu bulunmaktadır. Bu her üç durumun (sorunun) ortaya çıkmasında çevresel koşulların yanında, belki de bu koşullardan daha fazla, içsel koşulların etkisi vardır. Bu çalışmada Türkiye’deki sivil toplum kuruluşlarında bulunan bu üç durum (sorun) içerisinde özgünlük sorununa odaklanılacaktır. Sivil toplum kuruluşlarının özgünlük düzeyindeki düşüklüğün düşünsel, yasal, yapısal ve işlevsel nedenleri farklı boyutlarıyla tartışılacaktır. Özgünlük düzeyi düşük sivil toplum kuruluşlarının güçlü ve genişleme eğiliminde bir sivil alan ortaya çıkartması ve bu alanın sürdürülebilirliğini sağlaması pek mümkün olmayacağı için, sivil yapılanmaların özgünlük düzeyini yükseltmesi için yoğun bir çaba içerisine girilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sivil toplum, siyaset, özgünlük, özerklik, katılımcılık.

GAUSSIAN BRONZE FIBONACCI SAYILARI

GAUSSIAN BRONZE FIBONACCI NUMBERS

Meral YAŞAR KARTAL

Dr. Öğr. Üyesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, myasar@ohu.edu.tr

ÖZET

Tamsayı dizileri bir çok bilim dalında kullanılmaktadır. Bunun en meşhur örneği, iki bin yıldan daha uzun bir süredir bilinen ve matematik, biyoloji, fizik, mühendislik, bilgisayar bilimleri, ekonomi, mimarlık ve benzeri alanlarda uygulamaları olan Fibonacci sayılarıdır.

Pell, Lucas ve Jacobsthal sayıları da Fibonacci sayıları gibi üzerinde en çok durulan sayılardır. Bu sayılarla ilgili yapılan çalışmalar genellikle bu sayı dizilerinin genişletilmesi, bu sayıların matris dizilerinin tanımlanması ve bazı özelliklerinin incelenmesi üzerine olmaktadır.

Son dönemlerde bu sayı dizilerinin Gauss formları da epey ilgi çekmektedir. Horadam 1963 yılında Gaussian Fibonacci sayıları olarak adlandırılan kompleks Fibonacci sayıları kavramını tanıtmıştır. Başka bir çalışmada, iki kompleks Fibonacci dizisi göz önünde bulundurulmuş ve bilinen Fibonacci sayıları için verilen özellikler bu kompleks Fibonacci sayılarına genişletilmiştir. Ayrıca bu çalışmada, Fibonacci ve Gaussian Fibonacci sayıları arasında ilişkiler verilmiş ve kompleks Fibonacci polinomları üzerinde durulmuştur. 1977 yılında Berzsenyi, yaptığı çalışmada, Fibonacci sayılarını karmaşık düzlemde çalışmayı amaçlamış ve bilinen Fibonacci sayıları için ilginç özellikler elde etmiştir. Bunlara ek olarak Gaussian Pell, Gaussian Pell-Lucas, Gaussian Jacobsthal ve Gaussian Jacobsthal-Lucas sayıları ile ilgili birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalarda da yazarlar Binet formülü, üreteç fonksiyonu ve bu dizilerin terimlerini içeren bazı özellikler üzerinde yoğunlaşmışlardır.

Bronze Fibonacci sayıları $n \geq 2$ olmak üzere

$$B_{n+2} = 3B_{n+1} + B_n$$

bağıntısı ve $B_0 = 0, B_1 = 1$ başlangıç şartlarıyla tanımlanır.

Bu çalışmada, Bronze Fibonacci sayıları, Gaussian Bronze Fibonacci sayılarına genişletilmiş ve Bronze Fibonacci sayıları için Binet formülü, üreteç fonksiyonu ve bazı özellikler incelenmiştir.

ABSTRACT

Integer sequences appear often in many branches of science. The most famous example is the Fibonacci numbers that have been known for more than two thousand years and have application in mathematics, biology, physics, engineering, computer sciences, economics, architecture and so on. Pell, Lucas and Jacobsthal numbers are the most studied numbers like Fibonacci numbers. These studies are about generalization, some properties of these numbers and defining the matrix sequence of them.

Gaussian forms of these numbers have taken so much interest recently. In 1963, Horadam introduced the concept complex Fibonacci number called as the Gaussian Fibonacci numbers. In another study, two of the complex Fibonacci sequences are considered and the author extended some relationship which are known about the common Fibonacci sequences. Also the author gave many identities between the usual Fibonacci and Gaussian Fibonacci sequences. Moreover, Horadam investigated the complex Fibonacci polynomials. In 1977, Berzsenyi aimed to present a natural manner of extension of the Fibonacci numbers into the complex plane. Then some interesting identities are obtained for usual Fibonacci numbers. Also Gaussian Pell, Gaussian Pell-Lucas, Gaussian Jacobsthal and Gaussian Jacobsthal-Lucas numbers were studied by many authors. In these studies, the authors

gave the Binet formulas for these sequences then they obtained the generating functions and some identities involving the terms of these sequences.

Bronze Fibonacci numbers are defined as

$$B_{n+2} = 3B_{n+1} + B_n$$

with the initial conditions $B_0 = 0, B_1 = 1$ where $n \geq 2$.

In this study, we extend the Bronze Fibonacci number to the Gaussian Bronze Fibonacci number. Moreover, we obtain Binet formula, generating function and some identities for this number.

Key Words: Bronze Fibonacci numbers, Gaussian Bronze Fibonacci numbers, generating function, Binet formula.

GELECEĞİN TEMİNATI GELENEK

Prof. Dr. Mustafa TALAS

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Öğretim Üyesi

E-posta: mtalas44@gmail.com

ÖZET

Kültür, öğrenilmiş davranışlar bütünü olarak nesilden nesile aktararak geleceği inşa eden karmaşık bir bütündür. Kültürel unsurlar, ancak ve ancak, geleneğe sahip olunursa, nesilden nesile intikal edilerek geleceğe aktarılacak hususlardır.

Sahip olunan bir kurum, kuruluş ya da organizasyon geleneğe sahipse, yapılan işlerde devamlılık elde etmek mümkün olmaktadır. Geleneğe sahip olunmadığı durumdaysa, kurumlar, varlığını uzun süre devam ettiremeyip, silinip kayboluyor. Toplumda çok önemli bir yere sahip olan hangi kuruluşa bakılırsa bakılsın, güçleri ve devamlılıklarını gelenek sahibi olmalarına borçlu oldukları bu iddiayı doğrular niteliktedir. Bahsedilen kurumsal yapı; bir belediye olabilir, bir üniversite olabilir, bir dernek ya da vakıf olabilir, uluslararası nitelikli bir şirket olabilir. Sonuçta, bu hususlar, her türlü teşkilatta kendini gösterebilecek durumdadır.

Bütün kurumsal yapılanmalar, icraatlarını gerçekleştirirken tesis ettikleri gelenekleriyle geleceklerini inşa etmektedirler. Yönetsel yapılarını, hizmet organizasyonlarını, örgütsel karakterlerini, bütçe planlamalarını hep oluşturdıkları gelenekleriyle başarılı sonuçlara götürebilecek kuruluşlardır. Yardım organizasyonlarından tutalım da, bilim-sanat ve spor etkinliklerine varıncaya kadar bütün icraatlar, geleneksel bir çizgiyle geçmişten alınıp geleceğe aktarılabilecek niteliktedir.

Bir sivil inisiyatif grubunun kendini gerçekleştirip toplumda izlenen bir yapıya kavuşması da geleneksel özellikli devamlılık arzeden bünyeye sahip olmasıyla yaşamsal anlam kazanabilecektir. Yerelden başlayıp evrensele ulaşıncaya kadarki bütün hareket alanını gelenek sahibi olması ile başarıyla taçlandırması mümkün olan bu tür örgütler de çoğunlukla eylemsel yapılarıyla kendilerini anlatma ve tanıtmaya görevini yerine getirirler.

Anahtar Sözcükler: Gelenek, kültür, gelecek, kültürel miras

MICROSTRUCTURE, MICROHARDNESS AND TENSILE PROPERTIES OF THE Al-1.94Mn-1.5Si TERNARY ALLOY

Hasan KAYA

Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, hasankaya@erciyes.edu.tr

Uğur BÜYÜK

Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, buyuk@erciyes.edu.tr

Emin ÇADIRLI

Prof. Dr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, ecadirli@gmail.com

ABSTRACT

Dendritic spacing can affect microsegregation profiles and also the formation of secondary phases within interdendritic regions, which influences the mechanical properties of cast structures. To understand dendritic spacings, it is important to understand the effects of growth rate on primary dendrite arm spacing (λ). In this investigation, cylindrical Al-2Mn-5Si (wt.%) samples were prepared by melting weighed quantities of Al, Mn and Si (high purity >99.99 %) in a graphite crucible placed into a vacuum melting atmosphere. After allowing time for melt to become homogeneous, the molten alloy was poured into 10 graphite crucibles (250 mm in length 4 mm ID and 6.35 mm OD) in a hot filling furnace and then directionally solidified upward with different growth rate ranges (8.30–978 $\mu\text{m/s}$) at a constant temperature gradient G (4.90 K/mm) in the Bridgman-type growth apparatus. The values of dendritic spacing were measured from longitudinal and transverse sections of the samples. The dependence of dendritic spacing on the growth rate was determined by using linear regression analysis. The microhardness and tensile strength of the studied alloy also were measured from directionally solidified samples. The dependency of the microhardness and tensile strength for directionally solidified Al-1.94Mn-1.5Si (wt.%) alloy on the growth rate were investigated and the relationships between them were experimentally obtained by using regression analysis. The results obtained in present work were compared with the previous experimental researches and it was found that the experimental results in this work are in good agreement with the similar works in the literature for binary and ternary alloys.

.Keywords: Directional Solidification, Microstructure, Microhardness, Tensile Strength

Al-Mn-Si ÜÇLÜ ALAŞIMININ ELEKTRİK VE TERMAL ÖZELLİKLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Hasan KAYA

Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, hasankaya@erciyes.edu.tr

Emin ÇADIRLI

Prof. Dr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, ecadirli@gmail.com

Uğur BÜYÜK

Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, buyuk@erciyes.edu.tr

ÖZET

Alüminyuma ilave edilen bakır, silisyum, demir, mangan, çinko, magnezyum, manganez, nikel, titanyum, vb. gibi elementler, alüminyumun özelliklerini daha da iyileştirerek diğer metallere göre daha kullanışlı olmasına yol açabilmektedir. Ayrıca, alüminyumun esaslı alaşım sistemlerinin kontrollü ve doğrusal bir şekilde katılaştırılması ile fiziksel özelliklerinin iyileştirilebildiği literatürde oldukça fazla yer almaktadır.

Bu çalışmada, ötektik Al-Mn alaşımına 1,5 oranında Si ilave edilerek elde edilen Al-1.94Mn-1.5Si (%ağ.) alaşım sisteminin mikroyapı, elektrik ve termal özelliklerinin katılaştırma hızına bağlılığı araştırılmıştır. Bu amaçla, ağ. % 99.9 saflıktaki Al, Mn ve Si metalleri vakumlu eritme fırınında eritilerek homojenlik sağlandıktan sonra, sıcak döküm fırını yardımıyla belirlenen bileşimdeki master alaşımı hazırlanmıştır. Daha sonra bu üçlü alaşım sistemi, Bridgman tipi kontrollü katılaştırma fırınında, aşağıdan yukarı doğru farklı katılaştırma hızlarında katılaştırılmıştır.

Kontrollü olarak doğrusal katılaştırılan Al-1.94Mn-1.5Si alaşımına ait numunelerin mikroyapı görüntüleri, optik mikroskop ve taramalı elektron mikroskobu yardımıyla çekilmiştir. Numunelerin bu görüntüleri üzerinden dendritik mesafeler ölçülmüştür. Sabit sıcaklık gradyenti, G (4.90 K/mm) ve farklı katılaştırma hızlarında, V (8.30–978 $\mu\text{m/s}$), üretilen her bir numunenin, mikroyapı ve elektriksel özdirenç değerleri ölçülmüştür. Ölçümler sonucunda, katılaştırma hızının artmasıyla dendritik mesafelerin azaldığı, buna karşın elektriksel özdirenç değerlerinin arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Al-1.94Mn-1.5Si alaşım sisteminin entalpi ve özısı değerleri DSC eğrilerinden tespit edilmiştir. Bu çalışmada elde edilen deneysel sonuçlar literatürdeki mevcut benzer çalışmalar ile karşılaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Doğrusal Katılaştırma, Elektriksel Özdirenç, Entalpi, Özısı

HERMENEUTİĞİN BAŞLANGICI OLARAK PERİ HERMENİAS

Prof. Dr. Arslan TOPAKKAYA

(Erciyes Ünv.Felsefe Bl.)

ÖZET

Hermeneutikle felsefî anlamda uğraş ta Antik Yunan’a kadar gitmektedir. Bu açıdan bakıldığında aslında 18.yüzyılda sistematik anlamda ismini almadan önce de hermeneutikten bahsetmek mümkündür. Bu zamandan önce kendisinin sorduğu ve cevap aradığı sorular farklı bağlamlarda (genel olarak ikincil olarak) tartışılmış ve konuşulmuştur. Burada söz konusu olan daha ziyade metin yorumlamalarıdır. Fakat Antik dünyada her şeyden önce de Aristoteles’te buna dünyanın anlaşılması ve bunun dilsel anlamda ifade edilmesi gibi konular eklenmiştir. Bu ilk anlamının karşısında yabancı dilsel ifadelerin anlaşılması ikincil olarak söz konusu olmuştur. Yeniçağ bu eski problemi tekrar ele almış ve bunu kendi anlama konseptine entegre etmeye çalışmıştır. Bu bağlamda bazen bir anlama konsepti bazen de diğer anlama konsepti baskın gelmiştir. Genel anlamda hermeneutik anlayışları 17.yüzyıldan beri gittikçe artan bir biçimde üniversal geçerlilik bağlamında açığa çıkmıştır. Eskiden anlama geleneğinin otoriteleri ağır basarken, şimdi filozoflar ve bilinç bilimi ile uğraşan bilim adamlarının rasyonel araştırmalarına dayanan kurallara göre işlevsellik kazanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hermeneutik, Aristoteles, Anlam, Metin, Dil İfadeleri, Yorum.

YARI σ - KUVVETLİ ARTAN DİZİLER ÜZERİNE
ON QUASI σ - POWER INCREASING SEQUENCES

Hikmet Seyhan ÖZARSLAN

Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, seyhan@erciyes.edu.tr

Bağdagül KARTAL

Arş. Gör., Erciyes Üniversitesi, bagdagulkartal@erciyes.edu.tr

ÖZET

$\sum a_n$ sonsuz serisinin kısmi toplam dizisi (s_n) olsun. (p_n) dizisi $n \rightarrow \infty$ iken $P_n = \sum_{v=0}^n p_v \rightarrow \infty$ ($P_{-i} = p_{-i} = 0, i \geq 1$) olacak şekilde pozitif sayıların bir dizisi ve $w_n = \frac{1}{P_n} \sum_{v=0}^n p_v s_v$ olmak üzere $k \geq 1$ için $\sum_{n=1}^{\infty} (P_n / p_n)^{k-1} |w_n - w_{n-1}|^k < \infty$ ise $\sum a_n$ serisi $|\overline{N}, p_n|_k$ toplanabilir denir. Her $n \geq m \geq 1$ için $Kn^\sigma \gamma_n \geq m^\sigma \gamma_m$ eşitsizliğini sağlayacak şekilde bir $K = K(\sigma, \gamma) \geq 1$ sabiti varsa pozitif (γ_n) dizisine yarı σ - kuvvetli artan dizi denir.

Bu çalışmada $|\overline{N}, p_n|_k$ toplanabilme metodu üzerine bir teorem incelenmiştir. Bu teorem hemen hemen artan dizi yerine yarı σ - kuvvetli artan dizi alınarak daha zayıf şartlar altında genelleştirilmiştir. Normal matris kullanarak $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{a_n P_n \lambda_n}{np_n}$ sonsuz serisinin $|A, p_n; \delta|_k$ toplanabilmesi üzerine bir teorem ispat edilmiştir. Ayrıca bazı bilinen sonuçlar verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Riesz ortalaması, Mutlak matris toplanabilme, Sonsuz seri, Toplanabilme çarpanı, Hemen hemen artan dizi, Yarı σ - kuvvetli artan dizi.

Abstract

Let $\sum a_n$ be an infinite series with its partial sums (s_n) . Let (p_n) be a sequence of positive numbers such that $P_n = \sum_{v=0}^n p_v \rightarrow \infty$ as $n \rightarrow \infty$ ($P_{-i} = p_{-i} = 0, i \geq 1$) and $w_n = \frac{1}{P_n} \sum_{v=0}^n p_v s_v$, then the series $\sum a_n$ is said to be summable $|\overline{N}, p_n|_k$, if $\sum_{n=1}^{\infty} (P_n / p_n)^{k-1} |w_n - w_{n-1}|^k < \infty$ for $k \geq 1$. A positive sequence (γ_n) is said to be quasi σ - power increasing sequence if there exists a constant $K = K(\sigma, \gamma) \geq 1$ such that $Kn^\sigma \gamma_n \geq m^\sigma \gamma_m$ holds for all $n \geq m \geq 1$.

In this study, a theorem on $|\overline{N}, p_n|_k$ summability method is examined. This theorem is generalized taking quasi σ - power increasing sequence instead of almost increasing sequence under weaker conditions. A theorem on $|A, p_n; \delta|_k$ summability of the infinite series $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{a_n P_n \lambda_n}{np_n}$ is proved by using normal matrix. Also, some known results are given.

Keywords: Riesz mean, Absolute matrix summability, Infinite series, Summability factor, Almost increasing sequence, Quasi σ - power increasing sequence.

MUTLAK MATRİS TOPLANABİLME METODU ÜZERİNE YENİ BİR ÇALIŞMA
A NEW STUDY ON ABSOLUTE MATRIX SUMMABILITY METHOD

Hikmet Seyhan ÖZARSLAN

Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, seyhan@erciyes.edu.tr

Bağdagül KARTAL

Arş. Gör., Erciyes Üniversitesi, bagdagulkartal@erciyes.edu.tr

Özet

A ve B herhangi iki pozitif sabit ve (c_n) dizisi pozitif artan bir dizi olmak üzere $Ac_n \leq b_n \leq Bc_n$ şartını sağlayan pozitif (b_n) dizisine hemen hemen artan dizi denir. $\sum a_n$ sonsuz serisinin kısmi toplamlar dizisi (s_n) olsun. $A = (a_{nv})$ normal matris, $A_n(s) = \sum_{v=0}^n a_{nv} s_v$ ve (φ_n) pozitif reel sayıların bir dizisi olmak üzere $k \geq 1$, $\delta \geq 0$ için eğer $\sum_{n=1}^{\infty} \varphi_n^{\delta k + k - 1} |\bar{\Delta} A_n(s)|^k < \infty$ ise $\sum a_n$ serisi $\varphi - |A; \delta|_k$ toplanabilirdir denir. Eğer $\varphi_n = P_n / p_n$ ve $\delta = 0$ olarak alınırsa $|A, p_n|_k$ toplanabilme metodu elde edilir, burada (p_n) dizisi $n \rightarrow \infty$ iken $P_n = \sum_{v=0}^n p_v \rightarrow \infty$ ($P_{-i} = p_{-i} = 0$, $i \geq 1$) olacak şekilde pozitif sayıların bir dizisidir.

Bu çalışmada $\sum a_n \lambda_n$ sonsuz serisinin $|A, p_n|_k$ toplanabilmesi ile ilgili bilinen bir teorem hemen hemen artan dizi kullanılarak $\varphi - |A; \delta|_k$ toplanabilme metoduna genelleştirilmiştir ve bazı bilinen sonuçlar verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hemen hemen artan dizi, Mutlak matris toplanabilme, Sonsuz seri, Minkowski eşitsizliği, Hölder eşitsizliği.

Abstract

A positive sequence (b_n) is said to be almost increasing if there exist a positive increasing sequence (c_n) and two positive constants A and B such that $Ac_n \leq b_n \leq Bc_n$. Let $\sum a_n$ be an infinite series with its partial sums (s_n) . Let $A = (a_{nv})$ be a normal matrix, $A_n(s) = \sum_{v=0}^n a_{nv} s_v$ and (φ_n) be a sequence of positive real numbers, then the series $\sum a_n$ is said to be summable $\varphi - |A; \delta|_k$, if $\sum_{n=1}^{\infty} \varphi_n^{\delta k + k - 1} |\bar{\Delta} A_n(s)|^k < \infty$ for $k \geq 1$, $\delta \geq 0$. If we take $\varphi_n = P_n / p_n$ and $\delta = 0$, we get $|A, p_n|_k$ summability method, where (p_n) is a sequence of positive numbers such that $P_n = \sum_{v=0}^n p_v \rightarrow \infty$ as $n \rightarrow \infty$ ($P_{-i} = p_{-i} = 0$, $i \geq 1$).

In this study, a known theorem dealing with $|A, p_n|_k$ summability of the infinite series $\sum a_n \lambda_n$ is generalized to $\varphi - |A; \delta|_k$ summability method by using an almost increasing sequence and some known results are given.

Keywords: Almost increasing sequence, Absolute matrix summability, Infinite series, Minkowski's inequality, Hölder's inequality.

HİPERTİROİDİ OLUŞTURULAN RATLARDA PROTEİN OKSİDASYONU ARACILI KARACİĞER DOKU HASARINA KARNOZİNİN ETKİSİ

Fatma DAĞLI

Dr., Çetin Şen Bilim Sanat Merkezi, daglifatma@gmail.com

Gönül Şeyda SEYDEL

Dr. Öğr. Üyesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, seydaseydel@hotmail.com

İnayet GÜNTÜRK

Dr. Öğr. Üyesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, inayetgntrk@gmail.com

ÖZET

Tiroid bezinin artmış aktivitesi sonucu plazma triiyodotironin (T3) ve tiroksin (T4) düzeylerinin yükselmesi hipertiroidi olarak tanımlanmaktadır. Hipertiroidinin, oksidatif metabolizmayı hızlandırarak serbest oksijen radikallerinin oluşumunda rol oynadığı, ayrıca prooksidan/antioksidan dengesini bozarak protein oksidasyonunu dolayısıyla oksidatif stresi indüklediği öne sürülmüştür. Karnozin, β -alanin ve L-histidin'den oluşan endojen bir dipeptittir ve organizmada doğal olarak iskelet kası, beyin ve kalpte bulunur. Karnozinin asit-baz tampon aktivitesi, metal şelasyonu ve antioksidan/ antitoksik aktiviteleri gösterilmiştir. Bu çalışmada ratlara hipertiroidi oluşturmak amacıyla uygulanan L-tiroksinin, karaciğerde protein karbonil bileşikleri (Protein Carbonyl Contents, PCC) aracılığıyla gösterilen protein oksidasyonu üzerine etkisi ve bu modelde güçlü bir antioksidan olan karnozinin etkinliğinin gösterilmesi amaçlandı.

Bu amaçla kontrol, hipertiroidi, karnozin, hipertiroidi+karnozin olmak üzere her biri 12 rattan oluşan 4 grup oluşturuldu. L-tiroksin intraperitoneal (*ip*), 300 μ g /kg vücut ağırlığı/gün dozunda 10 gün süreyle uygulanırken, L-karnozin *ip*, 300 mg/kg rat ağırlığı/gün dozunda L-tiroksin öncesi 10 gün süreyle uygulandı. Ratlardan elde edilen karaciğer dokularında PCC seviyeleri ölçüldü.

Hipertiroidinin, karaciğer dokularında PCC düzeylerinin artışına neden olduğu; L-tiroksin öncesi karnozin uygulamasının ise PCC düzeylerinde kontrol grubuna göre hala yüksek olsa da hipertiroidi grubuna göre anlamlı bir azalma sağladığı gösterilmiştir.

Sonuç olarak dokularda oksidatif hasara yol açabilen hipertiroidi gibi patolojilerde; antioksidan özellik gösteren karnozinin standart tedavi protokollerine ilave bir terapötik ajan olarak kullanılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Hipertiroidi, Rat, Karnozin, Karaciğer, Oksidatif Stres

**FARKLI BİTKİ SIKLIKLARINDA YETİŞTİRİLEN PITRAK (*Xanthium strumarium* L.)
BİTKİSİNİN VERİM VE VERİM UNSURLARININ BELİRLENMESİ**

Hasan KÜÇÜKDEMİR

BETA Ziraat Tic. A.ş. Konya, hasankucukdemir42@gmail.com

Hülya DOĞAN

Dr. Öğr. Üyesi, Yozgat Bozok Üniversitesi, hulya.dogan@bozok.edu.tr

ÖZET

Sulama (sulanmaksızın ve sulu koşullarda), sıra arası (50, 75 ve 100 cm) ve sıra üzeri (20, 30 ve 40 cm) mesafelerinin pıtrak bitkisinin verim ve verim öğelerinin belirlenmesi amacıyla bu araştırma Konya koşullarında yürütülmüştür. Araştırma tesadüf blokları deneme deseninde “bölünen bölünmüş parseller” düzenlenmesine göre üç tekrarlamalı olarak kurulmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, sulu koşullarda, bitki başına meyve sayısı, bin meyve ağırlığı, meyve verimi, meyve iç oranı artmış, ham yağ oranı azalmıştır. Sulama uygulamalarının bitki boyu, bitki başına dal sayısı, meyve boyu, meyve çapı ve protein oranına etkisi olmamıştır. Sıra arası ve sıra üzeri mesafelerinin bitki boyu, bitki başına dal sayısı, bitki başına meyve sayısı, meyve çapı ve meyve verimine etkisi olmuştur. Ortalama değerlere göre en avantajlı sonuçlar 100×40 cm sıra arası ve sıra üzeri mesafelerden elde edilmiştir. İncelenen pıtrak bitkisinde meyve verimi en fazla sulu koşullarda dekara 155.86 kg ile 100×40 cm ekim mesafesinden alınmıştır. Bir alternatif endüstri bitkisi olarak düşünülen pıtrak bitkisinin yağ oranı çok önemli bir faktör olup, çalışmada en fazla yağ oranı % 31.42 ile sulamanın yapılmadığı koşullarda belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Xanthium strumarium*, Pıtrak, ham yağ oranı, protein oranı

BİLİM İLETİŞİMİ EĞİTİMİNİN ÖNEMİ VE TÜRKİYE’DE BİLİM İLETİŞİMİ EĞİTİMİ

Dr. Öğretim Üyesi Hülya ÖZTEKİN

Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi. e-mail: hoztekin@erciyes.edu.tr

ÖZET

Bilim iletişimi toplumda bilim farkındalığını artırma, bilime karşı merak uyandırma ve bilime ilişkin bir bakış açısı oluşturma gibi amaçlara hizmet etmektedir. Ekonomik, askeri ve toplumsal ilerlemenin ve kalkınmanın en önemli itici güçlerinden biri olan bilim ve teknolojinin gelişmesi, yeterli finansal kaynak ve nitelikli işgücünün yanı sıra politik ve kamusal desteğe de ihtiyaç duymaktadır. Kamusal destek yani halkın bilimsel çalışma ve yenilikleri desteklemesi, ancak bilimi anlaması ve bilimle farklı şekillerde temas halinde olması ile mümkün olabilmektedir. Bu noktada bilim iletişimi bilim ile halk arasında köprü vazifesi görmekte, bilimi halk için ulaşılabilir ve anlaşılabilir kılmaktadır. Aynı zamanda bilim iletişimi, halkın bilimsel düşünebilme yeteneğini geliştirmektedir. Ekonomik ve teknolojik gelişmenin önkoşulların biri olan bilimsel düşünebilme yeteneği, toplumların demokratik açıdan ilerlemesine de önemli katkılar sağlamaktadır. Bilim iletişimi aracılığıyla bilimin popülerleştirilmesi, sadece halkın bilimsel bilgi ve düşünüş düzeyinin yükselmesine yol açmakla kalmamakta, aynı zamanda bilim yapmak isteyen yeni nesilleri uyarak, yönlendirerek ve bilinçlendirerek, geleceğin akademik bilim dünyasının yeni kaynaklarını da yaratmaktadır.

Bilim iletişimi medya aracılığıyla iletişim (yazılı basın, radyo, televizyon, sinema ve yeni medyada bilim konulu içerikler), bilim ve keşif merkezleri, bilim müzeleri, bilim fuarları, bilim şenlikleri, popüler bilim yayınları, yetişkin eğitimi gibi etkinlikleri içermektedir. Bilim iletişiminin önemi maalesef ülkemizde henüz yeterince anlaşılabilmiş değildir. Dünyadaki uygulamaları 19. yüzyıla kadar dayanan bilim iletişimi faaliyetleri, ülkemizde ancak 20. yüzyılın son çeyreğinde başlamıştır. Bugün, ağırlıklı olarak TÜBİTAK tarafından yürütülen bilim iletişimi faaliyetleri daha çok süreli yayınlar (*Bilim ve Teknik, Bilim Çocuk, Meraklı Minik, Bilim Genç*), bilim merkezleri, bilim şenlikleri gibi etkinlik ve organizasyonlarla yürütülmekte; mevcut uygulamalar bilimin halka ulaşması açısından pek de yeterli olamamaktadır.

Halkın bilimsel bilgiye en kolay ve ekonomik ulaşabilecekleri kaynaklardan biri de medyadır. Dolayısıyla medya, bilim iletişiminde vazgeçilmez bir yere sahiptir. Fakat ülkemizde bilimin medyada temsili de pek çok sorunu bünyesinde barındırmaktadır. Her şeyden önce henüz bilim gazeteciliği adı altında gerçek anlamda uzmanlaşmış bir gazetecilik çalışma alanı yoktur. Bilim haberi diye adlandırılan yayınların da büyük bir bölümünü batıda yayınlanan gazete ve dergilerden yapılan çeviriler oluşturmaktadır. Medyada bilim ve teknoloji haberleri geçmişe kıyasla daha çok yer almasına rağmen, haber içeriklerinin çoğunlukla çarpıtılarak, gerçekten uzak olduğu görülmektedir. Ayrıca Türk medyasında profesyonel bilim muhabiri/yazarı yok denilecek kadar azdır. Bilim haberleri, bu alanda eğitim almamış muhabirler/yazarlar ya da farklı birimlerde görev yapan muhabirler tarafından yapılmaktadır. En önemlisi de bilim muhabirleri/yazarları, bilim haberciliğinin kapsamı ve ne olduğu konusunda henüz güçlü bir farkındalığa sahip değildirler ve çoğu zaman bilim haberlerini ‘boşluk dolduran’ haber kategorisinde görmektedirler.

Türkiye’de bilim iletişiminin öneminin yeterince anlaşılamamasında ve bu alanın gelişmemesinde ‘bilim iletişimi eğitimi’nin öneminin yeterince farkına varılamamış olması son derece etkilidir. Aynı zamanda gerek bilim gazeteciliğinin önemli bir uzmanlık dalı olarak görülmemesi ve istenilen düzeyde gelişmemesi gerekse bilim ve teknoloji ile ilgili medya içeriklerinin bilimsellikten uzak ve sansasyonel bir biçimde üretilmesi de bu alandaki eğitim eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Bu çalışmada bilim iletişimi eğitiminin önemi vurgulanarak, Türkiye’de bilim iletişimi eğitiminin güncel durumu, mevcut uygulamalar ve sorunlar ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bilim İletişimi, Bilim Gazeteciliği, Bilim İletişimi Eğitimi.

**BUĞDAY (*Triticum aestivum* L.)’ DA KH_2PO_4 ile PRIMİNG’ İN BAZI FİZYOLOJİK
ÖZELLİKLERİN İKİLİ İLİŞKİLERİNE ETKİSİ**

**EFFECTS of PRIMING with KH_2PO_4 to CORRELATIONS OF SOME PHYSIOLOGICAL
TRAITS in WHEAT (*Triticum aestivum* L.)**

Elif ÖZDEMİR

Arş. Gör. Dr., Selçuk Üniversitesi, elifyetim@selcuk.edu.tr

Bayram SADE

Prof. Dr., KTO Karatay Üniversitesi, bayram.sade@karatay.edu.tr

Bu bildiri Elif ÖZDEMİR’ in Yüksek Lisans Tezinden üretilmiştir. İlgili çalışma TÜBİTAK 1002 Hızlı Destek Programı 110 O 490 numaralı proje ile desteklenmiştir.

ÖZET

Araştırma Altay 2000 ve Kırac 66 çeşitlerinde KH_2PO_4 (%0.5) ile yapılan priming uygulamasının BSİ (bağıl su içeriği), FV (fotosentetik verim), KM (klorofil miktarı) ve Sİ (stoma iletkenliği) karakterlerinin korelasyonlarına etkisinin belirlenmesi amacıyla SÜZF (Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi) kontrollü iklim odası ve bitki fizyolojisi laboratuvarında “Tesadüf Parsellerinde Faktöriyel Deneme Deseni” ne göre üç tekerrürlü olarak yürütülmüştür. Elde edilen bulgulara göre Altay 2000 KH_2PO_4 uygulamasında BSİ x Sİ ve KM x FV özellikleri arasında pozitif ikili ilişkiler görülürken; BSİ x KM, BSİ x FV, Sİ x KM, Sİ x FV özellikleri arasında negatif ikili ilişkiler görülmüştür. Kırac 66 KH_2PO_4 uygulamasında ise Sİ x KM, Sİ x FV ve KM x FV özellikleri arasında pozitif ikili ilişkilerin bulunduğu izlenirken; BSİ x Sİ, BSİ x KM ve BSİ x FV karakterleri arasında negatif ikili ilişkiler gözlenmiştir. Altay 2000 kontrol grubunda BSİ x Sİ (-0,93) korelasyon unsurları arasında negatif bir ilişki belirlenirken; Altay 2000 çeşidinin KH_2PO_4 ile uygulamaya tabi tutulmuş tohumlarından gelişmiş fidelerinin BSİ x Sİ (0,61) korelasyon unsurları arasında pozitif bir ilişkisi bulunduğu izlenmiştir. Kırac 66 çeşidi kontrol grubunda korelasyon katsayısı negatif olan KM x Sİ ikilisi, KH_2PO_4 uygulamasında pozitif korelasyon katsayısına sahip olmuştur. Yine kontrol uygulamasında negatif korelasyon katsayısına sahip KM x FV ikilisi, KH_2PO_4 uygulamasında pozitif korelasyon katsayısına sahip olmuştur. Denemeden elde edilen bulguların incelenmesiyle KH_2PO_4 uygulamasının denemeye konu karakterlerin korelasyonları üzerinde dikkat çekici değişimlere neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ekmeklik buğday, priming, korelasyon

ABSTRACT

The study was conducted to determine effects of priming of Altay 2000 and Kirac 66 with KH_2PO_4 (%0.5) to correlations of RWC (relative water content), PE (photosynthetic efficiency), ClC (chlorophyll content) and SC (stomal conductance) traits. The study was conducted in SUAF (Selcuk University Agriculture Faculty) controlled climate chamber and plant physiology laboratory according to “Randomised Plot Design” with three replications. According to the results Altay 2000 had positive correlations in RWC x SC and ClC x PE while had negative correlations in RWC x ClC, RWC x PE, SC x ClC and SC x PE under the priming conditions with KH_2PO_4 . Variety Kirac 66 had positive correlations in SC x ClC, SC x PE and ClC x PE under the priming conditions with

KH_2PO_4 while had negative correlations in $\text{RWC} \times \text{SC}$, $\text{RWC} \times \text{ClC}$ and $\text{RWC} \times \text{PE}$ characters. While Altay 2000 had negative CC in $\text{RWC} \times \text{SC}$ (-0.93) in control; seedlings of Altay 2000 primed with KH_2PO_4 had positive correlations in $\text{RWC} \times \text{SC}$ (0.61). Correlation coefficient of $\text{ClC} \times \text{SC}$ was negative in control of Kirac 66 while it was positive in KH_2PO_4 treatment. According to the results of the trial it was observed that KH_2PO_4 treatment caused significant changes on correlations of the physiological traits.

Key Words: Bread wheat, priming, correlation

II. ABDÜLHAMİT DÖNEMİ SİVAS'TA EĞİTİM HAYATI

Derya KILIÇ

Uzman, deryaumur58@hotmail.com

Ayşe YANARDAĞ

Dr. Öğr. Üyesi, Cumhuriyet Üniversitesi, ayanardag@cumhuriyet.ed

ÖZET

Eğitim, her toplumda olduğu gibi Türk toplumu için de ihtiyaç olup aynı zamanda toplumların içinde bulundukları şartlardan etkilenecek değişimde ve gelişimde önemli bir role sahip olmuştur. Nitekim Osmanlı Devleti'nin klasik döneminde eğitim sistemi, içinde bulunduğu dönemin şartları dâhilinde gelişme kaydetmiş olup devletin duraklama dönemine girmesiyle birlikte içinde bulunduğu askeri kayıplar, beraberinde yaşanan ekonomik sıkıntılar eğitim sistemini de etkilemiştir. Bu sebeple eğitimde ıslahat yapılması ihtiyacı doğmuş ve eğitimin ilk olarak askeri kısmı ıslah edilerek askeri okullar açılmıştır. Fakat bunların yeterli olmaması sebebiyle Tanzimat döneminde ilk, orta ve yükseköğretim düzeyinde sınıflamaya gidilmiş ve eğitimin daha sistemli olması sağlanmıştır. II. Abdülhamit döneminde ise kendinden önceki dönemlere göre daha kapsamlı çalışmalar yapılarak devletin her tarafında uygulanacak programlar kaleme alınmıştır. Bu dönemde okul sayısında gözle görülür bir artış yaşanmıştır. Ancak böylesi bir program ve okullaşma beraberinde bu sistemi idare edecek kadroları oluşturmayı, yeterli ödeneği, araç gereç ve bina temin etmeyi gerektirmiştir.

Sivas vilayeti de II. Abdülhamit dönemi eğitim politikası içinde yerini alarak merkezin talimatlarının ve eğitim reformlarının uygulandığı bir yer olmuştur. Sivas vilayeti o yıllarda Sivas, Amasya, Tokat ve Şark-ı Karahisar olmak üzere dört sancağa ayrılmış ve her sancağın kendine bağlı kazaları olmuştur. Ancak çalışmada sınırlamaya gidilerek Sivas sancağı ve bu sancağa bağlı kazalar incelenmiştir. Öncelikle Sivas ve kazalarında maarif teşkilatının kurulması, idarecilerin çalışmaları ve halkın eğitime bakışı ortaya konulmaya çalışılmış sonrasında Sivas'ta mevcut olan okullarla birlikte yeni açılan okullar, eğitim ve kültür hayatını ilgilendiren kütüphane, matbaa, gazete gibi kurumlar da incelenmiştir. Ayrıca eğitim ile ilgili mali meseleler de belgelerin izin verdiği kadar açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: II. Abdülhamit, eğitim ıslahatı, mektep, Sivas'ta eğitim.

İŞGÜCÜ DEĞİŞKENLERİNİ İŞSİZLİK ÜZERİNDE ETKİSİNİN ÇOKLU REGRESYON ANALİZİ İLE İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF LABOR VARIABLES ON UNEMPLOYMENT WITH MULTIPLE REGRESSION ANALYSIS

Arife KILINÇ

Doktora Öğrencisi, Atatürk Üniversitesi, arifeklnc38@gmail.com

Hakan EYGÜ

Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, hakaneygu@atauni.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı son yıllarda birçok ülkede, ekonomik ve sosyal gelişmelere bağlı olarak artan işsizlik oranlarında etkili olan faktörlerin belirlenmesidir. Bu doğrultuda belirlenen değişkenlerin işsizlik sayısı ile nasıl değiştiği ve ne düzeyde işsizliği etkilediğinin görülmesi bakımından önem arz etmektedir. Çünkü artan işsizlik ülkelerin önemli sorunları arasında yer almaktadır. Ekonomik politikaları hazırlanırken işsizlik ve işgücü piyasalarının durumu ve istihdam olanakları dikkate alınmalıdır. İşsizlik özellikle genç nüfusun fazla olduğu ülkelerde bu bağlamda bir ilişkinin ortaya koyulması ortaya koyulacak politikalar bakımından da önemlidir.

Etkilerin araştırılması bakımından İş ve İşçi Bulma Kurumunun (İŞKUR) ve Ticaret Bakanlığının yapmış olduğu 2014 yılına ait Türkiye’de 81 ile ait olan veriler kullanılmıştır. Elde edilen verilere çoklu doğrusal regresyon modeli uygulanmıştır. Bu model çok sayıda bağımsız değişkeninin bir yanıt değişkeni ile nasıl ilişkilendirildiğini ve yanıt üzerinde aynı anda birden çok açıklayıcı değişkenin etkisini incelemeye olanak sağlayan bir metottur. Genel olarak birden çok bağımsız (açıklayan, etkileyen) değişken içeren regresyon modeli olarak tanımlanabilir.

Değişkenlere korelasyon analizi uygulanarak, değişkenler arasındaki ilişki belirlenmiştir. Bağımsız değişkenler arasında yüksek korelasyona sahip bazı değişkenler çıkarılarak analize devam edilmiştir. Daha sonra çoklu regresyon analizi yapılarak bağımlı değişkenin yüzde kaçının modele dahil edilen bağımsız değişkenler tarafından açıklandığı belirlenmiştir. Ayrıca parametrelerin istatistiksel anlamlılığı ve modelin bir bütün olarak anlamlı olup olmadığını test etmek amacıyla F testine bakılmıştır.

Bu çalışma Türkiye’de yer alan illeri kapsamaktadır. Ayrıca bu çalışma bölgedeki işsizliğin işgücü üzerindeki etkisinin istatistiksel analizini yaparak günümüzde sosyo–ekonomik alandaki çalışmalara katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Daha sonra yapılacak çalışmalarda ise kullanılan bu nicel değişkenleri de içine alacak şekilde yeni değişkenler belirlenerek çalışmanın ileri bir boyutta tekrar ele alınması düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İşgücü, İller, Çoklu Doğrusal Regresyon

İŞSİZLİK FONU BÜYÜKLÜĞÜ VE İSTİHDAM PİYASASI İÇERİSİNDEKİ YERİ

Ahmet Tayfur AKCAN

Doktor Öğretim Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi Uluslararası Ticaret Bölümü, tayfurakcan@hotmail.com

ÖZET

İşsizlik sigortası kanunu 1999 yılında kabul edilmiş ve yayınlanmıştır. İşsizlik sigortasına ilk kesinti ise 2000 yılında gerçekleşmiştir. Kesilen bu primlerden işsiz kalan vatandaşlara ilk ödeme de 2002 yılında gerçekleşmiştir. İşsizlik sigortası için işçiden, işverenden kesilen ve devletten aktarılan kaynaklar zamanla birikerek bir çok ülkenin gayri safi yurt içi hasılasını geçecek konuma gelmiştir. İşsizlik fonundaki bu gelişmelere rağmen işsizlik oranında hedeflenen değerler tutturulamamaktadır. Çalışmada ilk bölümünde işsizlik sigortasının gelişimi ve uygulama esasları üzerinde durulacaktır. Çalışmanın ikinci bölümünde ise işsizliğin azaltılmasında işsizlik sigorta fonunun yeri ve önemi araştırılacaktır. Çalışmanın son bölümünde ise işsizlik sigorta fonunun, işsizliği azaltmadaki rolünün daha da artırılması için çözüm önerilerinde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: İşsizlik Sigorta Fonu, İşsizlik, İstihdam Piyasası

SPOR YAPAN İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME ÖĞRENCİLERİNDE TÜRKÇE İLETİŞİM YETERLİK ALGISININ İNCELENMESİ

Emrah AYKORA

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Dr.Öğr. Üyesi, eaykora@gmail.com

Gizem Sıla UZUNKAYA

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi,
gizemsila-1@hotmail.com

ÖZET

Dil çağlar boyu merak edilen ve tanımlamalar yapılmaya çalışılan bir konudur. Birçok görüşe göre yaşadığına ve kendini geliştirdiğine inanılmaktadır. Yunan düşünür Platon (Kratylos, 2016) dili “Kendi özel düşüncelerini sesin yardımıyla, özne ve yüklem yardımıyla anlaşılabilir duruma getirmek” şeklinde tanımlamıştır. İnsanoğlu dil öğrenmeye ve kullanmaya genetik olarak hazırdır. Bireyin hazır olmasının yanında dili öğrenebilecek sosyal bir ortama ihtiyacı vardır. Aksan (2000) ana dilin başlangıçta anneden ve yakın aile çevresinden, daha sonra da ilişkili bulunulan çevrelerden öğrenildiğini işaret etmiştir. Dil öğrenme ile etkileşimlidir. Dil öğrenmeyi, öğrenme de dili geliştirmektedir. Bu nedenle dil, öğrenme ve gelişmenin kalbi olmaktadır (Güneş, 2014: 21-22). Dil duygu ve düşünceleri ifade etme, etkileşim kurma, kültürü aktarma gibi süreçlerde, ayrıca düşünme, problem çözme, sorgulama, anlama, okuma, yazma gibi işlemlerde önemli yere sahiptir (İnnalı ve Aydın, 2014).

Bu çalışmada ilköğretim ikinci kademe düzeyinde öğrenimlerine devam ederken spor yapan öğrencilerin Türkçe İletişim Yeterlik Algıları incelenmek istenmiştir. Çalışma Bitlis ilinde Okul Sporlarına katılan 221 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Verilere Aydoğan ve Gündoğdu (2017) tarafından geliştirilen İlkokul Türkçe İletişim Yeterlik Algısı Ölçeği (İTİYÖ) uygulanarak ulaşılmıştır. Çalışma grubunu hentbol (20), voleybol (24), basketbol (60), wushu (18), güreş (12), judo (10), badminton (14), kickboks (37), spor tırmanış (26) branşlarına devam eden 90 kadın; 131 erkek oluşturmuştur. Toplanan verilerin çözümlenmesi SPSS 23,0 paket programında yapılmıştır. Tanımlayıcı istatistiklere ait aritmetik ortalama ($\bar{X}$), standart sapma (SS), frekans (N) ve yüzde (%) değerleri verilmiştir. Verilerin normal ve homojen dağılım gösterip göstermediği incelenmiş, Skewness ve Kurtosis basıklık çarpıklık değerlerine de bakılarak uygun parametrik testler uygulanmıştır.

Bulgular incelenirken ölçek yönergesinde bulunan “yüksek puan yüksek ilköğretim program yeterliliğini, düşük puan ise düşük ilköğretim program yeterliliğini gösterir” ifadesi değişkenlere göre yorumlanmıştır. İTİYÖ puanlarına cinsiyet değişkenine göre bakıldığında $p < ,05$ düzeyinde, spor dalı değişkenine göre bakıldığında $p < ,05$ düzeyinde, spor yapma yılı değişkenine göre bakıldığında $p < ,001$ anlamlı fark tespit edilmiştir. Bu duruma göre kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre, spor tırmanış ve basketbol branşının diğer branşlara göre, iki yıldan fazla spor yapanların yeni başlayanlara göre daha yüksek Türkçe iletişim yeterlik algısının olduğu ya da ilköğretim program yeterliliğine sahip oldukları söylenebilir. Anne eğitim durumu, baba eğitim durumu ve spor türü değişkenlerine göre istatistiki açıdan anlamlı bir sonuca ulaşılamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, Dil Yeterliği, Çocuk, Spor.

***Hypericum perforatum* ESANSİYEL YAĞINA MARUZ KALAN *Tribolium castaneum*'un
MALONDİALDEHİT, SUPEROKSİT DİSMUTAZ VE KATALAZ AKTİVİTESİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Fahriye ERCAN

Doç. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, fahriye.ercan@ahievran.edu.tr

Serap YALÇIN

Doç. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, syalcin@ahievran.edu.tr

Hatice BAŞ

Doç. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi, htc.haticebas@gmail.com

Seda YALÇINKAYA

Uzm. Biyolog, Süleyman Demirel Üniversitesi, yalcinkayaseda@yandex.com

Nuri ERCAN

Öğr. Gör., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, nuri.ercan@ahievran.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, *Hypericum perforatum* uçucu yağının *Tribolium castaneum* ergin evresi üzerine fumigant etkinliği ve bu önemli zararlının Malondialdehit (MDA) seviyesi ve antioksidan enzimlere, Süperoksit Dismutaz (SOD) ve Katalaz (CAT), etkisi belirlenmiştir. *Hypericum* spp. böcek öldürücü aktiviteye sahip oldukları bilinmektedir ve zararlı yönetiminde gelecekteki çalışmalar için alternatif bir yöntem olarak önerilmişlerdir. Bitki, Haziran 2017'de Türkiye'nin Uşak bölgesinde toplanmıştır ve uçucu yağ, Clevenger cihazı ile izole edilmiştir. *Tribolium castaneum* (Herbst) (Coleoptera: Tenebrionidae), tahıl, baklagil, kuru meyve, un, fındık, bezelye ve baharatlardan elde edilen ürünlerin kalitesini ve miktarını azaltır ve depolanan ürünlerde büyük bir zararlı olabilir. Çalışmada, 24 saat boyunca ergin böcekler farklı konsantrasyonlarda uçucu yağ (0-30 µL / L hava)'a maruz bırakılmıştır. Uygulamalardan sonra MDA seviyesi ve antioksidan enzimlerin aktiviteleri, UV-VIS Spektrofotometresi ile numune absorbansları belirlenerek ölçülmüştür. Erginlerin ölüm yüzdesi artan uçucu yağ dozlarıyla artmıştır. Probit analiz sonuçları dikkate alındığında, uçucu yağın LC₅₀ ve LC₉₉ değerleri, *T. castaneum*'un ergin evresine karşı sırasıyla 16.512 ve 32.732, µL/L hava olarak belirlenmiştir. Böceklerin MDA düzeyleri, *H. perforatum* uçucu yağının *T. castaneum*'un ergin evresine karşı artan maruz kalma dozları ile önemli ölçüde artmıştır. Bununla birlikte, CAT ve SOD'un enzimatik aktiviteleri, *T. castaneum* erginlerine karşı uygulanan *H. perforatum* uçucu yağlarının artan dozları ile önemli ölçüde azalmıştır. Sonuçlar, *H. perforatum* uçucu yağının, depolama koşullarında *T. castaneum* erginlerine karşı fumigant potansiyeline sahip olabileceğini göstermiştir.

Anahtar kelimeler: *Tribolium castaneum*, *Hypericum perforatum*, Malondialdehit, Süperoksit Dismutaz, Katalaz, Uçucu yağ

Evaluation of Malondialdehyde, Superoxide Dismutase and Catalase Activity of *Tribolium castaneum* exposed to essential oil of *Hypericum perforatum*

Abstract

In the present study, the essential oil of *Hypericum perforatum* was tested for its fumigant efficacy against adult stage of the *Tribolium castaneum* and its effects on the Malondialdehyde (MDA) level and the activities of antioxidant enzymes, Superoxide Dismutase (SOD) and Catalase (CAT), of these important pest were determined. *Hypericum* spp. are known to have insecticidal activity and they have been suggested as an alternative method for future works in pest management. Plant materials were collected in June 2017 in Uşak region of Turkey and essential oil was isolated by Clevenger apparatus. *Tribolium castaneum* (Herbst) (Coleoptera: Tenebrionidae), decreases the quality and quantity of products which obtained from grains, beans, dried fruits, flour, nuts, peas and spices and can be a major pest in stored products. In the study, different concentrations of essential oil (0-30 µL/L air) were exposed to adult insects for 24 hours. After applications, MDA level and the activities of antioxidant enzymes, were measured by determining the sample absorbances via a UV-VIS Spectrophotometer. The mortality percentage of adults increased with increasing doses of essential oil. Considering the results of probit analysis, LC₅₀ and LC₉₉ values of the essential oil were determined 16,512 and 32,732, µL/L air against the adult stage of *T. castaneum*, respectively. The MDA levels of insects were significantly increased with the increasing exposure doses of essential oil of *H. perforatum* against adult stage of *T. castaneum*. However, enzymatic activities of CAT and SOD were significantly decreased with increasing applied doses of essential oil of *H. perforatum* against *T. castaneum* adults. The results showed that the essential oil of *H. perforatum* could have fumigant potential against *T. castaneum* adults under storage conditions.

Key words: *Tribolium castaneum*, *Hypericum perforatum*, Malondialdehyde, Superoxide Dismutase, Catalase, Essential oil

***Homo sapiens* ve *Tribolium castaneum* PTEN İNDÜKLENMİŞ KİNAZ 1 (PINK1) PROTEİNİ
ÜZERİNDE HYPERİCİN, HYPERFORİN HYPEROSİDE METABOLİTLERİNİN
MOLEKÜLER KENETLEME ÇALIŞMASI**

Serap YALÇIN

Doç. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, syalcin@ahievran.edu.tr

Fahriye ERCAN

Doç. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, fahriye.ercan@ahievran.edu.tr

Hatice BAŞ

Doç. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi, htc.haticebas@gmail.com

Seda YALÇINKAYA

Uzm. Biyolog, Süleyman Demirel Üniversitesi, yalcinkayaseda@yandex.com

Nuri ERCAN

Öğr. Gör., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, nuri.ercan@ahievran.edu.tr

ÖZET

PTEN ile indüklenen kinaz 1 (PINK1) proteini, PINK1 geni tarafından kodlanan bir mitokondriyal serin / treonin-protein kinazdır. Bu çalışmada, *Hypericum perforatum*'un hiperisin, hiperforin ve hiperosit metabolitlerinin bir moleküler kenetleme analizi, Autodock Vina ve VMD kullanılarak PINK1 ile moleküler etkileşimini açıklamaktadır. Hiperisin (ID: 3663), hiperforin (ID: 441298) ve hiperosidin (ID: 5281643) 3D moleküler yapısı PubChem veritabanından alınmıştır. *Homo sapiens* (PDB ID: 6GLC) ve *Tribolium castaneum*'un (PDB ID: 5YJ9) PINK-1 proteinlerinin kristal yapısı RCSB Protein Data Bank veritabanından alınmıştır. Moleküller ve protein arasındaki bağların enerji seviyelerinin belirlenmesinde; AutoDock 1.5.6. ve VMD yazılımları kullanılmış ve görselleştirilmiştir. *Tribolium castaneum* PINK1 proteininin, hiperisin molekülü ile bağlanma enerjisi -12.5 kcal / mol, hiperforin molekülü ile bağlanma enerjisi -8.5 kcal / mol ve hiperosit ile bağlanma enerjisi -9.9 kcal / mol olarak bulunmuştur. Hiperisin, hiperforin ve hiperosit metabolitlerinin kalıntı ve bağlayıcı enerji seviyeleri de insan PINK1 proteini ile analiz edilmiştir. PINK1 proteininin hiperisin molekülü ile bağlanma enerjisi -10,8 kcal / mol, hiperforin molekülü ile bağlanma enerjisi -9,1 kcal / mol ve hiperosit molekülü ile bağlanma enerjisi -10,4 kcal / mol'dür. Elde edilen sonuçlara göre, hiperisin, hem *Homo sapiens* hem de *Tribolium castaneum*'un PINK1 proteinine karşı yüksek bir afinite göstermiştir, bu nedenle hiperisin potansiyel bir PINK1 protein inhibitörü ve yeni ve doğal bir kemoterapi molekülü olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Hiperisin, Hiperforin, Hiperosid, PINK1, Moleküler yerleştirme

Docking studies of metabolites of Hypericin, Hyperforin Hyperoside on *Homo sapiens* and *Tribolium castaneum* PTEN-induced kinase 1 (PINK1) protein**ABSTRACT**

PTEN-induced kinase 1 (PINK1) protein is a mitochondrial serine/threonine-protein kinase encoded by the PINK1 gene. The present work describes the molecular interaction of hypericin, hyperforin and hyperoside metabolites of *Hypericum perforatum* with PINK1 using an molecular docking analysis softwares, Autodock Vina and VMD. The 3D molecular structure of hypericin (ID: 3663) , hyperforin (ID: 441298) and hyperoside (ID: 5281643) were retrieved from chemical databases namely PubChem. The crystal structure of PINK-1 of *Homo sapiens* (PDB ID:6GLC) and *Tribolium castaneum* (PDB ID:5YJ9) were retrieved from RCSB Protein Data Bank. In determining the energy level of the bond; AutoDock 1.5.6. softwares was used and visualized by the VMD softwares. The binding energy of *Tribolium castaneum* PINK1 protein with the hypericin molecule was -12.5 kcal/mol, the binding energy with the hyperforin molecule was -8.5 kcal/mol and the binding energy with hyperoside was -9.9 kcal/mol. The residual and binding energy levels of hypericin, hyperforin and hyperoside metabolites the were also analysed with human PINK1 protein. The binding energy of PINK1 protein with the hypericin molecule was -10.8 kcal/mol, the binding energy with the hyperforin molecule was -9.1 kcal/mol and the binding energy with hyperoside molecule was -10.4 kcal/mol. Results displayed that hypericin showed a high affinity towards PINK1 protein thus it can be used a potential inhibitor of PINK1 and a novel and natural chemotherapy molecule.

Keywords: Hypericin, Hyperforin, Hyperoside, PINK1, Moleküler docking

ÜSKÜDARLI İBRAHİM SIRRÎ EFENDİ’NİN “*TARİH-İ SULTAN MUSTAFA-İ SANİ*”
ADLI ESERİNE GÖRE II. MUSTAFA’NIN DEVLET YÖNETİM USULÜ

Rümeysa KARS

Dr. Öğretim Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, rumeysakars@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Sultan II. Mustafa, 1695-1703 yılları arasında hüküm sürmüş 22. Osmanlı padişahı ve İslâm halifelerinin 87.si’dir. Babası IV. Mehmet, annesi Giritli Rabia Gülnuş Emetullah Valide Sultan’dır. II. Mustafa, devrin alimlerinden ilim tahsili yapmış ve okçuluk ile harp tekniklerine ilişkin önemli bir eğitimden de geçmiştir. Tahta geçtiği zaman Osmanlı Devleti, 12 yıldır Avusturya, Lehistan, Rusya ve Venedik ile karada ve denizde savaş halindeydi. Bu sürecin idare edilebilmesi için birtakım önlemler alınması, devlet yönetiminde bazı değişikliklere gidilmesi gerekiyordu.

Tarih-i Sultan Mustafa-i Sani adlı yazma eser, 17. Yüzyıl Osmanlı şairlerinden Üsküdarlı İbrahim Sırrî Efendi’ye ait bir eserdir. Maliye katipliği, Girit Defterdarlığı görevlerini ifa eden İbrahim Sırrî Efendi, bu eserinde II. Mustafa’nın 1695’te tahta cülusundan 1699’a kadar geçen süreçte yaşanan siyasî, askerî, idarî, malî, mimarî alanda gerçekleşen gelişmeleri kendi gözlemleri ışığında anlatarak tarihî ve edebî vasfını gözler önüne sermiş, eseri tamamlayarak devrin padişahı II. Mustafa’ya sunmuştur.

Esere ilişkin iki nüsha Reşit Efendi Millet Genel Kütüphanesi Arşivi’nde 06 Mil.MFA 320/No:992/I ve 06 Mil.MFA 321/No:1138 numaralarıyla kayıtlı olarak bulunmaktadır. Bu nüshalardaki veriler ışığında Sultan II. Mustafa’nın yönetim anlayışı, yakın çevresi, yaptığı yenilikler ve bunların neticeleri göz önüne alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarih-i Sultan Mustafa-i Sani, Üsküdarlı İbrahim Sırrî Efendi, yazma eser, devlet yönetimi

KERPİÇ BEDEN DUVARLI CAMİLERDE BEZEME: XVIII-XIX. YÜZYIL

Dr. Öğr. Üyesi Fazilet KOÇYİĞİT

Amasya Üniversitesi, fazilet.amasya.edu.tr

ÖZET

Çağlar boyunca mimaride malzeme kullanımı, mimarinin bulunduğu coğrafyaya göre şekillenmiştir. Bu nedenle Karadeniz Bölgesi gibi bol yağış alan yerlerde malzeme olarak, ulaşımı kolay ve bol olması açısından ahşap tercih edilirken; İç Anadolu, Doğu Anadolu bölgeleri gibi kurak yerlerde ise mimari malzeme olarak taş tercih edilmiştir. Zaman içerisinde teknolojik gelişmelerin de vasıtasıyla mimaride malzeme kullanımı coğrafi şartlara bağlı olmaktan kurtulup; banilerin zevkleri ve maddi imkânları doğrultusunda yeniden şekillenmeye başlamıştır. Teknoloji, sadece malzeme çeşitliliği konusunda değil malzemenin dayanıklılığı konusunda da gelişmeler yaşanmasını sağlamıştır. Tüm bu çeşitliliğe ve gelişmelere karşın XVIII ve XIX. yüzyıllarda Anadolu’da kerpiç malzeme ve ahşap hatılların bir arada kullanıldığı hımış duvar tekniğinin yeniden canlanmaya başladığı görülmektedir. Bu yüzyıllarda, batıdan doğuya tüm Anadolu’da, zamana ve doğaya karşı dayanıklı olmayan bu teknikte inşa edilmiş sivil ve dini mimari örneklerinin varlığı gözlenmiştir. Ucuz maliyet ve hızlı bir inşa olanağı sağlayan bu teknik, çağının teknolojik imkânlarıyla örtüşmemesine karşın, bu teknikte inşa edilen mimari örneklerdeki bezemeler, çağının üslupsal özelliklerini yansıtmaktadır. Bilindiği üzere XVIII ve XIX. yüzyıllarda tüm dünyada sosyal, siyasal ve sanatsal alanlarda büyük değişimler yaşanmıştır. Osmanlı Devleti de bu değişimlerin etkisinde kalmış ve başta mimari olmak üzere sanatın her alanında yeni denemeler yapmaya başlamıştır. Ancak, Batıdan kopya edilerek alınan bu yeni üslup, kendi kültürüne yabancı kalınca, yerli olanın ve ithal edilenin birleştirilmesiyle eklektik bir akım oluşturulmuştur. Türk Baroğu olarak da adlandırabileceğimiz bu yeni eklektik üslup, kimi zaman konaklarda kimi zaman bir sokak çeşmesinde ve hatta dini mimari örneklerinden olan camilerde de karşımıza çıkmaktadır. Bu yeni bezeme türü, natürmorttan pastoral ve hayali manzara resimlerine kadar geniş bir yelpaze sunmaktadır. Üstelik bu yeni üslup sadece Başkent İstanbul’da değil Anadolu’nun ücra köylerinde dahi kendine uygulama alanı bulmuştur. Anadolu’da, başkente öykünme şeklinde karşımıza çıkan bu bezeme türlerinin örneklerini, kerpiç beden duvarlı köy camilerinde de görmekteyiz. Doğudan batıya aynı yapı tekniğiyle inşa edilmiş bu camiler, bezeme özellikleri açısından da benzerlikler göstermeleri ve çağının üslupsal özelliklerini yansıtmaları açısından dikkate değerdir. Bu çalışmada Anadolu’dan örnekler verilerek kerpiç beden duvarlı camilerde bezeme özellikleri irdelenecek ve bu dönemin sanat faaliyetleri konusunda bilgi verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kerpiç Camiler, Hımış, Eklektik Üslup, Bezeme, XVIII ve XIX. Yüzyıllar.

GELENEKSEL MİMARİ VERİLERİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: HASANKEYF ÖRNEĞİ

THE RESEARCH RELATIONSHIP BETWEEN TRADITIONAL ARCHITECTURAL DATA AND SUSTAINABILITY: THE CASE OF HASANKEYF

Elif YILMAZ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi ,yilmazelif03@gmail.com

İdil AYÇAM

Gazi Üniversitesi, idilaycam@gmail.com

ÖZET

Gelişmekte olan teknoloji ile günümüzde kamuoyunun çevreye daha duyarlı yaklaşımı, sürdürülebilir tasarım, ürün ve hizmetlere talebi büyümekte ve enerji, yakıt tasarrufunun önemine ilişkin farkındalık gün geçtikçe artmaktadır. Aynı zamanda günümüzde biraz unutulmuş olsa da bu çalışma ile yeniden gündeme getirilmesi amaçlanan “yerel verilerin (doğal ve kültürel veriler) geleneksel yerleşimler üzerindeki etkisi” ilkesi su götürmez bir gerçektir. Bu ilkeyle anlatılmak istenen bulunulan ortamdaki enerji, su, malzeme gibi kaynakların kullanımına öncelik veren ve etkin bir şekilde kullanan, insanın sağlık ve konfor koşullarını gözeten yapı tasarımlarının yapılmasıdır.

İnsanın geçmişten günümüze kadar gelen ve ana amacı hayatını daha kolay idame ettirebilmek olan tutumu ve bunu gerçekleştirebilmek için yaşadığı yöreye uyumlu mekân kültürünün getirdiği tasarım kriterleri aslında kısaca ihtiyaçları doğrultusunda bulunduğu ortama yön vermesi geleneksel diğer bir deyişle verneküler mimarinin temellerini oluşturmakla birlikte sürdürülebilir tasarım kriterleriyle de örtüşen şemalar ortaya koymaktadır. Topografik, iklimsel (yönelim, ısıtma ve soğutmaya yönelik tasarım v.b), su kaynakları, bitki örtüsü ve toprak yapısı, sosyal (toplumsal yapı) ve ekonomik verilerin dikkate alınması, geri dönüşümü kolay yapı malzemesi seçimi vs. ile öne çıkan kırsal doku; temiz enerji kullanımı, enerji korunumu, doğal kaynakların korunması ve geri dönüşümü v.b gibi kriterler sürdürülebilirlik bağlamında bugünkü çalışmalara ışık tutmakta, altyapı oluşturmaktadır.

Bu bağlamda çalışmanın ana strüktürü; geleneksel mevcut mimarinin yukarıda belirtilen ilkelere göre çeşitli özelliklerini, mekânsal kurgusunu ve tasarım kriterlerini incelemek daha sonra çalışma kapsamında yöntem olarak bu özellikleri sürdürülebilirlik başlıkları ile analiz etmek, karşılaştırmak, bağdaştırmak ve elde edilen verilerin yeni tasarımlarda bu veri ve bilgilerden ileride yararlanılmak ve geliştirilmek üzere kullanıma sunulması üzerine kurulmuştur. Çalışma içeriğinde detaylı olarak geleneksel mimari ve sürdürülebilirlik bağlamında ‘çevre’, ‘sürdürülebilirlik’, ‘sürdürülebilir mimari’, ‘yerel veri’ ve ‘mimaride yerel veri kullanımı’ gibi bazı kavram ve konularla ilgili kapsamlı bir teorik altyapı oluşturulduktan sonra çalışma alanı olarak seçilen ‘Hasankeyf’ ‘te bu başlıkların bölge ölçeğinden bina ölçeğine doğru irdelenmesi amaçlanmaktadır.

Çalışma kapsamında amaçlanan Hasankeyf'in kırsal mimari yapısının sürdürülebilirlik bağlamında incelenmesi ve yörenin geleneksel tasarım kriterlerinin belirlenmesi ile ne yazık ki Dicle üzerinde yapılması planlanan Ilısu Barajı ve Hidroelektrik Santrali Projesi'nden dolayı ilerleyen süreçlerde Hasankeyf'in sular altında kalacağı gerçeği göz önünde bulundurularak burada yaşayan insanların yaşamını devam ettirebilmesi için Raman Dağı eteklerinde Hasankeyf'in 2 km kuzeyinde 305 hektar büyüklüğünde bir alana yayılan proje 4 etaptan oluşan ve 1.etabı tamamlanmış olan yerleşim yerlerinin geleneksel dokuya uyumu sürdürülebilir tasarım kriterleriyle örtüşüp örtüşmediği ile ilgili karşılaştırmalı(eski-yeni) analizlerin yapıldığı, sınıflandırıldığı ve gruplandırıldığı analizler yapılması daha sonra sonuç ürünlerinin değerlendirmeler ve çıkarımlarla ortaya konulduğu ileride bu doğrultuda yapılacak çalışmalara konu ve yöntem açısından faydalı olabileceği düşünülen altıklar oluşturmaktır.

Anahtar kelimeler; sürdürülebilir mimari, geleneksel mimari, mimaride yerel veri kullanımı, Hasankeyf

MOBİL CİHAZ İÇİN APRIORİ ALGORİTMASI TABANLI KİTAP ÖZETLERİ UYGULAMASI

Şaban GÜLCÜ

Bilgisayar Mühendisliği Bölümü, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya
sgulcu@erbakan.edu.tr

Mücahit TÜNEL

Bilgisayar Mühendisliği Bölümü, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya
mucahit.tunel42@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada mobil cihazlarda kullanılabilen kitap özetleri uygulama projesi anlatılmaktadır. Kitaplar bir ülkenin geleceği için çok önemlidir ve okunması her zaman gereklidir. Ne yazık ki ülkemiz UNESCO sıralamasına göre dünyada 86. sıradadır. Bu proje ile bu sıralamanın aşağılara doğru indirilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada kitap özetleri kullanıcılar tarafından oluşturulmaktadır ve eklenen özet sayısına göre ödüllendirme yapılması amaçlanmıştır. Çalışma birliktelik çıkarım algoritması olan Apriori algoritması içermektedir ve Android tabanlıdır. Kitapların otomatik olarak okunması özelliği için Text to Speech servisi kullanılmıştır. Çalışmanın web tarafı için PHP programlama dili ve veri tabanı olarak MySQL kullanılmıştır. Apriori algoritması kullanılması sonucu mobil uygulamada tavsiye edilenler kısmı oluşturulmuştur ve başarılı bir şekilde listeleme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Android, PHP, MySQL, Apriori algoritması, Kitap özetleri, Text to Speech

APRIORI ALGORITHM BASED BOOK SUMMARIES APPLICATION FOR MOBILE DEVICE

Abstract

In this study, book summaries application project which can be used in mobile devices is explained. Books are very important for the future of a country and are always necessary to read. Unfortunately, our country is ranked 86 in the world ranking according to the UNESCO. The aim of this project is to reduce this ranking downwards. In this study, book summaries are created by the users and it is aimed to reward them according to the number of the summaries added. The study includes Apriori algorithm, which is an association rule mining and it is based on Android. Text to Speech service is used for the automatic reading of books. For the web site of the study, PHP programming language and MySQL as the database were used. As a result of using the Apriori algorithm, the section of the recommended book summaries were created in the mobile application and the recommended book summaries were successfully listed.

Keywords: Android, PHP, MySQL, Apriori algorithm, Book summaries, Text to Speech

25-59 ORTA YAŞ GRUBU SAĞLIKLI BİREYLERDE ESNEKLİK DEĞERLERİ

Prof. Dr. Ferhan SOYUER¹

Arş. Gör. Ukbe SİRAYER¹

¹Nuh Naci Yazgan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü
Kayseri/Türkiye

soyuerferhan@gmail.com, ukbesirayder@hotmail.com

Amaç: 25-59 Orta yaş grubu sağlıklı bireylerin; esneklik değerlerinin belirlenmesi, orta yaş gruplarına (25-44, 45-59) ve cinsiyete göre esneklik değerlerinin karşılaştırılması, yaş, boy, kilo ve BKİ ile esneklik arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Metod: Çalışmaya 25-59 yaş grubunda, 210 kadın, 115 erkek olmak üzere 325 orta yaş sağlıklı birey alınmıştır. Olguların sosyodemografik bilgileri doldurulmuştur. Esneklik değerlendirmeleri, esnemeyen bir mezura ile Gövde Fleksiyonu , Gövde Hiperekstansiyonu, Gövde Rotasyonu sağ-sol , Gövde Lateral Fleksiyonu sağ-sol, Hamstring sağ-sol , Kalça Abduksiyonu sağ-sol, Quadriceps sağ-sol, Kalça Fleksiyonu sağ-sol olarak değerlendirilmiştir. Esneklik testleri iki kez değerlendirilmiş ve en iyi sonuç cm cinsinden kaydedilmiştir. Ölçümler, iç çamaşırıyla ve ayakkabısız, bildirilen aynı gün ve saatlerde yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya 25-44 yaş grubunda, 129 kadın, 63 erkek toplam 192 birey, 45-59 yaş grubunda, 81 kadın, 52 erkek toplam 133 birey alınmıştır. Her iki orta yaş grubunda, Gövde Hiperekstansiyonu, Gövde Rotasyonu (sağ), Gövde Lateral Fleksiyonu (sağ-sol), Kalça Fleksiyonu (sağ-sol) istatistiksel olarak fark göstermiştir ($p<0,05$). 25-44 yaş grubundaki bireylerin cinsiyete göre esneklik değerlerinin karşılaştırmasında, Gövde Hiperekstansiyonu ve Quadriceps (sağ-sol) değerleri kadın ve erkekler arasında istatistiksel açıdan fark göstermiştir ($p<0,001$). 45-59 yaş grubundaki bireylerin cinsiyete göre esneklik değerlerinin karşılaştırmasında, Gövde Fleksiyon, Gövde Hipereks, Gövde Rot (Sağ) , Kalça Abd (sağ- sol) ve Kalça Fleksiyon (sol) değerleri kadın ve erkekler arasında istatistiksel açıdan fark göstermiştir ($p<0,05$). iki orta yaş grubu arasındaki esneklik değerlerinin yüzde değişimi; Gövde Hiperekstansiyonu (cm) %-10,6, Gövde Lateral Fleksiyonu (sağ) (cm) % -13,0, Gövde Lateral Fleksiyonu (sol) (cm) %-11,5, Kalça Fleksiyonu (sağ-sol) (cm) % -7,3 oranında, daha büyük yaş grubu, 1.gruptan azalan oranda istatistiksel fark göstermiştir ($p<0.05$).

Sonuç: Orta yaş sağlıklı bireylerde yaş, esneklik değerlerini farklı oranlarda etkilemektedir. Orta yaş grubunda, esneklik değerleri, cinsiyetler arasında ve yaş ilerledikçe aynı cinsiyetler arasında da değişen oranda fark göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Esneklik, orta yaş grubu, sağlıklı bireyler, beden kütle indeksi

AB ADAYLIK SÜRECİNDE İNSAN HAKLARI ALANINDA TÜRKİYE’DE YAPILAN DÜZENLEMELER

REGULATIONS MADE IN TURKEY IN EU ACCESSION PROCESS ON HUMAN RIGHTS

Önder A. AFŞAR

Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret
Bölümü, Konya oaytacafsar@yahoo.com

ÖZET

Bu çalışmada Avrupa Birliği adaylığı sürecinde demokratikleşme çerçevesinde Türkiye’de insan hakları konusunda Kopenhag kriterleri çerçevesinde yapılan düzenlemeler değerlendirilmiştir. Kopenhag Siyasi Kriterleri demokrasiye bağlılık, hukukun üstünlüğü, insan haklarına saygı ve azınlık haklarının korunması başlıkları altında sıralanmıştır. Bu kriterler, aday ülkeler için Avrupa Birliği tarafından müzakereler başlanılabilmesi için ön şarttır. Çalışmada Kopenhag Siyasi Kriterleri esas alınarak Türkiye’deki demokratik gelişmeleri takip etmek üzere AB İlerleme Raporları ve Katılım Ortaklığı Belgelerinde belirtilen insan hakları konusunda AB’nin düzenleme yapılmasını beklediği alanlarda gerçekleştirilen düzenlemeler incelenmektedir. Prosedürel anlamda demokrasi tecrübesi olan Türkiye’de demokrasinin henüz konsolide olmadığı tam üye olarak ilan edildiği 1999 Helsinki Zirvesinden sonraki süreçte yayınlanan AB resmi raporlarıyla bildirilmektedir.

Kopenhag Siyasi Kriterleri temelinde AB’nin genişleme ve aday ülkeler için demokratikleşme perspektiflerinin ayrıntılı olarak ele alındığı Gündem 2000 strateji belgesinde de açıklandığı üzere AB, insan hakları bağlamında aday ülkelere öncelikle Avrupa Konseyi çatısı altında şekillenen Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini kabul etmiş olmalarını beklemektedir. Ayrıca aday ülkeler için, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisince yayınlanan, azınlıkların yönetimde temsilini ve anadillerini serbestçe kullanabilmelerini öngören 1201 Sayılı Tavsiye Kararı’nın da kabul edilmiş olması şart koşulmuştur. İlerleme Raporları ve KOB’da insan hakları konusunda en çok üzerinde durulan hususlar (i) Düşünce ve ifade özgürlüğü ile ilgili sorunlar kapsamında ifade özgürlüğü ile ilgili hukuki ve anayasal güvencelerin AİHS’nin 10. Maddesi ile uyumlu hale getirilmesi; (ii) Toplantı ve gösteri yürüyüşleri, dernek kurma ve örgütlenme özgürlüğü ile ilgili sorunları; (iii) Yaşam hakkı ve işkence ve kötü muamele ile ilgili sorunlar kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesine uyumun sağlanması; (iv) Ekonomik, sosyal ve kültürel haklar kapsamında Türk vatandaşlarının televizyon ve radyo yayınlarında anadillerini kullanmaları yasağının kaldırılması, kültürel haklar, ayrımcılıkla mücadele, kadın hakları ve çocuk haklarının geliştirilmesi gibi konular olmuştur. Bu doğrultuda AB tarafından bildirilen demokratik uyumsuzlukları gidermek üzere hızlı ve kapsamlı bir reform programına girişmiştir. Sonucunda Freedom House’un sivil özgürlükler kategorisinde ülke değerlendirmelerinde Türkiye’nin notu 2002’ye kadar “5” iken, 2005 yılında “3”e yükselmiştir. Sonrasında 2011’de İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı ve 2012 yılında Birleşmiş Milletler Paris Prensipleri ile uyumlu çalışmak üzere Türkiye İnsan Hakları Kurumu kurulmuştur. 2012’de Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu (ombudsman) yürürlüğe girmiştir. 2012 yılında Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkının tanınmıştır. 2013’te Demokratikleşme Paketi açıklanmıştır. 2011-2012-2013-2014 yıllarında Yargı Reformu Paketi yürürlüğe konmuştur. 2005 sonrası yapılan reformların hızı yavaşlasa da yine de devam etmiştir.

Abstract

In this study, the regulations made under the Copenhagen criteria on human rights in Turkey in the democratization process within the framework of European Union membership has been evaluated. The Copenhagen Political Criteria are listed under the headings of commitment to democracy, rule

of law, respect for human rights and protection of minority rights. These criteria are a prerequisite for starting negotiations with the European Union. In this This study examines the regulations made in the areas where the EU expects to be regulated on human rights as stated in the EU Progress Reports and Accession Partnership Documents based on the Copenhagen Political Criteria. Turkey has the procedural sense of democratic experience. However, it is reported in the EU official reports published after the Helsinki Summit in 1999 that democracy has not been yet consolidated.

As explained in the Agenda 2000 strategy document, which elaborates the EU's perspectives on enlargement and democratization for candidate countries on the basis of the Copenhagen Political Criteria, the EU expects candidate countries to adopt the European Convention on Human Rights, which was first formed under the roof of the Council of Europe. Recommendation 1201, which was also issued by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe, stipulated that minorities should be able to freely use their representation and mother tongue in the administration. The human rights issues most emphasized in the Progress Reports and the Accession Partnership are: (i) to bring the legal and constitutional guarantees of freedom of expression in line with Article 10 of the EHRC in the context of freedom of thought and expression; (ii) Issues relating to freedom of assembly and demonstration, association and freedom of association; (iii) Alignment with the European Convention on the Prevention of Torture within the scope of the right to life and problems related to torture and ill-treatment; (iv) In the context of economic, social and cultural rights, there were issues such as the abolition of the prohibition of Turkish citizens from using their mother tongue in television and radio broadcasts, cultural rights, the fight against discrimination and the promotion of women's rights and children's rights. In this regard, it has embarked on a rapid and comprehensive reform program to address the democratic discrepancies reported by the EU. Freedom House's civil liberties rating category in the country, Turkey's grade in 2002, "5", respectively. It increased to "3 2005 in 2005. In 2011, Human Rights Department was established. In 2012, "Turkey's Human Rights Council" to work in harmony with "United Nations Paris Principles" was established. In 2012, the Law on Ombudsman Institution (ombudsman) came into force. In 2012, the Constitutional Court was granted the right of individual application. Democratization Package was announced in 2013. The Judicial Reform Package was put into effect in 2011-2012-2013-2014. Although the pace of reforms made after 2005 slowed down, it still continued.

ULUSLARARASI KONGRE TURİZMİ VE TÜRKİYE

Adnan AKIN

Öğr.Gör., Gaziantep Üniversitesi, aakin@gantep.edu.tr

Aliye AKIN

Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi, aliyeakin@gantep.edu.tr

ÖZET

Ekonomik, sosyal, kültürel etkileşim sağlayan ve bünyesinde ulaşım, konaklama, yeme-içme, eğlence, alış-veriş gibi hizmetleri kapsayan kongre turizmi, günümüzde en önemli alternatif turizm türleri arasında yer almaktadır. Dünya turizm gelirlerinin yaklaşık 1/3'ünün kongre turizminden sağlanması ve kongre katılımcılarının diğer turistlere göre kişi başı daha yüksek harcama yapmaları, yatırımcıları uluslararası düzeyde kongre turizmine yöneltebilmekte ve kongre turizmine ilgiyi arttırabilmektedir. Bu kapsamda çalışmanın temel amacı, uluslararası alanda kongre turizminin mevcut durumunu değerlendirmektir. Bununla beraber Türkiye'nin kongre turizm pazarındaki payını ve yerini belirlemektir. Ayrıca Türkiye'de kongre turizminin geliştirilmesi, uluslararası anlamda potansiyelinin ve ülke ekonomisine olan katkısının arttırabilmesi için çeşitli öneriler getirmek de amaçlanmaktadır. Bu amaçlar doğrultusunda öncelikle bir yazın taraması yapılmış olup; Uluslararası Kongreler ve Toplantılar Birliği (International Congress and Convention Association - ICCA) tarafından düzenlenen istatistikî raporlardan kongre turizmine ilişkin veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler sonucunda; dünya kongre pazarında ilk sıralarda ABD, Almanya, İspanya, Fransa, İngiltere ve İtalya'nın yer aldığı tespit edilmiştir. Ancak Türkiye'nin özellikle 2018 yılında ilk 20 ülke arasında bulunmadığı saptanmıştır. 2018 yılı verilerine göre Türkiye'nin, dünya genelinde 117 ülke arasından 55 kongre ile 52.sırada ve Avrupa ülkeleri arasında 26.sırada olduğu ortaya konmuştur. Paris, Viyana, Madrid ve Barselona dünyada en çok kongre yapılan ilk 4 şehir arasındayken; dünyada önemli bir yeri olan şehrimiz İstanbul ise dünya sıralamasında 84.'dür. Yapılan değerlendirmelerde özellikle 2013 yılında Türkiye'nin 221 kongreye ev sahipliği yaptığı ve bu sebeple uluslararası anlamda daha üst sıralarda yer aldığı saptanmıştır. Bu durum kongre turizmi açısından son yıllarda Türkiye'nin ivme kaybettiğini göstermektedir. Söz konusu ivme kaybının nedenleri arasında ülkede son yıllarda yaşanan ekonomik, siyasi istikrarsızlıklar, güvenli olmayan ülke imajı, sınıra yakın ülkelerde yaşanan savaşlar gösterilebilir. Türkiye'nin sahip olduğu doğal, kültürel turistik varlıkları, alt-üst yapısının mevcut durumu göz önünde bulundurulduğunda, yıllık 221 kongreden daha fazlasına ev sahipliği yapabileceği ve bu yolla turizm gelirlerini arttırarak, ülke ekonomisine daha fazla katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Kongre Turizmi, Türkiye

KÜÇÜK ve MİKRO İŞLETMELER İÇİN FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI TASLAĞI BÖLÜM 8 STOKLAR STANDARDININ İNCELENMESİ

Mehmet Ünsal MEMİŞ

Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi, mmemis@cu.edu.tr

ÖZET

İşletmelerin hazırlayacakları finansal tablolarda gerçeğe uygun sunumu ve yeknesaklığı sağlamak, ayrıca uluslararası düzenlemeler ile uyumu sağlamak adına Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KKG) tarafından Türkiye Muhasebe Standartları (TMS), Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) ve Büyük ve Orta ölçekli işletmelere yönelik olarak Büyük ve Orta Boylu İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) yayınlanmış ve yürürlüğe girmiştir. 12 Temmuz 2019 tarihinde, KKG tarafından, Türkiye’deki işletmelerin çok büyük bir kısmını oluşturan küçük işletmelere yönelik Küçük ve Mikro İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standartları (KÜMİ FRS) adı altında bir taslak kamuoyunun incelemesine sunulmuştur. İlgili standardın 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesi öngörülmüştür.

22 bölümden oluşan Küçük ve Mikro İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standartları (KÜMİ FRS) taslağı Bölüm 8 Stoklar adını taşımakta olup, ilgili bölümde stoklarla ilgili muhasebe ilkeleri, ölçüm esasları, stokların maliyetini tespit etmeye yönelik stok maliyetini oluşturan ve stok maliyetine dahil edilmeyen unsurların belirlenmesi, maliyetlerin ölçüm teknikleri ve maliyet hesaplama yöntemleri, stoklarda değer düşüklüğü ile karşılaşıldığında yapılacak işlemler ve stoklarda biriken maliyetlerin gider olarak finansal tablolara alınma esasları ile ilgili düzenlemeler yer almaktadır.

Stokların ölçümü ile ilgili olarak stokların “Maliyet Bedeli” ile ölçüleceği belirtilmiştir. TMS 2 Stoklar ve BOBİ FRS Bölüm 6 Stoklarda ise stokların maliyet bedeli ile net gerçekleşebilir değerden düşük olanı ile ölçüleceği esas alınmıştır. KÜMİ FRS bölüm 8’de stokların doğrudan maliyet bedeli ölçüleceğinin belirtilmesi ile birlikte küçük işletmelerin her yıl net gerçekleşebilir değer tespiti yapma yükü ortadan kalkmıştır. Ancak burada maliyet bedeli ile ölçüm yapıldığı için küçük işletmelerin her raporlama dönemi sonunda stoklarını değer düşüklüğü testine tabi tutup sayet değer düşüklüğü oluşmuş ise ilgili stoklar için stok değer düşüklüğü karşılığı ayırmaları gerekmektedir. Vadeli alımlarda herhangi bir vade farkı ayırıştırması yapılmaksızın, vade farklarının da stokların maliyetine ekleneceği belirtilmiştir. TMS 2 Stoklar standardında bütün vade farkları ayırıştırılmakta, BOBİ FRS bölüm 6’da da bir yıldan fazla olan vade farklarının ayırıştırılması ve stokların maliyetine eklenmeyip dönemin gideri olarak muhasebeleştirilmesi hükmü yer almaktadır. Burada küçük işletmelerin vadeli almış oldukları stoklarla ilgili olarak vade farklarını ayırıştırma, vade farkından elimine edilerek maliyet tespiti yapma yükleri ortadan kalkmıştır. Stok maliyetinin hesaplanmasında, ilk giren ilk çıkar veya ağırlıklı ortalama maliyet yöntemlerinden birinin kullanılması öngörülmüştür. Diğer standartlarla paralel bir şekilde burada da son giren ilk çıkar yönteminin kullanılmasına izin verilmemektedir. Her raporlama dönemi sonunda stokların değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığının değerlendirilmesi ve tahmini satış fiyatının maliyet bedeline göre %10 veya daha fazla düşmesi durumunda değer düşüklüğü kaydı yapılması hükmü yer almaktadır. Stoklar satıldığında, defter değerleri üzerinden, hasılatın yansıtıldığı dönemle eş zamanlı olarak Kar veya Zarar tablosuna yansıtılmak sureti ile gidere dönüştürülmesi hükmüne bağlanmıştır.

İlgili bölümün Stoklar ile ilgili diğer standartlardaki düzenlemelere göre daha sade ve anlaşılır olması, uygulama açısından da işletmelere daha az külfet getiriyor olması yerinde olmuştur.

Anahtar Kelimeler: KÜMİ FRS, Stoklar, Finansal Tablolar

KÜÇÜK ve MİKRO İŞLETMELER İÇİN FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI TASLAĞINA GENEL BİR BAKIŞ

Mehmet Ünsal MEMİŞ

Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi, mmemis@cu.edu.tr

ÖZET

İşletmelerin finansal bilgi kullanıcıları için hazırlamış oldukları finansal raporların sunulması için uluslararası çerçevede hazırlanmış bazı standartlar vardır. Ülkemizde hem daha gerçeğe uygun bir sunum hem de Uluslararası düzenlemeler ile uyumu sağlayabilmek için daha önce muhtelif tarihlerde Uluslararası Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları temel alınmak sureti ile Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) uygulamaya konulmuş ve yürürlüğe girmiştir. Bu standartlar 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu çerçevesinde bağımsız denetime tabi olan şirketlerin uymak zorunda olduğu standartlardı. Daha sonra kamu yararını ilgilendiren kuruluşlar (KAYİK) ve belirlenmiş ölçütleri karşılayan işletmeler için TMS/TFRS uygulama zorunluluğu getirilmiştir. Ardından Büyük ve Orta ölçekli işletmeleri kapsayacak şekilde daha önceki standartları bir nebze yumuşatan ve daha sade bir hale getiren Büyük ve Orta Boylu İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) yürürlüğe girmiştir. Günümüzde küçük işletmeleri kapsayacak şekilde bir finansal raporlama çerçevesine ihtiyaç duyulmuş olup bu ihtiyacı karşılamak üzere Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından, 12 Temmuz 2019 tarihinde, Küçük ve Mikro İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standartları (KÜMİ FRS) adı altında bir taslak kamuoyunun incelemesine sunulmuştur. KGK tarafından kamuoyunun incelemesine sunulan bu taslakla ilgili 16 Eylül 2019 tarihine kadar görüş ve öneri beklenmektedir. İlgili standardın 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesi öngörülmüştür. Daha önceki standartlarda olduğu gibi bu standardı da erken uygulamak isteyen işletmeler, yürürlük tarihinden daha önce uygulamakta özgürdürler.

Talak olarak yayınlanmış olan KÜMİ FRS incelendiğinde 22 bölümden ve 105 sayfadan oluştuğu gözlenmiştir. Gerek bölüm sayısı gerekse içerik olarak bakıldığında diğer standartlara göre daha az kapsamlıdır. Üstelik diğer standartlarda Finansal tabloların sunumu ile ilgili kısımların içinde yer alan finansal tablolarla ilgili açıklamalar için burada ayrı bölümler yer almaktadır. Finansal Durum Tablosu ile Kar veya Zarar Tablosu ayrı iki bölümde sunulmuştur. Yine dipnotlarda yapılacak açıklamalar ile ilgili hususlar da Dipnotlar adı altında ayrı bir bölüm olarak sunulmuştur. Bunlar da göz önüne alındığında aslında standarttaki bölüm sayısı diğer standartlara göre oldukça azdır. Standartların içeriğine bakıldığında da kapsam olarak daha az olduğu ve anlaşılabilirlik düzeyinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Ülkemizdeki işletmelerin çok büyük bir kısmını ilgilendirmesi açısından küçük işletmeler için daha sade, daha anlaşılır ve daha kısa olan bir standardın yayınlanma sürecinin başlamış olması uygun olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Finansal Raporlama, TMS/TFRS, BOBİ FRS, KÜMİ FRS

IN VITRO CYTOTOXICITY AND EX OVO ANTI-ANGIOGENIC ACTIVITY OF LEMONGRASS (*Cymbopogon citratus*) AGAINST BREAST CARCINOMA CELL LINE

Mohamed Nadjib BOUKHATEM^{123*}

Noureldien H.E. DARWISH¹

Thangirala SUDHA¹

Hanady NADA¹

Mehdi RAJABI¹

Shaker A. MOUSA¹

1/ The Pharmaceutical Research Institute, Albany College of Pharmacy and Health Sciences, 1 Discovery Drive, Rensselaer, New York, USA.

2/ Département de Biologie et Physiologie Cellulaire, Faculté des Sciences de la Nature et de la Vie, Université – Saad Dahlab – Blida 1, Blida, Algeria.

3/ Laboratoire Ethnobotanique et Substances Naturelles, Ecole Normale Supérieure, Kouba, Alger, Algeria.

Corresponding author: Dr. Boukhatem M.N.; mail: mn.boukhatem@yahoo.fr

ABSTRACT

Background: The search for new drugs that display activity against several types of cancer has become one of the most interesting subjects in the field of natural products research.

Methods: *Cymbopogon citratus* essential oil (CCEO) was isolated using a steam distillation method and tested for cytotoxicity activity and anti-angiogenic activity using a breast carcinoma cell line (MDA-MB 231). Cytotoxicity activity was determined by using the MTT assay and the anti-angiogenic activity was determined by using a chorioallantoic membrane of fertilized hen's egg (HET-CAM assay) and compared to a standard angiogenic substance.

Results: The chemical composition of CCEO was determined with gas chromatography and revealed that citral was the major compound (60.3%), followed by menthyl acetate (9.5%) and menthone (5.5%).

The irritation potential test in the Red Blood Cell (RBC) system cellular model allowed the quantification of adverse effects of CCEO on the plasma membrane of RBC and the consequent release of hemoglobin (hemolysis), which enables the determination of the irritation degree of the CCEO. CCEO manifested high hemolytic activity ($H_{50} = 0.4614\%$) and a great attention will take with greatest concentrations.

The *ex ovo* test using the HET-CAM assay was used for the determination of the anti-angiogenic effect of CCEO and revealed that oil-treated CAMs branched into more multi-stage capillaries and more abundant neo-vasculatures. Our results in the HET-CAM assay suggested a moderate anti-angiogenic effect (angiogenesis index branch points = 60 ± 10) of the CCEO at the tested concentrations (2 μ L/pellet) in comparison with basic Fibroblast Growth Factor (140 ± 9) at the dose of 1 μ g/mL.

Breast cancer cells were treated with CCEO concentrations ranging from 4 to 0.03% for 24 and 48 h. CCEO has a potential cytotoxic effect on MDA-MB 231 with IC₅₀ value of 0.063%.

Conclusion: Data obtained in these experiments suggest that further investigations are warranted using CCEO on various cancer cell lines due to its anti-angiogenic effects observed in this work.

Keywords: Angiogenesis; Anticancer effect; Breast Cancer; *Cymbopogon citratus* Essential Oil; Phytochemistry.

LETAİF-İ RİVAYAT'TA YER ALAN RÜYALARA PSİKANALİTİK BİR BAKIŞ

Semih ZEKA

Dr. Öğr. Üyesi, Erciyes Üniversitesi, zekasemih@hotmail.com

ÖZET

Türk ve dünya edebiyatından birçok eser gibi Ahmet Mithat Efendi'nin Letaif-i Rivayat'ında yer alan rüyalar psikanalitik yaklaşıma uygun örnekler sunar. Freud'a göre birey, toplum tarafından hoş görülmeyle davranışları rüyalarında gerçekleştirir. Letaif-i Rivayat'taki hikâyelerden "Esaret"te Zeynel Bey, cariyeye olarak aldığı Fitnat'ı arzulasa da bunu gün içinde baskılar; ama gece Fitnat ile ilgili rüyalar görür. "Gençlik"te başkışı araba içinde gördüğü kadınla konuşamaz, rüyasında ise toplumdan uzak bir yerde onunla konuşur. "Felsefe-i Zenan"da evlenme karşısı Zekiye, Sıtkı Efendi'ye gönlünün kaydığını inkâr etse de Akile'ye yazdığı mektupta anlattığı rüyasında ona yakınlık duyduğunu farkına varmadan belirtir.

Freud insanların gün içinde yaşadıkları duyguların rüyalarının anlaşılmasında etkili olduğunu söyler. "Gönül"de Pol, Margret'in kendisini rüyada göreceğinden emindir; çünkü Madam Luiz, Margret'in sürekli Pol'u düşündüğünü söylemiştir. "Yeniçeriler"de Osman Çorbacı, rüyasında karısının kendisini sarıklı bir efendiyle aldattığını görür. Bunun sebebi ise Osman Çorbacı'nın karısını en fazla sarıklı efendilerden kıskanmasıdır. Jung, kehanet özelliği gösteren ve bilinçaltından bilince mesajlar gönderen kimi rüyaların bireyin hayatına dair uyarılar içerdiğini vurgular. "Esaret"te Zeynel Bey, rüyasında Fatin'in elma koparıırken ağacı kırdığını görür. Sonrasında o, bu rüyanın Fitnat'ın ölümünü haber verdiğini fark eder. "Felsefe-i Zenan"da Fazıla Hanım rüyasında yakında öleceğini görür; mal varlığını yanında yetişen Zekiye ve Akile arasında bölüştürür; bir süre sonra ölür.

Freud, bazı rüyaların saçma ve açıklanmasının zor kabul edildiğinden söz eder. Bu durum, bireyin rüyada rahatsız olmaması için uygulanan sansür mekanizmasının sonucudur. Jung ise rüyalarındaki sembollerin birey tarafından istenerek ortaya çıkarılmadığını, bunların bilinçaltında var olduğunu ve yaşantıların bunları aktive ettiğini ifade eder. "Esaret"te Zeynel Bey, rüyasında birçok elma ağacından ikisinin ön plana çıktığını, bunlardan birinden elma kopardığını, Fatin'in koparmaya çalıştığı elmanın dikkatini çektiğini, Fatin'in onun bu ilgisine üzüldüğünü, sonunda bu isteğinden vazgeçtiğini görür. Zeynel Bey uyandığında rüyasındaki elma ağaçlarının kadınları, bunlardan ön plana çıkanlardan birincisinin odalığını, diğerinin Fitnat'ı işaret ettiğini düşünür. Buradan Zeynel Bey'in rüyasının sembollerin arkasına gizlendiği fark edilir.

Freud'a göre rüyalarındaki semboller, bireysel hayatın ötesinde atalarımızın yaşamından izler taşır. "Esaret"te Zeynel Bey'in rüyasındaki elmanın Hz. Âdem'in cennette yemesi yasaklanan ve birçok âlim tarafından kadın erkek ilişkisini sembolize ettiği ifadesi bu noktada Ahmet Mithat'la Freud'u bir araya getirir. Jung'a göre kimi rüyalar onu görene eksik yönlerini hatırlatır. Fromm ise toplumun kuralları aşıldığı için bireyin zekâsı ve bilgeliği bütün berraklığıyla kendini rüyalarda gösterir. "Yeniçeriler"de Osman Çorbacı, kendisini aldattığını düşündüğü karısını öldürmeyi planlar; ancak rüyasında karısını çok sevdiğinden öldüremediğini görür. Sabah uyandığında Osman Çorbacı, bu fiili gerçekleştiremeyeceğini anlar ve bunun için arkadaşını görevlendirir.

Anahtar Kelimeler: Letaif-i Rivayat, rüya, Ahmet Mithat Efendi

LİSANS DÜZEYİNDE TURİZM EĞİTİMİ VERİLEN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI DERS MÜFREDATINDA ÇEVRE EĞİTİMİNİN YERİ

Burhan SEVİM

Doç. Dr., Kayseri Üniversitesi, burhansevim@gmail.com

ÖZET

Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) verilerine göre 1950 yılında 25 milyon olan uluslararası turizme katılan kişi sayısı 2018 yılında 1,4 milyara, yapılan harcama tutarı da 1,7 trilyon dolara ulaşmıştır. Her geçen yıl artış gösteren uluslararası seyahat eden turist sayısının 2030 yılında 2 milyara ulaşması beklenmektedir. Turizmdeki bu hızlı gelişme ekonomik, sosyal ve çevresel pek çok etkiyi de beraberinde getirmiştir. Turizm endüstrisi için vazgeçilmez bir girdi olarak kullanılan çevrenin ve çevresel kaynakların korunması da özellikle dikkat edilmesi gereken bir husustur.

Türkiye’de mesleki turizm eğitimi; örgün ve yaygın olmak üzere iki şekilde gerçekleştirilmektedir. Yaygın turizm eğitimi, resmi ve özel kurumlar tarafından verilen kısa süreli mesleki kurslar niteliğinde bir görünüm arz etmektedir. Örgün turizm eğitimi veren öğretim kurumları ise; lise ve yükseköğretim düzeyinde mesleki turizm eğitimi veren okullardan oluşmaktadır.

Bugün Türkiye’de; devlet üniversiteleri bünyesinde 50 fakültede 114 program ve 21 yüksekokul bünyesinde 26 programda, vakıf üniversitelerinde ise 8 fakültede 9 program ve 5 yüksekokul bünyesinde 6 programda lisans düzeyinde turizm eğitimi verilmektedir. Lisans düzeyinde eğitim veren bu okullarda; turizm işletmeciliği, konaklama işletmeciliği, seyahat işletmeciliği ve turizm rehberliği, gastronomi ve mutfak sanatları, rekreasyon yönetimi vb. adlar altında bölümleşmelere gidildiği de görülmektedir. Çalışmada bu bölümler içinden hedefi doğrudan turizm işletmelerine yönetici yetiştirmek olan ve bu sebeple aldığı çevre eğitimini uygulamada daha ön planda ve daha geniş bir etki alanında kullanabileceği varsayımıyla işletmecilik bölümlerinin müfredatları incelenmiştir. Turizm eğitimi veren okulların tespitinde ÖSYM 2019 Yükseköğretim Programları ve Kılavuzu Tablo 4 verileri dikkate alınmıştır. Hâlihazırda turizm eğitimi vermekte olup 2019 yılı itibarıyla öğrenci alımı durdurulan bölümler araştırma kapsamının dışında bırakılmıştır.

Çalışma kapsamında okulların web siteleri üzerinden ders içerikleri incelenmiş ve bölüm (turizm işletmeciliği, konaklama işletmeciliği, turizm ve otel işletmeciliği, seyahat işletmeciliği gibi), üniversite (vakıf – devlet üniversitesi) ve ders (turizm ve çevre, sürdürülebilir turizm vb.) bazında karşılaştırmalı analizler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Turizm eğitimi, çevre eğitimi, yükseköğretim

PDR ÖĞRENCİLERİNİN KÜLTÜRE DUYARLILIK YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Habib HAMURCU

Dr. Öğr. Üyesi. Erciyes Üniversitesi hamurcu@erciyes.edu.tr

Ahmet METİN

Arş.Gör. Erciyes Üniversitesi ametin@erciyes.edu.tr

Murat BORAN

Arş.Gör. Erciyes Üniversitesi muratboran@erciyes.edu.tr

ÖZET

Bireylerin etnik yapı, dil, cinsiyet, sosyal sınıf, eğitim düzeyi, dinsel yönelim gibi kendi içinde birçok değeri barındıran farklı kültürel özelliklerinin olması, onlara hizmet – ürün sunan kişiler için kültüre duyarlı - çok kültürlü yaklaşım anlayışını gerekli kılmaktadır. Kültüre duyarlı yaklaşım eğitim, sağlık, siyaset gibi alanlarda her geçen gün daha önemli hale gelmektedir. Aynı aile - mahalle içinde farklı yaşam tarzlarına sahip olan kişilerden, göçmen - mültecilere kadar geniş bir çerçevede kültüre duyarlı yaklaşım toplumumuz açısından önemli bir gerekliliktir. Diğer öğretmenlik branşlarına kıyasla, öğretim fonksiyonundan ziyade eğitim (kişilik, benlik oluşturma süreçleri) fonksiyonu ön planda olan Pdr branşında, kültüre duyarlı yaklaşım psikososyal önem taşımaktadır. Kişilik gelişimi ve toplumsallaşma sürecinde öğrencilerin yanında olan Pdr uzmanlarının kültüre duyarlı yeterliliklerinin gelişmiş olması önemlidir. Bu çalışmada, Pdr lisans öğrencilerinin kültüre duyarlı yeterliliklerinin ve yeterliliklerine etki eden faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu amaçla Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesinde eğitim göre PDR öğrencilerine araştırmacılar tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu ve Türkçe'ye uyarlaması yapılan Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği uygulanmıştır. Ölçek, kültürlerarası etkileşime katılım, kültürel farklılıklara saygı duyma, kültürlerarası etkileşimde özgüven, kültürlerarası etkileşimden zevk alma, kültürel etkileşime özen gösterme alt boyutların sahiptir. Elde edilen veriler üzerinde yapılan istatistik çalışmaları sonucunda öğrencilerin demografik özellikleri, aile modelleri ile ölçeğin alt boyutları arasında anlamlı ilişkiler olduğu görülmüştür. Demokratik aile yapısına sahip olan öğrencilerin ölçeğin birçok alt boyutunda yüksek puan ortalamasına sahip olduğu görülmüştür. Katılımcıların sınıf seviyesi arttıkça ölçekten aldığı puan ortalamaları da artmıştır. Elde edilen bulgular literatür ekseninde tartışılmış ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik Danışma ve Rehberlik, Kültüre Duyarlı, Çok Kültürlü Yaklaşım

SOSYAL TRAVMALARA KARŞI REZİLYANS BECERİLERİNİN KAZANDIRILMASINDA OKUL PDR HİZMETLERİ ve AİLE DANIŞMANLIĞI

Habib HAMURCU

Dr. Öğr. Üyesi. Erciyes Üniversitesi hamurcu@erciyes.edu.tr

ÖZET

Travma tanımı DSM V kriterlerine göre ağır bir nitelik göstermesine karşın, sosyal bilimler açısından travma tanımı daha geniş bir çerçevede ele alınmaktadır. Hayat akışı, günlük rutinler esnasında meydana gelen olaylar, kişisel algı farklılıklarına göre normal bir olay ya da travma olarak değerlendirilebilmektedir. Algılama ve yorumlama farklılıklarının kaynağını, bireyin sahip olduğu çok boyutlu psikolojik özellikleri oluşturmaktadır. Bu psikolojik özelliklerin öncelikli olanlarının başında rezilyans becerisi gelmektedir.

Yaşam olaylarına karşı esneklik, toparlanabilme yetisi olarak tanımlanan Rezilyans becerisi yaşam dönem geçişlerinde ve travmalarda etkili bir baş etme stratejisi olarak kabul edilmektedir. Farklı aile modellerinin ve çocuk yetiştirme tarzlarının olması, bu becerilerin ailelerde kazandırılması açısından farklılıklara neden olmaktadır. Bu farklılıkların neden olduğu eksikliği, hatalı tutumları telafi etme açısından okul ortamı, yetişkinlik öncesi yetiştirme ve geliştirme misyonu ile etkin bir sosyalleştirme, kişilik gelişimi yeri olarak karşımıza çıkmaktadır. Okul dönemi çocuklarına öğrenci sosyal kişilik hizmetleri ve rehberlik hizmetleri çerçevesinde bu becerilerin kazandırılması uzun vadeli kişisel ve toplumsal rezilyansın sağlanmasında önem taşımaktadır. Okul ortamında öğrenci merkezli olarak ele alınan rezilyans becerisinin çocuklarda yapılandırılabilmesi için aile desteği önem taşımaktadır. Hem alt nesil olarak çocuklarda bu algının kazandırılmasında hem de şu an ki ebeveyn nesilde bu yeteneğin kazandırılmasında aile danışmanlığı hizmeti etkin rol alabilecek bir hizmettir.

Bu araştırmada rezilyans becerisinin kazandırılmasında okul PDR hizmetlerinin rolü ve Aile Danışmanlığı hizmetlerinin yeterliliği – yetkinliği üzerinde durulmuştur. Ülkemizin genel sosyo-kültürel ve siyasi yapısı göz önüne alındığında, rezilyans becerisinin Pdr ve Aile danışmanlığı hizmetlerinin içine önemli bir başlık olarak yerleştirilmesinin önemi ve gerekçeleri literatür ekseninde tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Travma, PDR, Rezilyans, Aile Danışmanlığı

**OBEZİTE NEDENİ İLE ERKEN DİYABET TARAMASI YAPILAN GEBELERDE
DİYABET SIKLIĞI VE OLUMSUZ MATERNAL SONUÇLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ****Mefkure ERASLAN ŞAHİN**

Kayseri Şehir Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Departmanı

mefkureee@hotmail.com

ÖZET

Amaç; Obezite günümüzde giderek artmakta olan ciddi bir sağlık sorunudur. Gebelik döneminde ise obezitenin olumsuz maternal ve fetal sonuçlar ile ilişkili olduğu bilinmektedir. Mevcut çalışmanın amacı obezite ile komlike olmuş gebelerde erken diyabet taramasının faydalarını değerlendirmektir. **Yöntem;** Bu retrospektif çalışmaya 18-35 yaş arasında tekiz gebeliği bulunan ve pre-gestasyonel diyabeti bulunmayan obez gebeler dahil edildi. Obezite vücut kitle indeksinin (VKİ) 30 kg/m² üzerinde olması olarak tanımlandı. Erken diyabet taraması American College of Obstetrics and Gynecology (ACOG) önerileri doğrultusunda obezite varlığında gebelerin ilk klinik viziti sırasında yapıldı. Rutin diyabet taraması ise 24-28 gebelik haftaları arasında yapıldı. Tarama 75 gr orl glukoz yükleme testi ile yapılmış olup diyabet tanısı için American Diabetes Association (ADA) kriterleri kullanıldı. Bu kriterler doğrultusunda açlık kan şekeri için 95mg/dl, 1 saat kan şekeri değeri için 180 mg/dl ve 2 saat kan şekeri değeri için 155 mg/dl sınır değer olarak kabul edildi. Tek bir değer cut-off üzerinde olması durumunda test pozitif olarak kabul edildi. Erken diyabet taraması yapılan gebeler ile rutin taraması yapılan gebeler demografik özellikler ve maternal sonuçlar açısından karşılaştırıldı. **Bulgular;** Çalışmaya toplam 210 gebe dahil edildi. 58 gebe (%27,6) obezite nedeni ile erken tarama yapılan grup olup, 152 gebe (%72,4) rutin tarama yapılan grupta sınıflandırıldı. Maternal yaş, vücut kitle indeksi ve multiparte oranları erken tarama yapılan grupta anlamlı olarak yüksek bulundu (p<0.001, p<0.001, p<0.001, sırasıyla). Diğer demografik özellikler gruplar arasında benzer bulundu. Gestasyonel diyabet sıklığı erken tarama yapılan grupta %29,3 (n:17) olup rutin tarama yapılan grupta %15,7 (n:24) olarak saptadı (p<0.001). İnsülin ile tedavi ihtiyacı erken tarama yapılan grupta %41,1 olup rutin tarama yapılan grupta %20,8 olarak saptandı. **Sonuç;** Obez gebelerde diyabetin erken taraması tedavi ihtiyacının erken tespiti ve başlanacak erken tedavi ile olumsuz maternal ve perinatal sonuçları azaltabilecek önemli bir yaklaşımdır.

Anahtar kelimeler: obezite, gestasyonel diyabet, insülin ile tedavi ihtiyacı

Tablo 1. Grupların demografik özellikleri ve maternal olumsuz sonuçların karşılaştırılması

	Erken tarama yapılan grup (n:58)	Rutin tarama yapılan grup (n:152)	P değeri
Maternal yaş (yıl)	31±2.8	28± 2.1	<0.001
VKI (kg/m ²)	32.9 ± 2.6	27.4± 2.4	<0.001
Multiparite (n%)	44 (%75,8)	105 (%69,0)	<0.001
Etnik köken (Kafkas) (n%)	56 (%96,5)	147 (%96,7)	0.870
Geçirilmiş sezeryan hikayesi	12 (%20,6)	32 (%21,0)	0.760
Gestasyonel diyabet sıklığı (n%)	17 (%29,3)	24 (%15,7)	<0.001
İnsülin ile tedavi ihtiyacı (n%)	7 (%41,1)	5 (%20,8)	<0.001

**K - μ GÖLGELEMELİ SÖNÜMLENME ORTAMINDAKİ HABERLEŞME
SİSTEMLERİNİN FARKLI GÜRÜLTÜ TİPLERİ İLE HATA ORANI ANALİZLERİ**

**ERROR RATE ANALYSIS OF COMMUNICATION SYSTEMS WITH DIFFERENT
NOISE TYPES OVER K - μ SHADOWED FADING**

Mehmet BILIM

Nuh Naci Yazgan Üniversitesi, Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü, 38090, Kayseri Türkiye

Tel: +90 (352) 324 00 00 / 2254 E-mail: mbilim@nny.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, Gaussian ve Laplacian gürültüsüne maruz kalan tek girişli tek çıkışlı bir kablosuz iletişim sisteminin κ - μ gölgelemeli sönümlü kanallardaki ortalama sembol hata oranını (SER) sunmaktadır. Bu sebeple, ortalama SER için yeni ve tam kapalı form ifadeleri türetilmiş ve değerlendirilmiştir. Ayrıca, hem toplanabilir Gaussian hem de toplanabilir Laplacian gürültü koşulları için asimptotik ifadeler elde edilmiştir. Çalışmada önerilen ifadeler, Rayleigh, Nakagami-m, tek taraflı Gauss, Rician ve κ - μ gibi diğer klasik sönümlü kanalları da özel durumlar olarak içermektedir. Sönümlenme parametrelerinin ortalama SER üzerindeki etkisini inceleyen sonuçlar gösterilmiştir. Buna ek olarak, analitik sonuçların doğruluğunu göstermek için simülasyon sonuçları sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Genelleştirilmiş κ - μ gölgelemeli sönümlenme, toplanabilir Gaussian gürültüsü, toplanabilir Laplacian gürültüsü ve ortalama sembol hata oranı.

Abstract

This paper presents the average symbol error rate (SER) of a single-input single-output wireless communication system over the κ - μ shadowed fading channels subject to additive Gaussian and Laplacian noise. Specifically, novel and exact closed-form expressions of the average SER are

derived and evaluated. Also, the asymptotic expressions are obtained for both additive Gaussian and Laplacian noise conditions. The proposed expressions contain other classical fading channels such as Rayleigh, Nakagami- m , one-side Gaussian, Rician and κ - μ as special cases. Results are demonstrated to study the influence of the fading parameters on the average SER. In addition, simulation results are provided to verify the accuracy of the analytical results.

Index Terms: Generalized κ - μ shadowed fading, additive Gaussian noise, additive Laplacian noise and average symbol error rate.

.

TOPOLOJİK UZAYLARIN AYRIK VE AYRIK OLMAYAN TOPOLOJİLERİN DIŞINDA SINIFLANDIRILMASI

Araş. Gör. Dr. Mustafa ÖZKAN

Trakya Üniversitesi, Fen Fakültesi, Matematik Bölümü

mustafaozkan@trakya.edu.tr, mustafaozkan22@icloud.com

ÖZET

Sonlu ve sonlu olmayan kümeler üzerinde yazılan topolojilerin üzerinde farklı topolojiler belirlenmiştir, sonrasında ayrık topoloji ve ayrık olmayan topolojiler dışında eleman sayılarına, görüntülerine ve farklı özelliklerine göre sıralanmıştır. Bu sıralama ile elde edilen farklı topoloji örneklerinin tabanlarının ve alt tabanlarının ilişkisi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Buradan elde edilen bu özellikteki sınıflandırmaların belli bir kurala göre yorumlanması sunulmuştur.

Bu çalışmada ayrıca sonlu ve sonlu olmayan yeni ve farklı topolojiler de elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Topolojik uzaylar, Topoloji tabanı, Alt taban.

CLASSIFICATION OF TOPOLOGICAL SPACES EXCEPT DISCRETE AND NON-DISCRETE TOPOLOGIES

ABSTRACT

Different topologies were determined on topologies written on finite and non-finite sets, and then they were sorted according to their number, appearance and different properties except discrete topology and non-discrete topologies. The relationship between the soles and sub-soles of the different topology samples obtained with this ordering was tried to be revealed. The interpretation of the classifications obtained from this feature according to a certain rule is presented.

In this study, new and different topologies are also obtained.

Key Words: Topological spaces, Topology base, Sub-base.

MESLEK YÜKSEKOKULLARINDA UYGULAMALI MESLEKİ EĞİTİMİN ÖNEMİ

Aliye AKIN

Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi, aliyeakin@gantep.edu.tr

Adnan AKIN

Öğr.Gör., Gaziantep Üniversitesi, aakin@gantep.edu.tr

ÖZET

Günümüzde bireylere istihdam edilebilirlik becerileri kazandırabilen, meslek ve birey arasında uyum sağlayabilen bir eğitim sistemine ihtiyaç duyulduğu bilinen bir gerçektir. Bu bağlamda mesleki eğitimin kilit rol oynadığı düşünülmektedir. Mesleki eğitimle bireylere, belirli bir meslek alanında işe giriş için gerekli temel mesleki bilgi ve beceriler kazandırılıp; mesleğe ilişkin teknolojilerin kullanımı öğretilmektedir. Nitekim mesleki eğitim ve sektör arasındaki eş güdüm okullardaki teorik eğitimin tamamlayıcısı olarak görülmektedir. Mesleki eğitim veren Meslek Yüksekokulları (MYO) sektörün ihtiyaç duyduğu nitelik ve becerideki bireyleri yetiştirmede önemli bir kurumdur. Dolayısıyla MYO’larda yürütülen teorik derslerle birlikte uygulamalı derslerin, staj ve işbaşında eğitim faaliyetlerinin de öğrenciler üzerindeki etkisi büyüktür. Sektöre istenilen nitelikte ara eleman sağlayan mesleki eğitim veren MYO’larda, olası istihdam doğrultusunda müfredat değişimini sürekli kılacak bir sistemin oluşturulmasının gerekliliği ortadadır. Buradan hareketle Gaziantep Üniversitesi Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu’nda eğitim gören öğrencilerin mesleki derslerinin sektöre uyumu ve yeterliliğini tespit etmek amacıyla bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Bu amaç kapsamında yarı yapılandırılmış soru formu oluşturularak, derslere devam eden her bölümden 10’ar öğrenci olmak üzere toplamda 40 öğrenci ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler çerçevesinde araştırmanın bulguları oluşturulmuş ve çalışma sonuçlandırılmıştır. Buna göre, araştırmanın sonucunda uygulamalı dersler için özellikle malzeme ve materyal temininde güçlüklerin olduğu, uygulama için malzeme temininin öğrenci imkânlarıyla sağlandığı bundan dolayı Aşçılık ve İkram Hizmetleri programlarında mutfak uygulama derslerinin etkin bir şekilde yürütülemediği tespit edilmiştir. Bununla birlikte Turizm ve Otel İşletmeciliği ile Seyahat Hizmetleri programlarında eğitim gören öğrencilerin mesleki derslerinin (özellikle uygulamalı meslek derslerinin) sayı ve kredilerinin yetersiz görüldüğü saptanmıştır. Ayrıca turizm eğitiminde stajın önem arz ettiğini ifade eden katılımcılar, staj yapmadan mezun olacaklarından dolayı sektöre karşı uyumlarının zor olacağı konusunda hassasiyetlerini belirtmişlerdir. Bu durum mezun olan olası işgücünün sektöre uyum konusunda zorluk yaşacağını kanıtlamaktadır. Dolayısıyla söz konusu eksikliklerin olmasının mezun öğrencilerin sektöre uyumunu ve istihdamını zorlaştırdığı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Eğitim, MYO, Uygulamalı Eğitim, Mesleki Yeterlilik

NESRİN ŞİİRİ: KLASİK TÜRK NESRİNDE ESTETİK VE POETİK UNSURLAR -I-

Dr. Öğr. Üyesi Volkan KARAGÖZLÜ

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Edebiyatı
Anabilim Dalı / volkankaragozlu@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Klasik Türk edebiyatı ürünlerini genel olarak manzum ve mensur olarak ikiye ayırabiliriz. Osmanlı toplumunda mensur eserlerin sayısının azımsanmayacak derecede olmasına rağmen, şiir asıl sanat olarak kabul görmüş ve şairler ile nâsirler arasında sürekli var olan bir gerilim hissedilmiştir. Belki de bu gerilimi aşma çabası olarak, mensur eserlerde şiire ait öğelerin, şiirsel araçların kullanıldığı görülmektedir. Şiire ait unsurların nesirde kullanılmasıyla şiir ile nesir arasındaki fark anlatım bakımından kapanmaya başlamış, nesir adeta kendini şiire benzetmeye çalışmıştır. Klasik Türk edebiyatında hem mensur hem manzum metin üzerine yapılan çalışmalar metin tespiti, metin tahlili, tenkitli metin oluşturma, şerh gibi konular üzerine yoğunlaşmıştır. Bildiride ise bunların dışında bir konu ele alınacaktır. Daha önce ana hatları ile tespit ettiğimiz düzyazı metinde kullanılan şiir araçlarının cümleye nasıl aktarıldığı ve ona sanatsal açıdan neler kattığı gösterilmeye çalışılacaktır. Bir düzyazı cümlesi estetik bir biçimde ifade edilirse -şu ana kadar tespit edebildiğimiz kadarıyla- şiir unsurlarından şiirsel yapı, ses, vezin, söz sanatları cümlede kullanılabilir. Nesrin yapısı ile ilgili olan bu benzerlikleri iç ve dış olarak ikiye ayırabiliriz. Dış yapıdaki benzerlik klasik Türk şiirindeki beyti andıran yapısal kullanımlar iken, iç yapıdaki benzerlik şiirde kullanılan ses, söz ve anlam sanatlarına karşılık gelmektedir. Bu benzerliklerin incelenmesi ile yargı bildirme fonksiyonunda olan cümlelerin estetik olarak nasıl ifade edildiği, şiirsel öğelerin nesre nasıl aktarıldığı gibi sorulara yanıt aranacaktır. Çalışmada özellikle şiir araçlarından sesin oluşumu, oluşumunu meydana getiren öğeler, sesin sınırlanması, ses ile şiir sanatları arasındaki ilişkiler üzerine yoğunlaşılacaktır. Bildiride temellendirilmeye çalışılan sav düzyazı cümlelerinin şiir öğeleri ile estetik bir biçimde kullanılmasıdır. Böylelikle yargı bildirme işlevinin dışında nesir cümlelerinin sanatsal yollarla nasıl ifade edildiği açıklanmaya çalışılacaktır. Nesrin estetik yönünün ortaya konması, beğenilmesinin ölçütü olduğu gibi aynı zamanda onun değerini de belirleyen çabadır.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk edebiyatı, nesir, estetik nesir, şiir

OECD ÜLKELERİ İÇİN İMALAT SEKTÖRÜNDE DOĞRUDAN YABANCI YATIRIM
GİRİŞLERİNDE AÇIKLANMIŞ KARŞILAŞTIRMALI ÜSTÜNLÜK ANALİZİ

Zerrin KILIÇARSLAN

Dr.Öğr.Üyesi, Kayseri Üniversitesi, zerrink@kayseri.edu.tr

ÖZET

Doğrudan yabancı yatırımların ev sahibi ülkelerde istihdam yaratma, teknoloji transferi, ekonomik büyümede artış, ihracat artışı gibi olumlu etkileri bulunmaktadır. Bununla birlikte ev sahibi ülkenin ihracat yapısı için doğrudan yabancı yatırımların etkileri açık değildir. Yaygın görüşe göre, gelişmekte olan ülkelerdeki yabancı yatırımcılar, ucuz işgücü maliyetlerinden ve liberal düzenleyici rejimlerden yararlanmak için çoğunlukla basit ve düşük katma değerli işlere odaklanmaktadır. Diğer bir görüşe göre ise yabancı yatırımlar çoğunlukla düşük vasıflı faaliyetlerden ziyade daha gelişmiş sanayi sektörlerini tercih etmektedir. Dolayısıyla doğrudan yabancı yatırımların hangi sektörlerde karşılaştırmalı üstünlüğe yol açtığının belirlenmesi, ev sahibi ülkenin ihracat yapısının değişimi bakımından önem arz etmektedir. Diğer taraftan doğrudan yabancı yatırım girişlerinde avantajlı ülkelerin belirlenmesi, doğrudan yabancı yatırım teşvik politikalarının oluşturulmasında yol gösterici olacaktır. Bu çalışmanın amacı OECD ülkelerinin imalat sektörü ve alt sektörlerinde [*“gıda ürünleri; içecek ve tütün ürünlerinin imalatı”, “tekstil, giyim eşyası, ağaç ve kâğıt ürünleri imalatı; baskı ve çoğaltma”, “petrol, kimyasal, ilaç, kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı”, “elektrikli teçhizat hariç, metal ve makine ürünlerinin imalatı”, “motorlu kara taşıtlarının, römorkların, yarı römorkların ve diğer taşıma ekipmanlarının imalatı” ve “diğer imalatlar (C15, C23, C27, C31, C32, C33)”*] doğrudan yabancı yatırım girişlerindeki açıklanmış karşılaştırmalı üstünlüklerinin belirlenmesidir.

Çalışmada, Loewendahl ve Barklie (2018) tarafından geliştirilen doğrudan yabancı yatırımda açıklanmış karşılaştırmalı üstünlük RCA_{FDI} endeksi kullanılmıştır. Bu endeks doğrudan yabancı yatırım girişlerinde hedef sektörleri belirlemek veya doğrudan yabancı yatırım için konumların karşılaştırmalı üstünlüğünü analiz etmek için kullanılan bir yöntemdir. İlk olarak analize katılan 36 OECD ülkesi içerisinde imalat sektöründe doğrudan yabancı yatırım girişlerinde açıklanmış karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olan ülkeler belirlenmiştir. Analiz sonucunda, 2017 yılı için Belçika, Kanada, Çek Cumhuriyeti, Fransa, Yunanistan, Macaristan, İrlanda, İsrail, İtalya, Japonya, Kore, Hollanda, Polonya, Slovenya, İsveç, Türkiye ve ABD’nin doğrudan yabancı yatırım girişlerinde açıklanmış karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. İkinci olarak imalat sektörü alt sektörlerinde açıklanmış karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olan ülkeler belirlenmiştir. Elde edilen bulgular Fransa, Macaristan, Slovenya, İsveç, Türkiye ve ABD’nin analize dâhil edilen alt sektörlerin tamamında açıklanmış karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca analiz sonuçları alt sektörler itibarıyla bazı ülkelerin güçlü karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olduğunu göstermektedir. Buna göre *“Tekstil, giyim eşyası, ağaç ve kâğıt ürünleri imalatı; baskı ve çoğaltma”* sektöründe Estonya, Finlandiya, Macaristan, Letonya, Litvanya, Polonya, Slovenya ve İsveç; *“Elektrikli teçhizat hariç, metal ve makine ürünlerinin imalatı”*nda Finlandiya ve İrlanda; *“Motorlu kara taşıtlarının, römorkların, yarı römorkların ve diğer taşıma ekipmanlarının imalatı”*nda Polonya, İsveç ve Türkiye; *“Diğer imalatlar (C15, C23, C27, C31, C32, C33)”*da Yunanistan, Macaristan, Kore, Polonya, Slovenya ve Türkiye doğrudan yabancı yatırım girişlerinde güçlü açıklanmış karşılaştırmalı üstünlüğe sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Doğrudan Yabancı Yatırım, Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlük, İmalat Sektörü

REVEALED COMPARATIVE ANALYSIS OF FOREIGN DIRECT INVESTMENT
INWARDS IN THE MANUFACTURING SECTOR FOR OECD COUNTRIES**Abstract**

Foreign direct investments have positive effects such as employment creation, technology transfer, increase in economic growth and increase in exports in host countries. However, the impact of foreign direct investments on the export structure of the host country is not clear. According to the common view, foreign investors in developing countries often focus on simple and low value added jobs to benefit from cheap labor costs and liberal regulatory regimes. According to another view, foreign investments mostly prefer more developed industrial sectors rather than low-skilled activities. Therefore, determining in which sectors foreign direct investments lead to comparative advantage in host countries is important for the change in the export structure of the host country. On the other hand, identifying advantageous countries in foreign direct investment inflows will guide the formation of foreign direct investment incentive policies. The aim of this study is to determine the revealed comparative advantages (RCA) of foreign direct investment inflows in manufacturing and sub-sectors [*“manufacture of food products; beverages and tobacco products”, “manufacture of textiles, wearing apparel, wood and paper products; printing and reproduction”, “manufacture of petroleum, chemical, pharmaceutical, rubber and plastic products”, “manufacture of metal and machinery products, except electrical equipment”, “manufacture of motor vehicles, trailers, semi-trailers and of other transport equipment” and “other manufactures (C15, C23, C27, C31, C32, C33)”*] in OECD countries.

In the study, the revealed comparative advantage index for foreign direct investment (RCA_{FDI}), which was developed by Loewendahl and Barklie (2018), was used. This index is a method to be used for determining the target sectors in foreign direct investment inflows or to analyze the comparative advantage of positions for foreign direct investment. Firstly, among 36 OECD countries participating in the analysis, the countries that have revealed comparative advantage in foreign direct investment inflows were identified. As a result of analysis it was found that Belgium, Canada, Czech Republic, France, Greece, Hungary, Ireland, Israel, Italy, Japan, Korea, Netherlands, Poland, Slovenia, Sweden, Turkey and the United States have a revealed comparative advantage for 2017. Secondly, the countries with comparative advantage in the manufacturing sub-sectors were identified. The findings show that France, Hungary, Slovenia, Sweden, Turkey and United States have revealed comparative advantage in all of the sub-sectors included in the analysis. Furthermore, the analysis results show that some countries have strong comparative advantage in terms of sub-sectors. According to the results, Estonia, Finland, Hungary, Latvia, Lithuania, Poland, Slovenia and Sweden in the *“manufacture of textiles, wearing apparel, wood and paper products; printing and reproduction”*; Finland and Ireland in the *“manufacture of metal and machinery products, except electrical equipment”*; Poland, Sweden and Turkey in the *“manufacture of motor vehicles, trailers, semi-trailers and of other transport equipment”*; Greece, Hungary, Korea, Poland, Slovenia and Turkey in the *“other manufacturing (C15, C23, C27, C31, C32, C33)”* have have a strongly explained comparative advantage in FDI inflows.

Keywords: Foreign Direct Investment, Revealed Comparative Advantage, Manufacturing Sector

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN STEM TUTUMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Oğuzhan NACAROĞLU

Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, DoktoraÖğrencisi,onacaroglu44@gmail.com

ÖZET

Fen (Science), Teknoloji (Technology), Mühendislik (Engineering) ve Matematik (Mathematics) kelimelerinin baş harfi olan ve ülkemizde FETEMM olarak tanımlanan STEM ve STEM eğitimi, başta ABD olmak üzere son yıllarda birçok ülkede öğrencilerin değişen dünya koşullarına uyum sağlayabilmeleri için tüm eğitim kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır. STEM eğitimi formal ve informal olarak uygulanmakta ve bu eğitimde dört disiplin bir araya getirilebileceği gibi iki disiplini içeren öğrenme ortamları da oluşturulabilir. Son zamanlarda STEM eğitime önem verilmesinin en önemli sebepleri, ekonomik ve teknolojik sebeplerdir. Teknolojinin entegre edildiği ve birçok disiplinin iç içe yer aldığı öğrenme ortamlarında ortaya çıkan ürünler, teknolojik ürünler olup bu durum da inovasyona ve ekonominin iyileşmesine katkı sağlamaktadır. STEM eğitiminin birçok faydasından dolayı her kesimdeki bireylerin STEM tutumlarının incelenmesi ve eğer olumsuz tutuma sahip bireyler varsa bu durumun altında yatan nedenlerin ortaya çıkarılması gerekmektedir. Bu kapsamda yürütülen bu çalışmanın odağını özel yetenekli öğrenciler oluşturmaktadır. Toplumların değişmesi ve gelişmesinde önemli bir insan gücü olan özel yetenekli öğrencilerin bilim, sanayi ve teknolojide meydana gelen değişimlere uyum sağlaması, bu kapsamda kariyer planlamasında STEM mesleklerine yönelik olumlu tutum geliştirmeleri önem arz etmektedir. Bu açıklamalar neticesinde bu çalışmada, özel yetenekli öğrencilerin STEM tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nicel araştırma yöntemi desenlerinden tarama kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan bir Bilim ve Sanat Merkezi'nde öğrenim gören 127 özel yetenekli öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak "STEM Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizinde bağımsız gruplar t testi ve ANOVA yürütülmüştür.

Elde edilen bulgular, özel yetenekli öğrencilerin STEM tutumlarının olumlu olduğu yönündedir. Öğrencilerin STEM alt boyutlarından matematik boyutundaki tutumlarının orta, diğer fen, mühendislik ve 21. yüzyılın yetenekleri boyutlarındaki tutumlarının ise yüksek seviyede olumlu olduğu görülmüştür. Bununla birlikte kadın ve erkek katılımcıların STEM tutum puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemesine rağmen, öğrenim görülen program açısından proje üretimi ve yönetimi programında öğrenim gören öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Buradan hareketle Bilim ve Sanat Merkezi'nde öğrenim gören özel yetenekli öğrencilerin STEM tutumlarının bir üst öğretim programına geçtikçe olumlu yönde arttığı söylenebilir. Tüm bu açıklamalar neticesinde özel yetenekli öğrencilerin olumlu STEM tutumlarına sahip olmaları için bu öğrencilere yönelik uygulanan öğretim programlarının güncellenmesi ve Bilim ve Sanat Merkezi'nde görev yapan öğretmenlere STEM ve STEM eğitime yönelik gerekli eğitimlerin verilmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: STEM tutumu, Özel yetenekli öğrenci, Bilim ve sanat merkezi

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN 21. YÜZYIL BECERİLERİNE SAHİP OLMA DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Oğuzhan NACAROĞLU

Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, DoktoraÖğrencisi,onacaroglu44@gmail.com

ÖZET

Tarihsel süreçte birçok sanayi devrimi yaşanmıştır. Son sanayi devrimi ise toplumların bilgi düzeylerinin artması sonucu ortaya çıkan, makine gücünün insan gücünün yerini aldığı ve hız, dijitalleşme, sistem yönünden diğer sanayi devrimlerinden farklılık gösteren Endüstri 4.0 olarak ifade edilmektedir. Endüstri 4.0 akımı, tüm alanları olduğu gibi eğitim alanını da etkilemiş ve Eğitim 4.0 sisteminin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Eğitim 4.0; bilgiyi üreten ve transfer eden, üst düzey düşünme ve inovasyon becerilerine sahip, teknolojik dünyanın ihtiyaçlarına cevap verebilen bireyleri yetiştirmeyi hedefler. Bunun için de bireylerin bilgi ve teknoloji okuryazarlığı, eleştirel ve yaratıcı düşünme, yaşam boyu öğrenme gibi 21. yüzyıl becerilerine sahip olması önem arz etmektedir. Bu bireylerin başında yaşlılarına göre farklı özelliklere sahip ve toplumların en önemli insan gücü olan özel yetenekli bireyler gelmektedir. Bu kapsamda özel yetenekli öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerine sahip olma düzeylerinin incelenmesi önem arz etmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada özel yetenekli öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerine sahip olma düzeylerinin bilişsel, duyuşsal ve sosyokültürel açıdan incelenmesi amaçlanmıştır.

Çalışmada nicel araştırma yöntemi desenlerinden tarama kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan bir Bilim ve Sanat Merkezi'nde öğrenim gören 132 özel yetenekli öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem belirlenirken uygun örneklem yöntemi kullanılmış olup ulaşılabilir evrenin en az %10'una ulaşılmıştır. Veri toplama aracı olarak bilişsel, duyuşsal ve sosyokültürel boyutları içeren 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde katılımcılardan elde edilen puanlara yönelik betimsel analizleri yürütebilmek için frekans (f) yüzde (%), aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Kadın ve erkek katılımcılardan elde edilen puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek için bağımsız gruplar t testi, Bilim ve Sanat Merkezi'nde öğrenim görülen programa göre elde edilen puanların farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yürütülmüştür. Elde edilen sonuçlar; özel yetenekli öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal yönden 21. yüzyıl becerilerinin yüksek, sosyokültürel yönden ise orta düzeyde olduğu yönündedir. Bununla birlikte elde edilen puanlar arasında kadın katılımcılar lehine anlamlı bir farklılık olmasına rağmen, eğitim görülen programa yönelik anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar çerçevesinde gerekli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: 21. yüzyıl becerileri, Bilim ve sanat merkezi, Özel yetenekli öğrenci, Eğitim 4.0

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA UYGULAMA DERSİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Öğr. Gör. Ayşen TÜKEL

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi aysentukel@nevsehir.edu.tr

Öğr. Gör. Seçil YILDIZ

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi secilyildiz@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Çocukların öğrenme ve keşfetme isteği doğuştan gelen bir özelliktir. Bu özellik çocukların bulunduğu çevreyi tanımasına ve öğrenmesine fırsat verir. İyi yapılandırılmış bir çevre okul öncesi eğitim ile mümkündür. Bu sebeple okul öncesi programında dönem dönem değişikliklere ve güncellemelere gidilmiştir. Son değişiklikler 2012 yılında pilot uygulaması yapılarak onaylanan 2013 okul öncesi eğitim programıdır. Program tüm gelişim alanlarını desteklemenin yanı sıra bu alanlarda ortaya çıkabilecek eksiklikleri önlemeyi hedeflediğinden çok yönlüdür. Yaratıcılığın gelişimini ön planda tutan önceliği keşfederek öğrenme olan aynı zamanda dengeli, gelişimsel, sarmal, eklektik, oyun ve çocuk merkezli esnek bir programdır. Bu temel özelliklerin uygulamaya geçirilmesi etkinlikler yoluyla sağlanır. Program Türkçe, matematik, fen, sanat, drama, müzik, hareket, oyun, okuma yazmaya hazırlık ve alan gezilerinden oluşmaktadır. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu. Çocuk Gelişimi öğrencileri 2. Sınıf ders programlarında dönem içi “Okul öncesi Eğitim Uygulamaları” dersi yer almaktadır. Bu ders kapsamında öğrenciler günlük eğitim akışı çerçevesinde etkinlikler planlayarak okul öncesi eğitim kurumlarında uygulamaktadırlar. Çalışma ile öğrencilerin hazırlamış olduğu günlük eğitim akışında yer verdikleri etkinliklerin incelenmesi amaçlanmıştır. Sınıfa ait dosyalardan rastgele seçilen otuz öğrenci dosyası doküman inceleme yöntemi ile analiz edilmiştir. Analiz çerçevesinde dosyalarda yer alan etkinliklerin sıklık, materyal durumu, etkinlik mekanı, kazanımların yer aldığı gelişim alanı türü, etkinlik çeşitleri ve değerlendirme türü çalışmanın alt boyutları olarak ele alınmıştır. Araştırmanın verileri analiz aşamasındadır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, okul öncesi eğitim programı, günlük eğitim akışı, etkinlik

**PARÇACIK SÜRÜ OPTİMİZASYONU İLE AYIRMA HİPERDÜZLERMLERİ
PARAMETRELERİNİN OPTİMİZASYONU**
**OPTIMIZATION OF HYPERPLANE PARAMATERS WITH PARTICLE SWARM
OPTIMIZATION**

Halil İbrahim AYAZ

Arş. Gör. Necmettin Erbakan University, hiayaz@erbakan.edu.tr

Vahit TONGUR

Öğr. Gör. Dr., Necmettin Erbakan University, vtongur@erbakan.edu.tr

ÖZET

İki sınıfın ayrılmasında kullanılan ayırma hiperdüzlemleri birçok makine öğrenmesi problemlerin çözüme ulaştırılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Son yıllarda, makine öğrenmesi algoritmaları ve bilgisayar tabanlı sistemlerin geliştirilmesinde hatırı sayılır bir artış göz çarpmaktadır. Buna dayanarak kullanım alanları göz önüne alındığında sınıflandırma algoritmalarına olan ilgi artmıştır. Bu algoritmaların başlıca kullanım alanları ise görüntü işleme, dolandırıcılık tespiti ve müşteri davranışlarının belirlenmesi olarak özetlenebilir. Gürbüz doğrusal programlama ve h- çokyüzlü ayırma algoritmaları ne çok bilinen lineer sınıflandırma algoritmalarıdır. Bu yöntemler en az hatalı sınıflandırılmış elemanı amaçlarken hiper düzlemler kullanarak sınıflandırma işlemini yapmaktadır. Veri kümesini sınıflandırmak için kullanılan bu yöntemlerin parametreleri, türev tabanlı matematiksel yöntemler kullanılarak hesaplanmaktadır. Kullanılan bu kompleks matematiksel formüller yüzünden bu yöntemlerin kullanım alanlarını kısıtlayabilmektedir. Bu yüzden, makul sürelerde optimal yada makul çözüm veren metasezgisel yöntemler bahse konu parametrelerin optimizasyonu için kullanılmıştır. Hiperdüzlem parametreleri sürekli değerler almaktadır. Bundan dolayı sürekli değerlerin optimizasyonunda iyi sonuçlar sağlayan parçacık sürü optimizasyonu kullanılmıştır. Bu çalışmanın temel amaçları ise matematiksel yöntemi ve metasezgisel yöntemi hata oranı ve kullanım kolaylığı olarak kıyaslamaktır. Sonuç olarak sonuçların doğruluk oranı ve algoritmaların kullanım kolaylığı karşılaştırmalı olarak sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sınıflandırma, Hiperdüzlem Parametreleri, Parçacık Sürü Optimizasyonu

Abstract

Separation of two or more class with one or more hyperplane(s) can play an important role in addressing the issue of most machine learning problem. In recent decades, there has been a dramatic increase in machine learning algorithm and computer based systems. Correspondingly, interest of classification algorithms are increased due to their using area. The main areas of classification algorithms are image processing, fraud detection and detection of customer behaviours. The most known classification methods are Robust Linear Programming and h-polyhedral separability. These methods use the hyperplanes to separate classes linearly separable (or not) with minimum error aim. This hyperplane(s), which used to classify data, has some parameters that obtain by complex mathematical formulas. Usage area of these algorithms is restricted by these complex formulas. Therefore, metaheuristic algorithms, which search the solution space to obtain optimal or approximate solutions in reasonable time scale, are used to optimize the parameters of hyperplanes. Parameters of hyperplanes have continuous attributes, then Particle Swarm Optimization method is used to optimize the parameters. The main aim of this study is compare the mathematical method and metaheuristic method in the manners of easy of use and error rate. As a result, results and easy of use are presented comparatively both PSO and mathematical methods.

Keywords: Classification, Hyperplane Parameters, Particle Swarm Optimization

ERZURUM'DA YENİ BİR AZALIM İLİŞKİSİ: İLSEL SONUÇLAR

Çağlar ÖZER^{1,2,*}

*Sorumlu yazar, caglaroz@atauni.edu.tr

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi, Deprem Araştırma Merkezi, Erzurum-Türkiye,

² Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi, Mühendislik Fak., İnşaat Müh. Böl., Erzurum-Türkiye.

ÖZET

Maksimum yer ivmesi (PGA), bir bölgedeki sismik tehlikenin belirlenmesinde en önemli dinamik parametrelerden biridir. Deprem riskinin yüksek olduğu alanlarda azalım ilişkisinin bilinmesi, yıkıcı deprem meydana gelmeden önce afet senaryosu hakkında fikir verebilir. Bu çalışmada, farklı zeminlerden gelen kuvvetli yer hareketi kayıtları kullanılarak Erzurum için yeni bir azalım ilişkisi geliştirilmiştir. Bu motivasyonla, bölgenin 39° - 41° N enlem ve 40° - 43° E boylamları arasındaki deprem aktivitesi, kuvvetli yer hareketi kayıtları ile incelenmiştir. 2010 ve 2019 yılları arasında kaydedilen depremlerin büyüklüğü 3,5 ile 4,5 arasında değişmektedir. Deprem kayıtları, Afet ve Acil Durum Yönetimi Kurumu'nun (AFAD) kuvvetli yer hareketi bölümünden temin edilmiştir. Zemin sınıflaması, Amerikan Ulusal Deprem Tehlike Azaltma Programındaki temel sınıflandırma kriterlerine göre oluşturulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Azalım ilişkisi, Maksimum yer ivmesi, Erzurum.

A NEW ATTENUATION RELATIONSHIP IN ERZURUM: PRELIMINARY RESULTS

ABSTRACT

Peak ground acceleration (PGA) is one of the most important dynamic parameters in determining the seismic hazard in a region. Knowing the attenuation relationship in the areas where the earthquake risk is high can give an idea about the scenario of the disaster before the destructive earthquake occurs. In this study, a new attenuation relationship was developed for Erzurum by using strong ground motion records from different soils. With this motivation, the earthquake activity of the region between 39° - 41° N latitude and 40° - 43° E longitude has been investigated by strong ground motion records. The magnitude of the earthquakes recorded between 2010 and 2019 range from 3.5 to 4.5. The earthquake records were obtained from the strong ground motion department of Disaster and Emergency Management Authority (AFAD). Soil classification was formed according to the ground classification criteria of American National Earthquake Hazard Reduction Program.

Keywords: Attenuation relationship, peak ground acceleration. Erzurum.

FARKLI SİSMİK SENSÖR TİPLERİ İLE ELDE EDİLEN ZEMİN BÜYÜTMELERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Çağlar ÖZER^{1,2,*}

Eren PAMUK³

*Sorumlu yazar, caglaroz@atauni.edu.tr

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi, Deprem Araştırma Merkezi, Erzurum-Türkiye,

² Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi, Mühendislik Fak., İnşaat Müh. Böl., Erzurum-Türkiye.

³Dr., Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Ankara-Türkiye

ÖZET

Bu çalışmada farklı sismik sensör tipleri kullanılarak zemin büyüme değerlerindeki değişimler incelenmiştir. Sabit bir noktada üç farklı sismik sensör ile en az bir saat boyunca yeraltı dinlenmiştir. Zemin büyüme değerleri Nakamura yöntemi kullanılarak Geopsy programı ile değerlendirilmiştir. Veri-işlem aşamasında tüm pencere boyları ve parametreler sabit tutulmuştur. Nakamura yöntemi, zemin hakim frekansı ve zemin büyümesinin hesaplanması amacıyla, yatay ve düşey bileşen spektrumlarının birbirlerine oranlanması ile hesaplanır. Burada ulaşılmak istenen hedef sensör tiplerinin zemin büyüme hesaplamalarında yaratacağı etkinin araştırılmasıdır. Mikrotremor ölçümlerinde sıkça kullanılan CMG-6TD tipi hız kayıtçısından elde edilen sonuçlara göre; zemin hakim frekans ve zemin büyümesi sırasıyla 0.8 Hz ve 2'dir. CMG-3ESPD tipi hız-ölçer cihazıyla yapılan değerlendirmelerde, zemin hakim frekans ve zemin büyümesi sırasıyla 1.2 Hz ve 2.5 olarak hesaplanmıştır. CMG-5TD tipi ivme-ölçer cihazıyla yapılan değerlendirmelerde, zemin hakim frekans ve zemin büyümesi sırasıyla 5 Hz ve 2.1'dir.

Anahtar Kelimeler: CMG-5TD, CMG-6TD, CMG-3ESPD, zemin büyümesi

Comparison of soil amplifications obtained with different seismic sensor types

ABSTRACT

In this study, changes in soil amplification values were investigated by using different seismic sensor types. At a fixed point, the soil was measured for at least one hour with three different seismic sensors. The soil amplification values were evaluated with Geopsy program using Nakamura method. All window sizes and parameters were kept constant during the data-processing stage. The Nakamura method is calculated by ratio of horizontal and vertical component spectra to each other in order to evaluate soil dominant frequency and soil amplification. The aim of this study is to understand the effect of the type of sensors on soil amplification calculation. According to the results obtained from CMG-6TD type seismometer commonly used in microtremor measurements; soil dominant frequency and soil amplification are 0.8 Hz and 2; respectively. The soil dominant frequency and soil amplification are 1.2 Hz and 2.5; respectively from CMG-3ESPD type seismometer. Soil dominant frequency and soil amplification are 5 Hz and 2.1, respectively from CMG-5TD type accelerometer.

Keywords: CMG-5TD, CMG-6TD, CMG-3ESPD, soil amplification

SAĞLIK KURUMLARINDA ÖRGÜTSEL ADALET ALGISININ ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ÜZERİNE ETKİSİ

Öğr. Gör. Sermed DOĞAN

Kayseri Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu,
sermeddogan@kayseri.edu.tr

Doç. Dr. Özgür DEMİRTAŞ

Kayseri Üniversitesi, Develi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi
demirtasozgur@yahoo.com

ÖZET

Örgütsel adalet kavramının temelini işgörenlerin yönetime karşı dolayısıyla örgüte karşı algılama biçimi ve bu algılama neticesindeki tutum ve davranış çıktıları oluşturmaktadır. Örgüt tarafından sergilenen ücret, terfi, çalışma ortamı ve kişisel gelişim imkanlarının sunulması gibi etkenler örgütün çalışanlara karşı adil davranıp davranmadığı yargısına ulaşmada birer göstergedir. Bu etkenleri tutarlı ve hakkaniyete uygun gerçekleştirebilen örgütler adaletli olarak atfedilirken, liyakatsizliğin olduğu ve yönetime yakın kişilere daha fazla olanak sunulan örgütlerin adaletsiz olarak atfedilmesi kaçınılmazdır. Sağlık hizmetlerinin özellikleri bakımından, emek yoğunluğunun ve uzmanlaşma seviyesinin yüksek olması aynı zamanda sunulan hizmetin insan sağlığını doğrudan ilgilendirmesinden dolayı sağlık örgütlerinde çalışanların kurumu adaletli algılaması önemli bir konudur. Örgütün adaletli olduğu algısı bir bireyin ya da bir grubun algılamasından ziyade tüm işgörenleri kapsamalı ve hatta kurumun her noktasında varlığının çalışanlardan tarafından hissediliyor ya da paylaşıyor olmalıdır. Çünkü sağlık örgütlerinde sunulan tedavi hizmetleri farklı komplikasyonlar gerektirmesinden dolayı birçok disiplinin sürece katılımını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle sağlık çalışanlarının insan sağlığı üzerinde hatalara sebebiyet vermeden sağlığın geliştirilmesinde etkili, verimli ve doğru hizmet sunumu, yüksek performans göstergesi gibi hastaya ve kuruma değer katacak davranışlar ancak örgütsel adaleti yakalayabilen ve örgütsel bağlılığı kazandırabilen kurumlarda var olacaktır. Örgütsel adalet kavramında olduğu gibi örgütsel bağlılık kavramı da çalışanlar tarafından farklı düzeylerde algılanmakta ve farklı boyutları kimlik edinmektedir. Bağlılık türünün ortaya çıkmasında; amaç birlikteliğinin varlığı, ekonomik gelir ve terfi olanakları, örgüt tarafından kazandırılan beceri ve yeteneklerin sorumluluğu gibi tutumlar etki göstermektedir. Örgütsel bağlılık boyutlarını temsil eden bu ifadeler sağlık örgütlerinde hizmetin devamlılığında ve sürdürülebilirlik konularında önem teşkil etmektedir. Bu sebeplerden dolayı örgütsel adalet algısının örgütsel bağlılıkları üzerine etkisinin olup olmadığı bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Adalet, Örgütsel Bağlılık, Sağlık Kurumları

KABAK EKİM ALANLARI VE ÇEVRESİNDE HYMENOPTERA (insecta) TAKSONLARI ÜZERİNE EKO-FAUNİSTİK ARAŞTIRMA VE GÖZLEMLER

Aysel KEKİLLİOĞLU¹

Ülkü MERT²

¹Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fak. Biyoloji Bölümü, Türkiye

² Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Bil. Enst. Biyoloji A.B.D., Türkiye
(akekillioglu@hotmail.com,)

ÖZET

Bu çalışmada Kapadokya Bölgesi Nar Vadisi geleneksel kabak ekim alanları ve çevresindeki Hymenoptera (Arthropoda:Insecta) taksonları faunistik olarak araştırılmış ekolojik gözlem ve incelemeler yapılmıştır. Araştırma sahasında; 2018 yılının Mayıs ayında başlattığımız arazi çalışmaları; Ekim ayına kadar periyodik olarak farklı habitatlarda sürdürülmüştür. Çalışma sürecinde örnekler; atrap ve çeşitli tuzaklar kullanılarak toplanmıştır. Toplanan örneklerin; teşhis ve değerlendirmeleri sonucunda; Hymenoptera takımı bünyesinde; Apidae, Cynipidae, Eumenidae, Formicidae, Pompilidae, Sphecidae ve Vespidae familyalara ait taksonlar tespit edilmiştir. Çalışmada ayrıca; sıcaklık, nem, ve yağış ekolojik faktörlerinin, popülasyonların çeşitlilik ve yoğunluğunu etkileyen en temel öğeler olduğu belirlenmiştir. Burada her üç öğenin birbirini dengelediği özellikle Haziran - Ağustos ayları; fauna çeşitliliği ve yoğunluğu bakımından daha önemli olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hymenoptera, Kabak, Nar Vadisi, Fauna, Ekoloji, Kapadokya

PESTİSİTLER VE ARILAR ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

Aysel KEKİLLİOĞLU¹

Zekeriya BIÇAK²

¹Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fak. Biyoloji Bölümü, Türkiye

² Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Bil. Enst. Biyoloji A.B.D., Türkiye
(akekillioglu@hotmail.com,)

ÖZET

Gıda maddelerinin ilk üretimden son tüketimine kadar geçen gıdalara zarar veren mikroorganizma ve zararlıları uzaklaştırmak veya yok etmek, bunlara ilave olarak bitkilerin büyümesini düzenlemek amacıyla pestisitler kullanılmaktadır. Tarımda bu maddeler, zararlılara karşı mücadelede öncelikli ve yaygın olarak, yüzyıllardan beri doğrudan veya dolaylı olarak kullanılmaktadır. Bu maddelerin kullanılmasıyla belirgin oranda, ürün miktarında ve kalitesinde artışlar gözlenmektedir. Ancak bu tarım ilaçları suda, toprakta, meyva ve sebzeler üzerinde uzun süre bozulmadan kalarak çevre kirliliğine neden olmakta ve dolayısıyla besin zinciri yoluyla insana kadar ulaşabilen çeşitli zararlar oluşturmaktadır. Bal arıları (*Apis mellifera L.*) insanlar için bal, polen, propolis, arı sütü gibi değerli ürünleri üretmenin yanı sıra, doğada tozlaşma görevini de yapmaktadır. Son yıllarda bal arısı başta olmak üzere tozlayıcıların azalması, dünyada büyük kaygılara neden olmaktadır.. Kültür bitkilerinin nektar ve polenlerindeki pestisit kalıntıları, aynı zamanda bal arılarının azalmasında da önemli rol oynamaktadır. Sonuç olarak bu çalışma kapsamında; pestisitler tanım, kullanım, tarihsel süreç, sınıflandırma, mevzuat bakımından arılara etkileri bağlamında ekonomik ve ekolojik olarak incelenip değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Pestisitler, Arılar, Ekonomi, Ekoloji, Tarım

TÜKETİCİLERİN ORGANİK GIDA SATIN ALMA KARARLARI VE SATIN ALMA KARARINDAN DUYDUKLARI MEMNUNİYET DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Doç. Dr. Banu KÜLTER DEMİRGÜNEŞ

Ahi Evran Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Kırşehir/TÜRKİYE.

banu.kulter@ahievran.edu.tr

ÖZET

Tüketicilerin gün geçtikçe daha çok bilinçlenmeleri ve yaşam kalitelerini artırmak istemeleri, gıda ürünü tüketimini sorgulamayı gündeme getirmiştir. Bu doğrultuda tüketiciler, zirai ilaçlardan arındırılmış, koruyucu ve renklendirici gibi katkı maddeleri içermeyen organik gıdalara ilgi duymaya başlamışlardır. Benzer şekilde işletmeler de daha fazla organik gıda ürünü üretmeyi amaç edinmişlerdir. İşletmeler, organik gıda pazarında başarılı olabilmek için tüketicilerin organik gıda satın alma kararlarını incelemek, tüketiciler için önemli olabilecek unsurları belirlemek ve bu doğrultuda pazarlama stratejileri geliştirmek durumundadırlar.

Bu çalışmanın amacı, tüketicilerin organik gıda satın alma kararlarını etkileyen faktörleri belirlemek ve bu faktörlerin, tüketicilerin satın alma kararından duydukları memnuniyet üzerindeki etkilerini tespit etmektir. Çalışmada *gıda alışverişlerine dahil olma, fiyat, kalite, bulunabilirlik, sağlık ve güven* olmak üzere altı boyutun, satın alma kararı ve bu karardan duyulan memnuniyet üzerindeki etkileri tespit edilmektedir. Ayrıca çalışmada demografik değişkenlerin, satın alma kararı üzerindeki etki düzeyleri sunulmaktadır. Araştırmanın örneklemini Ankara ilinde bulunan ve organik gıda ürünleri hakkında bilgi sahibi olan 500 tüketici oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama metodu olarak yüz yüze anket yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen veriler, Sosyal Bilimler için İstatistik Programı (SPSS) programı kullanılarak analiz edilmiştir. Belirlenen altı boyutun, satın alma kararı ve memnuniyet üzerindeki etki düzeylerini belirlemek için regresyon analizi kullanılmıştır. Bu araştırma, tüketiciler açısından organik gıda tercihlerinde hangi faktörlerin ön plana çıktığı yönünde bir farkındalık oluşturabilecektir. Ayrıca araştırmanın bulgularının, organik gıda tüketimini artırmak ve memnuniyet oluşturmak adına işletmelere yol göstereceği düşünülmektedir. Böylelikle sürdürülebilir bir organik gıda tüketimi sağlanabilecektir.

Anahtar kelimeler: Organik gıda, organik gıda tüketimi, organik gıda satın alma kararı

A RESEARCH ON CONSUMERS' ORGANIC FOOD BUYING DECISION AND SATISFACTION OF BUYING DECISION

Abstract

Every increasing consumers' conscious and need to raise the life quality have made food consumption questioning popular for consumers. Accordingly, consumers begin to be interested in organic foods that are free from pesticides and not containing additives such as protective ingredients and artificial food coloring. Similarly, companies aim to produce more organic food products. Companies have to examine consumers' organic food buying decisions and determine important motives so that they can develop appropriate marketing strategies.

The aim of this study is to determine the consumers' organic food buying motives and to test the effect of these motives on satisfaction. The study reveals the effects of six dimensions (food shopping involvement, price, quality, availability, health and trust) on organic food buying decision and satisfaction of this decision. The study also presents the effectiveness level of demographic factors on buying decision. The sample group of this study consists of 500 consumers having knowledge about organic food products and living in Ankara. The data was collected by face to face survey

method and analyzed by using Social Sciences Statistics Package (SPSS 20). Regression analysis was used in order to test the effects of six dimensions on buying decision and satisfaction. This study can raise awareness about the prominent factors on consumers' organic food buying decisions. Besides, the findings of the study are expected to guide the companies to increase organic food consumption and provide satisfaction. In this way, sustainable organic food consumption can be created.

Keywords: Organic food, organic food consumption, organic food buying decision.

BAĞIMSIZ DENETÇİLERİN KGK’NİN GÖREV VE YETKİLERİNİN KAPSAMI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA*¹

Öğr. Gör. Burcu DOĞAN

Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalı Doktora Öğrencisi
(Adıyaman Üniversitesi Besni Meslek Yüksekokulu İşletme Yönetimi)

Öğr. Gör. Erdem HİLAL

Adıyaman Üniversitesi Gölbaşı Meslek Yüksekokulu Yönetim Organizasyon Bölümü

ÖZET

Son yıllarda yaşanan muhasebe ve bağımsız denetim skandalları ile birlikte, denetim faaliyetini icra eden denetim şirketlerine olan güven sarsılmıştır. Başta Amerika olmak üzere denetimin denetimi için kamu gözetim kurumları kurulmaya başlamıştır.

Türkiye’de 26.09.2011 tarihinde kararlaştırılan ve 02.11.2011 tarihli, 28103 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) oluşturulmuş ve bağımsız denetim için kamu gözetimi getirilmiştir. KGK ile kamu gözetimi, muhasebe standartları, denetim standartları, denetim kuruluşlarının görev ve yetkilerini yasa ile tek çatı altında toplamıştır. KGK tek yetkili kuruluş haline getirilmiştir. Bu çalışmanın amacı, KGK’ye kayıtlı bağımsız denetçilik belgesi alan Yeminli Mali Müşavirler (YMM) ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirin (SMMM) kurum kurulduktan sonra, kurumun görev ve yetkileri kapsamında bir değerlendirme yapmaktır.

Anahtar Kelimeler: Bağımsız Denetçiler, KGK görevleri, KGK yetkileri, Denetim

ABSTRACT

With the recent accounting and independent auditing scandals, the trust in the auditing companies carrying out the audit activity has been shaken. Public oversight agencies have started to be established for the audit of the audit, especially in the USA.

Agreed on the 26/09/2011 date in Turkey and 02.11.2011 dated, 28103 numbered Official Gazette, no 660 Public Oversight, Accounting and Auditing Standards for Public Oversight of the Decree Agency of the Organization and Duties of the Law on Accounting and Auditing Standards

*¹Bu Makale Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalı Doktora Öğrencisi Burcu Doğan tarafından hazırlanan: “**Kamu Gözetimi Ve Muhasebe Denetimi Standartları Kurumunun (Kgk) Bağımsız Denetimdeki Etkinliğinin Bağımsız Denetçiler Açısından Değerlendirilmesi**” isimli Doktora Tezinden hazırlanmıştır.

Agency (CRA) was established and public oversight for independent audit. With the POA, public oversight, accounting standards, auditing standards and the duties and powers of audit institutions are gathered under one roof by law. The UPS has become the only authorized institution. The purpose of this study is to make an assessment within the scope of the duties and powers of the Certified Public Accountant (CPA) and Independent Accountant and Financial Advisor (CPA) after the establishment of an independent auditor registered to the KGK.

Keywords: Independent Auditors, UPS duties, UPS powers, Audit

**GEZEN TAVUKLAR İLE ÇİFTLİK TAVUKLARININ FEMUR KEMİKLERİNİN MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN
BELİRLENMESİ VE KARŞILAŞTIRILMASI**

**Determination and Comparison of Mechanical Properties of Femur Bones of Roaming Chickens
and Farm Chickens**

Büşra AĞIN

biomedmuh@gmail.com

Talip ÇELİK

Araş. Gör. Dr., Kocaeli Üniversitesi, talip.celik@kocaeli.edu.tr

Yasin KIŞIOĞLU

Prof. Dr., Kocaeli Üniversitesi, ykisioglu@kocaeli.edu.tr

ÖZET

Biyolojik materyallerin davranışını anlayarak, biyomedikal çalışmalarda canlıya uygun teknolojik ekipmanlar geliştirebilmek için hayati öneme sahip olan biyomekanik alandaki çalışmaların yeri gün geçtikçe gelişen tıbbi teknolojik çalışmalarla birlikte artarak devam etmektedir. Biyomekanik, biyolojik materyallerin yapısını incelemek için biyoloji ve makine mühendisliğini birleştiren disiplinler arası bir daldır.

Kemiğin yapısal ve fonksiyonel karakterini yansıtan parametreler , kemik kalitesi, esnekliği ve dayanıklılığı gibi birçok açıdan bilgi sunduğu için kemik dokunun mekanik özelliklerinin tespitinde genellikle biyomekanik çalışmalar tercih edilmektedir. Ayrıca tıp, diş hekimliği ve ortopedi alanında yeni geliştirilmiş implant ve protezlerin mekanik testlerini gerçekleştirebilmek için, canlı veya cansız modellere ihtiyaç vardır. Cansız modeller üzerindeki çalışmaların canlı durumu tam olarak yansıtamaması ve simüle etmedeki zorluk sebebiyle hayvan modelleri üzerindeki çalışmalar tercih edilmektedir.

Kemik biyomekaniği, kemik üzerine düşen yük ve buna bağlı olarak ortaya çıkan deformiteleri inceler. Biyomedikal alanda üretilen ve geliştirilen implant ve protezlerin üzerine gelecek yükleri ve bu yüke karşı koyacakları mukavemetlerini hesaplayabilmek için de yine kemik biyomekaniğini iyi analiz etmek gerekmektedir.

Kemik modellerinin malzeme özellikleri gerçek kemiklere oranla farklılıklar gösterebilmektedir. Bu sebeple gerçek kemik mekanik özelliklerine yakın hayvan kemiği modelleri kullanımı daha yaygındır.

Çalışmada aynı yaş ve cinsten çiftlikten ve köyden alınan yirmişer tavuğun femur kemikleri biyomekanik testlere hazır hale getirildi. Kemikler üç gruba ayrılarak çekme, üç nokta eğme ve burulma testlerinden geçirildiler. Testlerin yapılması aşamasında kemiklerin test cihazlarına bağlanabilmesi için Solid Works'te çizilip 3D yazıcıdan çıkarılan kalıplar ve boşlukları doldurabilmek için de epoksi reçine kullanıldı. Elde edilen kuvvet-zaman grafikleri değerlendirilip istatistiksel analiz yapılarak gezen tavuklarla çiftlik tavuklarının femurlarının birbirinden anlamlı ölçüde farklı olan mekanik değerleri belirlenip sonuçlar yorumlandı.

Bu bilgiler doğrultusunda gezen tavuklar ve çiftlik tavukları arasındaki mekanik kıyaslama verileriyle birlikte literatürde mevcut olmayan mekanik değerler tamamlanmış olup, daha sonra yapılabilecek biyomedikal çalışmalarda katkıları değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Biyomekanik, tavuk femuru, mekanik testler

EVSEL ORGANİK ATIKLAR VE ALTERNATİF YÖNETİMLERİ

Aysel KEKİLLİOĞLU¹

Fatma SOYSALDI²

¹Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fak. Biyoloji Bölümü, Türkiye

² Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Bil. Enst. Biyoloji A.B.D., Türkiye
(akekillioğlu@hotmail.com, fatma8280@hotmail.com)

ÖZET

Günümüzde sürekli nüfus artışı, tüketimin artması ve endüstrileşmenin hız kazanması çevresel birtakım sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu sorunlardan bir tanesi de atıkların düzgün yönetilmemesidir. Atıkların doğru bir şekilde bertaraf edilmemesi çevreye zarar verebilmektedir. Atık yönetiminin sadece kurumsal olarak değil bireysel olarak da doğru uygulanması gerekmektedir. Evsel atıkların % 60'ını organik atıklar oluşturmaktadır. Bu çalışmada bireysel olarak evsel organik atıkların değerlendirilmesine alternatif bir yöntem olarak vermikompost (solucan gübresi) üretim süreç ve teknikleri incelenmektedir. Vermikompost üretimi, toprak solucanlarının kullanılarak organik atık yönetimi için etkili ve hızlı bir yöntem olup, aynı zamanda besin maddeleri gibi değerli kaynakları geri dönüştürebilmektedir. Burada mevcut verilerimiz doğrultusunda sonuç olarak; bitki gelişimini destekleyen, tamamen geri dönüşüm ürünü, çevre dostu organik gübre elde edilebilmektedir. Bu bağlamda; çalışma içeriğinde, özellikle bireysel-evsel uygulama süreci olarak, organik atık yönetiminde etkili bir yöntem olan vermikompost üretim teknikleri, önemi, sağladığı avantajlar değerlendirilmektedir. Ayrıca, evsel atıkların kaynağında azaltılmasına katkı vurgusu ile birlikte, uygulanabilir alternatif atık yönetim sisteminin ögesi olarak, vermikompostun; ekonomi ve çevre üzerindeki olumlu etkileri de analiz edilerek, öncelikle yaygınlaştırılmasının gerekliliği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Vermikompost, Evsel Atık, Yönetim, Çevre, Ekonomi

QAFQAZ ALBANİYASI İZLƏRİNİ DAŞIYAN MEMARLIQ ABİDƏMİZ KEŞİKÇIDAĞ
OUR ARCHITECTURAL MONUMENT KESHICHIDAG BEARING TRACES OF CAUCASIAN
ALBANIA

Musa MURSAQULİYEV

“Keşikçidağ” Dövlət tarix-mədəniyyət qoruğunun direktoru,
Azərbaycan Respublikası, Ağstafa şəhəri,
Director of the “Keshikchidag” State historical and cultural reserve,
Azerbaijan, Aghstafa district,
mursaqulov@gmail.com

ÖZET

Qafqaz Albaniyası Azərbaycan ərazisində qurulan ilk dövlətlərdən olmuşdur. Azərbaycan ərazisində zaman-zaman yaradılmış müxtəlif cür unikal memarlıq abidələri zəngin mədəni irsimizi daha da zənginləşdirir. Tarixin sərt sınaqlarından keçərək bu günümüze gələn nadir memarlıq abidələrinin yaranmasında Qafqaz Albaniyası özünəməxsus yer tutur. Belə memarlıq nümunələrinin qorunub saxlanıldığı ərazilərimizdən biri də Ağstafa rayonunun ərazisindəki Keşikçidağ mağara-məbədər kompleksidir.

Bizim eradan əvvəl və bizim eranın ilk əsrlərində Qafqaz Albaniyasında günbəz formalı memarlıq abidələrinin inşası geniş yayılmışdı. Ceyrançöldə, bölgənin ən hündür yüksəkliyi olan Keşikçidağda ilkin orta əsrlərin sonuna aid edilən və bir-birindən 1500 metr aralıda yerləşən iki məbədər yerləşir. Məbədlərin tavanlarının günbəzvari hörgü ilə qurulması Alban memarlığının izlərini özündə əks etdirir. Bu tipli memarlıq abidələrinə Keşikçidağla yanaşı Azərbaycanın Qarabağ, Qazax, Tovuz, Şəmkir və Naxçıvan bölgələrində də rast gəlinir.

“Keşikçidağ” Dövlət tarix-mədəniyyət qorucu ərazisində dəniz səviyyəsindən 850 metr hündürlükdə yerləşən və VI-VIII əsrlərdə tikildiyi güman edilən Keşikçiqala da Qafqaz Alban memarlığının tərkib hissələrindən hesab edilir. Belə ki, tarixin bu dövründə müdafiə məqsədilə tikilmiş üçmərtəbəli qalalarda mərtəbələrarası tağlardan istifadə edilmişdir. Kərpicdən və yerli gəc ilə hörülmüş tağlar memarlıqda praktik cəhətdən möhkəmliyi təmin etmək məqsədi güdmüşdür.

Qafqaz Albaniyasında IV əsrdə xristianlığın dövlət dininə çevrilməsi nəticəsində ölkə memarlığında da canlanma başladı. Bu incəsənət erkən dövrlərdə təbiət və xarakter baxımından ən çox dini ideyalara əsaslanırdı. Keşikçidağ mağaralar kompleksində yaşayışın izləri daş dövründən başlayaraq tarixin bütün dövrlərini özündə əhatə edir və 70-dək təbii, həmçinin süni mağaralar mövcuddur. Bu mağaraların çoxu sıldırım, əlçatmaz qayalıqlarda yerləşmiş və yonma, çapma üsulu ilə yaradılmışdır. Mağaralar çox gözəl memarlıq üslubunda zaman-zaman genişdirilərək Alban kahinlərinin dini inanclarını özündə əks etdirən incəsənət nümunəsidir.

“Keşikçidağ” qorugunda müxtəlif dövrlərə aid çoxsaylı tarixi, dini, arxeoloji, memarlıq abidələri vardır ki, onların araşdırılması bu ərazinin tarixinin müxtəlif qatlarının öyrənilməsinə böyük töhfə verə bilər. Nəinki Qafqaz Albaniyasına həmçinin tariximizin bütün mərhələlərinə aid memarlıq abidələrini qorumaq və yaşatmaq vacibdir.

Anahtar kelimələr: Memarlıq, Qafqaz Albaniyası, Günbəz.

ABSTRACT

Caucasus Albania was one of the first countries established in Azerbaijan. Various unique architectural monuments created on the territory of Azerbaijan enrich our rich cultural heritage. Caucasian Albania has a special place in the creation of unique architectural monuments, which have passed through the hardest tests of history. One of the areas where such examples of architectural are preserved is the Keshikchidag cave complex in the Aghstafa district.

The construction of dome-shaped architectural monuments in Caucasus Albania was widespread in the BC and the first centuries of our era. There are two temples dating back to the end of the Middle Ages in

Jeyranchol, the highest altitude of the region – Keshikchidag. The ceilings of the temples installation with a dome-shaped masonry work layout reflect the traces of Albanian architecture. This type of architectural monument is found in the regions of Azerbaijan along with Keshikchikdag, as well as in the Karabakh, Gazakh, Tovuz, Shamkir and Nakhchivan regions.

Keshikchigala, supposed to have been built in the VI-VIII centuries, located at the height of 850 meters above sea level, in the territory of the "Keshikchidag" State historical and cultural reserve, is also a part of Caucasian Albanian architecture. Thus, in this period of history, in three-storey towers built for protection were used inter-floor arches. Arches made of bricks and local alabaster aims to provide practical consistency in architecture.

As a result of the conversion of Christianity to the state religion in Caucasian Albania in the fourth century, the architecture of the country also began to revive. This art was based on the most religious ideas in terms of nature and character in the early days. The traces of life in the Keshikchidag cave complex cover all periods of history from the Stone Age and there are up to 70 natural and artificial caves. Most of these caves are located in steepness, inaccessible cliffs, and are created by the method of carved and cutting. The caves are an example of art reflecting the religious beliefs of the Albanian priests that expands from time to time in a beautiful architectural style.

There are numerous historical, religious, archaeological and architectural monuments belong to different times in the Keshikchidag reserve, which can make a great contribution to the study of various layers of the history of this area. It is important to protect and immortalize architectural monuments belong to not only Caucasian Albania, but also of all stages of our history.

Keywords: Architecture, Caucasus Albania, Dome.

KUR'AN'I NASIL OKUYALIM VE ANLAYALIM

Ömer ÖZBEK

Dr. Öğr. Üyesi ERÜ. İlahiyat Fakültesi
omeroz@erciyes.edu.tr

ÖZ

Bu çalışma ilk bölümde tilavet etmek anlamında bir okuma ve ikinci bölümde anlamaya yönelik okuma ve bunların nasıl olması gerektiğine ilişkin önerileri barındıran bir özelliğe sahiptir. Yapılan tespitlerden hareketle kısaca Kur'an okunurken en doğru biçimde bir okumaya nasıl ulaşılabileceğine ilişkin öneriler, yapılan bariz hataları da içeren örneklerle sunulacaktır. Kur'an'ı anlamaya yönelik olan okumanın nasıl olması gerektiğine dair daha önce yapılan bazı çalışmaların vardıkları sonuçların ve elde edilen kaynaklardan tespit edilen verilerin değerlendirmesi ile konunun daha açık bir şekilde ortaya konulması önemlidir. Bu nedenle çalışma ibadet için okuma ile anlamak için okuma gibi iki farklı okumanın birleştirilmesi amacını taşımaktadır.

Kur'an okumanın, harflerin mahreç ve sıfatlarından başlayarak tecvîde riayet etmek gibi önemli kuralları bulunmaktadır. Harflerin doğru seslerle telaffuz edilmesi, tilavetin doğru yapılmasına yönelik bir adımdır. Ancak bir harfi doğru çıkarmak Kur'an'ı doğru okuyabilmek için tek başına yeterli değildir. Harflerin sıfatlarına ve tecvîd kurallarına riayet edilmeden yapılan okuyuşlar, kıraat âlimleri tarafından hatalı sayılmıştır. Kur'an okuyan kişi onun anlamını bozacak bir okuyuşta kaçınılmalıdır. Kişinin ibadetleri için makbul bir okuyuşta yeterli düzeye ulaşması ve bunu gerçekleştirecek yöntemi bilmesi gerekir.

Kur'an'ı anlamaya yönelik okuma da onun doğru telaffuzla okunması gibi Hz. Peygamber döneminden günümüze kadar uzanan bir sürece sahiptir. Bu okuma, Allah kelamının nüzulünden bugüne anlaşılması ve yorumlanması çabasıdır. İslam kültür tarihi boyunca İslami ilimlerin temel konusu olan Kur'an, günümüzde de hala ilahiyat fakülteleri başta olmak üzere her ortamda anlama çabalarının konusu olmaya devam etmektedir.

Kur'an okuma kıraat ilminin konusu iken onu anlamaya yönelik okuma tefsir ilminin konusu olarak karşımızdadır. Bu çalışma ayrıca iki tür okumanın birbirine olan desteğini ortaya koymaya çalışacaktır. Bu nedenle metin her ikisinin de ayrı bir şekilde yollarını tanımlayan, yorumlayan ve değerlendiren bir ürün olmayı amaç edinmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kıraat, Kur'an, Tilavet, Okuma, Anlama.

HOW TO READ AND UNDERSTAND THE QUR'AN

Abstract

In the first part, this study has a reading in the sense of recitation and in the second part it contains the suggestions for reading and understanding how to understand them. Based on the findings, suggestions on how to reach a correct reading while reading the Qur'an will be presented with examples including obvious mistakes. It is important to clarify the issue by evaluating the results of some previous studies on the reading of the Qur'an, and the data obtained from the sources. Therefore, the study aims to combine two different readings such as reading to understand with reading for worship.

There are important rules of reading the Qur'an, such as adherence to tajweed starting from the origins and adjectives of letters. Pronouncing letters with correct sounds is a step towards making the recitation correct. However, correct ejecting a letter is not enough to read the Qur'an correctly. Readings made without observing the adjective rules of the letters and the rules of tajweed were considered wrong by the Qiraat scholars. The person who reads the Qur'an should refrain from a

reading that distorts his meaning. One should reach a sufficient level in a acceptable reading for worship and know the method to accomplish this.

Reading to understand the Qur'an is like reading it with the correct pronunciation that has a period extending from the period of the Prophet to the present day. This reading is nothing but an effort to understand and interpret the word of Allah from the coming of the present. The Qur'an, which has been the main subject of Islamic sciences throughout Islamic cultural history, continues to be the subject of understanding efforts in every setting, especially in theology faculties.

While reading the Qur'an is the subject of science of Qiraat, it is the subject of science of interpretation of reading exegesis to understand it. This study will also attempt to demonstrate the support of two types of reading. Therefore, the text aims to be a product that defines, interprets and evaluates the ways of both in a separate way.

Keywords: Qiraat, Qur'an, chants, reading, understanding.

**PATATES BÖCEĞİNİN (*Leptinotarsa decemlineata* SAY, 1824)
BİYOLOJİK MÜCADELE SÜRECİ ÜZERİNE ARAŞTIRMA**

Aysel KEKİLLİOĞLU¹

Mevlidiye YILMAZ²

¹Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fak. Biyoloji Bölümü, Türkiye

² Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Bil. Enst. Biyoloji A.B.D., Türkiye
(akekillioğlu@hotmail.com, mevlidiye_yilmaz@hotmail.com)

ÖZET

Dünya ülkelerinin %79'unda patates yetiştirilmekte, üretilen miktar olarak buğday, mısır ve pirinçten sonra 4. sırada yer almaktadır. Temelde çeşitli yöntemlerle hazırlanıp tüketilen patates, gelişmiş ülkelerde sanayi alanında konserve, dondurulmuş gıda, cips, püre, granül ve toz formlarda işlenip pazarlanmaktadır. *Leptinotarsa decemlineata* patates üretiminde önemli derecede ekonomik kayba neden olan zararlıların başında gelmektedir. Ergin ve larvaların her ikisi de konukçu bitkilerin yapraklarını genellikle dıştan başlayarak içe doğru yemekte, bazen de yaprağın merkez kısmında bir delik açarak bu deliği genişletmek suretiyle beslenmektedir. Bu nedenle bitki gelişiminin yavaşlamasına, verimin azalmasına neden olduğu ve mücadelesinin zorunlu olduğu kaydedilmektedir. Patates bitkisinin anfidiploid bir bitki oluşu, sterilite ve patates böceğine dayanıklı patates çeşitlerinin olmayışı gibi nedenlerle söz konusu zararlıya karşı melezleme gibi klasik ıslah yöntemleri ile bu zararlıya dayanıklı çeşitlerin geliştirilmesi mümkün olamamaktadır. Fazla miktarda ürün kaybına neden olarak ekonomik düzeyde büyük hasarlara sebebiyet veren patates böceği ile mücadelede kimyasal insektisitlerin kullanımı başı çekmektedir. Son yıllarda kimyasal pestisitlere alternatif oluşturmak amacıyla zararlıların mücadelesinde bazı bitki ekstraktlarının ve biyolojik mücadele yöntemlerinin araştırılması ve bunların uygulamaya aktarılması büyük önem kazanmıştır. Ülkemiz tarımı açısından büyük tehdit oluşturan zararlı organizmalar içerisinde yer alan patates böceği ile mücadele çalışmalarında kullanılan bitkisel kökenli insektisitlerin de olumlu sonuçlar verdiği çoğu araştırmacı tarafından saptanmıştır. Bitki ekstraktlarının kullanılması ya da biyolojik mücadelenin yapılması doğal denge ve toprak verimliliği açısından da önemli olacağı için bu araştırmaya gerek duyulmuştur.

Anahtar kelimeler: *L.decemlineata*, Biyo-kontrol, Ekoloji, Patates, Tarım, Çevre

MEMLEKET HİKÂYELERİ'NDE GAYRİMÜSLİMLER

Semih ZEKA

Dr. Öğr. Üyesi, Erciyes Üniversitesi, zekasemih@hotmail.com

ÖZET

Refik Halit Karay, roman, hikâye, fıkra, deneme, hatıra, tiyatro gibi birçok edebi türde eserler vermiş bir yazardır. 1914 yılında siyasi yazıları sebebiyle Anadolu'ya sürgün edilen Karay, Sinop, Çorum, Ankara ve Bilecik'te bulunur. Bu sürgün dönemindeki gözlemlerini “Memleket Hikâyeleri”de bir araya getirir. Memleket Hikâyeleri'ne yansıyan bu gözlemlerden bir kısmı o dönem Anadolu'da yaşayan gayrimüslimlere dairdir.

Memleket Hikâyeleri'nde gayrimüslimlerden bazılarının para merkezli bir hayat yaşadıkları görülür. Bunların içinde, yaralı bir kadına karşılığını alamayacağını bildiği için müdahale etmeyen Rum eczacı dikkati çeker. Bir başka gayrimüslim ise gece yarısı olsa da peşin parayla yapılan alışverişe ses çıkarmazken veresiye teklif eden müşteriye küfürlerle kovar. Adı verilmeyen bir Yahudi ise verdiği tıraş fırçası iddia ettiği gibi değerli olsa da o, bireyi değil ama devleti kandıran bir vaziyette sergilenir. Çünkü o, bu tıraş fırçası içinde gümrükten mal kaçırır.

Memleket Hikâyeleri'nde gayrimüslimler emekleriyle geçimlerini sağlayan insanlar olarak da sergilenirler. Bunlar kendi halinde bir kuyumcu ya da doktor olduğu gibi fabrikada sessiz sedasız ölümü bekleyen genç işçi kadınlardır da. Aynı zamanda gayrimüslim, dünyadaki değişimleri takip eden ve içinde bulunduğu şartları bilinçli olarak sorgulayan bir durumda da verilir.

Refik Halit Karay'ın Memleket Hikâyeleri'nde gayrimüslimleri bedensel haz bağlamında da ele aldığı görülür. Öncelikle gayrimüslimlerin ikamet ettiği mahalle ve buradaki meyhaneler bireyin midesine hitap eder. Bunun yanında yazar, gayrimüslim kadınları betimlerken bedensel hazzın bir başka yönünü ön plana çıkarır: cinsellik. Yine yazar, gayrimüslim kadınların bedensel özelliklerini ön plana çıkarırken bu defa onları iştiha ve cinselliğin bir araya geldiği bir unsura dönüştürür.

Refik Halit, Memleket Hikâyeleri'nde gayrimüslimi toplum içinde ürkek bir halde yansıtır. Gayrimüslim toplumu oluşturan bireylerden biri olarak diğerleri ile aynı mekânı paylaşır; ancak toplumu ilgilendiren sorunlarda ön plana çıkmaktan imtina eder. O, sadece diğerlerine belli belirsiz ses ve mimiklerle katılır ki bunlar onun düşüncesini belli etmez. Bununla birlikte memlekette olup bitenlere karşı bir fikri de vardır. Onun bu halinden içinde yer aldığı toplumun bir parçası olamadığı sonucu çıkarılabilir.

Bu çalışmanın amacı, bir zamanlar Anadolu'da yaşayan gayrimüslimlerin Refik Halit Karay'ın bakış açısı ile “Memleket Hikâyeleri”ne nasıl yansıdığının tespitidir. Böylece “Memleket Hikâyeleri”nin, Refik Halit Karay'ın bakış açısından olsa da 20. yüzyılın başında Anadolu'da yaşayan gayrimüslimlere dair bilgi elde edilmesinde bir araç olduğu görülür.

Anahtar Kelimeler: Refik Halit Karay, Memleket Hikâyeleri, gayrimüslim

DENEYİMSEL PAZARLAMA BOYUTLARI İLE İLGİLİ TÜKETİCİ ALGILARINI ÖLÇMEYE YÖNELİK BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Öğr. Üyesi Murat ÇAKIRKAYA

Necmettin Erbakan Üniversitesi, murat.cakirkaya39@gmail.com

ÖZET

Deneyimsel pazarlamanın gelişimiyle birlikte pazarlamanın temel çalışma alanları içerisinde yer alan ürün yönetimi, marka yönetimi, müşteri ilişkileri yönetimi vb. çalışmalar yerini müşterilere sunulan deneyimlere (duyusal, duygusal, davranışsal, düşünsel ve ilişkisel) bırakmıştır. Deneyimsel pazarlama tüketicinin satın aldığı ürün veya hizmetin yaşamında yaratacağı beklentileri kavrayabilmek ve bu durum için hizmet edecek bir deneyim sunmakla ilişkilidir. Araştırmanın amacı bir kargo şirketinden hizmet satın alan tüketicilerin deneyimsel pazarlama uygulamalarına yönelik algılarının deneyimsel pazarlamanın boyutları bağlamında değerlendirilmesidir. Bu amacı gerçekleştirmek için bir kargo şirketinden hizmet satın alan tüketiciler üzerinde bir anket çalışması yapılmıştır (n=449). Çalışmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Anketin verileri kullanılarak değişkenler arasındaki farklılıklar test edilmiştir. Bu bağlamda tüketicilerin deneyimsel pazarlama uygulamalarına yönelik algıları sorulara verdikleri cevaplar üzerinden puan ortalamaları baz alınarak değerlendirilmiştir. Araştırma neticesinde bir kargo şirketinden hizmet satın alan tüketicilerin deneyimsel pazarlama uygulamalarına yönelik algılarının değişken bazında farklılıklar gösterdiği görülmüştür. Bazı ifadelerle yüksek düzeyde katılım söz konusu olmasına karşın bazı ifadelerde katılım düzeyi oldukça düşük seviyelerdedir. Sonuç olarak deneyimsel pazarlamanın önemi her geçen gün artmaktadır. Çünkü deneyimsel pazarlamanın marka değerini yükselttiği, tüketicilerin nezdinde ürün ve hizmetlerin daha iyi algılanmasını sağladığı ve rakiplerle rekabette stratejik üstünlük sağladığı, tüketicilerin deneyimlemeleri sayesinde yeniliklerin tüketicilerce daha çabuk kabul gördüğü, kurumun imajını güçlendirdiği ve son olarak tüketici sadakatini artırdığı yapılan çalışmalarla ortaya konulmuştur. Sonuç olarak etkin deneyimsel pazarlama uygulamaları sunabilen markalar kendilerini diğer markalardan ayırtılabilmekte, müşteri memnuniyeti oluşturabilmekte ve tüketicilerin tercihlerini önemli ölçüde etkileyebilmektedir. Dolayısıyla tüketicilerin Yurtiçi Kargo markasına ait hizmet kalitesinden etkilenmeleri için, deneyimsel pazarlamanın beş boyutu için de ayrı deneyimler tasarlanmalı ve uygulamaya konulmalıdır. Bu yapılırken özgün bir yaklaşım benimsenmeli ve müşterilerin tüm süreçlere müdahil olmaları sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Deneyimsel Pazarlama, Sosyo-Demografik Değişkenler, Deneyim

AN EVALUATION TO MEASURE CONSUMER PERCEPTIONS ABOUT EXPERIENTIAL MARKETING DIMENSIONS.

ABSTRACT

With the development of experiential marketing, product management, brand management, customer relationship management, etc., which are among the main working areas of marketing, have left their place to the experiences (sensory, emotional, behavioral, intellectual and relational) offered to customers. Experiential marketing is related to understanding the expectations that the consumer will create in the life of the product or service purchased and providing an experience to serve for this situation. The aim of the research is to evaluate the perceptions of consumers who purchase services from a cargo company about experiential marketing practices in the context of the dimensions of experiential marketing. In order to achieve this aim, a survey was conducted on consumers who purchased services from a cargo company (N = 449). Purposeful sampling method was used in the study. Differences between variables were tested using the questionnaire data. In this context, consumers' perceptions of experiential marketing practices were evaluated on the basis of their average scores based on their answers to the questions. As a result of the research, it has been observed

that the perception of consumers who purchase service from a cargo company towards experiential marketing practices varies on a variable basis. Although there is a high level of participation in some statements, the level of participation in some statements is quite low. As a result, the importance of experiential marketing is increasing day by day. Because, it has been demonstrated with the studies that experiential marketing increases the brand value, provides better perception of products and services to consumers and provides strategic superiority in competition with competitors, thanks to the experiences of consumers, innovations are accepted more quickly by consumers and finally, the loyalty of the corporation is increased. As a result, brands that can offer effective experiential marketing practices can differentiate themselves from other brands, create customer satisfaction and significantly affect the preferences of consumers. Therefore, separate experiences should be designed and put into practice for all five dimensions of experiential marketing in order for consumers to be affected by the service quality of Yurtiçi Kargo brand. While doing this, a unique approach should be adopted and customers should be involved in all processes.

Key Words: Experiential Marketing, Socio-Demographic Variables, Experience

TÜRKİYE DE MUHASEBE STANDARTLARI ALANINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZ ÇALIŞMALARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Öğr. Gör. Burcu DOĞAN

Adıyaman Üniversitesi Besni Meslek Yüksekokulu İşletme Yönetimi

Öğr. Gör. Erdem HİLAL

Adıyaman Üniversitesi Gölbaşı Meslek Yüksekokulu Yönetim Organizasyon Bölümü

ÖZET

Herhangi bir organizasyonun, belirli zaman aralıklarını kapsayan periyotlar içerisinde özellikle finansal büyüklüğü, vergi yükü, satış kapasitesi, maliyet büyüklüğü, borç-alacak ilişkisi ve benzeri kayıtlarının tutulmasını kapsayan muhasebe işletmelerin temel bileşenleri arasında yer almaktadır. Muhasebe kayıtlarının belirli bir standartlar halinde tutulması ise, kurum veya kuruluşların tutmuş oldukları kayıtların önceden belirlenmiş metodoloji ve formlara uyarlanarak ülke genelinde yeknesaklığı sağlamaktadır. Gerek kamu gerek ise özel kurum ve kuruluşların organizasyonu içerisinde yer bulan Muhasebe Bölümü standartların geliştirilmesi, gelişen ve değişen teknoloji, rekabet ortamı, yeni finansal araçlar, küresel veya bölgesel işbirlikleri ve benzeri etkenler nedeniyle her geçen gün kendini yenilemek ve geliştirmek zorunda bulunmaktadır.

Bu çalışmada, Türkiye’deki üniversitelerde muhasebe standartları alanında yapılmış Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) TEZ merkezine kayıtlı yüksek lisans ve doktora tezlerinin profilini, alana katkılarını, içerik ve konu açısından tespit edilmesini sağlamaktır. Çalışma 2010-2019 yılları arasında Türkiye’deki üniversiteler bünyesinde yazılmış olan 79 lisansüstü tezi kapsamaktadır. Çalışmada, tezlerin konulara, yıllara ve üniversitelere, yazıldığı dillere göre dağılımlarına yer verilmiştir.

Bu çalışma ile muhasebe, muhasebe standartları ve muhasebe biliminin alt dallarında çalışma yapmak isteyen araştırmacı, akademisyen, muhasebeci, yönetici veyahut muhasebe meslek erbaplarının rahatlıkla faydalanabilecekleri bir kaynak oluşturulması hedeflenmiştir.

Anahtar kelime: Muhasebe, Muhasebe Standartları, Muhasebe Araştırmaları

ABSTRACT

It is one of the main components of an accounting organization that includes keeping records of the financial size, tax burden, sales capacity, cost size, debt-credit relationship and the like within the periods covering the time periods of any organization. On the other hand, keeping accounting records in a certain standard ensures uniformity throughout the country by adapting the records of the institutions or organizations to the pre-determined methodologies and forms. The Accounting Department, which is involved in the organization of both public and private institutions, has to renew and improve itself day by day due to the development of standards,

developing and changing technology, competitive environment, new financial instruments, global or regional collaborations and similar factors.

In this study, Turkey's made in the field of accounting standards at universities Higher Education Council (YOK) THESIS center registered master's and doctoral theses profile, their contribution to the field, is to be determined in terms of content and topic. The study covers the years between 2010-2019 79 graduate thesis written within the universities in Turkey. In this study, the distribution of the theses according to the subjects, years and universities, and the languages in which they are written is included.

With this study, it is aimed to create a resource that can easily be used by researchers, academicians, accountants, managers or accounting professionals who want to work in the sub-branches of accounting, accounting standards and accounting science.

Keyword (s): Accounting, Accounting Standards, Accounting Research

ZİHNİ ORHON'UN TEFTİŞ RAPORLARINA GÖRE SİVAS PARTİ YÖNETİM KURULLARININ DURUMLARI (1939-1942)

Nedim YILMAZ

Uzman, ndmylmz10@gmail.com

Ayşe YANARDAĞ

Dr. Öğr. Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, ayanardağ@cumhuriyet.ed

ÖZET

Milli Mücadele'nin sona ermesinden sonra yaşanan acılardan ders almak ve çağın gereksinimlerine ayak uydurmak için yeni bir yapılanmaya gitmek gerekmiştir. Bu bakımdan 1923 yılında Cumhuriyet Halk Partisi kurulmuş ve yine aynı yıl yeni yönetim şekli olan Cumhuriyet ilan edilmiştir.

CHP, kurulduktan hemen sonra ülke genelinde örgütlenmeye başlamıştır. Ancak ilk yıllarda asayişsizlik ve ekonomik vesaire birçok sıkıntı olduğu için ülke genelindeki örgütlenmesinde bir takım sıkıntılar yaşayan parti, yavaş yavaş da olsa örgütlenmesini sürdürmeye devam etmiştir.

CHP, kurumsallaştığı 1930'lu yıllarda doğu bölgeleri hariç ülkenin hemen hemen her yerinde örgütlenmiş durumdaydı. Parti taşradaki teşkilatlarının durumlarını ve çalışmalarını kontrol altına almak için, onları sıkı bir şekilde denetlemek üzere bu bölgelere mebuslardan seçilen müfettişler atamıştır. Taşradaki örgüt yapısının denetlenmesi için görevlendirilen müfettişler, kendilerine verilen talimatlara uyarak, yaptıkları denetimler sonunda hazırladıkları raporları Parti Genel Merkezi'ne göndermişlerdir. Hazırlanan raporlar bölgedeki parti teşkilatlarının durumları, çalışmaları ve halkla olan ilişkileri açısından ayrı bir önem arz etmiştir.

Bu çalışmanın konusunu Zihni Orhon'un Teftiş Raporlarına Göre Sivas Parti Yönetim Kurullarının Durumları (1939-1942) oluşturmaktadır. Buna göre 1939-1942 dönem aralığında Sivas Bölge Müfettişliğini yapan Kars Mebusu Zihni Orhon'un Sivas iline yönelik Genel Merkeze gönderdiği teftiş raporları çerçevesinde ildeki parti teşkilatının örgütlenmesi, siyasi, sosyal, kültürel ve idari durumları yanında yöre halkıyla olan ilişkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla parti teşkilatında yer alan kadronun kendi aralarındaki samimiyetin yanında, halk nazarındaki sevgi ve saygı derecesi, parti prensiplerinin yayılması, parti yönetim kurulu toplantıları, yapılan kongrelerin düzeni ve dilekler, partinin hükümetle ve kurumlarla olan ilişkisi değerlendirilmiştir. Böylece CHP'nin taşradaki örgüt yapısının işleyişi hakkında önemli bilgiler elde edilmesi yanında, partinin taşra sorunlarıyla olan ilgisinden bahsedilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Sivas, C.H.P, Cumhuriyet Halk Partisi, Teftiş, Müfettiş.

6 -70 YAŞ ARASINDAKİ SAĞLIKLI SEDANTER BİREYLERDE CİNSİYETE GÖRE ESNEKLİK DEĞERLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Prof. Dr. Ferhan SOYUER¹

Arş. Gör. Ukbe ŞIRAYDER¹

¹Nuh Naci Yazgan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü
Kayseri/Türkiye

soyuerferhan@gmail.com, ukbesirayder@hotmail.com

ÖZET

Amaç: Çalışmamızda, esnekliğin 6-70 arası yaş gruplarındaki değerlerini belirleyip, bu yaş gruplarında, cinsiyete göre esneklik değerlerini karşılaştırmayı amaçladık.

Metod: Çalışmaya, 6-70 yaş arası, sağlıklı sedanter 808 birey katılmıştır. Yaş grupları, Dünya Sağlık Örgütü'nün yaş sınıflamasına göre gruplandırıldı. Olguların sosyodemografik bilgileri alındı. Esneklik değerlendirmeleri, esnemeyen bir mezura ile gövde fleksiyonu, gövde hiperekstansiyonu, gövde rotasyonu (sağ-sol), gövde lateral fleksiyonu (sağ-sol), hamstring (sağ-sol), kalça abduksiyonu (sağ-sol), quadriceps (sağ-sol), kalça fleksiyonu (sağ-sol) olarak değerlendirildi. Esneklik ölçümleri iki kez yapıldı ve en iyi sonuç cm cinsinden kaydedildi. Ölçümler, iç çamaşırıyla ve ayakkabısız, aynı gün ve saatlerde yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmamıza 6-10 yaş arası (29 kadın-50 erkek) 79, 11-13 yaş arası (31 kadın-32 erkek) 63, 14-17 yaş arası (52 kadın-38 erkek) 90, 18-24 yaş arası (138 kadın-67 erkek) 205, 25-44 yaş arası (129 kadın-63 erkek) 192, 45-59 yaş arası (81 kadın-52 erkek) 133, 60-70 yaş arası (27 kadın-19 erkek) 46 kişi olmak üzere toplam (488 kadın-320 erkek) 808 birey dahil edildi. 6-10 yaş arası bireylerde, kadın ve erkek cinsiyet arasında, kalça fleksiyonu (sağ-sol) değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$). 11-13 yaş ve 14-17 yaş arası bireylerde, ölçülen esneklik parametreleri, kadın ve erkek cinsiyet arasında istatistiksel olarak anlamlı fark göstermemiştir ($p>0,05$). 18-24 yaş arası bireylerde, kadın ve erkek cinsiyetler arasında, gövde lateral fleksiyonu (sağ-sol) ve quadriceps (sağ-sol) esneklik değerleri istatistiksel olarak anlamlı fark göstermiştir ($p<0,05$). 25-44 yaş arası bireylerde, kadın ve erkek cinsiyetler arasında, gövde hiperekstansiyonu ve quadriceps (sağ-sol) esneklik değerleri istatistiksel olarak anlamlı fark göstermiştir ($p<0,05$). 45-59 yaş arası bireylerde, kadın ve erkek cinsiyetler arasında, gövde fleksiyonu, gövde hiperekstansiyonu, gövde rotasyonu (sağ), kalça abduksiyonu (sağ-sol) ve kalça

fleksiyonu (sağ-sol) esneklik değerleri, istatistiksel olarak anlamlı fark göstermiştir ($p<0,05$). 60-70 yaş arası bireylerde, kadın ve erkek cinsiyetler arasında, gövde fleksiyon esnekliği, istatistiksel olarak anlamlı fark göstermiştir ($p<0,05$).

Sonuç: 6-70 yaş arasındaki sağlıklı sedanter bireylerde, Dünya Sağlık Örgütü yaş sınıflamasına göre belirlenen yaş gruplarındaki esneklik değerleri, cinsiyetler arasında değişen oranlarda farklılık göstermektedir. Çocukluktan geriatric döneme kadar, her cinsiyette de, esneklik değerleri azalan şekilde değişmektedir.

Anahtar kelimeler: Esneklik, sağlıklı bireyler, sedanterler, cinsiyet

İLAHİYAT FAKÜLTELERİNDE KUR'ÂN ÖĞRETİMİNİN TEMEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Ömer ÖZBEK

Dr. Öğr. Üyesi ERÜ. İlahiyat Fakültesi
omeroz@erciyes.edu.tr

ÖZET

Din öğretiminin günümüzdeki en önemli yüksek öğretim kurumu olan ilahiyat fakülteleri Kur'ân öğretiminin de en üst düzeyde yapıldığı kurumlardır. Bu çalışmada özelde Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ve genelde tüm ilahiyat fakültelerindeki Kur'ân Okuma ve Tecvid dersleri ile ilgili temel sorunlar ele alınacak ve bunlara çözüm önerileri sunulacaktır.

İlahiyat fakültelerindeki Kur'ân öğretimine ilişkin temel sorunlar, öğrencilerle ilgili sorunlar, öğretim elemanları ile ilgili sorunlar ve diğer etkenlerle ilgili sorunlar olarak üç ana başlıkta ele alınmıştır. Bu sorunlara ilişkin tespitlerde on üç yıllık tecrübenin yanında Kur'ân dersinin öğretimini yapan ve yapmayan ilahiyat fakültesi öğretim elemanları ve bu fakültenin hemen her düzeyindeki öğrencilerle yapılan görüşmelere ilişkin notlar kaynaklık etmiştir. Ayrıca daha önce çeşitli zamanlarda bu alanda yapılan çalışmalardan konumuza birinci ve ikinci derece alakalı bulunanlardan da faydalanılmıştır.

Öğrencilerle ilgili sorunların başında öğrencilerin hazır bulunuşluğunun yetersiz olması, özellikle daha önceki başarısız öğrenciler tarafından olumsuz yönlendirilmeleri ve bazı öğrencilerin dersin bir parçası olarak ezberleri yapmayı ertelemesi gelmektedir. Bunlara dışardan kaynaklanan ve öğrencilerin başarısını olumsuz etkileyen maddi ve ailevi sorunlar eklenebilir.

Öğretim elemanları ile ilgili sorunların başında bazı öğretim elemanlarının pedagojik formasyon ile ilgili becerileri kullanmamaları, öğrenciyle iletişimde katı bir tutum takınmaları ve derslerde öğretim materyallerini çok az kullanmaları gelmektedir. Bunlara sözlü olarak yapılan vize ve final sınavlarından kaynaklanan zorluklar için, öğretim elemanlarının farklı tedbirler almaları eklenebilir. Ayrıca sayıları çoğalmış olan ilahiyat fakültelerinden birçoğunda bu dersi veren nitelikli ve fedakâr öğretim elemanı bulunmaması da bunlara ilave edilebilir.

Diğer etkenlerle ilgili sorunların başında öğrenci sayılarının sınıf düzeylerinde çok fazla olması, ders sayısının bir dönem düzeyinde azlığı ve bazı fakültelerde yaz okullarının açılmayıp başka fakültelerin yaz okullarına öğrencilerin gönderilmesi gelmektedir. Bunlara sözlü olarak yapılan vize ve final sınavlarından kaynaklanan zorluklar da eklenebilir.

Genelde yüksek öğrenimde, özelde ise ilahiyat fakültelerinde yapılan Kur'ân öğretiminde bulunan bir takım temel sorunların tespit edilerek çözüm önerilerinin sunulduğu bu çalışma belli bir alanda da olsa yüksek öğrenime sağlayacağı katkı açısından oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: İlahiyat fakülteleri, Kur'ân öğretimi, Sorunlar ve çözüm önerileri

BASIC PROBLEMS OF TEACHING THE QUR'AN IN THE FACULTY OF THEOLOGY AND SOLUTION PROPOSALS

Abstract

The faculties of theology, the most important higher education institution of religious education today, are the institutions in which the teaching of the Qur'an is at the highest level. In this study, the main problems related to the lessons of Qur'an Reading and Tajweed in Erciyes University, Faculty of Theology and generally all theology faculties will be discussed and solutions will be presented.

The main problems related to the teaching of the Quran in the faculties of theology, problems related to students, problems related to academic staff and problems related to other factors are discussed in three main topics. In addition to the thirteen years of experience in the determination of these problems, the notes on the interviews with the faculty members and the students of almost all levels of the faculty are taught. In addition, we have benefited from the studies conducted in this field at various times in the first and second degree.

The problems related to students are the inadequacy of the students' readiness, particularly the negative orientation of the students by previous unsuccessful students, and the postponement of some students making memorization as part of the course. These can be added to the financial and family problems that affect the success of the students.

One of the problems with the teaching staff is that some of the instructors do not use the skills related to pedagogical formation, have a strict attitude in communicating with the student and have little use of teaching materials in the courses. For the difficulties arising from the oral and mid-term exams, the instructors may take different measures. In addition, many of the faculties of the divinities that have been multiplied can also be added to the lack of qualified and devoted teaching staff.

At the beginning of the problems related to other factors, the number of students is very high at the grade levels, the number of courses at one level is low, and in some faculties, summer schools are not opened and students are sent to summer schools of other faculties. These can be added to the oral and final exams.

This study, in which a number of fundamental problems in the teaching of the Qur'an in higher education, in particular in the faculty of theology, are identified and the solution proposals are presented, are important in terms of contribution to higher education, even in a certain area.

Keywords: Faculties of theology, Qur'an instruction, Problems and solutions

İNSANİ GELİŞME VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Ebru ÖZGÜR GÜLER

Çukurova Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü

ozgurebru@cu.edu.tr

Arş. Gör. Dilek VEYSİKARANI

Çukurova Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü

dveysikarani@cu.edu.tr

ÖZET

Ülkelerin uygulamış oldukları siyasi ve ekonomik politikaların temelinde ülkenin ekonomik büyümesini sağlayarak toplumların refah düzeyini artırmak yatmaktadır. Ekonomik büyüme, iktisat biliminin en temel konularından biri olup, belirli bir ülkenin reel gayri safi yurtiçi hasılasında (GSYİH) zaman içerisinde pozitif olarak değişme/artma durumunun olması olarak tanımlanmaktadır. İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle birlikte toplumlar, kalkınma hedefleri için büyüme odaklı anlayışa yönelerek kalkınmışlık düzeyinin ölçülmesinde gösterge olarak GSYİH gibi salt ekonomik değerleri kullanmıştır. 1970'lere gelince kalkınmanın gerçekleşebilmesi için sadece ekonomik göstergelerin iyileştirilmesi yeterli olmayacağı savunulmuş ve kavramın ölçülmesinde farklı gösterge ve endekslere ihtiyaç duyulmuştur. Küreselleşen dünyada kalkınma salt göstergeler dışında; beşerî sermaye, eşitlik, eğitim, sağlık, yaşam standartları gibi belirleyiciler göz önünde bulundurularak ele alınmıştır. Kalkınmayı (büyümeyi), salt göstergeler yerine beşerî, sosyal ve kültürel boyutlar ifade eden göstergeler ile yeniden açıklama ihtiyacının olması insani değerlere daha çok önem verildiği ve kalkınmanın merkezinde insanın yer aldığı yeni bir yaklaşıma zemin hazırlamıştır. "İnsani gelişme" olarak adlandırılan bu yeni yaklaşım literatürde 'bireylerin, ekonomik, kültürel, siyasi veya toplumsal tüm tercih ve seçeneklerinin genişletilmesine vurgu yapacak' şekilde tanımlanmıştır. Bir ülkenin yaşam kalitesi kadar önemli olan diğer unsurları da göz önüne alan insani gelişmenin hesaplamasında, insani gelişmenin üç farklı boyutundaki ortalama başarısı dikkate alınarak bir endeks değerlendirmeye alınır. Bu çalışmada öncelikli olarak 'insani gelişme' üzerine odaklanılarak, Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) üyesi ülkelerinin insani gelişme ve ekonomik büyüme bakımından incelenmesi, benzer özellik gösteren ülkelerin gruplanması ve Türkiye'nin bu örgüt içerisindeki konumu ve yıllar içinde gösterdiği gelişme performansının değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda her yıl düzenli olarak United Nations Development Programme (UNDP) tarafından yayınlanan 'insani gelişmişlik endeksi' ile ülkelerin GSYİH, eğitim harcamaları, sağlık harcamaları ve GSYİH'deki yıllık değişim değerleri çalışmanın değişkenlerini oluşturmaktadır. Çalışmada çok değişkenli istatistiksel analiz yöntemlerinden olan kümeleme analizi yöntemi kullanılmıştır. Sonuç kısmında, ülkelere göre oluşan insani gelişmişlik endeksi ve ekonomik büyümeye ait profilleri karşılaştırmalı olarak incelenerek, konuyla ilgili çeşitli önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İnsani gelişmişlik, Ekonomik Büyüme, OECD Ülkeleri.

ZAMAN HIRSIZLIĞINA YÖNELİK BİR ÇALIŞMA: KAMU VE ÖZEL SEKTÖR ARAŞTIRMASI

Doç. Dr. Ebru ÖZGÜR GÜLER

Çukurova Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü

ozgurebru@cu.edu.tr

Arş. Gör. Dilek VEYSİKARANI

Çukurova Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü

dveysikarani@cu.edu.tr

ÖZET

İşletmelerde rekabet ortamının sürdürülebilmesi, ayrıca verimlilik ve etkinliğin artırılabilmesi için işletme süreçlerindeki iç ve dışta yer alan birçok faktörün detaylı olarak incelenmesi gerekmektedir. Bu faktörlerden çalışma zamanının engellenmesi/çalınması diğer bir ifade ile zaman hırsızlığı durumunun gözlenmesi, işletmelerin performanslarını belirleyen faktörlerden biri olarak günümüzde yer almaktadır. Martin ve arkadaşları (2010), zamanın örgütsel bir varlık olduğunu ve kötüye kullanılması durumunda diğer herhangi bir varlığın kötüye kullanılması veya çalınması gibi sorunlu bir durum teşkil ettiğini ifade etmiştir. Bu bağlamda zaman hırsızlığı, kamu veya özel sektörde çalışan bireylerin mesai saatleri içerisinde işyerinde izin almadan yapılan davranışları nedeniyle işlerine geç başlama durumu şeklinde tanımlanmaktadır. Araştırmanın amacı, kamu ve özel sektörün çeşitli birimlerinde çalışan bireylerin zaman hırsızlığı düzeylerini belirleyerek önerilerde bulunmak ayrıca çalışılan sektör türünün zaman hırsızlığında anlamlı farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymaktır. Araştırmanın örneklem grubunu, tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilmiş olan kamu ve özel sektör çalışanları oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında çalışan bireylerin zaman hırsızlık düzeylerine ilişkin alt boyutları belirleyebilmek için, geçerlilik ve güvenilirliği Babadağ ve ark. (2018) tarafından sağlanmış olan ve 31 ifadeden oluşan “Zaman Hırsızlığı Ölçeği” kullanılacaktır. Ölçekte yer alan ifadeler ek olarak katılımcıların sosyo demografik özelliklerini belirleyen sorularında yer aldığı iki bölümden oluşan bir anket formu düzenlenmiştir. Yüz yüze anket uygulanması ile elde edilen veriler SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. İlk olarak tanımlayıcı istatistikler ile örneklem grubunun özet profili belirlenmiş, sonrasında da çok değişkenli istatistiksel analiz yöntemlerden biri olan açıklayıcı faktör analizi uygulanarak ölçeğe ilişkin alt boyutlar elde edilmiştir. Ayrıca çalışmanın bir diğer amacı olan çalışan bireylerin çalışma sektör türlerinin (kamu ve özel sektör) zaman hırsızlığı düzeyleri üzerindeki etkisi regresyon analizi ile araştırılmıştır. Analiz sonuçlarında, zaman hırsızlığına neden olan en önemli etkenler tartışılarak konuyla ilgili görüş ve önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Zaman hırsızlığı, özel sektör, kamu sektörü.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ’NİN KURULUŞUNDAN GÜNÜMÜZE SAĞLIK SİSTEMİNDE
MEYDANA GELEN GELİŞMELER
DEVELOPMENTS IN HEALTH SYSTEM FROM THE ESTABLISHMENT OF TURKISH
REPUBLIC**

Pelin GENÇOĞLU

Dr., Erciyes Üniversitesi, KAYHAM, pgencoglu@erciyes.edu.tr

Hayriye ATİK

Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü, atik@erciyes.edu.tr

ÖZET

Toplumun sağlık düzeyini yükseltmek, ülkelerin temel hedefleri arasında yer almaktadır. Bu hedefe ulaşılabilmesi için ise ülke sağlık düzeyini oluşturan unsurların dikkate alınması gerekmektedir. Bir ülkenin sağlık düzeyi; sağlık politikası, sağlık hizmetleri ve sağlık seviyesi olmak üzere üç temel unsurdan oluşmaktadır.

Sağlık politikası, sağlık alanında gerçekleştirilen yapılandırma ve düzenlemeleri içermektedir. Diğer bir ifadeyle sağlık politikası; sağlık personelinin yetiştirilmesi, örgütlenme yapısı ve sağlık hizmetlerinin finansmanını kapsamaktadır. Bir diğer unsur olan sağlık hizmet düzeyi ise; sağlık hizmeti, sağlık personeli ve sağlık donanımına ayrılan kaynak miktarı ve bu kaynakların kullanım etkinliğini ifade etmektedir. Son unsur olan toplumun sağlık seviyesinden kastedilen ise, sağlık politikası ve sağlık hizmet düzeyi sonucunda toplumun ulaşmış olduğu sağlık seviyesi ve yaşam kalitesidir. Bir ülkenin sağlık düzeyinde meydana gelen değişiklikler incelenirken de belirtilen unsurlar bir bütün olarak dikkate alınmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşundan itibaren, toplumun sağlık düzeyini yükseltmek amacıyla birçok düzenleme yapılmıştır. Bu doğrultuda çalışmanın temel amacı, Türkiye’nin 1923-2017 yıllarını kapsayan dönemde sağlık düzeyindeki değişim ve gelişmeleri detaylı bir şekilde incelemektir. Belirtilen zaman aralığında Türkiye’de birçok sağlık reformu yapılmıştır. En son yapılan sağlık reformu “Sağlıkta Dönüşüm Programı (SDP)” olarak adlandırılmaktadır. SDP reformları 2003-2013 dönemini kapsamaktadır. Özellikle, reformla birlikte meydana gelen gelişmeler, OECD ülkeleri ile karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır. Bu sayede gelişmelerin uluslararası boyutta kıyaslanabilmesine olanak sağlayacaktır. 1923-2017 döneminde yaşanan gelişmeler, beş alt dönemde incelenecektir. Temel sağlık göstergelerinin yer aldığı tablolar yardımıyla yapılacak analiz, yıllar itibarıyla Türkiye’nin sağlık durumundaki gelişimini net bir şekilde ortaya koymayı hedeflemektedir. Yapılan analizlerde, Türkiye’nin OECD ülkeleri karşısındaki durumun incelenmesi, bu makaleyi mevcut çalışmalardan ayırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık düzeyi, Sağlık göstergeleri, SDP, Türkiye

PAMUKLU KUMAŞLARIN GÜÇ TUTUŞURLUK ÖZELLİKLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Doç.Dr .Asım DAVULCU¹

İpek GÜLEYÜPOĞLU

Doç. Dr. M.İbrahim BAHTİYARİ¹

¹: Erciyes Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Tekstil Mühendisliği Bölümü

adavulcu@erciyes.edu.tr

ÖZET

Doğal ve sentetik liflerin birçok alanda kullanımı ile birlikte, yangın tehlikeleri artmakta, can ve mal kaybına neden olmaktadır. Sanayileşmenin artması insanların güvenliği önemli bir konu haline gelmiştir. Yangınlardan dolayı ortaya çıkan can ve mal kaybını en aza indirmek için alınacak tedbirlerden biri de, yanmayan veya yanmayı geciktirici malzemelerin kullanımıdır. Tekstil ürünleri giyim, ev gibi hayatın her yerine girdiğinden ve yangıcı özelliği olması sebebiyle yangın olduğunda büyümesinde önemli bir rol oynamaktadır. Tekstil ürünlerinin kullanımından vazgeçilemediğinden tekstil ürünlerine güç tutuşur özelliklerinin kazandırılması sağlanabilmektedir.

Bu çalışmada günlük hayatta sıkça kullandığımız dokuma pamuklu kumaşlar kullanılmıştır. Kumaşlara 2 farklı güç tutuşurluk kimyasalları üç farklı konsantrasyonda aplike edilmiştir. Kullanılan güç tutuşurluk kimyasallarından birisi tekstil sektöründe yaygın olarak kullanılan sinerjik yapıda inorganik fosfor katkılı suda çözünebilen ticari tescilli güç tutuşurluk kimyasalıdır. Diğer güç tutuşurluk kimyasalı olarak genellikle tarım sektöründe gübre olarak kullanılan amonyum fosfat kullanılmıştır. İşlem görmüş kumaşların bir kısmına güç tutuşurluk özelliğine sahip binder kimyasalı ile üç farklı konsantrasyonda emdirilmiştir. Son olarak kumaşlar ayrı ayrı kaplama ve fiksator kimyasalları ile muamele edilmiştir. Kullanılan güç tutuşurluk kimyasalının tipi ve konsantrasyonu, binder konsantrasyonu ile birlikte fiksator ve kaplama kimyasalı kullanımının pamuklu kumaşların güç tutuşurluk özelliklerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. İşlem gören kumaşların yıkama öncesi ve yıkama sonrası LOI değerleri SPSS programı ile değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Pamuk, Güç tutuşurluk, Kaplama, Binder

PARKİNSON HASTALARINDA HASTALIK EVRESİNE BAĞLI DONMA, NON-MOTOR SEMPTOMLAR VE YAŞAM KALİTESİNİN İNCELENMESİ

Feyzan CANKURTARAN

Dr. Öğr. Üyesi, Nuh Naci Yazgan Üniversitesi, fcankurtaran@nny.edu.tr

Ferhan SOYUER

Prof. Dr., Nuh Naci Yazgan Üniversitesi, soyuerferhan@gmail.com

Murat GÜLTEKİN

Doç Dr, Erciyes Üniversitesi, gultekin@erciyes.edu.tr

Özlem MENEVŞE

Araş. Gör., Nuh Naci Yazgan Üniversitesi, menevseozlem@gmail.com

Funda İPEKTEN

Yüksek Lisans, Erciyes Üniversitesi, fundaipekten@gmail.com

Özet

Amaç: Çalışmamızın amacı, İdiopatik Parkinson hastalarında, hastalık evresine bağlı donma, non-motor fonksiyonlar ve yaşam kalitesinin incelenmesidir.

Gereç ve Yöntem: Çalışmaya Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroloji Anabilim Dalı Polikliniğinde İdiopatik Parkinson hastalığı tanısı ile takip edilen 151 (63 -% 41.7 kadın, 88-% 58.3 erkek) hasta alınmıştır. Olgular, demografik özellikleri, Mini Mental Durum Değerlendirme Testi (MMSE), Hoehn-Yahr Evrelemesi, Birleşik Parkinson Hastalığı Değerlendirme Ölçeği (UPDRS), Yürüyüşün Donması Ölçeği (FOG-Q), Non-Motor Ölçek (NMSQ) ve Parkinson Hastalığı Yaşam Kalitesi Skalası (PDQL) yönünden değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmada hastalar Hoehn-Yahr evrelemesine göre, üç gruba ayrıldı. Grup I'i Hoehn-Yahr evrelemesi 1-1,5 olan 47 kişi, Grup II'yi, Hoehn-Yahr evrelemesi 2-2,5 olan 56 kişi ve Grup III'ü Hoehn-Yahr evrelemesi 3-4 olan 48 hasta oluşturdu. Hastaların yaş ortalaması; Grup I'de 62.09±10.92, Grup II'de 65.29±8.81, Grup III'de ise 68.8±8.82 yıldır. Hastalık süresi ve BKİ yönünden, gruplar arasında anlamlı farka rastlandı (p<0.05). UPDRS mental, GYA, motor ve toplam puanlarında, hastalık evresine göre istatistiksel olarak anlamlı fark görülmüştür (p<0.001).

Grupların FOG-Q değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farka rastlandı ($p<0.001$) ve hastalık evresi arttıkça donma şiddetinin arttığı görüldü. NMSQ skor alt başlıklarında (gastrointestinal, üriner, cinsel fonksiyon, kardiyovasküler, dikkat-bellek, algı, duygudurum, uyku ve diğer) gruplar arasında anlamlı farka rastlanmadı ($p>0.05$). Ancak NMSQ toplam puanında, Grup I ve Grup III arasında anlamlı farka rastlandı ($p<0.05$). PDQL yönünden üç grup karşılaştırıldığında Parkinson semptomları, sistemik semptomlar, emosyonel semptomlar ve sosyal fonksiyon alt başlıkları ve skala toplam değerlerinde istatistiksel olarak anlamlı farka rastlandı ($p<0.001$) ve hastalık evresi arttıkça yaşam kalitesinin kötüleştiği görüldü. Grup I'in yaşam kalitesine etki eden faktörlerin regresyon analizine göre, non-motor semptomların etkisi varyansın %37'ni (non-motorTop $\Delta R^2=0.37$, $p=0.00$), Grup II'nin yaşam kalitesine etki eden faktörlerin regresyon analizine göre, donma ve non-motor semptomlar varyansın % 49'unu ($R^2=0.492$, $F(2,19)=9.190$, $p=0.002$), Grup III'ün yaşam kalitesine etki eden faktörlerin regresyon analizine göre, non-motor semptomların etkisi varyansın %30'unu (non-motorTop $\Delta R^2=0.30$, $p<0.001$) açıkladığı tespit edilmiştir.

Sonuç: Parkinson hastalarında hastalığın evresi arttıkça, donma görülme oranının, non-motor semptom oranlarının arttığı ve yaşam kalitesinin azaldığı görülmüştür. Donma ve non-motor semptomların, hastalığın üç evresinde de yaşam kalitesi üzerinde olumsuz etkisi vardır. Tedavi programlarının, hastalığın evresine göre, bu parametreler dahilinde tekrar gözden geçirilmesi uygun olur.

Anahtar Kelimeler: Parkinson, hastalık evresi, donma, non-motor fonksiyon, yaşam kalitesi.

İDİYOPATİK PARKİNSON HASTALARINDA HASTALIK EVRESİNE GÖRE YORGUNLUK VE YAŞAM KALİTESİNİN İNCELENMESİ

Ferhan SOYUER

Prof. Dr., Nuh Naci Yazgan Üniversitesi, soyuerferhan@gmail.com

Murat GÜLTEKİN

Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi, gultekin@erciyes.edu.tr

Özlem MENEVSE

Arş. Gör., Nuh Naci Yazgan Üniversitesi, menevseozlem@gmail.com

Feyzan CANKURTARAN

Dr. Öğr. Üyesi, Nuh Naci Yazgan Üniversitesi, fcankurtaran@nny.edu.tr

ÖZET

Amaç: Parkinson hastalığında yorgunluk, hastalığın her evresinde açığa çıkabilen bir bulgudur. Bu çalışmada amacımız İdiyopatik Parkinson hastalarında, hastalık evrelerine göre yorgunluğu incelemek ve yaşam kalitesiyle ilişkisini araştırmaktır.

Gereç ve Yöntem: Çalışmaya idiyopatik parkinson teşhisi almış 107 kişi (yaş=64.61±9.2 yıl) dâhil edildi. Katılımcıların hastalık süresi, kullandığı ilaçlar ve yürüme yardımcıları kaydedildi. Hastalık evresinin belirlenmesi için Hoehn-Yahr Skalası kullanıldı. Katılımcılar; evrelerine göre 3 grup olarak sınıflandırıldı (1. Grup=1-1.5, 2. Grup=2-2.5, 3. Grup=3-4). Birleşik Parkinson Hastalığı Değerlendirme Ölçeği (UPDRS) ile hastalığa özgü semptomlar değerlendirildi. Yorgunluk değerlendirmesi için Parkinson Yorgunluk Ölçeği (PYÖ) uygulandı. Yaşam kalitesi, Parkinson Hastalığı Yaşam Kalitesi Anketi (PDQL) ile değerlendirildi.

Bulgular: Katılımcıların hastalık süresi 6.25 ± 4.73 yıl, UPDRS toplam skorları 28.36 ± 15.1 , PYÖ ortalama skorları 3.29 ± 1.12 ve PDQL toplam skorları 120.95 ± 37.31 idi. Hastaların %61.7'si yorgundu. Gruplar arasında yorgunluk açısından istatistiksel olarak anlamlı fark vardı ($p=0.003$). Bu farkın Grup 1 ile Grup 3 arasındaki farktan kaynaklandığı tespit edildi ($p=0.001$). 3 grup arasında UPDRS ve PDQL toplam skorlarında da istatistiksel olarak anlamlı fark vardı ($p<0.001$). Yorgunluk ile yaşam kalitesi arasında kuvvetli düzeyde negatif yönde korelasyon ($p<0.001$ $r = -0.71$) bulundu. Yorgunluk ile UPDRS toplam skoru arasında da orta düzeyde pozitif yönde korelasyon tespit edildi ($p<0.001$, $r = 0.59$). Lineer regresyon analiziyle yaşam kalitesine etki eden faktörlerden hastalık evresi ve yorgunluk incelendiğinde; Grup I'de; yorgunluk varyansın %55'ini, (Yorgunluk $\Delta R^2=0.550$, $p<0.001$), Grup II'de varyansın % 32'sini, (Yorgunluk $\Delta R^2=0.321$, $p<0.001$). Grup III'de ise varyansın %37'sini açıklamaktaydı (Yorgunluk $\Delta R^2=0.372$, $p<0.001$).

Tartışma ve Sonuç: Çalışmamızın sonuçlarına göre, yorgunluğun hastalık evresiyle ilişkili olabileceği görülmektedir. Yorgunluk ile UPDRS skorları ve yaşam kalitesi arasında da ilişki vardır. Yorgunluk artışı, yaşam kalitesini azaltan etkenlerden birisi olarak kabul edilebilir. Parkinson hastalarının değerlendirme ve tedavisinde genellikle motor semptomlar ön planda tutulsa da yorgunluk da önemli bir faktör olarak göz önüne alınmalıdır.

Anahtar kelimeler: İdiyopatik, Parkinson, Yorgunluk, Yaşam Kalitesi, Hoehn Yahr

**FURAN UYGULANMIŞ SIÇAN KAN HÜCRELERİNİN CANLILIĞININ
BELİRLENMESİ VE LİKOPENİN KORUYUCU ROLÜ
DETERMINATION OF BLOOD CELL VIABILITY IN FURAN TREATMENT RATS
BLOOD AND PROTECTIVE ROLE OF LYCOPENE**

Sedat PER

Dr. Öğretim Üyesi, Kayseri Üniversitesi, sedatper@kayseri.edu.tr

Dilek PANDIR

Prof. Dr., Bozok Üniversitesi, durak77@gmail.com

ÖZET

Furan bir gıda ve çevre kirleticidir ve hayvanlarda güçlü bir kanserojen maddedir. Likopen, diyet karatenoid gibi meyvelerde bulunan domates, karpuz ve greyfurtur. Bu çalışmanın amacı, likopenin siçanların kanında furanın neden olduğu apoptotik etkiye karşı koruyucu rolünü araştırmaktır. Duke ve Cohen'in boyama yöntemlerine (1984) göre akridin oranj (AO) ve etidyum bromür (PBS içerisinde EtBr/AO 1:1 v/v) ile lökositlerin canlılığını belirlemek için bu floresan boyalar kullanılmıştır. Boyanan hücreler floresan mikroskobu ile analiz edilmiştir. Lökositlerin morfolojik farklılıklarını tespit etmek için altı preparat kullanılmıştır. Apoptotik, canlı ve nekrotik hücrelerin yüzdeleri, renk ve parlaklık özelliklerine göre hesaplanmıştır. Canlı hücrelerin DNA'sı floresan boya AO ile boyandığında parlak yeşil görünürken, ölü hücreler EtBr boya ile kırmızı veya koyu turuncu renkte görülür. Apoptotik durumda, erken apoptozdaki hücreler parçalanmış yeşil çekirdeklere dönüşmekte ve geç apoptozlu hücreler turuncu renkli hücrelere dönüşmektedir.

Elde edilen hücreler, apoptotik hücrelerin tespiti için belirlenmiş Furan ve / veya Likopen konsantrasyonlarına maruz bırakılmıştır. Değişiklikler ayrı ayrı lökosit hücrelerinin rengiyle belirlenmiştir ve apoptoz lökositlerinin yüzdesi, tüm uygulama gruplarında canlı (yeşil) hücrelere, apoptotik (sarı-turuncu) hücrelere, yaşamayan (kırmızı) hücrelere göre hesaplanmıştır. Canlı hücreler kendilerini parlak yeşil noktalarda göstermişlerdir, ancak kontrol ve likopen uygulanan gruplar arasında anlamlı bir fark yoktu. Furan ile boyanmış hücreler apoptotik ölümde (sarı-turuncu) ve nekrotik (kırmızı) hücrelerde kademeli bir artış göstermiştir. Furan + Likopen uygulama grupları, kontrol grubuna kıyasla Likopen'e maruz kalmasından dolayı apoptotik ve yaşamayan hücre yüzdesini azaltmıştır.

Anahtar Kelimeler: Likopen, Furan, Apoptotik, Canlı Hücre, Kan Doku

Abstract

Furan is a food and environmental pollutant and is a strong carcinogen in animals. Lycopene is being tomato, watermelon and grapefruit found in fruits such as dietary caratenoid. The aim of this study was to investigate the protective role of lycopene against the apoptotic effect caused by furan in the

blood of rats. Fluorescent dyes were used for determining leukocytes viability with acridine orange and ethidium bromide (EtBr/AO 1:1 v/v in PBS) according to Duke and Cohen's staining methods (1984). Staining cells were analyzed with fluorescence microscope. Six preparations were used for detecting morphological differences of leukocytes. The percentages of apoptotic, viable and necrotic cells were calculated according to coloring and brightness qualities. The DNA of living cells appears bright green when stained with fluorescence dye AO, while the dead cells are seen red or dark orange with EtBr dye. In the case of apoptotic condition, cells in the early apoptosis turn into fragmented green nuclei and cells with late apoptosis turn into orange colored cells.

Obtained cells were exposed to determined concentrations of Furan and/or Lycopene for detection of apoptotic cells. The changes were determined by the color of individual leukocytes cells and the percentage of apoptosis leukocytes was calculated according to the viable (green) cells, apoptotic (yellow-orange) cells, non-viable (red) cells in all application groups. The living cells showed themselves in bright green spots, but there were no significant differences between control and lycopene-treatment groups. The stained cells with Furan showed gradual increase in the apoptotic death (yellow-orange), and necrotic (red) cells. Furan+Lycopene application groups decreased apoptotic and non-viable cell percentage depending on exposure Lycopene as compared to the control group.

Keywords: Lycopene, Furan, Apoptotic, Viable Cell, Blood Tissue

**SIÇAN KARACİĞERİNDE LPS KAYNAKLI ANTİOKSİDAN YAPISININ DEĞİŞİMİ VE
SELENYUMUN KORUYUCU ROLÜ
CHANGING OF ANTIOXIDANT STRUCTURE INDUCED BY LPS IN RAT LIVER AND
PROTECTIVE ROLE OF SELENIUM**

Sedat PER

Dr. Öğretim Üyesi, Kayseri Üniversitesi, sedatper@kayseri.edu.tr

Dilek PANDIR

Prof. Dr., Bozok Üniversitesi, durak77@gmail.com

ÖZET

Hücre duvarında bulunan bir gram (-) bakteri olan lipopolisakarit (LPS), vücudun bağışıklık ile tanınan en önemli doğal bakteri ürünüdür. Lipit A olarak adlandırılan bir endotoksin toksisiteden sorumlu olup, septisitenin başlaması ve ilerlemesi için oldukça önemlidir (Cohen, 2002). LPS, Selenyum üzerinde kaldığı sürece biyolojik olarak etkisizdir, hava ve suda çözünen bir elementtir ve ayrıca toprakta ve kayalarda katıdır. Böylece, bitkilerden, mantarlardan, bakterilerden ve insanlardan geçer ve daha sonra doğa hücre duvarına geri döner ve hücre büyümesi veya hücre bozulması sırasında salınan bir dizi olayı başlatır. Bu çalışma, erkek sıçanların karaciğer dokusuna maruz kalan antioksidan özelliklere sahip lipopolisakarit (LPS) ve / veya Sodyum Selenit'nin (SS) etkilerini araştırmak için planlandı. Bu amaçla MDA ve antioksidan enzim aktiviteleri (SOD, CAT, GPx) testleri yapılmıştır. Bu çalışmada, yirmi sekiz adet Wistar-Albino cinsi sıçan kullanıldı. Bu sıçanlardan dört yedi grup oluşturuldu: kontrol, SS ile muamele edilmiş, LPS ile muamele edilmiş, SS + LPS ile muamele edilmiş gruplar. İntraperitoneal (ip) 1 mL% 0.9 NaCl salin çözeltisi enjeksiyonu, kontrol grubuna iki kez 30 dakika arayla verildi. Tedavi gruplarına 10 mg / kg vücut ağırlığı (b.w.) (n = 7) periton içine (ip) tek doz LPS verildi. Sıçanlara SS oral yolla verildi. Malondialdehit ile antioksidan enzim aktivitelerinin değerlendirilmesi de yapıldı. SS ile işlem gören bu hücrede MDA, SOD, CAT, GPx değerleri, işlem görmemiş hücrelere istatistiksel olarak benzerdi. LPS, yalnızca LPS uygulama grubu için SDA, CAT, karaciğer dokusunun GPx aktivitelerinde önemli bir MDA seviyesine ve azalmaya neden oldu. SS + LPS uygulama grupları, MDA düzeyini önemli ölçüde düşürdüğünü ve SOD, CAT, GPx faaliyetlerini artırdığını gösterdi. SS, çalışma parametrelerinin oluşumunu inhibe ederken, aynı zamanda LPS hepatotoksitesini de azalttı, ancak bu konuda daha ayrıntılı çalışmalar yapılması gerekiyor.

Anahtar Sözcükler: LPS, Sodyum Selenit, Katalaz, MDA

Abstract

Lipopolysaccharide (LPS), a gram (-) bacteria found in the cell wall, is the body's most important natural bacterial product recognized by immunity. An endotoxin called lipid A is responsible for the

toxicity, which is substantial for the starting and advance of the septicity (Cohen, 2002). LPS is biologically inactive as long as it remains on the Selenium is an element that dissolves in air and water, and is also solid in soil and rocks. Thus, it passes through plants, fungi, bacteria and humans, and then returns to nature cell wall and initiates a series of events that are released during cell growth or cell disruption. This work was planned to research the effects of lipopolysaccharide (LPS) and/or Sodium Selenite (SS) which has antioxidant properties, being exposed on liver tissue of male rats. For this purpose, MDA and antioxidant enzymes activities (SOD, CAT, GPx) tests were made. In the current study, Twenty-eight male Wistar–Albino rats were utilized. Four groups of seven rats were formed from these rats: control, SS-treated, LPS- treated, SS + LPS-treated groups. Intraperitoneal (ip) injection of 1 mL of 0.9% NaCl saline solution was given to control group 30 min apart as two times. The treatment groups were given single dose of LPS intraperitoneally (ip) of 10 mg / kg body weight (b.w.) (n = 7). SS was given orally to rats. Assessment of antioxidant enzymes activities with malondialdehyde was also performed. Values of MDA, SOD, CAT, GPx in this cell treated with SS were statistically similar to non-treated cells. LPS caused a considerable increase MDA level and decrease in the SOD, CAT, GPx activities of liver tissue only for LPS application group. SS + LPS application groups showed a considerable decrease MDA level and increase SOD, CAT, GPx activities. While SS were inhibiting formation of the study parameters, also it decreased LPS hepatotoxicity but more detailed work needs to be done in this regard.

Keywords: LPS, Sodium Selenite, Catalase, MDA

PETROL FİYATLARININ İŞSİZLİK ÜZERİNE ETKİSİ: G-7 ÜLKELERİ ÖRNEĞİ

Yasemin DUMRUL

Dr.Öğr.Üyesi, Kayseri Üniversitesi, ydumrul@kayseri.edu.tr

ÖZET

Üretimde kullanılan temel bir girdi olan petrolün fiyatlarında meydana gelen değişimler iktisadi faaliyetler üzerinde önemli etkilere sahiptir. GSYİH, tahvil ve hisse senedi fiyatları, enflasyon, faiz oranları ve işsizlik gibi birçok makroekonomik değişken petrol fiyatlarındaki değişimlerden etkilenebilmekte ve bu durum ekonomik politika açısından bir belirsizliğe yol açabilmektedir. Petrol fiyatlarındaki değişimlerin makroekonomik değişkenler üzerindeki etkileri “arz yanlı etki”, “gelir transferi”, “para politikası”, “reel balans etkisi” ve “emek ve sermayenin yeniden tahsisi” kanalları ile ortaya konulabilmektedir. Bu çalışmada petrol fiyatlarının işsizlik üzerindeki etkisi incelenirken, işsizlikle doğrudan etkili olan “arz yanlı etki” ile “emek ve sermayenin yeniden tahsisi” kanalları dikkate alınacaktır. “Arz yanlı etki” kanalına göre petrol fiyatındaki bir artış başta sanayi sektörü olmak üzere petrol yoğun olan birçok sektörde üretim maliyetlerinin artmasına yol açarak üretimde bir düşüşe neden olmaktadır. Bu durumda büyüme hızı ve verimlilik de düşmekte ve işsizlik oranı artmaktadır. “Emek ve sermayenin yeniden tahsisi” kanalına göre ise, petrol fiyatlarındaki artışlar firmaların daha az petrol yoğun olan yeni üretim yöntemlerini benimsemesine yol açabilmektedir. Bu değişim, uzun dönemde sektörler arasında sermaye ve emeğin yeniden tahsisine yol açmakta ve işsizliği etkileyebilmektedir. Ayrıca işgücünün sektöre özel beceriye sahip olması, iş aramanın zaman alması ve uzmanlaşmış işgücünün bir endüstriden diğerine taşınmasının maliyetli olması sebebiyle, işgücü hemen yer değiştirememekte ve şartların daha iyi hale gelmesini beklemektedir. Dolayısıyla iş emilim süreci işsizlik oranının artmasına yol açmakta ve toplam istihdam azalmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, petrol fiyatlarının işsizlik üzerindeki etkisinin önce teorik olarak sonra da G-7 ülkeleri üzerine bir uygulama yapılarak ortaya konulmasıdır. Çalışmada petrol fiyatlarının işsizlik üzerine etkisi, 1991-2017 dönemi için Pesaran vd. (1999) tarafından geliştirilen panel ARDL yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Panel ARDL testi sonuçları petrol fiyatlarındaki değişikliklerin hem uzun hem de kısa dönemde işsizlik üzerinde bir etkiye sahip olduğunu ifade etmektedir. Başka bir ifadeyle, çalışmada elde edilen bulgular, petrol fiyatlarının G-7 ülkelerinde işsizlik oranını artırdığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Petrol fiyatları, İşsizlik, Panel ARDL

THE EFFECT OF OIL PRICES ON UNEMPLOYMENT: EVIDENCE FROM G-7 COUNTRIES

ABSTRACT

Changes in oil prices, which are the main input used in production, have significant effects on economic activities. Many macroeconomic variables such as GDP, bond and stock prices, inflation, interest rates and unemployment can be affected by changes in oil prices and this may lead to uncertainty in terms of economic policy. The effects of changes in oil prices on macroeconomic variables can be demonstrated through “supply side effect”, “income transfer”, “monetary policy”, “real balance effect” and “reallocation of labor and capital”. In this study, while examining the impact of oil prices on unemployment, “supply side effect and reallocation of labor and capital which are directly effective with unemployment will be considered. According to the supply side effect channel, an increase in oil price leads to an increase in production costs in many oil-intensive sectors, especially in the industrial sector, leading to a decrease in production. In this case, growth rate and productivity decrease and unemployment rate increases. According to the channel of reallocation of labor and capital, increases in oil prices may cause firms to adopt new methods of production that are

less oil intensive. This change leads to the reallocation of capital and labor between sectors in the long run and may affect unemployment. In addition, because the labour force has industry-specific skills, it takes time to job seeking and the cost of moving the specialized labour force from one industry to another, the labour force cannot be relocated immediately and expects conditions to improve. Therefore, the job absorption process leads to an increase in the unemployment rate and total employment decreases.

The aim of this study is to determine the effect of oil prices on unemployment rate firstly theoretically and then by applying an application on G-7 countries. In this study, the effect of oil prices on unemployment, was analyzed using panel ARDL method developed by Pesaran et al. (1999) for 1991-2017 period. Panel ARDL test results indicate that changes in oil prices have an impact on unemployment both in the long and short run. In other words, the findings of the study show that oil prices increase the unemployment rate in G-7 countries.

Keywords: Oil Prices, Unemployment, Panel ARDL

PRE-GESTASYONEL OBEZİTENİN FETAL DOĞUM AĞIRLIĞI VE MAKROZOMİ ÜZERİNE ETKİSİ**Dr. Banu AÇMAZ**

Kayseri Şehir Hastanesi İç Hastalıkları Kliniği

E mail: drbanu55@gmail.com**Giriş:**

Vücut kitle indeksi (VKİ) hesabı Dünya Sağlık Örgütüne (DSÖ) göre dört ana kategoriye ayrılmaktadır. VKİ, vücut ağırlığının kilogram (kg) cinsinden belirlenerek boyun metre (m) cinsinden karesine bölünmesi ile hesaplanmaktadır (1).

Buna göre $VKİ < 18.5 \text{ kg/m}^2$ ise düşük ağırlıklı, $18.5-25 \text{ kg/m}^2$ normal, $25-30 \text{ kg/m}^2$ fazla kilolu ve $VKİ > 30 \text{ kg/m}^2$ olanlar obez olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışmamızda gebelik öncesi kliniğimize başvuran ve DSÖ'ye göre obez hastalarla normal olarak değerlendirilen hastaların fetal makrozomi açısından karşılaştırılmasını amaçladık.

Materyal Method:

Gebelik öncesi folik asit replasmanı isteyen ve DSÖ'ye göre obez olarak belirlenen 40 hasta ile normal VKİ'ye sahip 40 gönüllü çalışmaya dahil edilmiştir.

Gönüllülerin dışlama kriterleri arasında gestasyonel diabetes mellitus saptanan hastalar, pre-gestasyonel diabet, hipotiroidi, hipertiroidi, Addison Hastalığı, Ülseratif kolit, Crohn hastalığı, kanser saptanan hastalar, bariatrik cerrahi geçiren hastalar, epilepsi hastalığı, duyu durum değişkenliği (depresyon, bipolar hastalar, şizofreni ve spektral benzer bozukluk saptananlar), Cushing Sendromu, konjenital adrenal hiperplazi varlığı, T4 replasmanı yapılanlar, anti-depresif ilaç, hipertiroidi nedeni ile ilaç kullanan hastalar, anti-epileptik ilaç kullanımı, intruterin gelişme geriliği saptananlar, anomali taraması sırasında herhangi bir anomali varlığı ve doğumu <37 gestasyonel haftanın altında olanlar ile 40 hafta 7 günün üzerinde doğumu olan hastalar bulunmaktadır.

Sonuç:

Çalışma grubu ve kontrol grubu arasında etnik köken, gestasyonel hafta ve maternal yaş açısından fark saptanamamıştır.

Tablo 1 Pregestasyonel Obezitenin Fetal Ağırlık ve Makrozomi Üzerine Etkisi

	Pre-gestasyonel obezite grubu (n:40)	Kontrol grubu(n:40)	P
Maternal yaş (yıl)	29,4± 2,9	29,8± 3,1	0.780
Nuliparite (n%)	8 (%20)	9 (%22,5)	0.840
Etnik (Kafkas) (n%)	38 (%95)	37 (%92,5)	0.740
VKİ(kg/m ²)	32,6± 2,9	23,6±1,2	<0.001
Sezeryan oranı (n%)	9 (%22,5)	10 (%25)	0.860
Doğum haftası	39 (37- 40)	39 (37-40)	0.540
Fetal doğum ağırlığı (gr)	3650±390	3250±240	<0.001
Makrozomi varlığı (n%)	5 (%12,5)	1 (%2,5)	<0.001

Tartışma:

Günümüzde obezite prevalansı giderek artmaktadır. Avrupa genelinde VKİ>30 kg/m² olarak tanımlanan hasta grubu ortalama % 12-14 arasında değişmektedir. Bu oran İskoçya’da % 20 seviyelerine ulaşmaktadır (2). Literatürde maternal obezite ve fetal ağırlık arasında pozitif bir korelasyon olduğu ileri sürülmüştür (3-5). Bizim çalışmamızda da literatür ile uyumlu olarak obez anne bebeklerinde daha fazla makrozomi ve fetal ağırlık saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Obezite, makrozomi, gebelik

Referanslar

1. Manzanares S, Melchor I, Burgos J, Del Campo A, Aiartzagüena A, Gutiérrez J, Melchor JC. Effect of maternal obesity on pregnancy outcomes in women delivering singleton babies: a historical cohort study. J Perinat Med. 2019 Aug 27;47(6):625-630.
2. Santalla A, Vico I, López MS, Pineda A, Gallo JL. Abnormal maternal body mass index and obstetric and neonatal outcome. J Matern Fetal Neonatal Med 2012;25:308–12.
3. Gaillard R, Santos S, Duijts L, Felix JF. Childhood health consequences of maternal obesity during pregnancy: a narrative review. Ann Nutr Metab. 2016; 69:171–80.
4. Godfrey KM, Reynolds RM, Prescott SL, Nyirenda M, Jaddoe VW, Eriksson JG, et al. Influence of maternal obesity on the long-term health of offspring. Lancet Diabetes Endocrinol. 2017;5:53–64.
5. Yu Z, Han S, Zhu J, Sun X, Ji C, Guo X. Pre-pregnancy body mass index in relation to infant birth weight and offspring overweight/obesity: a systematic review and meta-analysis. PLoS ONE. 2013; 8:e61627.

EKONOMİK BÜYÜME, REEL DÖVİZ KURU VE DIŞ TİCARET ARASINDAKİ NEDENSELLİK İLİŞKİLERİ: 2003-2017 TÜRKİYE ÖRNEĞİ

ECONOMIC GROWTH, REAL EXCHANGE RATE AND FOREIGN TRADE RELATIONS BETWEEN CAUSALITY: 2003-2017 CASE OF TURKEY

Hatice ERKEKOĞLU

Prof. Dr., Kayseri Üniversitesi, herkekoglu@gmail.com

Gamze GÜL

Doktora Öğrencisi, Kayseri Üniversitesi, gamzehaymanali@hotmail.com

ÖZET

Son yıllarda ekonomik büyümenin kaynakları üzerine yapılan çalışmaların dış ticaret konusu üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Globalleşen dünyada ihracat ve ithalatın hem reel ekonomi hem de finansal ekonomi üzerinde büyük bir etkisi vardır.

Bu çalışmanın amacı; Türkiye'nin 2003-2017 dönemlerine ait üçer aylık veriler kullanılarak reel GSYİH, toplam ihracat, toplam ithalat ve reel döviz kuru arasındaki nedensellik ilişkilerini VAR modeline dayalı Granger Nedensellik Testi yöntemiyle analiz etmek ve yorumlamaktır. Literatürdeki; ihracat-ekonomik büyüme, ithalat-ekonomik büyüme, dış ticaret hadleri-ekonomik büyüme, ihracat-reel döviz kuru, ithalat-reel döviz kuru, dış ticaret hadleri-reel döviz kuru şeklinde yer alan ve nedensellik ilişkileri incelenen çalışmalardan dört değişkenin birlikte ele alınması ile farklı olup bu açıdan katkı sağlamıştır.

Çalışmada, ekonomik büyüme (reel GSYİH), dış ticaret (toplam ihracat-toplam ithalat) ve reel döviz kuru değişkenleri kullanılmıştır. Değişkenler, Genelleştirilmiş Dickey-Fuller (ADF) birim kök testi ile birinci dereceden farkları alınarak durağan hale getirilmişlerdir. Uygun gecikme uzunluğunun belirlenmesinden sonra kurulan VAR modeline, otokorelasyon ve değişen varyans probleminin olup olmadığını tespit etmek için LM Testi ve Heteroskedasticity Testi uygulanmıştır. Bu testlerin sonuçlarına göre otokorelasyon ve değişen varyans probleminin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmadan üç temel sonuç elde edilmiştir. Bunlardan ilki, Johansen Eşbütünleşme analizi ile JJ-Koentegresyon testine göre, reel GSYİH, toplam ihracat, toplam ithalat ve reel döviz kuru arasında uzun dönem ilişki olmadığı sonucudur.

İkincisi, vektör otoregresif model (VAR) çerçevesinde uygulanan Granger nedensellik testlerinde, Türkiye ekonomisi için kısa dönemde bağımsız değişkenlerdeki değişmelerin büyük ölçüde bağımlı değişken üzerinde etkili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Sadece ihracatın bağımsız değişken ve ithalatın bağımlı değişken olduğu durumda ihracattan ithalata doğru tek yönlü bir nedensellik ilişkisi olduğu sonucu elde edilmiştir.

Sonuncusu ise, Reel GSYİH, toplam ihracat, toplam ithalat ve reel döviz kuruna uygulanan etki tepki analizi ile varyans ayrıştırmasından elde edilen sonuçların birbirleri ile tutarlılık göstermesidir. Elde edilen bulgulardan ilki; büyüme, toplam ihracat ve reel döviz kuru değişkenleri diğer değişkenlerden ziyade kendileri tarafından açıklanmaktadır. İkincisi; toplam ithalatı en fazla açıklayan değişkenler sırasıyla reel GSYİH, toplam ithalat ve toplam ihracatın şoklarıdır.

Anahtar Kelimeler: Johansen Eşbütünleşme Analizi, JJ- Koentegresyon Testi, Vektör Otoregresif (VAR) Modeli, Granger Nedensellik Testi, Etki Tepki Analizi, Varyans Ayrıştırması, Türkiye

PSİKOLOJİK GÜÇLENDİRME VE YENİLİK YAPABİLME BECERİSİ PSYCHOLOGICAL EMPOWERMENT AND INNOVATION

İsmail BAKAN

Prof. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, Kahramanmaraş
ibakan63@hotmail.com

Y. Sonay YILMAZ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, Kahramanmaraş
syilmaz2789@gmail.com

ÖZET

Çalışanların verimliliğini ve kapasitelerini daha üst düzeylere çıkarmak için inisiyatifin çalışanlara verilme süreci olan psikolojik güçlendirme; astlara kendilerini geliştirme imkânının tanınması, bağımsız hareket etmelerinin teşvik edilmesi, gereken yetkinin devredilmesi ve bütün bunların astlar tarafından kendilerini güçlendiren uygulamalar olarak algılanması şeklinde tanımlanır. İşletmelerin rekabet avantajı yakalamak ve modern dünyadaki değişimlere uyum sağlayabilmek için ürün, yapı, sistem, süreç ve stratejilerinde yapmış oldukları değişimler bütünü ise yenilik yapabilme becerisi olarak ifade edilmektedir. İşletmeler için önem taşıyan bu iki değişkenin birbirinden etkilenme ihtimali göz önünde tutularak bu çalışma yapılmıştır.

Bu amaçla İstanbul’da kuyumculuk sektöründe yer alan 152 katılımcı ile bir anket çalışması yapılmış, psikolojik güçlendirmenin alt boyutlarının yenilik yapabilme becerisinin alt boyutları üzerindeki etkileri belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen veriler üzerinde SPSS programı ile frekans, korelasyon ve regresyon analizleri yapılmıştır. Psikolojik güçlendirmenin alt boyutları olan özerklik ve etkinin, yenilik yapabilme becerisinin tüm alt boyutları üzerinde önemli düzeyde etkisinin olduğu görülürken, psikolojik güçlendirmenin diğer alt boyutları olan anlam ve yetkinin daha sınırlı düzeylerde etkisinin olduğu gözlenmiştir. Araştırma sonucuna göre, özerk ve etki yönünden psikolojik güçlendirilmiş bireylerin yenilik yapabilme isteklerinin daha olumlu düzeyde etkilendiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik Güçlendirme, Yenilik Yapabilme Becerisi, Kuyumculuk, Alan Araştırması.

Abstract

Psychological empowerment, which is the process of giving the initiative to employees in order to increase the productivity and capacity of the employees; is defined as recognition of the possibility of self-development to the subordinates, encouragement of their independent action, transfer of the necessary authority and perceiving all these as applications that strengthen themselves by subordinates. Total changes they have done in product, structure, system, process and strategies in order to achieve a competitive advantage and to adopt changes in the modern world is expressed as the ability to make innovations. This study has been conducted considering the possibility effects of these two variables which are important for the enterprises.

For this purpose, a survey was conducted with 152 participants in the jewellery sector in Istanbul, and the effects of the sub-dimensions of psychological empowerment on the sub-dimensions of the ability of innovation were tried to be determined. Frequency, correlation and regression analyses were performed by SPSS program on the obtained data. While the sub-dimensions of psychological empowerment, autonomy and impact, have a significant effect on all sub-dimensions of innovation, it has been observed that the other sub-dimensions of psychological empowerment, meaning and authority, have more limited levels of effects. According to the results of the study, it can be said that innovation request of individuals who are psychologically empowered in terms of autonomous and influence are affected more positively.

Keywords: Psychological Empowerment, Innovation, Jewellery, Field Research.

Al-Si-xNi ALAŞIM SİSTEMLERİNDE Ni'İN MİKROSERTLİK VE ÇEKME-DAYANIM DEĞERLERİNE ETKİSİ
THE EFFECT OF Ni ON MICROHARDNESS AND TENSİLE STRENGTH FOR Al-Si-xNi ALLOY SYSTEMS

Ayşe YAVUZ

Erciyes Üniversitesi Fen bilimleri Enstitüsü

Sevda ENGİN

Dr. Öğr. Üyesi Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, sevda.engin@dpu.edu.tr

Uğur BÜYÜK

Prof. Dr. Erciyes Üniversitesi, buyuk@erciyes.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; ötektik Al-Si alaşımına farklı oranlarda Ni ilave edilerek oluşturulan Al-Si-xNi [$x = 0.5, 1, 1.5, 2, 2.5$ (ağ)] farklı bileşimlerdeki alaşım sistemlerini kontrollü katılaştırarak numunelerin mikroyapılarını incelemek, alaşım sistemi içindeki Ni miktarının mikroyapı ve mekanik özelliklerden sertlik ve maksimum çekme-dayanım değerleri üzerine etkilerini inceleyerek, aralarındaki bağıntıları belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda, belirtilen oranlardaki elementlerden, oksitlenmeden homojen alaşım sistemlerini oluşturmak için vakumlu eritme fırını, oluşan alaşımları grafit kalıplara doldurabilmek için döküm fırını ve kontrollü katılaştırma deneyleri için ise Bridgman tipi fırın kullanılmıştır. Farklı bileşenlerde hazırlanan her bir alaşım sistemine ait numuneler sabit sıcaklık gradyentinde (6.50 K/mm) ve sabit katılaştırma hızında ($16.60 \text{ } \mu\text{m/s}$) kontrollü katılaştırılmıştır. Deneyler sonucunda kontrollü katılaştırılan numunelerden; Al matrix fazı içerisinde oluşan Si flake fazı ve Al_3Ni intermetalik flake fazlarının oluştuğu gözlenmiştir. Ayrıca farklı bileşenlerde hazırlanan ve kontrollü katılaştırılan her bir numunenin Vickers sertlik ölçme yöntemi ile mikrosertlik (HV) değeri ve maksimum çekme-dayanım (σ_{uts}) değerleri elde edilerek Ni'in mekanik özelliklere etkisi de belirlenmiştir. Son olarak ise alaşımın bileşimi (C_o), mikrosertlik ve maksimum çekme-dayanım değerleri arasındaki ilişkiler lineer regresyon analiziyle ortaya çıkarılmış $HV = 62.52C_o^{0.13}$, $\sigma_{uts} = 63.45C_o^{0.11}$ sonuçları elde edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Alaşımlar, Kontrollü Katılaştırma, Mikrosertlik, Çekme-Dayanım

THE ELECTRONIC AND OPTICAL PROPERTIES FOR GAAS DOUBLE RING-SHAPED QUANTUM DOT

Muharrem KIRAK

Assoc. Dr., Yozgat Bozok University, muharrem.kirak@bozok.edu.tr

Sait YILMAZ

Prof. Dr., Yozgat Bozok University, sait.yilmaz@bozok.edu.tr

ÖZET

Son yıllarda, yarıiletken nanoyapılar, hacimsel yapılarına nazaran oldukça farklı yapısal ve fiziksel özellikler sergilediklerinden dolayı büyük ilgi görmektedirler. Bu yapılar, farklı potansiyel sınırlandırmalarına ve içerisindeki parçacıkların hareket serbestlik boyutlarına bağlı olarak kuantum kuyusu, kuantum teli ve kuantum noktası olarak çeşitli yöntemler kullanılarak üretilmektedirler. Carpio ve Bernido tarafından önerildikten sonra çift halkalı osilatör (DRSO) ile ilgili bir dizi teorik çalışmalar yapılmıştır. DRSO, çift halka şeklinde bir ters kare potansiyeli ile çevrili üç boyutlu bir harmonik osilatör olarak tanımlanmaktadır.

Etkin kütle yaklaşımı çerçevesinde GaAs çift halka osilatörlü kuantum noktalar için bağlanma enerjisi, optik soğurma katsayıları ve osilatör şiddeti teorik olarak incelenmiştir. Elektron enerji özdeğerleri ve karşılık gelen dalga fonksiyonları varyasyon yöntemiyle belirlenmiştir. Nümerik hesaplamalar boyunca, indirgenmiş atomik birim kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar, safsızlığın bağlanma enerjisinin kuantum nokta yarıçapına ve potansiyel parametreleri olan B ve C'ye bağlı olduğunu göstermiştir. Safsızlığın yokluğunda ve varlığında enerji değerleri, küresel harmonik osilatör için literatürle karşılaştırılmıştır. Bağlanma enerjisi, kuantum nokta yarıçapı ve potansiyel parametreler arttıkça azalmaktadır. Ayrıca, osilatör şiddetinin ve doğrusal ve doğrusal olmayan optik soğurma katsayılarının potansiyel parametrelere oldukça duyarlı olduğu bulunmuştur. B ve C katsayıları arttıkça soğurma katsayısı pikleri maviye kaymaktadır.

Teorik bulgular, elektronik ve optik özelliklerin halka osilatörlü ve çift halkalı kuantum nokta potansiyellerine duyarlı olduğunu göstermektedir. Bu çalışmanın daha fazla deneysel aktiviteyi teşvik etmesi ve yönlendirmesi, optik cihazların iyileştirilmesi üzerinde önemli bir etkiye sahip olması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çift halkalı kuantum noktası; Bağlanma enerjisi; Osilatör Şiddeti; Soğurma katsayısı.

Teşekkür

Bu çalışma, Yozgat Bozok Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri tarafından desteklenmiştir (Proje Numarası 6602a-ef / 18-156).

Abstract

During recent years, the semiconductor nanostructures have attracted considerable interest because they exhibit quite different structural and physical properties relative to their bulk counterparts. These structures can be fabricated various confined systems depending on carrier freedom of movement such as quantum well, quantum wire and quantum dot by using different procedure. A number of theoretical studies were done concerning double ring-shaped oscillator (DRSO) after proposed by Carpio and Bernido. DRSO is described as a three-dimensional harmonic oscillator surrounded by a double ring-shaped inverse square potential.

We calculate the binding energy, optical absorption coefficients and oscillator strength for GaAs double ring shaped quantum dots are theoretically investigated within the framework of effective mass approximation. The electron eigenenergies and the corresponding wave functions have been determined by the variational method. Throughout the numerical calculations, we used the reduced atomic units. Obtained results have revealed the dependence of the binding energy on the dot radius and the potential parameters, B and C. The energy values in the absence and presence of impurity are compared with the literature for spherical harmonic oscillator. The binding energy decreases as the quantum dot radius and the potential parameters increase. Also, it is found that the oscillator strengths and the linear and nonlinear optical absorption coefficients are quite sensitive to the potential parameters. The peaks of absorption coefficient exhibit blue shift with B and C increasing. The theoretical findings suggest that the electronic and optical properties are sensitive to the parameter of ring-shaped oscillator and a double ring shaped quantum dot potentials. It is hoped that this work could stimulate and guide more experimental activities, have a significant influence on improvements of optical devices.

Keywords: Double ring shaped quantum dot; Binding energy; Oscillator strength; Absorption coefficients

Acknowledgements

This work was supported by the Scientific Research Projects of Yozgat Bozok University, GrantNo. 6602a-EF/18-156.

THE EFFECTS OF ELECTRIC AND MAGNETIC FIELD ON THE BINDING ENERGY AND OPTICAL ABSORPTION ON THE DOUBLE RING-SHAPED QUANTUM DOT

Sait YILMAZ

Prof. Dr., Yozgat Bozok University, sait.yilmaz@bozok.edu.tr

Muharrem KIRAK

Assoc. Dr., Yozgat Bozok University, muharrem.kirak@bozok.edu.tr

ÖZET

Düşük boyutlu yapılar üzerine yapılan teorik ve deneysel çalışmalar oldukça değerli teknolojik gelişmenin dayandığı yeni bir bilimsel alan açmıştır. Özellikle, elektronik ve optik özelliklerle üzerine çalışmalar, bu yapıların özelliklerini ortaya koymada büyük öneme sahiptir. Elektrik ve manyetik alan gibi dış faktörlerin kuantum sınırlı sistemlerin elektronik ve optik özellikleri üzerine etkisi hem teorik hem de teknolojik açıdan ilginç olgulardan birisidir.

Çift halkalı kuantum noktada (ÇHKN), elektrik ve manyetik alanın elektronik, doğrusal ve doğrusal olmayan optik özellikler (soğurma katsayıları ve kırılma indisi değişimi) üzerindeki etkileri incelenmiştir. Sistemin enerji seviyeleri ve karşılık gelen dalga fonksiyonları, etkin-kütle yaklaşımında varyasyon metodu kullanılarak hesaplanmıştır.

Sonuçlar, dış faktörlerin sadece donör safsızlığının bağlanma enerjisi üzerinde değil, aynı zamanda sistemin optik özellikleri üzerinde de önemli bir etkisi olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda, sonuçlar, elektrik ve manyetik alanın varlığının ve potansiyel parametrelerinin, B ve C, bağlanma enerjisi üzerinde büyük bir etkisi olduğunu göstermektedir. Nokta yarıçapı arttığında elektrik alan etkisi önem kazanmaktadır. Uygulanan bir elektrik alanının varlığında taban durumu için bağlanma enerjisi, alan yokluğundaki değerinden daha küçüktür daha küçüktür. Ayrıca, hesaplanan sonuçlar elektrik ve manyetik alanların ve potansiyel parametrelerin DRSQD'nin doğrusal ve doğrusal olmayan soğurma katsayılarını önemli ölçüde değiştirdiğini ortaya koymaktadır.

Ek olarak, hidrostatik basınç, sıcaklık vb. gibi sistem üzerindeki diğer etkileri de dikkate almak mümkündür. Mevcut teorik sonuçların daha fazla deneysel çalışmayı teşvik edeceğini ve yönlendireceğini ve optik cihazlardaki iyileştirmeler üzerinde önemli bir etkiye sahip olacağını umuyoruz.

Anahtar Kelimeler: Elektrik alan, Manyetik alan, Çift halka osilatörlü kuantum nokta, Bağlanma enerjisi, Soğurma katsayıları.

Teşekkür

Bu çalışma, Yozgat Bozok Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri tarafından 6602a-FEN / 19-275 proje kodu desteklenmiştir.

Abstract

The theoretical and experimental works performed on the low-dimensional structures have opened a new scientific area upon which many valuable technological developments are based. Particularly, the studies on the electronic and optical properties have great importance in revealing the characterizations of these structures. The effect of external factors such as electric and magnetic field on the electronic and optical properties of the quantum-confined systems is one of the interesting phenomena both from the theoretical and technological point of view.

The effects of the electric and magnetic field on the electronic and the linear and nonlinear optical properties (i.e., absorption coefficients and refractive index change) are investigated in a double ring shaped quantum dot (DRSQD) in the presence of the electric field. The energy levels and wave

functions are calculated using the variational method within the effective-mass approximation. The results show that these external factors have a significant effect not only on the binding energy of the donor impurity but also on the optical characteristics of the system. The results show that the existence of electric and magnetic field and the potential parameters B and C have a great effect on the binding energy. The electric field effect becomes important when the dot radius increases. The binding energy in the presence of an applied electric field is smaller than in the absence of a field for the ground state. Furthermore, the calculated results also reveal that the electric and magnetic fields and the potential parameters significantly changes the linear and nonlinear absorption coefficients of DRSQD.

In addition, it is possible to consider other effects on the system such as hydrostatic pressure, temperature, and others. We hope that the present theoretical results will stimulate and guide more experimental studies and have a significant influence on improvements in optical devices.

Keywords: Electric Field, Magnetic Field, Double ring shaped quantum dot; Binding energy; Absorption coefficients.

Acknowledgements

This work was supported by the Scientific Research Projects of Yozgat Bozok University, GrantNo. 6602a-FEN/19-275.

SA‘DÎ-İ ŞÎRÂZÎ VE BİR GAZELİNİN İNCELENMESİ

Esengül UZUNOĞLU SAYIN

Arş. Gör Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Eski Türk Edebiyatı Anabilim Dalı, Tokat, Türkiye (esenguluzun@hotmail.com)

ÖZET

Sa‘dî-i Şîrâzî VII. yüzyılın başlarında, Moğol döneminde dünyaya gelmiştir. İran edebiyatının en önemli şair ve yazarlarından. İyi bir eğitim görmüş, dönemin meşhur âlimlerinden dersler almıştır. Aşk, tevazu, sarhoşluk, edep gibi konular içeren eserler kaleme almıştır. Eserlerini sade ve akıcı bir üslupla yazmış, kendinden sonra yaşamış olan birçok şairi de etkisi altında bırakmıştır. Şiirlerini genelde gazel türünde yazmıştır. Gazellerinde âşıkane konulara yer vermiştir. Gazelde olması gereken unsurlardan olan incelik, tatlılık, doğallık, derinlik, akıcılık, sadelik ve uyumluluk dâhil olmak üzere her şeyi şiirlerinde kullanmıştır. Eserlerinde Türkçe kelimeleri ustaca kullanmış, halk arasında kullanılan özlü sözlerle ve atasözlerine de eserlerinde yer vermiştir. Manzum ve mensur birçok değerli eseri günümüze kalmıştır. Eserleri *Külliyât* adlı eserinde toplanmış ve birçok kez yayınlanmıştır. Ömrünün kalan son yıllarını Şiraz’da ibadetle meşgul olarak geçirmiştir.

Bu çalışmada Sa‘dî’nin hayatı, edebi kişiliği ve eserleri hakkında bilgi verilmiş ve Dîvân’ından bir gazel Türkçeye çevrilip nazım şekli, arûz, kafiye, edebî sanatlar ve içerik bakımından incelenmiştir.

Müctes-i müsemmen-i mahbûn-i arûz ve zarb yani mefâ‘îlün, fe‘îlâtün, mefâ‘îlün, fa‘lât vezninde yazılmış olan, on bir beyitten oluşan bu âşıkane gazelinde Sa‘dî, edebiyatta en çok işlenen mevsim olan bahar mevsimini tasvir etmiştir. Sa‘dî, kış mevsimi sona erdikten sonra baharın gelişyle tabiatta meydana gelen değişikliklerden, ağaçların tomurcuklanmasından, gülün gelişinden haberdar olan bülbülün coşku ve özlemle ötmeye başlamasından, bahar meclislerinin kurulmasından, âşık, mâşuk, sâkî, mutrib gibi herkesin bu meclislerde toplanmasından, baharın ve aşkın coşkusuyla kendilerinden geçip eğlendiklerinden bahsetmektedir. Bütün âşıkların bahar mevsiminde bu meclislerde toplanıp yeminlerini bozduğunu, çeng gibi müzik aletleri çaldığını, şarkılar söyleyip sâkîlerin elinden aşk şarabı içtiğini, içtikçe sarhoş olduğunu anlatmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sa‘dî-i Şîrâzî, İran edebiyatı, aşk, Dîvân, gazel.

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SAĞLIKLI BESLENME TAKINTISI BELİRTİLERİNİN VE OBEZİTE ÖNYARGILARININ İNCELENMESİ: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA

Filiz YANGILAR

Dr.Öğr.Üyesi Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, f_yangilar@hotmail.com

Sevil Karahan YILMAZ

Dr.Öğr.Üyesi Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, sevil_karahn@hotmail.com

Mihrican KAÇAR

Arş.Gör. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, mkacar@erzincan.edu.tr

Nazife YILMAZ

Öğr.Gör. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, nyilmaz@erzincan.edu.tr

ÖZET

Araştırma sağlık çalışanlarında sağlıklı beslenme takıntısı eğilimleriyle yeme davranışları ve obezite ön yargıları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla kesitsel olarak yapılmıştır. Erzincan ilindeki sağlık kuruluşlarında hizmet veren 110 sağlık çalışanıyla gönüllülük ilkesine bağlı kalınarak yürütülmüştür. Yüz-yüze görüşme yöntemi ile genel bilgiler, antropometrik ölçümler, Yeme Tutum Testi (YTT-40), Maudsley Obsesif Kompulsif Soru Listesi (MOKSL), Ortoreksiya-15 (ORTO-15) ve GAMS-27 Obezite Önyargı Ölçekleri (OÖÖ) uygulanarak veriler toplanmıştır. Araştırma bulguları ise SPSS 22.0 programında (%95 güven aralığı düzeyi ve $\alpha = 0.05$ anlamlılık seviyesinde) ki-kare, varyans analizi, t-testi ve korelasyon analizi yöntemleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Katılımcıların yaş ortalaması 33.12 ± 8.24 yıldır. Kadınların beden kütle indeksleri (BKİ) ortalamaları 23.83 ± 3.73 ve erkeklerin BKİ ortalamaları ise 24.14 ± 3.73 kg/m^2 'dir. GAMS-27 Obezite Önyargı Ölçeği (OÖÖ) ortalama puanları kadınlarda 80.1 ± 12.5 , erkeklerde 77.4 ± 13.2 'dir. Yeme Tutum Testi için ortalama puan kadınlarda 10.9 ± 5.64 , erkeklerde 14.2 ± 12.6 'dır. ORTO-15 ortalama puanları kadınlarda 37.7 ± 3.41 , erkeklerde ise 37.7 ± 4.06 'dir ($p < 0.05$). Cinsiyete göre erkeklerde YTT-40 puanı anlamlı olarak yüksek bulunmuştur ($p < 0.05$). Katılımcıların cinsiyet ve BKİ'lerinin obezite önyargıları, ortorektik davranışları ve Maudsley testi puanları arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır ($p > 0.05$). Meslek gruplarına göre Orto 15 test puanları en yüksek olan doktorlarken (39.3 ± 2.73) YTT puanı en yüksek olanlar ise hemşireler (14.3 ± 13.3) olarak belirlenmiştir. Ayrıca YTT-40 ile ORTO-15 arasında negatif yönde düşük düzeyde bir ilişki ($r = -.301$; $p < 0.01$) ve YTT-40 ile MOKSL arasında ise pozitif yönde bir ilişki ($r = .323$; $p < 0.01$) bulunmuştur. Çalışma sonucunda obezite önyargısı ile ortorektik davranışlar arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Ancak bu konu ile ilgili çalışmaların ve eğitimlerin artması ile obez bireylere karşı duyulan önyargının ve sağlıklı beslenme takıntısı arasındaki kavram kargaşasının daha doğru algılanacağı kanaatindeyiz.

Anahtar Kelimeler: Obezite önyargı, Ortoreksiya nervoza, Sağlık çalışanları.

THE INVESTIGATION OF HEALTHY EATING FIXATION AND OBESITY PREJUDICES IN HEALTH WORKERS: A CROSS-SECTIONAL STUDY

Abstract

This cross-sectional study aimed to determine the relationship among healthy eating tendency with eating behaviors and prejudice against obesity in health workers. This study is conducted with 110 health workers who agreed to participate voluntarily of serving in health services of Erzincan province. The data were collected using a general information form, Eating Attitude Test (EAT-40), Maudsley Obsessive Compulsive Question List (MOCI), Orthorexia-15 (ORTO-15), GAMS-27 Obesity Bias Scale (OÖÖ) and anthropometric measurements by face-to-face interview method. The findings of the study were evaluated by using the chi-square, variance analysis, t-test and

correlation analysis methods in SPSS 22.0 program (95% confidence interval and $\alpha = 0.05$ significance level). The mean age of the participants was 33.12 ± 8.24 years. The mean body mass index (BMI) of women were 23.83 ± 3.73 kg/m² and the mean BMI of men were 24.14 ± 3.73 kg/m². The mean score for GAMS-27 Obesity Prejudice Scale were 80.1 ± 12.5 for women workers and 77.4 ± 13.2 for men workers. The score of Eating Attitude Test were 10.9 ± 5.64 in women while 14.2 ± 12.6 in men. The Orto-15 mean score were 37.7 ± 3.41 for women and 37.7 ± 4.06 for men. The EAT-40 score in males was found a significantly higher ($p < 0.05$) according to gender. The significant relationship was not determined between obesity prejudices, Maudsley obsessive compulsive test and orthorectic behaviors of the participants' gender and BMI ($p > 0.05$). According to the job groups, the highest score of Orto-15 test were determined in doctors as 39.3 ± 2.73 while the highest score of EAT-40 in nurses as 4.3 ± 13.3 . Further the correlations were found between EAT-40 and Orto-15 ($r = -.301$; $p < 0.01$) which had negative correlation and between EAT-40 and MOCI ($r = .323$; $p < 0.01$) which had positive correlation. In the results of the study, there was no significant statistical difference between the prejudice against obesity and orthorectic behaviors. But while the construction of a more working and trainings on this subject will provide more accurate perception between the prejudice against obese individuals and healthy eating fixation.

Keywords: Obesity prejudice, Orthorexia nervosa, Health workers.

SAĞLIK TEMALI BİLGİ EDİNME VE İNTERNETİN GÜVENİLİRLİĞİ

Faruk TEMEL

Dr. Öğr. Üyesi, Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi, faruktemel@erciyes.edu.tr

ÖZET

Modern çağda internet, bilgi edinme kaynakları arasında önemli bir yer edinmektedir. Özellikle Google arama motoru aracılığıyla anahtar kelimelerle yapılan aramalar sonucu bilgiye ulaşmak kolaylaşırken doğru bilgiye erişmek de aynı ölçüde zorlaşmaktadır. İnsanların büyük çoğunluğu sağlık sorunlarıyla ilgili bilgilere ulaşmak için Google'ı kullanmaktadır. Bu bağlamda insanların sağlık konusunda internet arama motorunu kullanarak eriştiği bilgilerin güvenilirliği ve ulaştıkları bilginin kaynağının niteliği bu araştırmanın konusunu oluşturmaktadır. Belirli hastalıklara işaret eden anahtar kelimeler kullanılarak Google'da yapılan tarama neticesinde ilk sayfada karşılaşılan internet siteleri incelenmiştir. Hastalıkları içeren anahtar kelimelerle yapılan arama neticesinde ilk sayfada karşılaşılan 10 sitede yapılan araştırmada; internet sitesinin ve bilgi kaynağının niteliği, içeriğin kapsamı, internet sitesinin kimliği ve ulaşılan bilginin uyumu, sunulan bilgide açıklık ve kesinlik kriterleri üzerinden değerlendirilme yapılmıştır. Nitel içerik analizi yöntemiyle gerçekleştirilen araştırma sonucunda sağlık konularına ilişkin yapılan Google aramalarında karşılaşılan internet sayfalarında yer alan bilgilerin çoğunlukla uzman görüşlerine dayanmadığı, sağlık konusuyla ilgisiz internet sayfalarında sağlık konulu içeriklerin yer aldığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda Google aramalarında ilk etapta karşılaşılan bilgi kaynaklarının sorunlu olduğunu ortaya koyan araştırma, sağlık içerikli internet kaynaklarının denetiminin gerekliliğine ve internet okuryazarlığı/sağlık okuryazarlığı konusunda insanların bilinçlendirilmesini sağlayacak düzenlemelerin zorunluluğuna işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık, Bilgi kaynağı, İnternet, Güvenilirlik, Hastalık, Bilgi edinme, Google

SIĞINMACILARIN SAĞLIK HİZMETLERİ KULLANIMINDA KARŞILAŞTIKLARI İLETİŞİM ENGELLERİ: KAVRAMSAL BİR İNCELEME

Gülcan ŞANTAŞ

Dr. Öğr. Üyesi, Yozgat Bozok Üniversitesi gulcan.santas@bozok.edu.tr

Fatih ŞANTAŞ

Dr. Öğr. Üyesi, Yozgat Bozok Üniversitesi fatih.santas@bozok.edu.tr

ÖZET

Sığınmacılar; ırk, din, milliyet, belirli bir sosyal gruba üyelik veya siyasi bağlantıya dayanan bir zulüm korkusu nedeniyle yaşadıkları ülkelerinden ayrılan kişiler olarak tanımlanmaktadır. Sığınmacılar, genellikle zulüm, hapis, işkence ve hatta ölümden kaçmak için bulundukları ülkelerden ayrılmak zorunda kalmaktadırlar. 2018 yılı ortaları itibarıyla dünya genelinde sığınmacı sayısı 25,7 milyon'dur. Türkiye, 3,5 milyonluk sayısı ile G20 ülkeleri içerisinde en fazla sığınmacı bulunduran ülkedir. Sağlık hakkı temel bir insan hakkı olduğu için, göçmenlerin ve sığınmacıların kaliteli sağlık hizmetlerine zamanında erişimini sağlamak, yaşamı kurtarmanın ve sağlık hizmetleri maliyetlerini azaltmanın ve aynı zamanda yerleşik vatandaşların sağlığını korumanın en iyi yoludur. Sığınmacılar, sağlık hizmetlerine erişimde genellikle altı temel engelle karşılaşabilmektedir. Bu engeller: Ev sahibi ülkeye uyum sağlamada yaşadıkları sorunlar (yeniden yerleşim), farklı kültürel hastalık anlayışlarına ve sağlık sistemlerine uyum sorunu, başkalarına duyulan güvensizlik, iletişim kurmada zorluklar, yüksek maliyetler ve sağlık hizmetlerine fiziksel olarak erişim zorluklarıdır. Sığınmacıların sağlık hizmetleri kullanımında karşılaştıkları iletişim engellerinden biri, dil bilmemenin yol açtığı sorunlardır. Dil zorlukları sadece tıbbi randevudaki iletişim ile sınırlı değildir, aynı zamanda sağlık bakım sürecinin her aşamasını etkileyebilmektedir. Sığınmacıların sağlık hizmetleri kullanımını etkileyebilen bir diğer unsur, sığınmacıların travma öykülerini anlatmaktan kaçınmalarıdır. Bir diğer iletişim engeli ise sağlık hizmeti sunucuların sığınmacı hastalara kültürel olarak uygun bakımı sağlayacak donanıma sahip olmamasıdır. Sığınmacıların sağlığı ve sosyal bakım ihtiyaçlarının yeterli şekilde belirlenebilmesi konusu yalnızca sağlık hizmetlerinin konusu olmamaktadır. Bu konuda sektörler arası paydaşların işbirliği, profesyonellerin birlikteliği ve kurumlar arası ekip koordinasyonu gerekmektedir. Bu çalışmada sığınmacıların sağlık hizmetleri kullanımında karşılaştıkları engellerin ve özel olarak sığınmacıların karşılaştıkları iletişim engellerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu konuda yapılmış ulusal bir çalışmaya rastlanmaması sebebiyle, bu çalışmanın ilgili alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sığınmacı, Sağlık Hizmetine Erişim, İletişim Engelleri

SİMULTANE INTEGRATED BOOST (SIB) TEKNİĞİ İLE TEDAVİ EDİLEN NAZOFARİNK KANSERLİ OLGULARDA BAŞARISIZLIK PATERİNİN İNCELENMESİ

M. GÜNDOĞ

Erciyes Üniversitesi Radyasyon Onkolojisi Anabilim Dalı

Giriş: Radyoterapi özellikle yoğunluk ayarlı radyoterapi (IMRT) ve/veya kemoterapi nazofarinks kanseri tedavisinde standart tedavidir. Biz bu çalışmada simultane integrated boost (SIB) tekniği ile IMRT uygulanan nazofarinks kanserli olguların özellikle lokal ve regional başarısızlık özelliklerini dozimetrik olarak araştırdık.

Metod: 2011-2017 yılları arasında, histo-patolojik olarak tanısı konulan ve Erciyes Üniversitesi Radyasyon Onkolojisi Anabilim Dalında tedavi alan hastalar retrospektif olarak değerlendirildi. Karnofsky performans skalası ≥ 70 , tanı anında uzak metastazı olmayan ve SIB tekniği ile kemoradyoterapi uygulanan 77 hasta çalışmaya dâhil edildi. PTV_{high} 33*212 fx/cGy, $PTV_{intermediate}$ 33*180 fx/cGy ve PTV_{low} 33*165 fx/cGy doz reçete edildi. Takip sırasında lokal ve regional rekürrens gösteren hastaların, rekürrens anındaki PET/CT tetkiklerine daha önce tedavi aldığı simlasyon BT'leri VeloCity programı ile deforme edilerek füzyon yapıldı. Sonrasında Eclips planlama sisteminde her bir rekürrens eden hasta için; 70Gy doz alan volüm, 70-60 Gy arasında doz alan volüm, 54-60 Gy arasında doz alan volüm ve 54 Gy'den az doz volümler oluşturuldu. Rekürrens anındaki PET/BT'ler deki GTV'nin elde edilen doz bölgelerindeki lokalizasyonu hem cm^3 hem de % değer olarak bulundu.

Nüx GTVlerin dozlar arasındaki volüm ve % değerleri arasında istatistiksel fark olup olmadığı Kruskal-Valis analizi ile araştırıldı. Sağ kalım eğrileri için Kaplan-Meier testi, sağkalım eğrileri arasındaki farklar için ise log-rank testi kullanıldı. $p < 0,05$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Hastaların ortalama yaşı 47 (range 16-74) idi. Ortalama takip süresi 43,2 ay (range 4 -87 ay) olarak bulundu. Hastaların 53'ü erkek (%68,8), 24'ü kadındı (%31,2). 13 (%16,9) hastada loko-regional rekürrens gelişirken, 7 hastada (%9,1) uzak metastaz gelişti. Hastaların LRRFS 70,89 ay (64,46- 77,31), DMFS 84,8 ay (81,87-87,79) ve OS 75,02 ay (68,84-81,20) olarak bulundu. Nüks eden hastaların median rGTV volümü 11,2 cm^3 (range 2,3 – 23,2) saptandı. 70 Gy alanı içinde nüks eden rGTV'nin median volümü 4,9 cm^3 (range 0 -22,7), 60-70 Gy arasında nüks eden rGTV'nin median volümü 0,45 cm^3 (range 0,0 – 9,7), 54 – 60 Gy arasında nüks eden rGTV'nin median volümü 0 (range 0 – 1,58) ve 54 Gy dışında nüks eden rGTV volümü 0 (range 0- 10,57) olarak bulundu ve farklılık istatistiksel olarak anlamlıydı ($p:0,002$). 70 Gy alanı içinde nüks eden

rGTV'nin median oranı % 83,38 (range 0- 100)cm³, 60-70 Gy arasında nüks eden rGTV'nin median oranı % 6,56 (range 0,0 – 66,43), 54 – 60 Gy arasında nüks eden rGTV'nin median oranı % 0 (range 0 – 17,3) ve 54 Gy dışında nüks eden rGTV median oranı % 0 (range 0- 83,59) olarak bulundu ve farklılık istatistiksel olarak anlamlıydı (p <0,001) (Tablo 1). İstatistiksel farklılığın hangi gruplar arasında olduğu araştırıldığında ise 70 Gy doz alanı içinde nüks ile daha düşük doz alan gruplar arasında nüks edenler; 54 Gy ve 54 Gy 'den düşük doz alan içinde nüksler, istatistiksel olarak anlamlı farklı bulundu (Tablo 2). 54 Gyden düşük doz alan bölgedeki nüks paterni incelendiğinde 1 hastada parotis içinde hastalığın nüks ettiği, diğer hastada ise inferio-posterior servikal bölgede hastalığın nüks ettiği saptandı.

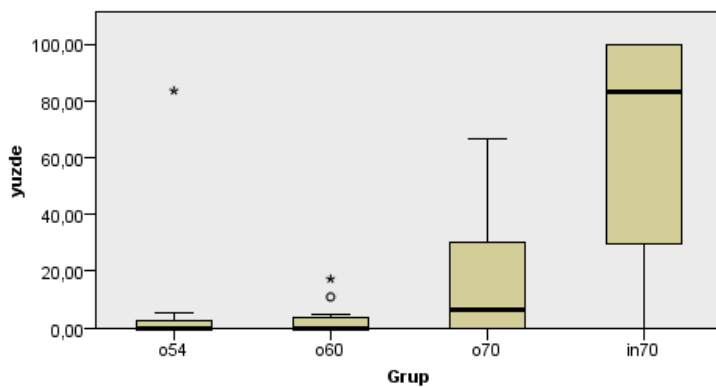
Sonuç: IMRT baş-boyun kanserlerinin tedavisinde standart tedavidir. Uygulanmaya başlamasıyla birlikte akut ve kronik yan etkileri azalmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre, nüksler yüksek doz radyoterapi alan bölgelerde görülmektedir. Tedavi başarısızlığı, tümör hipoksisi, kemoterapi ve radyoterapi direnç mekanizmaları gibi intrensek faktörlere bağlı olabilir. Sonuç olarak SIB tekniği nasofarinks kanseri tedavisinde güvenli bir tekniktir ve ayrıca tedavi başarısızlığını azaltmak için doz-escalasyonuna izin verebilir.

Key Word: Yoğunluk Ayarlı Radyoterapi, SIB tekniği, rekürrens

Tablo 1: rGTV (cm³) ve rGTV (%) doz alanlarına göre değerlendirilmesi

	70 Gy içinde	60-70 Gy arasında	54-60 arasında	54 Gy dışında	p
rGTV (cm ³)	4,9 (0,0 – 22,7)*	0,45 (0,0 – 9,7) [¥]	0 (0 - 1,58) [¥]	0 (0 – 10,57) [¥]	0,002
rGTV (%)	83,38 (0 -100)*	6,56 (0 -66,43) [¥]	0 (0 – 17,3) [¥]	0 (0 – 83,59) [¥]	0,000

p: Kruskal-Wallis test value, rGTV: rekürrens eden gross tümör volümü

Şekil 1: Nüks olguların doz alanlarına göre dağılımı

**SOSYAL MEDYA UYGULAMALARININ KONAKLAMA İŞLETMELERİ SEÇİMİ
ÜZERİNE ETKİSİ: KONYA İLİ 5 YILDIZLI KONAKLAMA İŞLETMELERİNDEKİ
MÜŞTERİLER ÜZERİNDE YAPILAN BİR UYGULAMA**

Oğuz Can BOZKURT

Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı, Turizm
İşletmeciliği Bilim Dalı, bozkurtocan@gmail.com

Bahar TAŞDELEN

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı,
Turizm İşletmeciliği Bilim Dalı, bhrtasdelen@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Gamze TEMİZEL

Selçuk Üniversitesi, Turizm Fakültesi Öğretim Üyesi, gamzetemizel@gmail.com

ÖZET

Gelişen teknolojik imkânlar sayesinde, internet hayatımızda vazgeçilmez bir unsur konumunda yer almaktadır. Web 2.0'nin getirdiği yenilikler arasında yer alan sosyal medya uygulamaları günümüz pazarlama çalışmaları arasındaki yerini hızlı bir şekilde almıştır. Günümüzde sosyal medya platformunu kişiler kadar işletmelerde aktif şekilde kullanılmaktadır. Sosyal medya aracılığıyla pazarlama çalışmaları gerçekleştiren işletmeler mevcut ve potansiyel müşteri sayılarını arttırmayı amaçlamaktadırlar. Sosyal medyayı aktif şekilde kullanan işletmeler arasında turizm işletmeleri de yer almaktadır. Turizm işletmelerinin özellikleri gereği hizmet pazarladıkları için sosyal medya platformlarında aktif durumda olmaları gerekmektedir. Turizm işletmeleri içerisinde yer alan, konaklama işletmeleri ise sosyal medyada pazarlama çalışmalarına önem vermektedirler. Sosyal medya pazarlama çalışmaları, konaklama işletmelerinin daha hızlı ve daha düşük maliyetle mevcut ve potansiyel müşteriye ulaşmasını sağlamaktadır. Konaklama işletmelerinde mevcut ve potansiyel müşteri durumunda bulunan kişiler sosyal medyadan konaklama işletmeleri hakkında bilgi ve fikir alışverişinde bulunabilmektedirler. Bu fikir alışverişleri sonucu ve sosyal medya ortamında yapılan yorumlar nedeni ile konaklama işletmelerinin sosyal medyada imajı artıp azalabilmektedir. Bu nedenden dolayı konaklama işletmeleri sosyal medya ortamında aktif bir rol oynamalı ve müşteri memnuniyeti sayesinde sosyal medyada işletmeleri hakkında olumlu geri dönüşleri sağlamalıdır. Bu çalışmanın amacı; Konya ilinde faaliyet gösteren 5 yıldızlı konaklama işletmeleri müşterilerinin konaklama işletmeleri seçimlerinde sosyal medyanın rolünü belirlemek ve çıkabilecek sonuçlara göre Konya ilinde bulunan 5 yıldızlı konaklama işletmelerine sosyal medyanın tercihlere olan etkisine yönelik bir takım önerilerde bulunmaktadır. Çalışma iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde sosyal medya ve konaklama işletmeleri hakkında ilgili literatür taraması gerçekleştirilmiştir. İkinci bölüm olan araştırma bölümünde ise analiz sonuçlarına yer verilmiştir. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden olan anket tekniği uygulanmış çıkan sonuçlar SPSS paket programı yardımı ile analiz edilmiştir.

NADİR BİR VAKA: PSÖDOKSANTOMA ELASTİKUM

UZM. DR. FATMA ŞENEL

Kayseri Şehir Hastanesi, Patoloji Bölümü, drfatmasenel2@gmail.com

ÖZET

Psödoksantoma elastikum (PE) nadir görülen, deri, göz, kardiyovasküler sistem ve gastrointestinal sistemi etkileyebilen multisistem hastalığıdır. PE, 1 / 100.000 sıklıkta görülen, elastik liflerin parçalanması ile karakterize bağ doku hastalığıdır. Kadınlarda erkeklerden iki kat daha sık görülür. PE otozomal dominant, otozomal resesif veya sporadik olabilir. Hastalar cilt lezyonları, görme keskinliğinde azalma, gastrointestinal sistem (GIS) kanaması ve kalp şikayetleri ile başvururlar. Bu hastalıkta asıl problem dokularda kalsifiye olmaya meyilli anormal elastik fibrillerin varlığıdır. Bu nedenle deri lezyonları, ileri derecede görme kaybı, sindirim sisteminde ciddi kanamalar ve ayaklarda aralıklı kladikasyon (ağrı kaynaklı yürüme güçlüğü) şikayetleri gelişmektedir. PE olgularında deri lezyonları sıktır ve ortalama 20-25 yaşları arasında, hastalığın erken döneminde görülür.

18 yaşındaki bayan hasta, yaklaşık üç yıldır mevcut olan cilt şikayetleri ile başvurdu. Hastanın ara sıra burun kanaması öyküsü vardı. Fizik muayenede boyun bölgesinde ve her iki antekubital bölgede sarı papüler lezyonlar gözlemlendi. Boyun bölgesinden alınan punch biyopsi materyalinin histopatolojik incelemesinde epidermiste hafif hiperkeratoz ve düzensiz akantozis gözlemlendi. Orta dermiste elastik liflerde düzensizlikler, granüler eozinofilik materyal ve hafif perivasküler lenfositik infiltrasyon gözlemlendi. Granüler materyalde Elastik Von Gieson (EVG) boyası ile boyanma izlendi. Bu bulgular ile hasta PE tanısı aldı. Hastanın kardiyolojik incelemesinde herhangi bir sorun tespit edilmedi. PE vakalarında, cilt ve göz bulgularının birlikte gözlemlendiği durumlarda tanı koymak daha kolaydır. Vakamızda herhangi bir oftalmoskopik özellik izlenmemiştir. Gastrointestinal sistemde en çok etkilenen organ midedir. Olgumuzda herhangi bir GIS bulgusu yoktur. Deri belirtilerinin spesifik bir tedavisi yoktur. Yaşam tarzında yapılacak değişikliklerin hastalığın seyrini olumlu yönde etkileyebileceği düşünülebilir. Psödoksantoma elastikumun prognozu ekstra kutanöz organ tutulumuna bağlı olduğu için hastalığın erken tanınması, sistemik komplikasyonların azaltılması ve hatta önlenmesi açısından önem kazanmaktadır. Hastalığın nadir görülmesi ve erken tanının klinisyen tarafından atlanmaması amacıyla olgunun sunulması uygun görüldü.

Anahtar Kelimeler: Cilt, Multisistem, Pseudoksantoma Elastikum

A RARE CASE: PSEUDOXANTHOMA ELASTICUM

ABSTRACT

Pseudoxanthoma elasticum (PE) is a rare multisystem disease that can affect the skin, eye, cardiovascular system and gastrointestinal tract. PE may be autosomal dominant, autosomal recessive, or sporadic. Patients apply with the complaints of skin lesions, decrease in the visual acuity, gastrointestinal system (GIS) bleeding and cardiac complaints. The main problem in this disease is the presence of abnormal elastic fibrils which tend to be calcified in the tissues. Therefore, skin lesions, severe vision loss, serious bleeding in the digestive system and intermittent

claudication in the feet (pain caused by walking difficulty) develops. In PE cases, skin lesions are common and occur in the early period of the disease between 20-25 years of age.

The female patient at the age of 18 applied with skin complaints existing for approximately three years. The patient had a history of occasional nose bleeds. Yellow papular lesions were observed in the neck area and both antecubital areas during physical examination. Mild hyperkeratosis and irregular acanthosis were observed in the epidermis during the histopathological examination of the punch biopsy material taken from the neck area. Irregularities in elastic fibres, granular eosinophilic material and mild perivascular lymphocytic infiltration were observed in the middle dermis.

Colouring was observed in the granular material with Elastic Von Gieson (EVG) stain. These findings and the case were reported to be compatible with PE. No kind of a problem was detected in the cardiological examination of the patient. In PE cases, it is easier to diagnose in cases where the skin and eye findings are observed together. Ophthalmoscopy feature not found in our cases. The organ that is most affected in GIS is the stomach. There are no GIS findings in our case. There is no specific treatment of skin symptoms. It can be thought that changes in lifestyle may positively affect the course of the disease.

As the prognosis of pseudoxanthoma elasticum depends on extracutaneous organ involvement, early diagnosis of the disease gains importance in terms of reducing and even preventing systemic complications. The case was considered to be rare in order to prevent the disease from being missed by the clinician.

Keywords: Multisystem, Pseudoxanthoma Elasticum, Skin

BENİGN NEDENLİ HİSTEREKTOMİ VAKALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE PREOPERATİF BİYOPSİNİN YERİ

Yusuf MADENDAĞ

Öğr.Üy.Dr.,Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, yusufmadendag@gmail.com

İlknur ÇÖL MADENDAĞ

Op.Dr.,Kayseri Şehir Hastanesi, ilknurmadendag@gmail.com

ÖZET

Histerektomi bugün jinekolojide en sık ihtiyaç duyulan 2. operasyondur. Bu kadar sık yapılan bir ameliyatın ülkemizin verileri ile önemli merkezlerinde yapılan bilimsel çalışmalarla tekrar tekrar incelenmesi ülkemiz literatürüne önemli katkılar sağlamaktadır. Bazı kliniklerde benign nedenlerle histerektomi planlan hastalarda, olası bir endometrial maligniteyi ekarte etmek düşüncesiyle preoperatif endometrial örnekleme rutin olarak yapılmaktadır. Kliniğimizde son bir yıl içinde yapılan benign nedenli histerektomi olgularından ameliyat öncesi histopatolojik tanısı olanlar ile histerektomi sonrasındaki histopatoloji tanıların karşılaştırarak, preoperatif biyopsi işleminin gerçekten gerekip gerekmediğini araştırmak amaç edildi.

Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde, 1 yıllık bir sürede, benign nedenler ile yapılan tüm histerektomi vakaları retrospektif olarak hastane bilgi bankası ve hasta dosyalarından incelendi. Benign nedenli histerektomi endikasyonları tedaviye dirençli anormal uterin kanama, myoma uteri, adenomyozis, pelvik apse, kronik pelvik ağrı, uterin prolapsuslar, endometrial hiperplazi, benign pelvik kitle olarak belirlendi. Endometrial örnekleme sonuçları normal, basit endometrial hiperplazi, atipili endometrial hiperplazi ve endometrial polip olarak gruplandı. Tüm maligniteler çalışmadan çıkarıldı.

Toplam 119 hasta çalışmaya dâhil edildi. Bu hastaların %95'i multipar, yaş ortalaması 51.3 ± 8.1 , ve %45'i de menopozdu. Operasyon günü ile örnekleme günü arasında ortalama gün sayısı 18.4 ± 8.5 idi. Preoperatif endometrial biyopsi sonuçları normal endometrium çıkan 70 (%58.8) hastanın histerektomi sonrası histopatoloji sonuçlarına göre; 55 vaka normal endometriyuma sahipken, 10'u endometrial hiperplazi (EH), 1'i endometrit ve 4'ünde endometrial polip (EP) olmak üzere toplam 15/70 vakada preoperatif biyopsi başarısız idi. Ayrıca preoperatif endometriyal histopatolojik tanısı EH olan 14 vakadan; 8'i EH, 1'i endometrial kanser (EC), 2'i polip ve 3'ünde normal endometriumdu. Buna göre 6/14 vakada biyopsi başarısız idi. Preoperatif EP teşhisi konulan 15 vakanın postoperatif değerlendirmesinde, 11'inde EP, 1'inde EC, 2'sinde de EH bulunurken 1 vakada normal endometriyuma sahipti. Buna göre 4/15 vakada biyopsi başarısız idi. 6 vaka da preoperatif olarak endometrit tanısı almış iken, bunların postoperatif 5'inde normal endometrium varken 1 vakada endometrit bulundu. Atrofi içinde preoperatif 14 vakanın postoperatif 4'ünde normal endometrium tespit edildi. Buna göre 4/14 vakada biyopsi başarısız oldu. Böylece 34 vakada (%28) biyopsi başarısız idi.

Benign ve malign ayırımında endometrial örnekleme tek başına yetersizdir. Hasta şikayetine, risk faktörüne göre değerlendirilip iyi bir ultrason ile muayeneden sonra endometrial örneklemelerde seçici davranılması önerilir. Ultrason muayenesinde endometriumda anormallik (hiperplazi, fokal lezyon vb.) görülmediğinde, benign bir nedenle yapılacak histerektomi öncesinde endometrial biyopsi gerekmediğini düşünmekteyiz.

Anahtar kelimeler: endometrial örnekleme, histerektomi, histopatoloji.

TEDAVİ NAİF KLİNEFELTER SENDROMLU GENÇ HASTALARIN KEMİK SAĞLIĞININ SAĞLIKLI GÖNÜLLÜLER İLE KARŞILAŞTIRILMASI

COMPARISON OF BONE HEALTH OF TREATMENT NAIVE YOUNG KLINEFELTER SYNDROME PATIENTS AND HEALTHY POPULATION

Gökhan SÖNMEZ

Uzman Doktor, Kayseri Şehir Hastanesi, Üroloji Kliniği, gokhans72@hotmail.com

Abdullah DEMİRTAŞ

Doçent Doktor, Erciyes Üniversitesi, Üroloji Anabilim Dalı, mesane@gmail.com

Ümmühan ABDÜLREZZAK

Doçent Doktor, Erciyes Üniversitesi, Nükleer Tıp Anabilim Dalı, ummuhhanfg@gmail.com

Emre Can AKINSAL

Doçent Doktor, Erciyes Üniversitesi, Üroloji Anabilim Dalı, ecakinsal@erciyes.edu.tr

Numan BAYDİLLİ

Doktor Öğretim Ü., Erciyes Üniversitesi, Üroloji Anabilim Dalı, dr_numan38@hotmail.com

Oğuz EKMEKÇİOĞLU

Profesör Doktor, Erciyes Üniversitesi, Üroloji Anabilim Dalı, oguze@erciyes.edu.tr

ÖZET

Giriş: Klinefelter sendromu (KS), küçük testisler, hipogonadizm ve jinekomasti ile karşımıza çıkan ve erkeklerde en sık görülen kromozomal bozukluktur. Hastalar en sık infertilite nedeniyle başvursa da KS’da görülen bazı komplikasyonlar hastaların genel sağlığını da riske atmaktadır. Bunlardan biri de hipogonadizm nedeniyle geliştiği düşünülen kemik sağlığı bozukluklarıdır. Bu çalışmada KS’lu genç hastalar ile aynı yaş grubundaki gönüllülerden oluşan, tamamen sağlıklı bireylerin kemik sağlığı durumlarının karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntemler: Bu çalışmada daha önce hiç tedavi almamış 88 KS’lu hastanın verileri retrospektif olarak analiz edilmiştir. Prospektif olarak oluşturulan kontrol grubuna ise tamamen sağlıklı gönüllülerden oluşan 64 katılımcı dahil edilmiştir. Grupların yaş, beden kitle indeksi, kırık öyküleri, testis boyutları gibi demografik verileri ve antropometrik ölçümlerinin yanı sıra başvuru anındaki folikül uyarıcı hormon (FSH), luteinizan hormon (LH), total testosteron (TT) gibi bazı gonadal hormon düzeyleri karşılaştırılmıştır. Femur boynu, toplam femur ve lomber bölge kemik değeri ölçümleri dual-energy x-ray absorptiometry (DEXA) ile yapılmıştır. Grupların kemik mineral dansitesi (KMD) değerleri, t skorları ve osteopeni-osteoporoz durumları karşılaştırılmıştır. A p value of <0.05 was considered significant.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen KS’lu olguların yaş ortalaması 30.60 ± 4.37 yıl, sağ ve sol testis volümleri ise sırasıyla $3.0 (2.0-3.0) \text{ cm}^3$ ve $2.0 (2.0-3.0) \text{ cm}^3$ idi. Fraktür öyküsü bakımından KS ve

kontrol grubu benzerdi (sırasıyla; %19.3, %18.8, $p=0.889$). KS'lu grupta FSH ve LH değerleri daha yüksek, TT düzeyleri ise kontrol grubuna göre daha düşüktü. KS'lu hastalar aynı yaş grubundaki sağlıklı gönüllülere göre daha düşük t skorlarına ve BMD değerlerine sahip olmasına rağmen aradaki farklar istatistiksel olarak anlamlı değildi (Tablo 1). Hastalar t skorlarına normal- anormal (osteopenik veya osteoporotik) olarak sınıflandırıldığında yalnızca femur boynu bölgesinde KS'lular daha kötü durumda iken, diğer kemik bölgeleri arasında anlamlı fark yoktu (Tablo 2).

Sonuç: Bu çalışmaya dahil edilen KS'lu hastaların DEXA değerleri ve hormonal durumları literatürle uyumlu bulunmasına rağmen sağlıklı erkekler ile karşılaştırma yapıldığında gruplarının kemik durumunun benzer olması literatürle çelişmektedir. Bu sonuçlara ek olarak sağlıklı gönüllüler ile KS'lu genç hastaların fraktür öyküsü oranlarının benzer olması, kemik metabolizması bozukluklarının KS'una bağlı gerçekten patolojik bir süreç mi yoksa normale yakın fizyolojik bir durum mu olduğunun sorgulanması gerektiği kanaatindeyiz.

Anahtar Kelimeler: Klinefelter, DEXA, kemik, osteoporoz

Tablo 1. Klinefelter sendromlu hastalar ile kontrol grubunun DEXA değerlerinin karşılaştırılması

	Klinefelter (n:88)	Kontrol (n:64)	p
Femur boynu KMD (gr/cm ²)	0.918 (0.827-1.032)	0.943 ± 0.132	0.526
Femur boynu t-skoru	-0.21 (-0.99-0.73)	0.20 (-0.60-0.70)	0.124
Toplam Femur KMD (gr/cm ²)	0.970 ± 0.151	1.003 ± 0.129	0.163
Toplam femur t-skoru	-0.52 (-1.31-0.23)	-0.15 (-0.88-0.50)	0.055
Lumbar (L1-4) KMD (gr/cm ²)	0.957 ± 0.127	0.985 ± 0.101	0.524
Lumbar t-skoru	-1.17 (-2.25-0.725)	-1.01 (-2.18-(-0.63))	0.398

Tablo 2. Kemik bölgelerine göre grupların osteopenia-osteoporoz durumlarının karşılaştırılması

	Klinefelter (n=88)	Kontrol (n=64)	p
Lumbar (L1-4) (n, %)			0.857
• Normal	38 (%43.2)	26 (%40.6)	
• Osteopeni/Osteoporoz	50 (%56.8)	38 (%59.4)	
Femur boynu (n, %)			0.027
• Normal	67 (%76.1)	59 (%92.2)	
• Osteopenia/Osteoporosis	21 (%23.9)	5 (%7.8)	
Toplam femur (n, %)			0.239
• Normal	63 (%71.6)	51 (%79.7)	
• Osteopenia/Osteoporosis	25 (%28.4)	13 (%20.3)	

SULTANSAZLIĞI HAVZASI BALIK FAUNASININ TESPİTİ VE AVRASYA BALIK İNDEKSİ (EAFI 1.0) KULLANILARAK EKOLOJİK KALİTE DEĞERLENDİRMESİ

Erdoğan ÇİÇEK¹

Sevil SUNGUR^{2,*}

Soheil EAGDERİ³

Pariya Jalili³

¹Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, 50300, Nevşehir, Türkiye.

²Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, 50300, Nevşehir, Türkiye.

³Department of Fisheries, Faculty of Natural Resources, University of Tehran, Karaj, İran.

*Sorumlu Yazar: e-mail: sevilsungur@nevsehir.edu.tr

Bu çalışmada Sultansazlığı havzası ihtiyofaunasının ve Avrasya Balık İndeksine (EAFI 1.0) dayalı ekolojik kalitesinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Sazlık ve sazlığı besleyen su kaynaklarında Mart 2016-Haziran 2018 tarihleri arasında yapılan arazi çalışmaları sonucunda 6 familyaya (Cobitidae, Cyprinidae, Cyprinodontidae, Esocidae, Nemachelidae ve Salmonidae) ait 16 tür tespit edilmiştir: *Alburnus chalcoides*, *Aphanius danfordii*, *Capoeta damascina*, *C. tinca*, *Cobitis joergbohleni*, *Cyprinus carpio*, *Esox lucius*, *Garra turcica*, *Oncorhynchus mykiss*, *Oxyoemacheilus angorae*, *O. ciceki*, *O. seyhanensis*, *Pseudophoxinus elizavetae*, *Seminemacheilus ahmeti*, *Squalius seyhanensis* ve *Tinca tinca*. Tespit edilen türlerden beş tanesinin (*A. danfordii*, *C. joergbohleni*, *O. ciceki*, *P. elizavetae* ve *S. ahmeti*) tip lokalitesi sazlık olup lokal endemik olarak sadece Sultansazlığında yaşadıkları tespit edilmiştir. Daha önceki çalışmalarda sazlıktan bildirilmiş olan *Gambusia holbrooki* türüne ise rastlanmamıştır. Sultansazlığı ve sazlıkla bağlantılı su kütlelerinde 9 farklı egzotik balık türünün bulunduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra Zamantı Irmağından açılan kanal ile sazlığa Seyhan Havzası elemanlarının girmiş olduğu belirlenmiş olup egzotik tür sayısında gitgide artış görülebileceği tahmin edilmektedir. Sazlığın farklı noktalarındaki istasyonlar için tahmin edilen EAFI skorları 4 (Kötü) ile 24 (İyi) arasında olup ortalama değer ise 17,7'dir. Bu sonuçlar Sazlıkta istilacı türlerin olumsuz etkilerinin arttığını ortaya koymaktadır.

Anahtar kelimeler: Kızılırmak Havzası, Kayseri, balık indeksi, istilacı, ekolojik kalite, Seyhan Havzası

FRESHWATER FISH FAUNA AND EVALUATION OF ECOLOGICAL QUALITY BASED ON EURASIAN FISH INDEX (EAFI 1.0) OF SULTAN MARSHES

Erdoğan ÇİÇEK^{1*}, Sevil SUNGUR², Soheil EAGDERI³, Pariya Jalili³

¹Department of Biology, Faculty of Art and Sciences, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, 50300, Nevşehir, Turkey.

²Health Services Vocational School, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, 50300, Nevşehir, Turkey.

³Department of Fisheries, Faculty of Natural Resources, University of Tehran, Karaj, Iran.

*Correspondence: e-mail: sevilsungur@nevsehir.edu.tr

The aim of this study is to represent ichthyofauna of Sultan Marshes and estimate ecological quality of the marshes based on EurAsian Fish Index (EAFI 1.0). Sampling studies was carried out between March 2016 and June 2018, a total of 16 species belonging to 6 families were identified from studied area: *Alburnus chalcoides*, *Aphanius danfordii*, *Capoeta damascina*, *C. tinca*, *Cobitis joergbohleni*, *Cyprinus carpio*, *Esox lucius*, *Garra turcica*, *Oncorhynchus mykiss*, *O. angora*, *O. ciceki*, *O. seyhanensis*, *Pseudophoxinus elizavetae*, *Seminemacheilus ahmeti*, *Squalius seyhanensis* and *Tinca tinca*. Of these five species (*A. danfordii*, *C. joergbohleni*, *O. ciceki*, *P. elizavetae* and *S. ahmeti*) are local endemic for the marshes. *Gambusia holbrooki* was reported from the marshes in the previous studies, was not caught during study period. On the other hand, a total of 9 exotic fish species live in the Sultan Marsh and in the waters connected with the marsh. By the way some species are originally Seyhan Basin elements found in the marsh because of water transfer from Zamantı River is a tributary of the Seyhan River. Estimated EAFI value for different part of the marsh was 4 (Bad) to 24 (Good) with the mean value of 17.7 (Moderate) showing negative effect of invasive species to decrease the EAFI value.

Keywords: Kizilirmak Basin, Kayseri, fish index, introduced, ecological quality, Seyhan Basin

**SÜMERBANK KAYSERİ BEZ FABRİKASI'NIN KURULUŞUNUN DÖNEMİN
GAZETELERİNDE SUNUMU:
CUMHURİYET, ULUS, KAYSERİ GAZETELERİ ÖRNEĞİ**

Asım DAVULCU

Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi, adavulcu@erciyes.edu.tr

Ebru DAVULCU

Dr. Öğretim Üyesi, Erciyes Üniversitesi, eakbaba@erciyes.edu.tr

ÖZET

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasının ardından yaşanan ilk 15 yıllık süreç, Osmanlı Devleti'nden kalan siyasi, ekonomik, toplumsal mirası, Batılılaştırmak için uygulanan bir dizi politikaya sahne olmuştur. Ulusal birlik ve bütünlüğün sağlanmasının gaye edinildiği, ulus devlet anlayışının yerleştirilmeye çalışıldığı bu dönemde, ekonomik alanda gerçekleştirilen inkılaplar da dikkat çekmektedir. Milli ekonomi düşüncesinin harekete geçirilmesi açısından önem taşıyan bu inkılaplarla, tarımsal faaliyetlerinin desteklenmesi, haberleşme, ulaşım, enerji kaynaklarının kamusallaştırılmasının yanı sıra, sanayileşmede de önemli atılımlar yapılmıştır. Sümerbank Kayseri Bez Fabrikası'nın kurulması, bu atılımların bir parçasıdır.

Devlet önderliğinde kalkınma döneminde ve Birinci Beş Yıllık Sanayileşme Planı çerçevesinde 1934 yılında kurulan Sümerbank Kayseri Bez Fabrikası, 1935'te hizmete açılmıştır. Kayseri, Anadolu'nun önemli bir ticaret şehri olması ve önemi ulaşım yollarının kavşağında bulunması sebebiyle Sümerbank için tercih edilmiştir. Böylece, Anadolu'da üretilen pamuk daha kolay biçimde üretililecek ve arz edilebilecek, Sümerbank ülke kalkınmasında daha verimli rol oynayabilecektir.

Bu çalışmada, Sümerbank Kayseri Bez Fabrikası'nın kuruluş süreci ile ilgili bir literatür değerlendirmesi yapıldıktan sonra, bu sürece ilişkin haberlerin dönemin önde gelen ulusal gazetelerinden *Cumhuriyet* ve *Ulus* ile birlikte Kayseri'de yayınlanan *Kayseri* gazetesindeki sunumu incelenmiştir. Basının, Atatürk'ün de talimatıyla, yeni kurulan Cumhuriyet rejimini, ulus devlet anlayışını topluma izah etmede ve benimsetmedeki görev ve sorumlulukları kapsamında değerlendirilen gazetelerde bulunan haberler, söylem çözümlemesine tabi tutulmuştur. Çalışma niteliksel bir incelemedir.

Anahtar Kelimeler: Sümerbank Kayseri Bez Fabrikası, *Cumhuriyet* Gazetesi, *Ulus* Gazetesi, *Kayseri* Gazetesi

ŞANLIURFA KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIĞININ MEVCUT DURUMU, SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Zeliha KAYA*

Sabri YURTSEVEN

Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Zootečni Tr – 63300 Şanlıurfa – Türkiye

baveriya@hotmail.com, syurtseven@harran.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, 2008 - 2018 yılları arasındaki veriler kullanılarak Şanlıurfa ili küçükbaş hayvan varlığının durumu incelenmiş, sorunları ve çözüm önerileri ortaya konulmuştur. Söz konusu dönem içerisinde ilin özellikle son 2017 ve 2018’de koyun varlığında belli miktar artış meydana geldiği gözlenmiştir. 2008’den 2010 yılına doğru % 12 düzeyinde önemli bir azalma, 2010’dan 2018’e doğru % 36’lık bir artış görülmektedir. 2018 yılı TÜİK verilerine göre ildeki küçükbaş hayvan varlığı, ülke küçükbaş hayvan varlığının % 4.31’ini oluşturmuş ve tamamının yerli ırklardan olduğu tespit edilmiştir. Türkiye’de yapağı ve kıl, süt üretimine ilin katkısı sırasıyla 6.04, 25.03, 3.3 % olarak bulunmuştur. Şanlıurfa ili, koyun varlığı olarak ülkemiz için kayda değer bir potansiyele sahiptir ve ülke ekonomisine önemli bir katkı sağlayabilir. Keçi varlığı açısından ilin çok değişim göstermediği görülmüş ve bu hayvancılık koluna ilginin çok fazla olmadığı görülmüştür. İlin koyun yoğunluğuna rağmen potansiyelini ortaya koyamaması önemli sebeplerinden bazıları pazarlama ve koyun sayısının tam bilinmemesidir. Hayvancılığı etkileyen değişimlerin (mera alanları, pazarlama vs. gibi) kontrol altına alınamamasından dolayı sorunlara çözüm üretmede sıkıntı yaşandığı görülmektedir. Küçükbaş hayvansal ürünlerin pazar talepleri dikkate alınarak planlanıp üretilmesi ve kısa yoldan tüketiciye ulaştırılması gerekmektedir. Hayvan sağlığına uygun çevre ve barınakların yapımının özendirilmesi, mera ıslah uygulamalarının hayata geçirilmesi problemlerin çözümüne katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şanlıurfa, koyun, keçi, et, süt, hayvansal üretim

The status of sheep breeding in Şanlıurfa, current problems and solutions

Abstract

In this study, the status of small ruminant animal in Şanlıurfa province was examined by using data between 2008 and 2018 and problems and solutions were presented. It has been observed that there has been a certain increase in the presence of sheep especially in the last 2017 and 2018 of the province in the same period. It was observed a significant decrease of 12% from 2008 to 2010, after a 36% increase from 2010 to 2018. The presence of small ruminants in the province accounts for 4.31% of the total ruminants in the country. According to 2018 TurkStat data, the presence of ovine in the province constituted 4.31% of the country's ovine, and it was determined that all of them were native breeds. Şanlıurfa province contributed 6.04, 25.03, 3.3% to total wool, hair and milk production of Turkey respectively. The province of Şanlıurfa has significant potential for our country as a sheep presence and can make an important contribution to the national economy. It was seen that the province did not show much change in terms of the presence of goats and it was observed that there was not much interest in this livestock branch. Despite the sheep density of the province's potential to reveal some of the important reasons for marketing and the number of sheep is not fully

known. In spite of the density of sheep in the province, it is unable to reveal its potential and some of the important reasons for this are the lack of knowledge of the number of sheep and marketing. It is seen that there are problems in producing solutions to the problems due to the changes that affect livestock (pasture areas, marketing etc.) cannot be controlled. Ovine products must be planned and produced by taking into consideration the market demands and delivered to the consumers in a short way. Encouraging the construction of environment and shelters suitable for animal health, implementation of pasture breeding practices will contribute to the solution of problems.

Keywords: Şanlıurfa, sheep, goats, meat, milk, animal production

ŞEV STABİLİTESİNDE KULLANILAN ANKRAJLARIN SLİDE PROGRAMI İLE ANALİZİ THE ANALYSIS OF ANCHORAGES USED SLOPE STABILITY VIA SLIDE PROGRAM

Hakan YALÇIN

Arş. Gör., Abdullah Gül Üniversitesi, hakan.yalcin@agu.edu.tr

Cenk Cuma ÇADIR

Arş. Gör., Bozok Üniversitesi, cenk.cadir@bozok.edu.tr

Zülküf KAYA

Doç. Dr. Erciyes Üniversitesi, zkaya@erciyes.edu.tr

ÖZET

Yapılaşmanın artmasına bağlı olarak, otoyol, demiryolu kenarları veya çok derin kazı sistemleri gibi problemler nedeniyle bağlı olarak geoteknik mühendisliğine olan ihtiyaç her geçen gün artmaktadır. Şev duyarlılık problemleri de geoteknik mühendisliğinin en önemli konularından biridir. Dolayısıyla geoteknik mühendisliğinde şev duvarlarının gerekliliği ve mühendislik açısından uygun, efektif destek sistemleri analizi birçok sahada karşımıza çıkmaktadır. Doğal yapısı değiştirilen zemin, yapı ve/veya yapı malzemeleri üzerinde büyük gerilmelere neden olabilir. Yapıya gelen bu gerilmeleri azaltmak veya ortadan kaldırmak için birçok destek sistemi kullanılmaktadır. Son dönemde yaygın şekilde kullanılan destek sistemlerinden birisi de ankraj elemanlarıdır. Ankraj elemanı, üzerine uygulanan gerilme kuvvetlerini dayanımı daha yüksek olan zemine ileten yapısal destek elemanlarıdır. Ankrajlar, pasif ya da öngermeli olarak uygulanabilir. Geoteknik mühendisliği uygulamalarında performansı etkileyen unsurların başında uygulamadan önce zeminin fiziksel ve mekanik özelliklerini belirlemeye yönelik geoteknik etüdler ve bu etüd sonuçlarına bağlı olarak yapılan sayısal analizlerdir. Şev stabilite analizlerinde de sayısal analiz programlarından sıklıkla faydalanılmaktadır. Bu çalışmada limit denge metodu kullanan bir şev stabilite analiz programı olan Slide yazılımı kullanılarak şev stabilitesinin ankrajlar ile sağlanmasının modellenmesi ve analizi gerçekleştirilmiştir. Program yardımıyla farklı özelliklerin uygulamaların performansı üzerine etkisi değerlendirilmiştir. İlk olarak şevin güçlendirme öncesi güvenlik katsayısı, birkaç farklı yöntem ile hesaplanmış ve kayma yüzeyi belirlenmiştir. Sonraki adımda ise ankraj uzunluğunun, yük taşıma uzunluğunun, ankrajın yatay ile yaptığı açının ve ön germe değerinin şev stabilitesi üzerine etkileri incelenmiştir. Sonuç olarak; dizayn kriterlerine uygun olarak kök dayanımı, ankraj çekme kapasitesi ve ankraj çapının arttırılmasının şev güvenlik katsayısını arttırdığı ayrıca uygun geometri koşullarında, ankrajın yatayla yaptığı açının azalmasının güvenlik katsayısını azalttığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şev stabilitesi, Limit denge, Ankrajlar, Sayısal analiz, Slide.

TAŞ KOLONLAR İLE İYİLEŞTİRİLEN TABAKALI ZEMİNLERDE KOLON ÇAPI VE ARALIĞININ TAŞIMA GÜCÜNE ETKİSİ

THE EFFECT OF COLUMN DIAMETER AND SPACING ON BEARING CAPACITY IN LAYERED SOILS IMPROVED BY STONE COLUMNS

Cenk Cuma ÇADIR

Arş. Gör. Yozgat Bozok Üniversitesi, cenk.cadir@bozok.edu.tr

Hakan YALÇIN

Arş. Gör. Abdullah Gül Üniversitesi, hakan.yalcin@agu.edu.tr

Zülküf KAYA

Doç. Dr. Erciyes Üniversitesi, zkaya@erciyes.edu.tr

ÖZET

Geoteknik mühendisliğinde en problemli zeminlerin başında yumuşak killi zeminler gelmektedir. Ülkemizde de yaygın şekilde bulunan zeminler genellikle aşırı ve farklı oturma yapmasıyla tanınırlar. Son dönemde hızlı nüfus artışı gibi nedenlerden dolayı yeni yapı alanlarının açılması zorunlu hale gelmiştir. Yapı için kullanılması zorunlu hale gelen yumuşak zemin alanları mutlaka iyileştirilmesi gerekmektedir. Yumuşak zeminler iyileştirilmediği takdirde üst yapıda onarılması güç hasarlara ve dolayısıyla can kayıplarına neden olabilir. Son dönemde yumuşak zeminlerin iyileştirilmesinde birçok yöntem (jet grout, enjeksiyon, mini kazık, fore kazık taş kolon ve katkı malzemesi ile vb. gibi) kullanılmaktadır. Bu yöntemlerden biride birçok projede yumuşak zeminlerin iyileştirilmesinde de kullanılan taş kolon zemin iyileştirme tekniğidir. Bu yöntemin hem uygulamasının kolay olması hem de maliyetinin uygun olması nedeniyle yaygın şekilde tüm dünyada kullanılmaktadır. Taş kolonlar genellikle yumuşak zeminlerin taşıma gücünün arttırılmasında, konsolidasyon problemlerin de oturma hızının arttırılmasında, şevlerin stabilitesinin sağlanmasında ve dinamik yük etkisinde sıvılaşma problemlerinde kullanılmaktadır. Taş kolonlar yukarıda sayılan kullanım alanlarına paralel olarak birçok akademik çalışma yapılmış yapılmaya da devam etmektedir. Bu çalışmada da taş kolonlar ile iyileştirilen yumuşak zemine sahip tabakalı zeminlerin sayısal analizini içermektedir. Çalışmada sayısal analizler geoteknik mühendisliğinde yaygın kullanım ağı olan Plaxis 2D programıyla yapılmıştır. Çalışmada 25 m genişliğinde 15 m derinliğindeki tabakalı bir zemin geometrisi farklı parametreye sahip taş kolonlar eklenerek modellenmeye çalışılmıştır. Farklı çaplarda $D_s:50\text{ cm}-100\text{ cm}$ ve farklı $s/D:2, 3$ (taş kolonlar arası mesafe/taş kolon çapı) aralıklarda tabakalı zemine eklenen taş kolonların bu parametrelere bağlı olarak taşıma gücüne etkisi belirlenmeye çalışılmıştır. Plaxis 2D sonlu elemanlar paket programı yardımıyla yapılan analiz sonucunda; taş kolonun çapının artmasıyla taşıma gücü değerinin arttığı ve ayrıca taş kolon aralığının artması ile taşıma gücü değerinin azaldığı görülmüştür. Yapılan bu sayısal analiz sonucunda taş kolon ile yumuşak zemin içeren tabakalı zeminlerde etkili şekilde kullanılacağı ancak sahaya özel analizler (zeminin fiziksel ve mekanik özelliklerinin belirlenmesi) ile optimum taş kolon çapı ve taş kolon aralığının belirlenmesinin proje maliyetine önemli bir katkısının olacağı değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Yumuşak zeminler, Zeminlerin iyileştirilmesi, Taş kolonlar, Sayısal analiz.

TÜRK SÜSLEME SANATLARINDA KULLANILAN HATAİ MOTİFİNİN ŞEMSE FORMU İÇİNDEKİ YANSIMALARI

Tahsin BOZDAĞ

“Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar fakültesi, Plastik sanatlar, Sanatta Yeterlilik Öğrencisi” Görsel
Sanatlar Öğretmeni tbozdag99@gmail.com

ÖZET

Kelime anlamı olarak baktığımızda Arapça da güneş anlamına gelen “Şems” kelimesinden gelmektedir. Güneş formunda ona benzer süsleme motifi demektir. Güneşin gökyüzünün ortasında parlaklığıyla çevresini aydınlatan bir yıldız olduğu kabul edilerek ondan kinaye, kitap kaplarımızın ortalarında bulunan özel şekle de süsleme ve Türk ciltçilik sanatında “Semse” denilmiştir. Kitap kaplarının, mıkletin üstüne kabartma, sıcak-soğuk baskı, tarama, boyama yoluyla yapılan göbeklere ve tezyini paftalara bundan böyle “Semse” denile gelmiştir. Kitap kaplarının iç yüzü bazen tıraş edilmiş deri tezyin edilmeden düz olarak bırakılmıştır. Türk kitap kaplarının iç yüzlerinde Oyma (kat’ı) veya Halkar dediğimiz altınla boyama tekniği ile işlenmiş şemselere rastlarız. Katı şemselerin zemini tek renk boyamalı olanları, benzer paftaları aynı renk boyalı olanları, boyanmış kâğıt ve kumaş yapıştırılmış olanları vardır. Türk oyma sanatının en güzel, en ince örneklerinden olan bu şemseler çok titiz, zevkli bir çalışma eseri olup, insanda hayranlık uyandırır. Bazı iç kapaktaki şemselerin içleri ise altın serpmeye ile doldurularak güzellik sadelikte ifadelendirilmiştir. Oyma şemseler eğer paftalara bölünmüş ise dış kapaklarda olduğu gibi simetrik paftalar benzer şekillerle doldurulmuştur. Çoğunlukla Rumi tercih edilmiştir. Mıklet şemseleri de aynı şekildedir. Fakat kapaktakilerden daha küçük ve dış hat olarak genelde değişiktirler. Türk süsleme sanatında semse bir form olarak çok beğenildiğinden oymacılıkta, malakari ve edirnekaride, tezhipte, minyatürde, deri, maden, çini kaplama malzemesinde, Çin, ve porselen, cam, tahta halı üzerinde de tekniklerine uygun olarak çokça kullanılmıştır. Süsleme sanatlarımızda semse formu içinde yapılan düzenlemelere oldukça sık rastlanmaktadır. Bunlar serbest, simetri, (S) hattı üzerinde ve ters simetri olarak çeşitli tarzda yapılmaktadır. Selçuklu döneminden itibaren sıkça kullanılan şemselerin oval, yuvarlak, kare gibi değişik şekiller aldığını görürüz. Bu çalışmanın da amacı yüzyıllar boyunca eşsiz değerler taşıyan Türk süsleme sanatlarındaki bilgilerin gelecek kuşaklara aktarılması ve çalışmışlarında kaynak teşkil etmesi açısından ele alınmıştır.

Anahtar Kelime: Sanat, Hatai, Türk

TÜRKİYE' DEKİ GÖRELİ YÜZ GENİŞLİĞİ ÇALIŞMALARI

THE RELATIVE FACE WIDTH STUDIES IN TURKEY

Fırat KOÇ

Arş. Gör., Hitit Üniversitesi, kocfiratcoc@gmail.com

Vahdet ÖZKOÇAK

Dr. Öğr. Üyesi., Hitit Üniversitesi, vahdetozkocak@gmail.com

ÖZET

Görelî yüz genişliği en basit haliyle yüzün en-boy oranı anlamına gelmektedir. Alt ve üst dudağın temas ettiği orta nokta olan stomion noktası ile kaş kemeri ile burun kemiğinin kesiştiği nasion noktası yüz uzunluğunu ifade ederken, elmacık kemiklerinin en fazla çıkıntı yaptığı noktalar olan zygon noktaları arasındaki mesafe de yüz genişliğini vermektedir. Yüz genişliğinin yüz uzunluğuna oranı ise "görelî yüz genişliği" ni ifade etmektedir. Yüz yapısının, ergenlik yani puberte dönem serbest testosteron düzeyinin etkisinde şekillendiği ortaya konmuştur. Görelî yüz genişliğinin maskülen bir özellik olarak kabul görmesi, onun davranış ve yönelimlerle ilişkilendirilmesine yol açmıştır. Ergenlik döneminde artan testosteron düzeyinin, saldırgan davranışlara yönelimi doğru oranda etkilediğini gösteren çalışmalar mevcuttur. Farklı toplumlarda gerçekleştirilen birçok çalışma sonucunda, testosteron düzeyindeki artış ile saldırgan davranışlar arasında, pozitif yönlü anlamlı ilişkiler ortaya konmuştur. Bu konudaki çalışmalar genel olarak, görelî yüz genişliği bağlamında bireylerde görülen saldırgan davranışlarının altında yatan fiziksel, biyolojik, psikolojik ve sosyo-ekonomik nedenleri açıklamak amacıyla planlanmıştır.

Özellikle batılı toplumlarda sıklıkla değinilen ve ele alınan bir çalışma alanı olarak karşımıza çıkan görelî yüz genişliği konusunda Anadolu Toplumı üzerinde gerçekleştirilmiş sınırlı sayıda çalışma mevcuttur. Görelî yüz genişliği konusunda yürütülmüş azımsanamayacak sayıda çalışmada bu özellik, cinsiyet kaynaklı bir farklılık yani seksüel dimorfik bir özellik olarak karşımıza çıksa da, ülkemizde yürütülen bazı çalışmalar neticesinde bu bulgunun Anadolu Toplumı için geçerli olmadığı sonucuna da rastlanmaktadır.

Bu çalışma, ülkemizde yürütülen Görelî Yüz Genişliği konusu çerçevesinde planlanmış çalışmaların genel bir incelemesi niteliğindedir. Anadolu Toplumı üzerinde gerçekleştirilen çalışmalar ile batılı toplumlar özelinde planlanmış araştırmaların sonuçlarının karşılaştırılması da çalışmanın bir başka amacıdır.

Batılı ve batılı olmayan toplumlar üzerinde yürütülmüş çalışmalar incelendiğinde "görelî yüz genişliği" nin seksüel dimorfik bir özellik olarak kabul edilemeyeceği, ayrıca bu tür morfolojik özelliklerin davranış ve tutumlar üzerinde doğrudan etkili olamayacağı sonucuna varılmıştır. Çünkü davranışlar ve yönelimler yaşanan toplumun etkisinde şekillenen ve çok sayıda unsurun bir araya gelerek oluşturduğu tutumlardır.

Anahtar Kelimeler: Görelî yüz genişliği, seksüel dimorfizm, saldırganlık, cinsiyet hormonları.

Abstract

The relative face width simply means the aspect ratio of the face. The stomion point, the middle point where the lower and upper lips contact, and the nasion point where the eyebrow arch and nasal bone intersect, expresses the face length, while the distance between the zygon points, which are the most protruding points of the cheekbones, gives the width of the face. The ratio of face

width to face length refers to "relative face width." It has been shown that facial structure is shaped by the effect of free testosterone level during puberty. The acceptance of relative face width as a masculine feature has led to its association with behavior and orientations. There are studies showing that increasing testosterone level in adolescence affects the tendency towards aggressive behaviors. As a result of many studies conducted in different societies, positive positive significant relationships were found between the increase in testosterone level and aggressive behaviors. In general, studies on this subject are planned to explain the physical, biological, psychological and socio-economic reasons underlying aggressive behaviors in individuals in terms of relative face width.

There is a limited number of studies conducted on the Anatolian society on the relative face width, which is a frequently mentioned and discussed field of study, especially in western societies. Although a significant number of studies conducted on the relative face width reveal this feature as a gender-based difference, a sexual dimorphic feature, it is concluded that this finding is not valid for the Anatolian Society as a result of some studies conducted in our country.

This study is an overview of the studies planned in the context of the Relative Face Width in our country. Another aim of the study is to compare the results of the studies conducted on Anatolian Society and the researches planned specifically for Western societies.

When the studies carried out on western and non-western societies were examined, it was concluded that "relative face width" cannot be accepted as a sexual dimorphic feature and that such morphological features cannot have a direct effect on behaviors and attitudes. Because behaviors and orientations are the attitudes formed by many elements that are formed under the influence of the society.

Keywords: Relative facial width, sexual dimorphism, aggression, sex hormones.

TÜRKİYE' DEKİ PARMAC ORANLARI (2P:4P) ÇALIŞMALARI

THE DIGIT RATIOS (2D:4D) STUDIES IN TURKEY

Fırat KOÇ

Arş. Gör., Hitit Üniversitesi, kocfiratcoc@gmail.com

Vahdet ÖZKOÇAK

Dr. Öğr. Üyesi., Hitit Üniversitesi, vahdetozkocak@gmail.com

ÖZET

Elin ikinci parmak uzunluğunun dördüncü parmak uzunluğuna oranı yani 2P:4P konusu gün geçtikçe çok daha popüler bir konu haline gelmiştir. Bunun başlıca nedeni, 2P:4P bulgularının kolay ölçülebilir hatta bazı bireylerde çıplak gözle bile farkedilebilir düzeyde olmasıdır. Bilimsel dayanakları ilk olarak J.T.Manning tarafından ortaya konulan bu konu, günümüzde medyatik unsurlar barındırması bakımından bilinirliği artmış bir çalışma konusudur.

Son zamanlarda prenatal dönemde maruz kalınan koşullar ve bireylerin bu şartlardan nasıl ve ne ölçüde etkilendikleri gibi konular, fazlaca ilgi görmeye başlamıştır. Bu süreçte, ana rahminde bireyin maruz kaldığı mevcut koşulların, ileriki yaşamına ne tür etkilerde bulunacağı merak konusu olmuştur. Bu sürecin bireyin gelişimi üzerine etkilerini, doğum sonrasında yapılacak ölçüm ve incelemelerle tam olarak belirlemek mümkün değildir. Bu sebeplerden ötürü yeni ve tatminkâr açıklamalara ihtiyaç duyulmuştur.

Prenatal yani doğum öncesi dönemdeki cinsiyet hormon düzeyleri, bir takım cinsiyet temelli farklılıkların oluşmasına sebep olmanın yanında, 2P:4P oranı da belirler. Testosteron dördüncü parmağın gelişimini, östrojen ikinci parmağın gelişimini etkiler. Bu nedenle erkeklerde görülen düşük 2P:4P oranının, prenatal süreçte maruz kalınan yüksek testosteron ve düşük östrojen düzeyiyle ilişkili olduğu söylenebilir. Kadınlarda ise yüksek 2P:4P oranı erkeklerin tersine, prenatal dönemde maruz kalınan yüksek östrojen ve düşük testosteron seviyesiyle ilişkilidir (Manning, 2002).

Prenatal süreçteki testosteron/östrojen duyarlılığını ifade etmek için çeşitli hipotezler ortaya atılmıştır. Bu doğrultuda prenatal dönemdeki androjen duyarlılığının ifadelerinden biri olarak insanlarda elin ikinci ve dördüncü parmaklarının uzunluklarının ve birbirlerine oranının güvenilir bir gösterge olduğu düşünülmektedir (Manning, 2002).

Literatürde hox genlerinin kontrolünde gelişen uzuvlarımızı temel alan (penis uzunluğu, boy uzunluğu vb.) parmak oranları konusu çerçevesinde planlanmış birçok çalışma bulunmaktadır. Buna ek olarak bir takım hastalıklarla (kronik kalp-damar hastalıkları ve bazı kanser türleri gibi) parmak oranları arasındaki ilişkileri irdeleyen çalışmalar da mevcuttur. Son yıllarda ise davranışsal ve evrimsel psikoloji temelinde planlanmış çalışmalara rastlanmaktadır. Bu çalışmaların temel argümanı parmak oranlarının, saldırgan davranışlara yönelim ile ilişkili olduğudur.

Bu çalışmada Türkiye' de prenatal süreçte maruz kalınan testosteron düzeyinin bir göstergesi olarak kabul edilen 2P:4P ile davranışsal ve evrimsel psikoloji temelinde gerçekleştirilmiş çalışmalar irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Parmak oranları, cinsiyet hormonları, hox genleri, 2P:4P.

Abstract

The ratios of the second finger length of the hand to the fourth finger length, ie 2D:4D, has become more and more popular. The main reason for this is that the 2D:4D findings are easily measurable and even noticeable in some individuals, even with the naked eye. This subject, whose scientific basis was first put forward by J.T.Manning, is a subject of increasing awareness in terms of having media elements today.

Recently, issues such as the conditions exposed in the prenatal period and how and to what extent individuals are affected by these conditions have begun to receive much attention. In this process, it has been wondered what kind of effects that the current conditions that the individual is exposed to in the womb will affect his future life. It is not possible to fully determine the effects of this process on the development of the individual through post-partum measurements and examinations. For these reasons, new and satisfactory explanations were needed.

Prenatal sex hormone levels in the prenatal period cause a number of gender-based differences, as well as a 2D:4D ratios. Testosterone affects the development of the fourth finger and estrogen affects the development of the second finger. Therefore, it can be said that the low 2D:4D ratios seen in men is associated with high testosterone and low estrogen levels exposed during prenatal process. In women, high 2D:4D ratios is associated with high levels of estrogen and low testosterone exposure in the prenatal period, unlike men (Manning, 2002). Several hypotheses have been proposed to express testosterone / estrogen sensitivity in the prenatal process. In this respect, as one of the expressions of androgen sensitivity in the prenatal period, it is thought that the length and ratios of the second and fourth fingers of the hand to each other is a reliable indicator (Manning, 2002).

In the literature, there are many studies planned on the subject of finger ratios based on our limbs (penis length, length, etc.) developed in the control of hox genes. In addition, there are studies examining the relationship between a number of diseases (such as chronic cardiovascular diseases and certain types of cancer) and finger rates. In recent years, there have been studies planned on the basis of behavioral and evolutionary psychology. The main argument of these studies is that finger ratios are related to the tendency towards aggressive behaviors.

In this study, Turkey's digit ratios as an indicator of acceptable levels of prenatal testosterone exposure process was carried out on the basis of evolutionary psychology and behavioral studies will be discussed.

Keywords: Digit ratio, sex hormones, hox genes, 2D:4D.

TÜRKİYE VE ABD FAİZ ORANLARINDAKİ DEĞİŞMELERİN TÜRK LİRASI DEĞERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

THE IMPACT OF TURKEY AND US INTEREST RATES CHANGES ON TURKISH LIRA VALUE.

Doğan BARAK

Arş. Gör., Bingöl Üniversitesi, dbarak@bingol.edu.tr

Tuncay ÇELİK

Prof. Dr., Kayseri Üniversitesi, tcelik@erciyes.edu.tr

ÖZET

İktisat teorisi, yurt içi faiz oranlarındaki bir artışın yerli paraya olan talebi arttırarak yerli paranın yabancı para birimleri karşısında değer kazanmasına neden olacağını ileri sürer. Bu açıdan bakıldığında Türkiye gibi döviz ihtiyacı yüksek ülkelerde yerli paranın değerini kontrol etmekte faiz oranı önemli bir politika aracıdır. Özellikle son yıllarda yabancı sermaye hareketlerinin reel olarak daha yüksek faiz geliri kazanacağı ülkelere yönelmesi, faiz oranı yüksek olan ülkelere yerli paraya olan talebi ve dolayısıyla yerli paranın değerini de arttıran bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. İşte bu çalışmada dış ticaret açığı ve yetersiz iç tasarruf nedeni ile yüksek döviz ihtiyacı olan Türkiye’de 2007:01 – 2019:06 dönemi arasında aylık veri kullanılarak zaman serisi ekonometrik yöntemleriyle faiz oranı reel döviz kuru arasındaki uzun dönem ilişkisiyi araştırmak amaçlanmıştır. Ayrıca ABD’de meydana gelecek bir faiz oranı değişiminin sermaye hareketleri etkisiyle Türkiye’de Dolar’ın değerine etki edeceği için aynı dönemde Türkiye’de döviz kuru ABD faiz oranı arasındaki uzun dönem ilişkiye de bakılacaktır.

Anahtar Kelimeler: faiz oranı, reel döviz kuru, Türkiye ekonomisi, sermaye hareketleri.

Economic theory suggests that an increase in domestic interest rates would increase demand for domestic money, causing domestic money to gain value against foreign currencies. From this point of view, the interest rate is an important policy tool in controlling the value of domestic currency in developing countries such as Turkey. Especially in recent years, foreign capital movements have been directed towards countries that earn high real interest income. This situation has increased the demand for domestic money and its value. In this study, it is aimed to investigate the long – term relationship between the interest rate and real exchange rate using monthly data between 2007:01-2019:06 in Turkey. To achieve this goal, time series econometrics will be used in this study. In addition, the long-term relationship between interest rate changes in the United States and the change in the value of the Dollar in Turkey will also be investigated in the same period.

Key words: interest rate, excahange rate, Turkish economy, capital movements.

TÜRKİYE’DE ANTİBİYOTİK KULLANIMININ İNCELENMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA

Fatih ŞANTAŞ

Dr. Öğr. Üyesi, Yozgat Bozok Üniversitesi fatih.santas@bozok.edu.tr

Gülcan ŞANTAŞ

Dr. Öğr. Üyesi, Yozgat Bozok Üniversitesi gulcan.santas@bozok.edu.tr

ÖZET

Antibiyotikleri diğer ilaçlardan ayıran en önemli özelliklerden biri, antibiyotiklerin “toplumsal ilaçlar” olmasıdır. Uygun olmayan antibiyotik kullanımı sonucunda antimikrobiyal direnç ortaya çıkabilmektedir. Antimikrobiyal direnç, hastaların hastanelerde daha uzun süre kalmasına yol açabilmektedir ve bu sebeple sağlık bakım maliyetini artırabilmektedir. Bu çalışma, Türkiye’de antibiyotik kullanım düzeyinin değerlendirilmesi, antibiyotik kullanım düzeyinin çeşitli ülkelerle karşılaştırılması ve antibiyotik kullanımının azaltılmasına yönelik politika ve uygulamaların incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma tanımlayıcı nitelikte olup, çalışmanın verileri Sağlık İstatistikleri Yıllığı-2017 ve OECD Sağlık İstatistikleri veri tabanlarından elde edilmiştir. Çalışmada, 1000 kişiye düşen günlük antibiyotik tüketim miktarında ilk sırada %36,3’lük oranıyla Yunanistan, ikinci sırada %35,3 ile Türkiye ve üçüncü sırada %34,8 ile Güney Kore yer aldığı belirlenmiştir. Türkiye’de aile hekimleri tarafından yazılan antibiyotik ilaç içeren reçetelerin oranı 2011’de %34,9 iken 2017 yılı itibarıyla %25’e düşmüştür. Antibiyotiğin reçete edilme oranının en fazla olduğu yaş grubunun 19-44 yaş olduğu ve ikinci sırada ise 2-11 yaş grubunun olduğu belirlenmiştir. Antibiyotiğin reçete edilme oranının en az olduğu yaş grubu ise 0-23 aydır. Antibiyotik kullanımını azaltmaya yönelik mevcut politika ve uygulamalar, Sağlık Bakanlığı tarafından başarılı bir şekilde yürütülmektedir. Ancak uygunsuz antibiyotik kullanımını azaltmak için, bu konuya çözüm üretebilecek paydaşların işbirliği içinde olması önerilmektedir. Dolayısıyla hem hastaların antibiyotik kullanımı ve talebi yönündeki belirleyicileri ortaya koyabilmek, hem de hekimlerin antibiyotik reçeteleme davranışlarını belirleyebilmek için daha fazla çalışma tasarlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Antibiyotik kullanımı, Türkiye, Sağlık Politikası

TÜRKİYE’DE DİNİ TOPLULUKLAR VE DEVLET: İBADETHANELERİN HUKUKİ STATÜSÜ

Osman Safa BURSALI

Arş. Gör., Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
osman.bursali@marmara.edu.tr

ÖZET

İbadethaneler, dinsel inançlara ait ve belli periyotlarla tekrarlanan (günlük, haftalık vb.) pratiklerin ya mecburi yahut da ihtiyari olarak icra edildiği kamusal mekanlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu hususiyetleriyle ibadethane, bir dinsel inancın kamusal görünürlüğünün fiziki bir veçhesi olmaktan başka, o inancın mensuplarının bir araya geldikleri, kamusal görünürlüğü paylaştıkları, topluluk olarak sosyalleştikleri bir mekandır. Dolayısıyla inanç topluluklarının mevcudiyeti ve hayatiyeti nazarlarından, ibadethanelerin mühim bir fonksiyon icra ettiği söylenebilir. Daha ötede, ibadethanelerin yalnızca “ibadet” icrasından ibaret olmadığı, inançların ibadet dışı faaliyetlerinin de icra mekanı olabildiği de gözden kaçırılmaması gereken bir husustur. Bu bildiride ibadethanelerin ilk ve en mühim, ibadethaneyi ibadethane yapan fonksiyonu olan ibadet icra mekanı olma fonksiyonu merkeze alınacak, hukuki statüsünün tespiti ve kritiğinde bu hususiyeti nazara alınacaktır. Bildirinin temel problematiği, ibadethaneler ile devlet teşkilatı arasındaki münasebete dairdir. Buna göre, ibadet özgürlüğü ile ibadethane münasebeti, ibadethanede yapılabilecek (o inanca göre mecburi yahut ihtiyari) faaliyetler, ülkenin çoğunluğunun mensup olduğu inanç ile çoğunluk olmayan inançların ibadethanelerinin münasebeti gibi problemler de yer yer kendini gösterebilecektir. Fakat bildirideki temel problem, inanç özgürlüğüne ait bir husus olan ibadethanenin hukuki çerçevesinin, kamu gücünü elinde bulunduran devlet teşkilatı tarafından Türkiye’de nasıl çizildiği ve mevcut çerçevenin muhtelif dini toplulukların talepleriyle nasıl çarpıştığı, çerçevenin muhafaza edilip edilmediği, esneme kabiliyeti gösterip göstermediği ile ilgilidir. Bildirinin zikredilen problemle alakalı asıl fıkri, ibadethanelerin hukuki çerçevesinin mevcut haliyle yetersiz olduğu, dahası, Türkiye’nin idari yahut yargısal makamlarının yeniden ürettiği haliyle de bu çerçevenin, dini toplulukların statü taleplerini hukuki nazardan cevaplayacak seviyede olmadığı yönündedir. Bu durumun ortaya çıkmasında tarihi, siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel faktörlerin hissesi göz ardı edilemez.

Anahtar kelimeler: ibadethane, inanç özgürlüğü, ibadet özgürlüğü.

TÜRKİYE’DE İSTİHDAMIN GELİR EŞİTSİZLİĞİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ THE IMPACT OF EMPLOYMENT ON INCOME INEQUALITY IN TURKEY

Doğan BARAK

Arş. Gör., Bingöl Üniversitesi, dbarak@bingol.edu.tr

Tuncay ÇELİK

Prof. Dr., Kayseri Üniversitesi, tcelik@erciyes.edu.tr

ÖZET

Daha önce yapılan çalışmalarda istihdam ile gelir eşitsizliği arasında negatif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ancak son zamanlarda analistler tam istihdamın gelir eşitsizliğini arttırıyor olabileceğini gündeme getirmişlerdir. Bu tartışmayı Türkiye açısından incelemek amacıyla Türkiye’de istihdam ve gelir eşitsizliği arasındaki ilişki 1991-2016 dönemi için incelenmiştir. Bu çalışmada gelir eşitsizliğini temsilen Gini katsayısı kullanılmıştır. Gini katsayısı nüfusun toplam oranının elde ettiği toplam gelir oranıyla karşılaştırılmasına dayanmaktadır. Gini katsayısı 0 ile 1 arasında bir değer almaktadır. Gini katsayısı mükemmel eşitlik durumunda 0, mükemmel eşitsizlik durumunda 1 değerini alır. Bu çalışmada değişkenler arasındaki uzun dönem ilişkinin tespiti için Johansen eş-bütünleşme testi uygulanmıştır. Daha sonra uzun dönem katsayıların tahmini amacıyla Dinamik En Küçük Kareler (Dynamic Ordinary Least Squares-DOLS) yöntemi uygulanmıştır. Eş-bütünleşme testi gelir eşitsizliği, istihdam ve ekonomik büyüme arasında uzun dönemli bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. DOLS sonuçları literatürün aksine Türkiye’de istihdam ile gelir eşitsizliği arasında güçlü bir pozitif ilişki olduğunu göstermektedir. İstihdamda meydana gelen yüzde bir artış, gelir eşitsizliğini %0.75 oranında arttırdığı tespit edilmiştir. Diğer taraftan ekonomik büyümede meydana gelen yüzde bir artış gelir eşitsizliğini %0.18 azalttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İstihdam, gelir eşitsizliği, Türkiye.

TÜRKİYE'DEKİ İŞSİZLİĞİN İKTİSADİ EKOLLERE GÖRE ANALİZİ

Ahmet Tayfur AKCAN

Doktor Öğretim Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi Uluslararası Ticaret Bölümü, tayfurakcan@hotmail.com

ÖZET

İktisadi ekoller ilk olarak 1500'li yıllarda zenginliğin kaynağını kıymetli maden olarak gören Merkantalist Ekol ile başlamıştır. Zamanla değişen şartlara yenik düşen ekoller, yenilerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu bağlamda Klasik Ekol, Keynesyen Ekol ve Monetarist Ekol gibi ana iktisadi ekollerin çıkmasına neden olmuştur. Küreselleşme, teknoloji ve diğer gelişmelerle ara ekoller çıkmış ve iktisadi ekollerin birbirini eleştirdiği dinamik sürece girilmiştir. Özellikle teknolojinin gelişmesi makine öğrenmesi, yapay zeka ve bulanık mantık gibi yeni gelişmeleri beraberinde getirmiştir. Bu gelişmeler ve küreselleşmenin etkisi ile bilgi kaynaklarına erişim olanakları artmış ve ekonomi literatüründe geçen ve ütöpik olarak değerlendirilen tam bilgi kavramına yaklaşılmaya başlanmıştır. Bu durum da ara ekollerden olan Yeni Klasik İktisadi Ekol'ün iş gücü ve istihdam piyasasında tekrar konuşulmasına neden olmuştur. Çalışmanın ilk bölümünde iktisadi ekollerin gelişimi ve istihdam piyasası üzerindeki etkileri analiz edilecektir. İkinci bölümünde ise Türkiye'de işsizliğin gelişimi iktisat ekolleri savları ile analiz edilecektir. Çalışmanın son bölümünde ise gelecekte muhtemel gerçekleşecek işgücü piyasası gelişmeleri üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: İktisadi Ekoller, İstihdam, İşgücü, Teknolojik İlerleme

TÜRKİYE'DE PALYATİF BAKIM HİZMETLERİ: KAYSERİ İLİ ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Sermed DOĞAN

Kayseri Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu,
sermeddogan@kayseri.edu.tr

Doç. Dr. Özgür DEMİRTAŞ

Kayseri Üniversitesi, Develi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi
demirtasozgur@yahoo.com

ÖZET

Palyatif bakım kavramının ne olduğu, hangi hastalık türlerini kapsadığı konusunda farklı düşünceler ileri sürülmüştür. Geçmiş süreçleri incelediğimizde palyatif bakım kavramı üzerindeki algı genel olarak ölümüne kesin gözle bakılan ve özellikle kanser hastası olarak nitelendirilen bireyler tasvir edilmekteydi. Günümüzde ise palyatif bakım, sadece kanser hastalarının ihtiyaç duyduğu tedavi ve bakım hizmetlerinin aksine, bireyin hayatını tehdit altına alan tüm hastalıkları ifaden eden bir kavram haline dönüştüğü ortak kanıdır. Palyatif bakım kapsamında sağlık hizmetleri bu ortak payda çerçevesinde sağlığı bozulan hastayı eski sağlık düzeyine kavuşturmanın yanında hastanın sağlığını sürekli geliştirme rolünü üstlenmektedir. Bu bakımdan sağlık hizmetleri bünyesinde sunulan palyatif bakım hizmetleri tedavisi mümkün olan insanların kontrol ve gözlemle hayatını idame ettirmelerine, tedavisi mümkün olmayan hastaların da ölümüne kadar ağrısız bir süreç geçirmesini sağlamaktadır. Bireyin hayatını olumsuz etkileyen hastalıklardan kaynaklı olarak palyatif bakım ihtiyacı, hastanın ölümüne kadar olan belirli bir periyodu ifade etmesinin aksine, hastalığın ilk belirtisinden başlayarak ölümüne ve hastanın ölümünden sonra da bireyin ailesine yönelik rehabilitasyon sürecini kapsamaktadır. Hastanın tedavi sürecinde tıbbi personelin yanında hasta yakınlarının da tedaviye katılımı ve ölümünden sonrada en çok etkilenecek kesim hasta yakınları olduğu için palyatif bakım hasta yakınlarına ruhsal ve motivasyon kazandırmaya yönelik hizmet sunmaktadır. Hastalar için palyatif bakım süreci hassas ve dikkat edilmesi gereken dönem olduğundan dolayı hasta yakınlarının tedavi sürecine dahil edilmeden önce ilgili uzmanlık dalı tarafından eğitim ve bilgilendirme politikaları yürütülmelidir. Tüm bu hizmetlere bireylerin adil ve eşit bir biçimde ulaşabilmesi aynı zamanda kalite hizmet alımı palyatif bakım hizmeti sunan birimlerin varlığı ile ilgilidir. Bu bakımdan Kayseri ilinde Sağlık Bakanlığı bünyesindeki hastanelerde palyatif bakım hizmeti için ayrılan yatak sayısının birçok il nezdinde yeterli olmadığı gözlemlenmektedir. Sağlık Bakanlığı hastanelerinde palyatif bakım için ayrılan yatak sayılarının artırılması neticesinde ilin hem konum özelliği hem de bünyesindeki sağlık tesislerinin özellikleri kategorisinde, şehre çevre il ve bölgelerden palyatif bakım ihtiyacı duyan birçok hastanın taleplerini giderme ve yaşama hakkına katkıda bulunma noktasında avantajını ortaya koymak bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Palyatif Bakım, Sağlık Hizmetleri, Kayseri İli

Al-Mn-Cu ALAŞIMININ MİKROYAPISAL ÖZELLİKLERİNİN KATILAŞTIRMA HIZINA BAĞLI DEĞİŞİMİ

Uğur BÜYÜK

Prof. Dr. Erciyes Üniversitesi, buyuk@erciyes.edu.tr

Hasan KAYA

Prof. Dr. Erciyes Üniversitesi, hasankaya@erciyes.edu.tr

Emin ÇADIRLI

Prof. Dr. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, ecadirli@gmail.com

ÖZET

Al-esaslı alaşımlar endüstride oldukça fazla kullanım alanı bulmasına rağmen elde edilen alaşımın kontrolsüz döküm hali, her zaman istenilen özellik ve performansa sahip değildir. İstenilen özellikte üretim için katılaştırma koşulları değiştirilir ve bu değişime bağlı olarak elde edilen sonuçların değerlendirilmesi yapılır. Katılaştırma koşullarından katılaştırma hızının etkisi ile mikroyapı özelliklerinin değişimi; malzemelerin mekanik, elektriksel ve ısısal özelliklerini de etkilediği bilinmektedir. Bu kapsamda bu çalışmada Al-1.94Mn-1.5Cu (% ağırlık) alaşımı hazırlandıktan sonra Bridgman tipi fırın vasıtasıyla sabit sıcaklık gradyenti ($G=7.1$ K/mm) ve beş farklı katılaştırma hızında ($V=8.3-978$ $\mu\text{m/s}$) kontrollü doğrusal katılaştırma deneyleri yapılmıştır. Üretin numunelerin mikroyapı fotoğrafları gerek optik mikroskop gerekse elektron mikroskobu ile çekilmiş ve dendritik kollar arası mesafeler ölçülmüştür. Böylece katılaştırma hızının mikroyapı üzerine etkisi araştırılmıştır. Elde edilen sonuçlar benzer araştırmalardan elde edilen sonuçlarla karşılaştırılmıştır.

Anahtar kelimeler: Alaşımlar, Kontrollü Katılaştırma, Mikroyapı

DOĞRUSAL KATILAŞTIRILAN Al-Mn-Cu ALAŞIMININ MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Uğur BÜYÜK

Prof. Dr. Erciyes Üniversitesi, buyuk@erciyes.edu.tr

Hasan KAYA

Prof. Dr. Erciyes Üniversitesi, hasankaya@erciyes.edu.tr

Emin ÇADIRLI

Prof. Dr. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, ecadirli@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; Al-1.94Mn-1.5Cu (% ağırlık) alaşımını Bridgman tipi fırın vasıtasıyla sabit sıcaklık gradyenti ($G=7.1$ K/mm) ve beş farklı katılaştırma hızında ($V=8.3-978$ $\mu\text{m/s}$) kontrollü katılaştırarak, katılaştırma hızının numunelerin mekanik özelliklerden mikrosertlik ve maksimum çekme-dayanım değerleri üzerine etkilerini inceleyerek, aralarındaki bağıntıları belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda, belirtilen orandaki elementlerden, oksitlenmeden homojen alaşım sistemlerini oluşturmak için vakumlu eritme fırını, oluşan alaşımları grafit kalıplara doldurabilmek için döküm fırını ve kontrollü katılaştırma deneyleri için ise Bridgman tipi fırın kullanılmıştır. Aynı bileşenlerde hazırlanan ve kontrollü katılaştırılan her bir numunenin Vickers mikrosertlik ölçme yöntemi ile mikrosertlik değeri ve maksimum çekmedayanım değerleri ölçülerek, katılaştırma hızının mekanik özelliklere etkisi belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar, benzer alaşım sistemleri için elde edilen sonuçlarla karşılaştırılmıştır.

Anahtar kelimeler: Alaşımlar, Kontrollü Katılaştırma, Mikrosertlik, Çekme Dayanım

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KURUMSAL GÜVEN DÜZEYLERİ

-İlahiyat Fakülteleri Örneği-

Ali İNAN

Doktora Öğrencisi, Ankara SBE Din Sosyolojisi Anabilim Dalı, inan.ali@hotmail.com

ÖZET

Güven kavramı, yaklaşık son otuz yıldır sosyal bilimlerde başlıca araştırma kavramları arasında yer almaktadır. Toplumsal ilişkilerin birçok farklı yönü bulunmasına rağmen hemen her türlü toplumsal ilişkide güvenin önemi azımsanmayacak kadar büyüktür. Güven üzerine yapılan araştırmalara genel olarak bakıldığında güvenin; toplumların ekonomik, refah ve hatta sağlıklarıyla ilgili olduğu ve bunları etkilediği üzerine çalışmalar olduğu görülmektedir. Güven kavramı, sosyoloji yazınında en genel anlamıyla toplumsal güven başlığı altında ele alınmaktadır. Bununla birlikte, güven kavramının alt boyutları da bulunmaktadır. Bunlardan biri de kurumsal güven olarak adlandırılan güven türüdür. Kurumsal güven, bireylerin formel ya da enformel olan kurumlara olan güvenini ifade eder. Toplumların daha iyi bir toplum olması için o toplumda kurumsal güven düzeyinin de yüksek olması beklenir. Bireylerin, kurumsal güven düzeylerinin yüksek olması, bireylerin içinde bulunduğu topluma olan güveninin de yüksek olduğunun göstergeleri arasında kabul edilir. Çünkü, her ne kadar güven kavramının alt boyutları bulunsun bile farklı güven türleri bir toplumda genel olarak birbirleriyle ilişkilidir. Birbirlerinden bağımsız olarak ele alınamazlar. Bu bildiride kurumsal güven olarak katılımcılara; dini yardım kuruluşlarına güven, dini olmayan yardım kuruluşlarına güven, siyasetçilere güven, cemaat ya da tarikatlara güven, dini liderlere olan güven düzeylerini anlamak için sorular yöneltilmiştir. Bu verilerin aslında bir bakıma sosyal güveni de yani toplumdaki güven düzeyini de anlamaya yardımcı olacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada yer alan bulgular “Üniversite Öğrencilerinin Din Anlayışlarında Sosyal Sermayenin Rolü” başlıklı çalışma kapsamında yapılan araştırmanın verilerine dayanmaktadır. Elde edilen bulgulara göre genel anlamda İlahiyat fakültesi öğrencilerinin kurumsal güven düzey ortalamalarının yüksek olmadığı gözlemlenmiştir. Bununla birlikte ele alınan farklı kurumlara olan güven düzeylerinin de birbirlerinden farklılık gösterdiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Güven, Toplumsal Güven, Kurumsal Güven, İlahiyat Fakülteleri, Din Sosyolojisi

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN YEME DAVRANIŞLARI, ORTOREKSİYA NERVOZA VE VÜCUT MEMNUNİYETLİK DURUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Filiz YANGILAR

Dr.Öğr.Üyesi Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, f_yangilar@hotmail.com

Sevil Karahan YILMAZ

Dr.Öğr.Üyesi Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, sevil_karahn@hotmail.com

Mihrican KAÇAR

Arş.Gör. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, mkacar@erzincan.edu.tr

Nazife YILMAZ

Öğr.Gör. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, nyilmaz@erzincan.edu.tr

ÖZET

Araştırma Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi öğrencilerinin yeme davranışlarını, ortoreksiya nervoza (ON) görülme ve vücut memnuniyetlik durumlarını belirlemek amacı ile planlanmıştır. Gönüllü olarak ankete katılmayı kabul eden Hukuk ve Eczacılık Fakültelerinde eğitim-öğretim gören son sınıf öğrencilerine Maudsley Obsesif Kompulsif Soru Listesi, Yeme Tutum Testi (YTT-40), ORTO-15 ve Stunkard Ölçekleri uygulanmıştır. Tüm istatistiksel analizler IBM SPSS Statistics 22.0 programı ile analiz edilmiştir. Veriler değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotlar (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma), ki-kare testi ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. İstatistiksel testler için anlamlılık düzeyi $\alpha=0.05$ olarak alınmıştır. Erkek öğrencilerin %35.6'sı mevcut vücut boyutlarından memnunken kızların %18.5'i vücut boyutlarından memnundur. Ayrıca erkeklerin %15.6'sı mevcut vücut boyutlarının ideal vücut boyutundan daha fazla olduğunu belirtirken; kızların %6.2'si mevcut vücut boyutlarının ideal vücut boyutundan daha fazla olduğunu paylaşmıştır. Cinsiyetlere göre vücut memnuniyeti sınıflandırması arasındaki bu farklılık istatistiksel olarak anlamlılık göstermektedir ($p<0.05$). Orto 15 testine göre erkeklerin %20'sinde ve kızların %10.8'inde yeme davranışı bozukluğu bulunmuştur. Genel olarak öğrencilerin %14.5'inde yeme davranışı bozukluğu bulunmaktadır. Yeme davranış bozukluğu riski arttıkça ortoreksiya nervoza riski istatistiksel yönden anlamlı olarak azalmaktadır ($p<0.05$). YTT-40 ve ORTO-15 ile MOKSL ve YTT-40 arasında da önemli bir ilişki saptanmıştır ($r=-0.353$, $p<0.01$ ve $r=0.264$, $p<0.01$). Eczacılık bölümü öğrencilerinde YTT-40 ve MOKSL sonuçlarının ortalama puanları anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Kız ve erkek öğrencilerin ortoreksiya nervoza durumları değerlendirildiğinde, erkek öğrencilerin kızlara göre daha fazla ortorektik eğilimler gösterdiği saptanmıştır. Fazla yeme bozukluğu riskinde olan öğrenciler diğer öğrencilere göre daha az ortorektik eğilimler göstermektedir. Öğrencilerin beslenme ile ilgili ders alma durumunun ortoreksiya nervoza üzerinde etkisinin olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencileri, Yeme bozukluğu, Stunkard, Ortoreksiya nervosa, Maudsley Obsesif Kompulsif

THE EVALUATION OF EATING BEHAVIORS, ORTHOREXIA NERVOSA AND BODY SATISFACTION STATIONS OF UNIVERSITY STUDENTS

Abstract

The purpose of this research is to determine the eating behaviors, orthorexia neurosis (ON) and body satisfaction in students of Erzincan Binali Yıldırım University. The Maudsley Obsessive Compulsive

Question List, Eating Attitudes Test (EAT-40), ORTO-15 test and Stunkard Scales were applied to the students who were Law, and Pharmacy Faculties according to voluntary to participate in the study. All statistical analyzes were analyzed with IBM SPSS Statistics 22.0 program. Descriptive statistical methods (number, percentage, mean, standard deviation), chi-square test and Pearson correlation were used in evaluate the data. The significance level was taken as $\alpha = 0.05$ for statistical tests. It was found that 35.6% of male students were satisfied with their current body size, while 18.5% of women's. Furthermore, the emphasis on which 15.6% of men stated that their current body size was higher than the ideal body size; 6.2% of women's. According to gender this difference between the body satisfaction classification had statistically significant ($p < 0.05$). According to ORTO-15 test, 20% of male's and %10.8 female's were identified as having eating disorders and generally 14.5% had eating behavior disorder in all students. As the risk of eating disorder increases, the risk of orthorexia nervosa decreases statistically ($p < 0.05$). There was also a significant relationship between YTT-40 and ORTO-15 with MOKSL and YTT-40 ($r = -0.353^{**}$, $p < 0.05$ and $r = 0.264$, $p < 0.05$). The mean scores of EAT-40 and MOCL were found significantly higher in pharmacy students ($p < 0.05$). When the orthorexia nervosa conditions of female and male students is evaluated it has been identified that male students show more orthorexia tendencies than females. The students who are at risk of overeating disorder show less orthorexia tendencies according to other students. The students' taking nutrition related lesson had no effect on orthorexia nervosa were determined.

Keywords: University students, Eating disorders, Stunkard, Orthorexia nervosa, Maudsley obsessive compulsive

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖZYETERLİK ALGILARI VE ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER İLE İLİŞKİLERİ

Emine YAVUZ

Arş. Gör., Erciyes Üniversitesi, emineyavuz@gmail.com

Murat BORAN

Arş. Gör., Erciyes Üniversitesi, muratboran@erciyes.edu.tr

ÖZET

Eğitim kalitesinin yüksek olmasında önemli role sahip öğretmenlerin kendilerini meslek bilgileri, alan bilgileri ve genel kültür konusunda yetiştirmeleri gerekmektedir. Öğretmenlerin bu alanlarda eğitim aldıkları dönem olan üniversite yılları ve bu yıllarda mesleklerine yönelik tutumları ve özyeterlik algıları onların kendilerini geliştirmesinde önemli bir role sahiptir. Bu bağlamda, bu çalışmada öğretmen adaylarının özyeterlik algıları, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, lisansüstü eğitime devam etme istekleri ve öğretmenlik mesleğini tavsiye etme durumları arasındaki ilişkiler araştırılmıştır. İlişkisel tarama deseninde tasarlanan bu çalışmada, çalışma grubu seçkisiz olmayan amaçsal örnekleme yöntemi kullanılarak seçilmiştir. Çalışma grubunu 2017-2018 eğitim-öğretim yılında İç Anadolu bölgesindeki bir devlet üniversitesinde ortaokul matematik ve sınıf öğretmenliği programlarına son sınıf olarak devam eden öğretmen adayları oluşturmaktadır. Çalışma grubunda 61 sınıf öğretmenliği ve 48 matematik öğretmenliği programına devam eden toplam 109 öğretmen adayı bulunmaktadır. Araştırmada veri toplama araçları olarak araştırmacının hazırladığı katılımcıların bilgilerini içeren bir demografik bilgi formu, Üstüner'in (2006) geliştirdiği "Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği" ve Türkçe uyarlamasını Çapa, Çakıroğlu ve Sarıkaya'nın (2005) yaptığı "Öğretmen Özyeterlik Ölçeği" kullanılmıştır. Parametrik ve parametrik olmayan analizler sonucunda her iki öğretmenlik programına devam eden öğretmen adaylarının özyeterlik algılarının düşük olduğu ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının ne olumlu ne olumsuz olduğu görülmüştür. Öğretmen adaylarının özyeterlik algıları ile mesleğe yönelik tutumları arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenlik mesleğini başka kişilere tavsiye etmelerinin onların özyeterlik algılarına ve mesleğe yönelik tutumlarıyla pozitif yönde düşük düzeyde ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Son olarak, öğretmen adaylarının mesleklerinde uzmanlaşmak için lisansüstü eğitime devam etme isteklerinin onların mesleklerine olan tutumları ve özyeterlik algıları ile ilişkili olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen adayı, tutum, özyeterlik, lisansüstü eğitim, öğretmenliği tavsiye etme

**ÇEVRE DOSTU “YEŞİL HASTANE”
ENVIRONMENTALLY FRIENDLY “GREEN HOSPITAL”**

Arş. Gör Dr., Ramazan KIRAÇ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF, Sağlık Yönetimi Bölümü Ramzan46k@gmail.com

YL. Öğrenci., Elem EROĞLU

Kayseri Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sağlık Yönetimi Bölümü
erogluelem.4010@gmail.com

ÖZET

Hastaneler 24 saat aralıksız hizmet veren kurumlardır. Enerji, su tüketimi ile kimyasal atık miktarının fazlalığı hastanelerde yeşil kavramını gündeme getirmiştir. Yeşil kavramı hastaneler için, kullanılan kaynaklara alternatif oluşturmak, kullanılan enerjinin, suyun ve malzemelerin daha verimli ve etkin kullanılmasını sağlamak, israfların önüne geçmek, çevre dostu binalar tasarlamak için geliştirilmiştir. Hastanelerde yeşil kavramı, yalnızca enerji yönetimini ifade etmenin ötesinde, malzeme yönetimi, israfın azaltılması, tıbbi atıkların yönetimi, hastane fiziki alanlarının kullanımı, peyzaj çalışmaları ve entegre teknolojik faaliyetlerin tümünü kapsar. Yeşil hastane hizmet sunuculara ve hizmetten yararlananlara, çevresiyle uyumlu rahat ve güvenilir bir çalışma ortamı sağlar. Yeşil binaların tasarlanmasındaki amaç, yapısal çevrenin insan sağlığı ve doğa üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak olup ana başlıklarıyla; enerji, su ve doğal kaynakları verimli bir şekilde kullanmak, kullanıcı sağlığını koruyup, üretkenliği geliştirmek, atık, israf, kirlilik ve çevresel tahribatı azaltmak şeklinde sıralanabilir. Yeşil binalar üzerinde yapılan araştırmalar; binaların bu şekilde tasarlanması ve işletilmesi durumunda geleneksel yöntemlerle tasarlanmış ve işletilen ortalama binalara göre; Enerji kullanımında %24 ile %50 arasında tasarruf, Karbondioksit salınımlarında %33 ile %39 arasında, Su tüketiminde %30 ile %50 arasında, Katı atık miktarında %70 oranında, Bakım maliyetlerinde ise %13 oranında tasarruf sağlanabileceğini göstermektedir. Bu araştırma da yeşil hastane hakkında bilgi verilerek, Türkiye’de yeşil hastane ile ilgili gelişmeler hakkında bilgi verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yeşil hastane, Çevre Dostu Hastane, Dijital Hastane

Abstract

Hospitals provide services 24 hours a day. The concept of green in hospitals brought energy, water consumption and excessive amount of chemical waste. The Green concept has been developed for hospitals to create an alternative to the resources used, to ensure the more efficient and effective use of energy, water and materials used, to prevent wastage and to design environmentally friendly buildings. In hospitals, the concept of green covers not only energy management, but also material management, waste reduction, management of medical waste, use of hospital physical areas, landscaping and integrated technological activities. Green hospital provides service providers and service beneficiaries with a comfortable and reliable working environment that is compatible with their surroundings. The aim of designing green buildings is to reduce the negative impacts of the structural environment on human health and nature. to use energy, water and natural resources efficiently, to protect user health, to improve productivity, to reduce waste, waste, pollution and environmental damage. Research on green buildings; The designation and operation of the buildings in this way by conventional methods designed and operated according to the average building; It shows that savings between 24% and 50% in energy use, between 33% and 39% in carbon dioxide emissions, between 30% and 50% in water consumption, 70% in solid waste amounts, and 13% in maintenance costs. In this research, providing information about green hospital, they were informed about developments related to the green hospitals in Turkey.

Keywords: Green Hospital, Eco-Friendly Hospital, Digital Hospital.

KARINCA ASLANI OPTİMİZASYONU TABANLI YAPAY SİNİR AĞLARI EĞİTİMİ

Şaban GÜLCÜ

Bilgisayar Mühendisliği Bölümü, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya
sgulcu@erbakan.edu.tr

Muhammed Said BAKIRCI

Bilgisayar Mühendisliği Bölümü, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya
muhammedsaid.bakirci@ogr.erbakan.edu.tr

ÖZET

Yapay sinir ağları, insanın biyolojik sinir sisteminin çalışma mekanizmasını bilgisayar sistemlerinde taklit ederek bilgisayarların da insanlar gibi öğrenme, tahminde bulunma, sınıflandırma gibi işlevleri yerine getirmesi için kullanılan yapay zekânın bir alt disiplini. Yapay sinir ağları, özellikle çözümü doğrusal olmayan problemlere verdiği başarılı çıktılar sayesinde kullanım alanı ve yaygınlığını artırmıştır. Bu başarıyı elde edebilmesi için yapay sinir ağının iyi eğitilmesi gerekmektedir. Bunun için ağdaki ağırlıkların en uygun değerlere sahip olması gerekmektedir. Yapay sinir ağlarının eğitiminde optimizasyon algoritmaları sıklıkla kullanılmaktadır. Bu çalışmada, yapay sinir ağını eğitmek, minimum hata ve yüksek sınıflandırma oranı elde etmek ve yapay sinir ağının ağırlık ve bias değerlerini hesaplamak için Karınca Aslanı Optimizasyonu kullanılmıştır. Deneylerde, yaygın olarak bilinen UCI veri kümesinden alınmış 4 veri seti kullanılmıştır. Karınca Aslanı Optimizasyonun başarısını belirlemek için, Karınca Aslanı Optimizasyonun sonuçları Parçacık Sürü Optimizasyonu ve Geri Yayılım Algoritması tarafından elde edilen sonuçlar ile karşılaştırılmıştır. Deneysel sonuçlara göre, Karınca Aslanı Optimizasyonu algoritmasının daha başarılı olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yapay sinir ağları, Karınca aslanı optimizasyonu, Yapay sinir ağları eğitimi, Optimizasyon

ANT LION OPTIMIZATION BASED ARTIFICIAL NEURAL NETWORK TRAINING

Abstract

Artificial neural networks are a sub-discipline of the artificial intelligence and are used to imitate the working mechanism of the human biological nervous system in computer systems and enable computers to perform functions such as learning, predicting and classifying like human beings. Artificial neural networks have increased its usage and prevalence especially thanks to its successful results to non-linear problems. In order to achieve this success, the artificial neural network needs to be well trained. For this, the weights in the network are required to have the optimum value. Optimization algorithms are frequently used in the training of artificial neural networks. In this study, the Ant Lion Optimization algorithm was used to train the artificial neural network, to obtain minimum error and high classification rate and to calculate weight and bias values of artificial neural network. In the experiments, 4 datasets from the well-known UCI dataset were used. To determine the success of Ant Lion Optimization, the results of the Ant Lion Optimization were compared with the results obtained by Particle Swarm Optimization and by Back Propagation algorithm. According to experimental results, Ant Lion Optimization algorithm was found to be more successful.

Keywords: Artificial neural network, Ant lion optimization, Artificial neural network training, Optimization

MUSARRÂT HADİSİNİN USÛLÜ'L-FIKİH AÇISINDAN İNCELNEMESİ

Arş. Gör. Yusuf KAĞANARSLAN

Van YYÜ İlahiyat Fakültesi, (yusuf_hivay@hotmail.com)

ÖZET

İslâm düşünce geleneğinde Kur'an ve hadis naslarını anlama ve yorumlamaya yönelik birçok faaliyette bulunulmuştur. Bu naslardan kastedileni anlamak ve yorumlamak için tefsir, hadis, fıkıh vb. farklı ilim dalları ve bu ilim dallarının dayandığı kural ve kaideler ihdas edilmiştir. Nasları anlama ve yorumlama faaliyetine İslâm düşüncesinin daha yeni teşekkül ettiği ilk devirden itibaren başlanmıştır. İslâmî disiplinler içinde ahkâmla ilgili olan naslardan hüküm çıkarma ameliyesinde bulunan disiplin ise fıkıh usulüdür.

Müctehidler hadisleri kabul etmekte farklı kriter ve metotlar takip etmişlerdir. Örneğin bazı İslam hukukçularının rivayetleri kabul şartları, daha rasyonel bir bakış açısına dayanmakta olup yeri geldiğinde bu anlayıştan dolayı kıyas hadise tercih edilmiştir. Bazıları ise daha gelenekçi bir yaklaşımla rivayeti ön plana çıkarmış ve senedi sağlam olan rivayetleri kıyasa tercih etmişlerdir. Mezkûr bu muhtelif yaklaşımlardan dolayı hadisler, her ne kadar sened sağlam olsa da metin içerisinde yer alan bir takım problemlerden dolayı farklı yaklaşımların ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Bu rivayetlerden birisi musarrat hadisidir.

Musarrat hadisinde yer aldığına göre, tasriye yasaklanmış ve böyle bir hayvanı satın alan bir kimse iki şey arasında muhayyer bırakılmıştır. Bu kimse hayvanı satın aldıktan sonra sütünü sağıp aldatıldığının farkına vardığında isterse hayvanı bir ölçek hurmayla birlikte iade edebilir veya hayvanı tutabilir. İşte bu rivayet her ne kadar sened açısından sahih olarak kabul edilse de metin açısından İslam hukukçuları arasında münakaşalara sebebiyet vermiştir. Musarrat hadisi, İslâm hukukunun ne kadar zengin, esnek, zaman ve mekâna uygun bir hukuk olduğunu ortaya koyması bakımından önemli olduğu gibi hadisin aynı zamanda bir hukukî ictihad uygulama örneği olması açısından da önem arz etmektedir.

Biz bu tebliğimizde musarrat rivayetinin barındırdığı bazı problemlere, bu rivayetin çeşitli kaynaklardaki farklılıklarına ve hükme medar olması açısından rivayet üzerinde yapılan usuli tartışmalara değineceğiz.

Anahtar Kelimeler: Musarrat, hadis, rivayet, usul, fıkıh.

COMPARISON OF THE CAUDAL SKELETON AND PHYLOGENY OF THE GENUS
Garra Hamilton 1822 in IRAN USING CAUDAL FIN SKELETON

Pariya JALILI¹

Soheil EAGDERI¹

Sevil SUNGUR^{2*}

Erdogan CICEK³

¹Department of Fisheries, Faculty of Natural Resources, University of Tehran, Karaj, Iran.

²Health Services Vocational School, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, 50300, Nevşehir, Turkey.

³Department of Biology, Faculty of Art and Sciences, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, 50300, Nevşehir, Turkey.

*Correspondence: e-mail: sevilsungur@nevsehir.edu.tr

Abstract

Among cyprinid family, little information is available about the phylogenetic relationships of the members of genus *Garra* in Iran. The structure of caudal skeleton as a valuable source in taxonomic studies of fishes can help to determine their systematic position. Hence, this study was conducted to compare the osteological features of caudal fin skeleton and reconstructing phylogenetic tree of the Iranian members of genus *Garra*. For this purpose, five specimens of every selected (except Iran blind carp with two specimens from each morphotype) taxon were cleared and stained to examine the osteological characteristics of their caudal fin skeleton. Also, Kura barbel (*Barbus cyri*) and Barzam (*Capoeta trutta*) were designed as outgroup. The results showed that members of *Garra* constitute a monophyletic group. The results revealed that the caudal skeleton features cannot discriminate the members of genus *Garra* at the level of species because of small number of extractable characters and their states.

Keywords: Phylogeny, Osteology, Iran blind carp, *Garra*.

***Garra* Hamilton 1822 CİNSİNİN İRAN'DAKİ TÜRLERİNDE KAUDAL YÜZGEÇ
İSKELETLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI VE FİLOGENİSİNİN BELİRLENMESİ**

Özet

Cyprinidae familyası içerisinde, İran'da dağılım gösteren *Garra* cinsi üyelerinin filogenetik ilişkileri ile ilgili az sayıda araştırma bulunmaktadır. Kaudal yüzgeç iskeleti yapısı, balıkların sistematik pozisyonlarının belirlenmesine yardımcı olan, taksonomik çalışmalarda kullanılabilen bir karakterdir. Bu sebeple, bu çalışmada *Garra* cinsinin İran'daki türlerinin filogenetik ilişkilerini belirlemek amacı ile kaudal yüzgeç iskeletlerinin kemik yapısı karşılaştırılmıştır. Bu amaçla seçilen taksonlara ait beşer bireye kaudal yüzgeç iskeletlerinin osteolojik karakterlerinin belirlenmesi amacı ile şeffaflandırma yöntemi (cleared-stained) uygulanmıştır. Çalışmada *Barbus cyri* ve *Capoeta trutta* dış grup olarak kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre; *Garra* üyeleri monofiletik bir grup oluşturmuştur. Sonuçlar kaudal yüzgeç iskeletlerinin *Garra* cinsi için tür düzeyinde ayırımında kullanılamayacağını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Filogeni, Osteoloji, İran kör balığı, *Garra*.

